

**ESNAF ve SANATKÂRLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**KOBİ DESTEKLERİ ÜLKE İNCELEMELERİ
(ALMANYA, İNGİLTERE VE BELÇİKA)**

2014

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	3
PROJE EKİBİ.....	4
PROJE EKİBİ SUNUŞ.....	5
TABLolar LİSTESİ.....	8
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	8
KISALTMALAR.....	9
1-GİRİŞ	13
2-AVRUPA BİRLİĞİ	15
2.1 AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KOBİ'LER VE KOBİ POLİTİKALARI.....	16
2.1.1 AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KOBİ TANIMI.....	16
2.1.2 AVRUPA BİRLİĞİ KOBİ POLİTİKALARI.....	17
2.1.3 AVRUPA SANATKÂRLAR, KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELER BİRLİĞİ (UEAPME).....	21
2.2 AVRUPA BİRLİĞİ SEVİYESİNDE KOBİ'LERE YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER.....	22
2.2.1 TEŞVİK VE DESTEKLERİN GENEL YAPISI.....	22
2.2.2 Horizon 2020 PROGRAMI.....	26
2.3 AVRUPA BİRLİĞİ TEŞVİK VE DESTEKLERİ İÇİN SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	26
3-ALMANYA	29
3.1 ALMANYA'DA KOBİ'LER, ZANAATKÂRLAR VE KOBİ POLİTİKALARI.....	30
3.1.1 ALMANYA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLAR.....	30
3.1.1.1 Almanya KOBİ'ler – Mittelstand.....	30
3.1.1.2 Alman Zanaat Sektörü.....	31
3.1.2 ALMANYA'DA KOBİ POLİTİKALARI.....	38
3.1.3 ALMANYA'DA MESLEKİ ÖRGÜTLEME.....	39
3.1.4 ALMANYA'DA MESLEKİ EĞİTİM.....	41

3.2 ALMANYA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER.....43

3.2.1 ALMANYA'DA DESTEK VEREN KURUM VE KURULUŞLAR.....43	43
3.2.1.1 Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı (BMWi).....43	43
3.2.1.2 Alman Yatırım Bankası (KfW).....44	44
3.2.1.3 Federal İş Ajansı (Bundesagentur Für Arbeit – BA)...46	46
3.2.1.4 Bavyera İş Geliştirme Bankası – LfA Förderbank Bayern.....47	47
3.2.1.5 NRW Bank.....48	48
3.2.1.6 NRW Zanaat Teşvik Ajansı (LGH).....48	48
3.2.2 ALMANYA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK DESTEK PROGRAMLARI.....49	49
3.2.2.1 Zanaat İşletmelerinin Girişimcilik ve Know-How Faaliyetlerinin Danışmanlık ile Desteklenmesi.....49	49
3.2.2.2 Mesleki Eğitimin Desteklenmesi.....51	51
3.2.2.3 Alman Zanaat Enstitüsünün Desteklenmesi.....52	52
3.2.2.4 Münih Uluslararası Zanaat Fuarı.....53	53
3.2.2.5 Hibe Programları.....53	53
3.2.2.5.1 Federal İş Ajansı Başlangıç Sermayesi (Gründungszuschuss).....55	55
3.2.2.5.2 Topluma Kazandırma Hibesi (Eingliederungszuschuss).....55	55
3.2.2.5.3 İşe Giriş Niteliği Kazandırma Hibesi (Einstiegsqualifizierung).....55	55
3.2.2.5.4 NRW Eğitim Kuponu Desteği (Bildungsschecks).....55	55
3.2.2.5.5 NRW Bölgesel Ekonomik Gelişme Programı (Regionales Wirtschaftsförderungs-programm).....56	56
3.2.2.5.6 Usta İş Kurma Primi.....56	56
3.2.2.5.7 Niteliksiz Gençler İçin Mesleki Eğitim Destek Programı.....57	57
3.2.2.5.8 Bavyera Bölgesel Teşvik Programı (Bayerischeregionale Förderprogramme).....57	57
3.2.2.6 Danışmanlık Destekleri.....58	58
3.2.2.6.1 İş Kurma Danışmanlığı (Koçluk) Programı (Gründercoaching Deutschland).....58	58

3.2.2.6.2 Şirket Danışmanlığı Hibesi – Kurulduktan Sonra (Zuschüsse zur Unternehmensberatung-nach Gründung-).....	58
3.2.2.6.3 Kuruluş Öncesi Uzman Danışmanlığı (Erstberatung vor der Gründung).....	59
3.2.2.6.4 İş Modeli Danışmanlığı (Arbeitszeitberatung)....	59
3.2.2.7 Kredi ve Sermaye Destekleri.....	59
3.2.2.7.1 ERP- Başlangıç Kredisi (ERP-Gründerkredit -Startgeld).....	59
3.2.2.7.2 ERP - İş Kurma Sermayesi (ERP Kapital für Gründung).....	60
3.2.2.7.3 ERP- Genel Kuruluş Kredisi (ERP-Gründerkredit –Universell).....	61
3.2.2.7.4 ERP-Bölgesel Kalkınma Programı (ERP-Regionalprogramm).....	61
3.2.2.7.5 ERP Katılım Programı (ERP-Beteiligungsprogramm).....	61
3.2.2.7.6 NRW KOBİ Sermaye Desteği (Beteiligungskapital für Klein und Mitlere Unternehmen).....	62
3.2.2.7.7 NRW Bank İş Kurma Kredisi (NRW Bank Gründungkredit).....	62
3.2.2.7.8 NRW Bank Genel Kredi Programı (NRW Bank Universalkredit).....	63
3.2.2.7.9 NRW Bank KOBİ Kredisi (NRW Bank Mittelstandskredit).....	63
3.2.2.7.10 LFA Förderbank Başlangıç Kredisi (Startkredit).....	63
3.2.2.7.11 Başlangıç Sermayesi 100 (Startkredit 100).....	64
3.2.2.7.12 Münih Fonu (München-Fonds).....	64
3.2.2.7.13 Mikrokredi Programları (Mikrokreditfonds).....	64
3.2.2.7.14 Girişimciler İçin Katılım Sermayesi Programı (Beteiligungskapital für Existenzgründer).....	65
3.2.2.7.15 Mesleki Eğitimde Yükselme Yasası: Usta Desteği (Aufstiegsforbildungstörderungs gesetz: Meister Bafög).....	65
3.2.2.7.16 BayBg-Bayern Katılım Limited Şirketi Katılım Desteği.....	66
3.2.2.7.17 Bavyera Sermaye Limited Şirketi (Bayern Kapital Gmbtt) Destekleri.....	66

3.2.2.8 Garanti Destekleri.....	66
3.2.2.8.1 Yereldeki Kefalet Kurumları Aracılığıyla Sağlanan Kredi Garantileri.....	66
3.2.2.8.2 LFA Förderbank Kefalet Desteği.....	67
3.2.2.8.3 Sipariş Garantisi Desteği (Auftragsgarantien).....	67
3.2.2.8.4 KOBİ Niteliğindeki Katılım Şirketlerine Sağlanan Garantiler (Mittelständische Beteiligungsgesellschaften).....	67
3.3 ALMANYA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER İÇİN SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME.....	68
4-İNGİLTERE.....	75
4.1 İNGİLTERE'DE KOBİ'LER ve KOBİ POLİTİKALARI.....	76
4.1.1 İNGİLTERE'DE KOBİ TANIMI.....	76
4.1.2 KOBİ'LERİN İNGİLTERE EKONOMİSİNDEKİ YERİ.....	77
4.1.3 İNGİLTERE'DE UYGULANAN KOBİ POLİTİKALARI.....	78
4.1.3.1 İngiltere İş Bankası'nın KOBİ Politikası.....	78
4.1.3.2 İngiltere'nin Kamu Web Sitesi "gov.uk" Hakkında...	80
4.1.4 MESLEKİ EĞİTİM.....	82
4.1.5 İNGİLTERE'DE MESLEK KURULUŞLARI.....	84
4.1.5.1 Küçük İşletmeler Federasyonu (Federation of Small Businesses – FSB).....	85
4.1.5.2 Sanatkârlar Konseyi (Craft Council).....	86
4.2 İNGİLTERE'DE KOBİLERE SAĞLANAN DESTEK VE TEŞVİKLER.....	88
4.2.1 İngiltere'de KOBİ'lere Teşvik ve Destek Veren Kuruluşlar.....	88
4.2.1.1 İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı (Department For Business, Innovation and Skills – BIS).....	88
4.2.1.2 Capital for Enterprise Ltd (CfEL).....	90
4.2.1.3 İngiliz İş Bankası (British Business Bank).....	91
4.2.1.4 Toplumsal Kalkınma Finansmanı Birliği (Community Development Finance Association – CDFA).....	91
4.2.1.5 Gelir ve Gümrük İdaresi (Her Majesty's Revenue and Customs - HMRC).....	92
4.2.1.6 Hazine (Her Majesty's Treasury).....	93

4.2.2 İNGİLTERE'DE KOBİ'LERE SAĞLANAN TEŞVİK VE DESTEK PROGRAMLARI.....	94
4.2.2.1 İşletme Finans Kefaleti (Enterprise Finance Guarantee – EFG).....	94
4.2.2.2 LearnDirect.....	95
4.2.2.3 Enterprise UK.....	95
4.2.2.4 Kadın Girişimcilerin Desteklenmesi Programı (ASPIRE).....	96
4.2.2.5 Bölgesel Gelişim Fonu (Regional Growth Fund – RGF).....	96
4.2.2.6 İşletme Sermaye Fonları (Enterprise Capital Funds – ECF).....	97
4.2.2.7 İşletme Finans Ortaklığı: Küçük İşletme Bölümü (Business Finance Partnership – BFP: Small Business Tranche).....	97
4.2.2.8 Hızlı Büyüme Programı (Growth Accelerator Programme).....	98
4.2.2.9 İmalat Danışmanlık Hizmeti (Manufacturing Advisory Service – MAS).....	99
4.2.2.10 Başlangıç Kredileri (Start-up Loans).....	100
4.2.2.11 Toptan Kefalet Çözümleri (Wholesale Guarantee Programme).....	100
4.2.2.12 İşletme Sermaye Fonları – Girişim Sermayesi Katalizörü (Enterprise Capital Funds - Venture Capital Catalyst - VCC).....	101
4.2.2.13 Yatırım Programı (Investment Programme).....	101
4.2.2.14 Toplumsal Kalkınma Finansman Programı (Community Development Finance – CDF).....	103
4.2.2.15 İşletme Başlangıç Yatırım Programı (Seed Enterprise Investment Scheme – SEIS).....	104
4.2.2.16 İş Melekleri Yatırım Fonu (Business Angel Co-Investment Fund).....	105
4.2.2.17 Risk Sermayesi Ortaklığı Programı (Venture Capital Trust Scheme – VCT's).....	105
4.2.2.18 Milli Kredi Kefalet Programı (National Loan Guarantee Scheme – NLGS).....	106
4.2.2.19 Kredilendirme Fonu Programı (Funding for Lending Scheme – FLS).....	107
4.2.2.20 Avrupa Bölgesel Gelişim Fonu (European Regional Development Fund – ERDF).....	107

4.2.2.21 Avrupa Birliği Fonlu Finansman Kaynakları (EU Funded Source of Finance).....	108
4.2.2.22 Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler için Ortak Avrupa Kaynakları (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises – JEREMIE).....	108
4.3 İNGİLTERE’DE KOBİ’LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER İÇİN SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME.....	109
5.BELÇİKA.....	115
5.1 BELÇİKA’DA KOBİ’LER VE KOBİ POLİTİKALARI.....	116
5.1.1 BELÇİKA’DA KOBİ TANIMI.....	116
5.1.2 BELÇİKA’DA KOBİ POLİTİKALARI.....	117
5.1.2.1 Belçika Federal Hükümeti Seviyesinde KOBİ Politikaları.....	117
5.1.2.2 Valonya Bölgesinde KOBİ Politikaları.....	119
5.1.2.3 Marshall 2 Bölgesel Kalkınma Planı.....	120
5.1.3 FLAMAN BÖLGESİ BAĞIMSIZ GİRİŞİMCİLER BİRLİĞİ (UNIZO).....	122
5.2 BELÇİKA’DA KOBİ’LERE YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER.....	123
5.2.1 BELÇİKA’DA FEDERAL SEVİYEDE KOBİ’LERE YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER.....	123
5.2.1.1 Belçika’da Federal Seviyede KOBİ’lere Teşvik ve Destek Veren Kuruluşlar.....	123
5.2.1.2 Belçika’da Federal Seviyede KOBİ’lere Sağlanan Teşvik ve Destekler.....	123
5.2.1.2.1 Casheo.....	123
5.2.1.2.2 Starteo.....	124
5.2.1.2.3 Optimeo.....	124
5.2.1.2.4 Initio.....	125
5.2.1.2.5 Yeni İş Kuranlar İçin Kredi Desteği.....	125
5.2.1.2.6 Genç Yeni İş Kuranlar Desteği.....	126
5.2.1.2.7 İş Meleği Desteği.....	126
5.2.2 BELÇİKA’DA VALONYA BÖLGESİNDE KOBİ’LERE YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER.....	127

5.2.2.1 Belçika'da Valonya Bölgesinde KOBİ'lere Teşvik ve Destek Veren Kuruluşlar.....	127
5.2.2.2 Belçika'da Valonya Bölgesinde KOBİ'lere Sağlanan Teşvik ve Destekler.....	128
5.2.2.2.1 Yeni İş Kurmak (İşyeri Açmak) İsteyen Bireylere Yönelik Teşvik ve Destekler.....	128
5.2.2.2.2 Girişimci Eğitim Desteği.....	128
5.2.2.2.3 İşe Alım Desteği (SESAM Programı).....	129
5.2.2.2.4 Yatırım Teşviki.....	129
5.2.2.2.5 E-İşletme Uygulamaları Desteği.....	130
5.2.2.2.6 Danışmanlık Desteği.....	131
5.2.2.2.7 Kredi Garanti İmkânı.....	131
5.2.2.2.8 Eş Finansman İmkânı.....	132
5.2.2.2.9 Yerel Yatırım ve Finansman Fonlarıncı Sağlanan Destekler.....	132
5.2.2.2.10 SOCAMUT Destekleri.....	132
5.2.2.2.11 SOFINEX (KOBİ İhracat Destek Kuruluşu) Garantisi.....	133
5.2.2.2.12 NOVALLIA Yoluyla Ar-Ge (İnovasyon) Desteği.....	133
5.2.3 BELÇİKA'DA BRÜKSEL BÖLGESEL YÖNETİMİ TARAFINDAN KOBİ'LERE SAĞLANAN TEŞVİK VE DESTEKLER.....	134
5.2.3.1 Başkent Brüksel Bölgesinde KOBİ'lere Teşvik ve Destek Veren Kuruluşlar.....	134
5.2.3.2 Başkent Brüksel Bölgesinde KOBİ'lere Sağlanan Teşvik ve Destekler.....	135
5.2.3.2.1 Danışmanlık Hibesi.....	136
5.2.3.2.2 Fizibilite Etüdü Hazırlama Hibesi.....	136
5.2.3.2.3 Çıracak Yetiştirme Desteği.....	136
5.2.3.2.4 Eğitim Hibesi.....	137
5.2.3.2.5 Yatırım Teşviki.....	137
5.2.3.2.6 İnovasyon (Yenilikçilik) Teşviki.....	139
5.2.3.2.7 Mikro Ar-Ge Proje Desteği.....	139
5.2.3.2.8 İşletme Kurma veya İşletme Devralma Desteği.....	140
5.2.3.2.9 İhracat Teşviki	140

5.2.3.2.10 İşe Yeni Başlayan veya Kuruluş Aşamasında olan KOBİ'lere BRUSTART Tarafından Sağlanan Finansman Desteği.....	141
5.2.3.2.11 BRUCOFIN tarafından sağlanan eş finansman desteği.....	141
5.2.3.2.12 Kredi garantisi.....	141
5.2.3.2.13 Mikro finansman.....	142
5.2.3.2.14 EXPORTBRU tarafından verilen destekler.....	142
5.3 BELÇİKA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER İÇİN SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME.....	143
6-SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRMELER.....	145
KAYNAKÇA.....	149

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Yayınları

**KOBİ DESTEKLERİ ÜLKE İNCELEMELERİ
(ALMANYA, İNGİLTERE VE BELÇİKA)**

Editör: Yrd.Doç.Dr. İrge Şener
(Çankaya Üniversitesi İşletme Bölümü Öğretim Üyesi)

Yayın No:

ISBN:

Basım Yılı: 2014

Tasarım: FNF Reklam ve Danışmanlık

Baskı:

İrtibat: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü

Dumlupınar Bulvarı No:252
(Eskişehir Yolu 9. Km.)06530 ANKARA

Tel: 0312 201 67 52

www.gumrukticaret.gov.tr

TAKDİM

Ülkemizde sayıları bir buçuk milyonu aşan esnaf ve sanatkârlar, ekonomiye, sosyal hayata ve istihdama sağladıkları katkılar nedeniyle önemli bir kesimi oluşturmaktadır. Bu kesim refahın ve bereketin tabana yayılması, ekonomik dinamizmin ve istikrarın sürdürülmesi adına önemli fonksiyonlar üstlenmektedir. Esnaf ve sanatkârlar yalnızca ekonomideki ve toplumdaki konumlarından dolayı değil; kardeşlik, birlik, beraberlik gibi değerleri özünde toplayan ve ticaret ile ahlâkı buluşturan Ahilik felsefesinin temsilcileri olmaları niteliği ile de toplumumuzda önemli bir yere sahiptir.

Küresel ekonomik yapının hızla değişim ve dönüşüm gösterdiği günümüzde, esnaf ve sanatkârlarımız bir yandan Ahilik kültürünün ahlaki özünü muhafaza ederken bir yandan da teknoloji, finansman, yatırım, pazarlama ve istihdam gibi alanlarda değişen rekabet koşullarına ayak uydurmak durumunda kalmaktadır. Esnaf ve sanatkârların, rekabet güçlerini artırabilmeleri ve gerekli değişim ve dönüşümü gerçekleştirebilmeleri öncelikle kendi gayret ve çalışmalarına bağlıdır. Ayrıca kamu kurum ve kuruluşları ile esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının da esnaf ve sanatkârların daha verimli, daha kaliteli ve daha fazla hizmet ve mal üretmesine katkı sağlaması gerekli görülmektedir.

Bu noktada esnaf ve sanatkârlara Bakanlık olarak her alanda destek olmakla birlikte, değişen dünya koşulları karşısında ne tür destekler geliştirip uygulayabileceğimizin sürekli araştırılması da bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Zira esnaf ve sanatkârlar için yapılan her çalışma, doğrudan hanelere ulaşan bereket demektir.

Esnaf ve sanatkârlarımızın en verimli şekilde desteklenmesinde ve bu kesime yeni fırsatlar sunulmasında küresel düzeyde iyi uygulamaların tespit edilmesi önemlidir. Bu bağlamda, esnaf ve sanatkârlarımız için yeni kapılar açmak ve yeni ufuklar geliştirmek adına Bakanlığımız tarafından Almanya, Belçika ve İngiltere ile ilgili incelemeler yapılmıştır. Bu incelemelerde, hem Avrupa Birliği düzeyinde hem de söz konusu ülkelerde küçük işletmeler yararına uygulanan kamu destekleri ele alınmıştır.

Bu kitap; inceleme yapılan ülkelerde gerçekleştirilen toplantılardan, bu ülkelerdeki ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan belgelerden ve proje ekibinin ülke içinde ya da internet üzerinden edindiği çeşitli kaynaklardan derlenen bilgiler ışığında oluşturulan raporlara dayanılarak hazırlanmıştır. Bu kitapta yer alan bilgilerin, ekonomimizin bel kemiği ve Ahilik kültürünün temsilcileri esnaf ve sanatkârlarımızın sorunlarının çözümlerine yönelik atılacak birçok adıma ışık tutacağına inanıyorum.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında yoğun mesai harcayan Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğümüz çalışanlarına, Bakanlığımız ile müşterek çalışan Çankaya Üniversitesi'nin kıymetli öğretim üyelerine, ziyaretlerde bulunulan ülkelerdeki temsilciliklerimize, ESDES projesi kapsamında katkı sağlayan tüm kurum ve kuruluşlarla birlikte projede yer alan tüm ekibe teşekkür ediyorum.

Nurettin CANIKLI
Gümrük ve Ticaret Bakanı

PROJE EKİBİ

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü

Necmettin ERKAN
Ahmet VURAL
Faruk ÇANKAYA
Serhat SÜMER
Muhammed Huzeyfe ALTINOK
Burhan AYDIN
Erhan KÖKSAL
Merve Ceren BAYKAL
Esra TAHMİSCİOĞLU
Arif Emre DOĞAN

Genel Müdür
Daire Başkanı
Gümrük ve Ticaret Uzmanı
Gümrük ve Ticaret Uzmanı
Gümrük ve Ticaret Uzmanı
Gümrük ve Ticaret Uzman Yardımcısı
Gümrük ve Ticaret Uzman Yardımcısı
Gümrük ve Ticaret Uzman Yardımcısı
Gümrük ve Ticaret Uzman Yardımcısı

Çankaya Üniversitesi

Prof. Dr. Mete DOĞANAY
Yrd. Doç. Dr. İrge ŞENER

İşletme Bölümü Başkanı
İşletme Bölümü Öğretim Üyesi

YÖNETİCİ ÖZETİ

Anayasamızın 173. maddesinde “Devlet, esnaf ve sanatkâri koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır” hükmü bulunurken Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentleri ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na esnaf ve sanatkârlara teşvik ve destekler sağlama görevi verilmektedir. Ayrıca, 10. Kalkınma Planında, “Esnaf ve sanatkârların değişen ekonomik ve sosyal şartlara uyum sağlayabilmesi için gerekli yapısal dönüşümlerinin destekleneceği ve alışveriş merkezlerinin küçük esnaf ve sanatkârlara yönelik olumsuz etkilerinin giderilmesinin sağlanacağı” ifade edilmiştir.

Bu hükümlerden hareketle esnaf ve sanatkârların mevcut durumlarının ve sorunlarının tespiti ile bu sorunlardan teşvik ve destekler ile çözülebileceklerin belirlenmesi, mevcut teşvik ve destek sağlayan kurum ve kuruluşların bu sorunların çözümünde alabileceği rollerin araştırılması, bu kurum ve kuruluşların rol alamadığı veya almayacağı alanlarda ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılabileceklerin tespit edilmesi amaçlarıyla Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Hazırlama Projesi hayata geçirilmiştir. ESDES Projesi; yurtiçi mevcut durum analizi, yurtdışı incelemeleri, modelleme ve mevzuat hazırlıkları olmak üzere dört ana aşama üzerine inşa edilmiştir.

Yurtdışı incelemeleri kapsamında Almanya, İngiltere ve Belçika'da Avrupa Birliği Uygulamaları'da dikkate alınmak suretiyle mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelere teşvik ve destek sağlayan kurum ve kuruluşların çalışmalarının incelenmesi, başarılı örneklerin tespiti, uygulanan KOBİ politikalarının belirlenmesi amaçlarıyla Almanya, İngiltere ve Belçika ülkelerine ihtisas ziyaretleri düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, ilk olarak 09-13 Aralık 2013 tarihlerinde Almanya'nın Berlin, Nürnberg ve Münih kentlerinde ihtisas ziyaretlerinde bulunulmuştur. Almanya Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'na düzenlenen ziyarette, Bakanlığın zanaatkârlara sunduğu destekler ile mesleki eğitim ve örgütlenme konularında bilgi alınmıştır. Almanya'daki zanaatkâr örgütlerinin çatı örgütü olan Ulusal Zanaatkârlar Konfederasyonu (ZDH) yetkilileriyle mesleki örgütlenme ve eğitim ile sanatkârlara sağlanan destekler hakkında kapsamlı bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Nürnberg Federal İş Ajansı'na bir ziyaret düzenlenmiş olup kurum yetkililerinden genel olarak Almanya'daki istihdam politikaları, özelden ise esnaf ve sanatkârlara yönelik istihdam destekleri hakkında bilgi alınmıştır. Ayrıca, Bavyera Eyaleti Ekonomi ve Medya, Enerji ve Teknoloji Bakanlığı'nda temaslarda bulunulmuştur. Bakanlık temsilcileri ile yapılan toplantıda ağırlıklı olarak esnaf ve sanatkârlara sağlanan destekler olmak üzere Bakanlığın görev alanına giren çeşitli konularda bilgi alınmıştır. Bavyera Eyaleti eğitim sistemi, meslek kuruluşlarının örgütlenmesi ve faaliyetleri ile esnaf ve sanatkârlara sağlanan destekler hakkında Münih Zanaatkâr Odası yetkilileriyle toplantı yapılmıştır.

Bu kurumların yetkilileri ile yapılan toplantıların yanı sıra Almanya'da bir vatandaşımız tarafından işletilen zanaatkâr işletmesine ziyarette bulunmuş ve uygulanan politikalar ve sağlanan desteklerin faydalanıcılar açısından ne gibi sonuçlar doğurduğu yerinde tetkik edilmiştir. Son olarak, Bavyera Eyaletinde eğitim veren Meslek Lisesi ve Yüksekokul ile Bavyera Eyaleti Eğitim ve Kültür, Bilim ve Sanat Bakanlığı ziyaret edilmiştir. Eğitim kurumlarına yapılan ziyaretlerde, ikili eğitim sistemi, mesleki eğitim politikası ve faaliyetleri ile sağlanan destekler hakkında bilgi sahibi olunmuştur.

İkinci olarak, 27-31 Ocak 2014 tarihlerinde Belçika'da ihtisas ziyaretlerinde bulunulmuştur. Öncelikle, Brüksel'de faaliyet gösteren Avrupa Zanaatkârlar, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Meslek Örgütü (European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises – UEAPME) ziyaret edilmiştir. AB üyesi ülkelerde esnaf ve sanatkârların sorunları, meslek kuruluşlarının yapılanmaları, esnaf ve sanatkârlar, mikro işletmeler ile KOBİ politikaları hakkında bilgi alınmıştır. Ayrıca AB genelinde mikro işletmelere uygulanan destekler konusunda da bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Bunun yanı sıra, ziyaret programı kapsamında Namur şehrinde Valon Yerel Hükümeti Ekonomi Genel Müdürlüğü ile görüşmeler gerçekleştirilmiş olup, sağlanan destekler konusunda detaylı bilgi alınmıştır. Brüksel Bölgesi'nde faaliyet gösteren Impulse (Mikro finans Fonu) ve Actiris (İş Bulma Kurumu) kurumları ziyaret edilmiştir. Bu kapsamda işsizlere sağlanan destekler, işsizlerin girişimciliğe yönlendirilmesi için yapılan çalışmalar ve Belçika'daki vergi teşvikleri konularında bilgi alınmıştır. Belçika Federal Ekonomi, KOBİ, Orta Sınıf ve Enerji Bakanlığı yetkilileri ile Belçika'da faaliyet gösteren mikro işletmelerin desteklenmesi konusunda temaslarda bulunulmuştur.

Ayrıca esnafın sicil kayıt işlemleri ile ilgili olarak da yetkililerden bilgi alınmıştır. Ziyaretlerin bir diğer durağı ise Liege kentinde bulunan SOWALFIN kamu finansman kuruluşunda, mikro işletmelerin finansmanı ve KOBİ'lerin devredilmesiyle ilgili olarak bilgi alınmıştır. Ayrıca, Brüksel Bölgesinde faaliyet gösteren meslek kuruluşu olan UNIZO ile görüş alışverişinde bulunulmuştur. Programda bulunan son kurum AB Komisyonuna bağlı olan Girişim ve Sanayi Genel Müdürlüğünde de AB üyesi ülkelerde mikro işletmeler öncelikli olmak üzere KOBİ'lerin finansmanı ile AB üyesi ülkelerde uygulanan AB Küçük İşletmeler Yasası hakkında bilgi alınmıştır.

Son olarak, 11-13 Şubat 2014 tarihlerinde İngiltere'nin Londra kentinde ihtisas ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Londra'da faaliyet gösteren Toplumsal Kalkınma Finans Kuruluşu (Community Development Finance Association) ziyaret edilmiştir. İngiltere'de KOBİ'lerin finansmana erişimine yönelik olarak geliştirilen politikalar ve mekanizmalar hakkında bilgi alınarak karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuştur. İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı'nda bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda İngiltere bünyesindeki KOBİ'lere yönelik olarak sunulan kredi ve finansman imkânları hakkında görüşmeler yapılmış olup, İngiltere'de işletme kuruluş aşamaları ve mesleki yapılanmaya dair bilgiler alınmıştır. Ziyaret edilen diğer bir kuruluş ise Vergiler ve Gümrük Kurumu (Her Majesty's Revenue and Customs) olmuştur.

Bu kurumda ise KOBİ'lerin vergilendirilmesi, vergi bilgi sistemlerinde kayıt olma ve takip edilme usullerine ilişkin bilgiler edinilmiştir. Temasların son gününde ise İngiltere'de uzun yıllar faaliyet gösteren bir Türk işletmeci ile bilgi alışverişinde bulunulmuş, deneyimleri paylaşılmış ve işletmesine bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaretler kapsamında son olarak Türk İngiliz Ticaret ve Sanayi Odasına (TBCCI) bir ziyarette bulunulmuştur. Gerek Türk işletmelerinin gerek İngiliz işletmelerinin gönüllü olarak üye olduğu bu kuruluşun yürüttüğü faaliyetler, deneyimleri ve İngiltere'deki yapı hakkında bilgiler edinilmiştir.

Tüm bu ziyaretler sonucunda; ziyaret edilen kurumlar ile yapılan toplantı ve sunumlarda edinilen bilgi ve dokümanlardan, yetkililerce incelenmesi tavsiye edilen diğer dokümanlardan ve web sitelerinden edinilen bilgiler ışığında "Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Kurulması Projesi Yurtdışı İncelemeleri" başlıklı üç adet rapor ortaya çıkarılmıştır. Bu kitap, söz konusu üç raporda yer alan bilgilerin derlenmesi ile oluşturulmuştur.

Proje ekibinin çalışmalarında, başta Belçika ve Avrupa Birliği ekibine destek ve yardımlarıyla çok kıymetli katkılar sağlayan;

T.C. AB Daimi Temsilcisi Büyükelçi Sayın Selim YENEL, T.C. Brüksel Büyükelçisi Büyükelçi Sayın Mehmet Hakan OLCAY ve T.C. Brüksel Başkonsolosu Sayın Ali Barış ULUSOY, T.C Brüksel Ticaret Müşaviri Sayın Orhan ERCAN

Almanya ekibine destek ve yardımlarıyla çok kıymetli katkılar sağlayan;

T.C. Berlin Büyükelçisi Büyükelçi Sayın H. Avni KARSLIOĞLU, T.C. Berlin Başkonsolosu Sayın A. Başar ŞEN, T.C. Münih Başkonsolosu Sayın Kadir Hidayet ERİŞ, T.C. Nürnberg Başkonsolosu Sayın Asip KAYA ile Ticaret Ataşeleri Sayın M. Cevdet BAYKAL ve Sayın İsmet SALİHOĞLU

İngiltere ekibine destek ve yardımlarıyla çok kıymetli katkılar sağlayan;

T.C. Londra Büyükelçisi Büyükelçi Sayın Ahmet Ünal ÇEVİKÖZ, T.C. Londra Büyükelçilik Ticaret Başmüşaviri Sayın Yavuz MOLLASALİHOĞLU olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyor, kitabın esnaf ve sanatkârlarımız için hayata geçirilecek projelere ve yeni çalışmalara ışık tutmasını diliyoruz.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2-1	Avrupa Komisyonu KOBİ Tanımı
Tablo 3-1	IfM KOBİ Tanımı
Tablo 3-2	Alman Mittelstand İşlet Çalışan Sayısı ve Yıllık Satışlarına göre Dağılımı
Tablo 3-3	Almanya'da Zanaatkâr Meslekleri
Tablo 3-4	Alman Zanaatkâr İşletmelerinin Finansman Yapısı
Tablo 3-5	Zanaatkâr Odaları Danışmanlarının Faaliyet Alanları
Tablo 3-6	Yıllar İtibariyle Zanaatkârlara Yönelik Danışmanlık Desteği
Tablo 3-7	Zanaatta İnovasyon ve Teknoloji Danışmanı Desteği (BIT)
Tablo 3-8	İşletmeler Harici Mesleki Eğitim Verileri ve BMWİ'nin Katkısı
Tablo 3-9	BMWİ'nin İşletmeler Harici Eğitim Kurumlarına Yapılan Kurulum Modernleşme ve Donanım Desteği
Tablo 3-10	Almanya'da KOBİ'lere ve Zanaatkârlara Yönelik Desteklere Genel Bir Bakış
Tablo 4-1	İngiltere İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı KOBİ Tanımlaması
Tablo 4-2	Ölçeklere göre İngiltere'deki İşletmelerin Sayıları, İstihdamları ve Ciroları
Tablo 4-3	İngiliz İş Bankası Kredi Miktarları ve Kullandırma Oranları
Tablo 5-1	Ölçeklerine göre Belçika KOBİ'lerinin Dağılımları
Tablo 5-2	Ölçeklerine göre Belçika KOBİ'lerinin İstihdamları
Tablo 5-3	Ölçeklerine göre Belçika KOBİ'lerinin Sağladıkları Katma Değer
Tablo 5-4	Belçika'da Özel Düzenlemelere Tabi Faaliyetler
Tablo 5-5	Valonya Bölgesi Yatırımın Yüzdesi Olarak Yatırım Teşviki
Tablo 5-6	SRIB'in Ortaklık Yapısı
Tablo 5-7	Başkent Brüksel Bölgesi Yatırımın Yüzdesi Olarak Yatırım Teşviki

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3-1	Ustalık Belgesi İstenen ve İstenmeyen Zanaatkâr Meslekleri
Şekil 3-2	Zanaatkâr Mesleklerinin Yüzdesel Dağılımı
Şekil 3-3	Alman Zanaatkâr İşletmelerine Dair Bazı Ekonomik Göstergeler (2012)
Şekil 3-4	Zanaatkâr İşletmelerinin Çalışan Sayılarına Göre Dağılımı (2010)
Şekil 3-5	Alman KOBİ'lerinin Finansman Yapısı
Şekil 3-6	Alman KOBİ'lerine Dair Bazı Ekonomik Göstergeler
Şekil 3-7	Almanya'daki Mesleki Örgütlenme
Şekil 3-8	Bayern Eyaleti Temel Eğitim Sistemi
Şekil 3-9	Almanya'da Mesleki Eğitim Öğrencilerinin En Çok Rağbet Ettiği Meslekler (2012)
Şekil 3-10	KfW Danışma ve İcra Organları
Şekil 3-11	KfW Kredilendirme Süreci
Şekil 3-12	Federal İş Ajansı Organizasyon Şeması
Şekil 3-13	BMWİ Zanaat Destekleri (milyon avro)
Şekil 4-1	İngiltere'de KOBİ'lerin Sorunları ve Çözüm Önerileri
Şekil 4-2	İngiltere'nin Kamu Web Sitesi "Gov.Uk" Finansman ve Destek Arama Sayfası

KISALTMALAR

ESDES	Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
AB	Avrupa Birliği
BA	Federal İş Ajansı
BAFA	Federal Ekonomi ve İhracat Kontrolü Ofisi
BMWi	Alman Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı
DHI	Alman Zanaat Enstitüsüne (DHI)
ERP	Avrupa İyileştirme Programı (<i>European Recovery Programme</i>)
IfM	Alman Mittelstand Araştırma Merkezi
KfW	Alman Federal Kalkınma Bankası
LGH	Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti Zanaat Teşvik Ajansı
NRW	Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti
ZDH	Alman El Sanatları Federasyonu (<i>Zentralverband des Deutschen Handwerks</i>)
UK	Birleşik Krallık (<i>United Kingdom</i>)
DBS	Borç Yönetim Ofisi (<i>Debt Management Office</i>)
FSB	Küçük İşletmeler Federasyonu (<i>Federation of Small Businesses</i>)
CfEL	Capital for Enterprise Limited
VCC	Girişim Sermayesi Katalizörü (<i>Venture Capital Catalyst</i>)
BIS	İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı (<i>Department for Business, Innovation and Skills</i>)
DIUS	İnovasyon, Üniversiteler ve Yetenekler Bakanlığı (<i>Department for Innovation, University and Skills</i>)
BERR	İşletme, Girişim ve Düzenleyici Reform Bakanlığı (<i>Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform</i>)
Ar-Ge	Araştırma-Geliştirme
EFG	İşletme Finans Kefaleti (<i>Enterprise Finance Guarantee</i>)
RGF	Bölgesel Gelişim Fonu (<i>Regional Growth Fund</i>)
ECF	İşletme Sermaye Fonu (<i>Enterprise Capital Funds</i>)
BFP	İşletme Finans Ortaklığı (<i>Business Finance Partnership</i>)
MAS	İmalat Danışmanlık Hizmeti (<i>Manufacturing Advisory Service</i>)
CDFA	Toplumsal Kalkınma Finans Birliği (<i>Community Development Finance Association</i>)
CDFI	Toplumsal Kalkınma Finans Kuruluşu (<i>Community Development Finance Institute</i>)
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
DMO	Borç Yönetimi Ofisi (<i>Debt Management Office</i>)
HMRC	Gelir ve Gümrük İdaresi (<i>Her Majesty's Revenue and Customs</i>)
SEIS	İşletme Başlangıç Yatırım Programı (<i>Seed Enterprise Investment Scheme</i>)
EIS	İşletme Yatırım Programı (<i>Enterprise Investment Scheme</i>)
VCT	Risk Sermayesi Ortaklığı (<i>Venture Capital Trust</i>)

NLGS	Milli Kredi Kefalet Programı (<i>National Loan Guarantee Scheme</i>)
FLS	Kredilendirme Fonu Programı (<i>Funding for Lending Scheme</i>)
ERDF	Avrupa Bölgesel Gelişim Fonu (<i>European Regional Development Fund</i>)
JEREMIE	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler için Ortak Avrupa Kaynakları (<i>Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises</i>)
GSMH	Gayri Safı Milli Hâsıla
GSYH	Gayrisafı Yurtiçi Hâsıla
UEAPME	Avrupa Sanatkârlar, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği (<i>Union Européenne de l'Artisanat et des Petites et Moyennes Entreprises</i>)
UNIZO	Bağımsız Girişimciler Birliği (Unie van Zelfstandige Ondernemers)
IMPULSE	Brüksel Bölgesi Girişimcilik Ajansı
ACTIRIS	Brüksel Bölgesi İş ve İşçi Bulma Kurumu
SOWALFIN	Valon Bölgesi KOBİ Finansman ve Garanti Şirketi (<i>Société Wallonne de financement et de garantie des PME</i>)
SOCAMUT	La Société des Cautions Mutuelles de Wallonie
TESKOMB	Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

GİRİŞ

Bu kitap, 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 12/c maddesi uyarınca Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğüne verilen görev kapsamında yürütülen “Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Kurulması Projesi” nin yurtdışı araştırmalarının sonuçlarının paylaşılması amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmaların amacı “ESDES Projesinin en iyi şekilde sonuçlandırılabilmesi açısından Avrupa Birliği genelindeki uygulamalarda dikkate alınmak suretiyle Almanya, İngiltere ve Belçika’daki esnaf ve sanatkârlara/küçük işletmelere teşvik ve destek sağlayan kurum ve kuruluşların çalışmalarının incelenmesi, Avrupa Birliği’nde ve adı geçen ülkelerde bulunan mekanizmaların ve iyi uygulamaların ESDES projesinde faydalanılmak üzere tespitidir. Bu kapsamda, bu kitap, Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Kurulması Projesi yurtdışı mevcut incelemeleri çalışması neticesinde ortaya çıkan “Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Kurulması Projesi Yurtdışı İncelemeleri / Almanya Raporu”, “Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Kurulması Projesi Yurtdışı İncelemeleri / İngiltere Raporu” ve “Esnaf ve Sanatkârlar Destek Sistemi (ESDES) Kurulması Projesi Yurtdışı İncelemeleri / Avrupa Birliği ve Belçika Raporu” adlı raporların derlenmesiyle hazırlanmıştır.

AVRUPA BİRLİĞİ

2-AVRUPA BİRLİĞİ

2.1 AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KOBİ'LER VE KOBİ POLİTİKALARI

2.1.1 AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KOBİ TANIMI

Avrupa ülkelerinde 'Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler' (KOBİ) için, yaygın olarak Avrupa Komisyonu'nun belirlediği tanım kullanılmakta olup işletmelerin mikro, küçük ve orta ölçekli olarak sınıflandırdığı bu tanım Tablo 2-1'de yer almaktadır.

Tablo 2 .1 Avrupa Komisyonu KOBİ Tanımı

İşletme Türü	Çalışan Sayısı	Yıllık Ciro	Yıllık Bilanço Toplamı
Mikro	< 10	≤ 2 milyon avro	≤ 2 milyon avro
Küçük	< 50	≤ 10 milyon avro	≤ 10 milyon avro
Orta-ölçekli	< 250	≤ 50 milyon avro	≤ 43 milyon avro

Kaynak: Avrupa Komisyonu, 2013

Avrupa Komisyonu; 1-9 çalışanı olan işletmeleri mikro işletme, 10-49 çalışanı olan işletmeleri küçük ölçekli işletme, 50-249 çalışanı olan işletmeleri ise orta ölçekli işletme olarak kabul etmektedir. Avrupa Birliği, KOBİ'leri ekonomisinin bel kemiği olarak tanımlamaktadır. Avrupa Birliği'ndeki tüm işletmelerin %99,8'i KOBİ'dir. Bu KOBİ'ler faktör maliyetiyle katma değer %57,6'sını, istihdamın ise %66,5'ini sağlamaktadır. 2002-2010 yılları arasında Avrupa Birliği'nde yaratılan yeni istihdamın %85'i KOBİ'ler tarafından sağlanmıştır. Bu rakam KOBİ'lerin ekonomik kriz döneminde bile istihdama önemli oranda katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Avrupa Birliği'ndeki işletmelerin %99,8'i Avrupa Komisyonunun KOBİ tanımına uyan işletme olmakla beraber, tüm işletmelerin yaklaşık %50'si tek kişilik işletmelerdir. Bu tek kişilik işletmelere doktor, avukat, mimar gibi serbest meslek sahipleri de dâhildir. Gerek Avrupa Birliği seviyesinde gerekse üye ülkeler düzeyinde esnaf-sanatkâr ve tacir tanımına ilişkin bir birliktelik bulunmamaktadır. İtalya, Fransa ve Balkan Ülkelerindeki tanımlar arasında farklar bulunmakta ve değişik ülkelerdeki tanımlar aynı işletmeleri kapsamamaktadır. Ancak, Avrupa Birliği'ndeki esnaf, sanatkâr ve KOBİ'lerin meslek örgütü olan 'AB Sanatkâr, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği' (UEAPME)'ne göre özellikle sanatkâr ve tacir ayrımı zorluğunu aşmak ve homojen bir tanım geliştirmek önemlidir.

Sovyetler Birliğinin dağılmasının ardından birçok yeni Avrupa Birliği üye ülkelerinin özellikle sanatkâr tanımında Alman sistemini benimsediği ifade edilmektedir. Ancak Almanya ve diğer Avrupa Birliği ülkeleri arasında önem arz eden bir farklılık mevcuttur. Birçok Avrupa Birliği ülkesinde sanatkârların meslek örgütlerine kayıt zorunluluğu bulunmamaktadır. Oysaki, Almanya'da sanatkâr statüsü kazanabilmek için, diğer birçok Avrupa Birliği üyesi ülkelerinin aksine, sanatkârların meslek kuruluşlarına kayıt olması ve ustalık belgesi alması zorunludur.

2.1.2 AVRUPA BİRLİĞİ KOBİ POLİTİKALARI

Avrupa Birliği'ne göre KOBİ'ler birlik ekonomisinin rekabetçiliği ve dinamizminde belirleyici bir rol oynamaktadırlar. Avrupa Birliği'nde KOBİ'lerin toplam işletmeler içindeki sayıları, yarattıkları katma değer ve sağladıkları istihdam dikkate alındığında, bu tür işletmelere yönelik Avrupa Birliği seviyesinde özel politikaların geliştirilmesi önem arz etmektedir. Ayrıca, 'Avrupa 2020 Stratejik Planı'nda KOBİ'ler önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda Avrupa Birliği; KOBİ'lerin büyüme potansiyelini harekete geçirmek, girişimciliğin gelişmesine yardımcı olmak, küçük işletmeler için elverişli bir iş ortamı yaratmak ve KOBİ'lerin rekabetçiliğini artırmak yönünde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu yöndeki en önemli adım Avrupa Birliği 'Küçük İşletmeler Yasası'nın (Small Business Act for Europe – SBA) kabul edilmesidir. Bu yasa tam bir yasa olmamakla beraber üye ülkeler tarafından politik olarak onaylanan bir mevzuat niteliğindedir. SBA aşağıda belirtilen hususları kapsamaktadır:

- Her türlü kural "Önce Küçük Olanı Düşünme" (Think Small First) ilkesine göre geliştirilmelidir. Bu ilkeye göre gerek Avrupa Birliği gerekse ulusal düzeydeki her türlü kanun ve mevzuat düzenlemeleri yapılırken, bunların küçük işletmeler üzerindeki etkileri değerlendirilmelidir. Yasal düzenlemelerin küçük işletmeler üzerindeki etkilerinin analiz edilmesi "KOBİ Testi" olarak isimlendirilmektedir. Test sonucunda düzenlemelerin KOBİ'ler üzerinde olumsuz etkileri tespit edilirse, bu etkileri giderici tedbirler alınmalıdır. Bu tedbirler KOBİ'lerin kapsam dışı bırakılması, geçiş dönemi düzenlemeleri ve bazı istisnalar şeklinde olabilir. Her türlü yasal düzenlemede KOBİ'lere gerek raporlama gerekse bürokrasi açısından ilave yükler getirilmemesine dikkat edilmelidir.

- Avrupa Birliği ve üye ülkeler, küçük işletmelerin gelişebileceği ve girişimciliğin ödüllendirildiği bir iş ortamı yaratmalıdır. Bu kapsamda Avrupa Birliğinde girişimcilik özendirilmeli ve bireyler kendi işlerini kurmaları konusunda cesaretlendirilmelidir. Ayrıca ilkokuldan başlayarak her öğretim kademesinde müfredata girişimcilikle ilgili dersler konulmalıdır.

- Çeşitli nedenlerle başarısızlığa uğramış (iflas etmiş) girişimcilere ikinci bir şans tanınması sağlanmalıdır. Avrupa Birliği'nde işletme kapanmalarının %15'i iflas nedeniyle meydana gelmektedir. Yapılan araştırmalara göre Avrupa Birliği vatandaşlarının %47'si daha önce iflas etmiş kişiler tarafından kurulan işletmelerle iş yapmak (bu işletmelerden alışveriş yapmak) istememektedir. Üye ülkeler iflasların neden olduğu tüm bu olumsuzlukları önleyecek politikalar geliştirmelidir.

- Avrupa Birliği üye ülkeleri, kamu yönetimlerini KOBİ'lerin hayatını kolaylaştıracak ve onların ihtiyaçlarına kısa sürede cevap verecek şekilde tasarlamalıdır. Bu bağlamda, kamu kurum ve kuruluşları KOBİ'lerin ihtiyaçlarına duyarlı hale getirilmelidir. Kamu yönetimlerinin geliştirecekleri uygulamalar KOBİ'lere zamandan ve maliyetten tasarruf sağlamalıdır. Bu bağlamda e-devlet ve tek noktadan hizmet uygulamaları söz konusu amaca önemli ölçüde hizmet etmelidir.

• Kamu politika araçları KOBİ ihtiyaçlarına uyumlaştırılarak, kamu alımlarından KOBİ'lerin daha fazla pay almasının yolları araştırılmalıdır.

• KOBİ'lerin finansmana erişimleri kolaylaştırılmalıdır. Bankalar, risk algısı nedeniyle işe yeni başlayan ve gelişme aşamasında olan KOBİ'lere finansman sağlamak konusunda çekingen davranmaktadır. Bu kapsamda KOBİ'lerin risk sermayesi, mikro krediler ve borç ile özsermayenin bir karışımı olan hibrid (borç ve özsermaye arası) finansman yöntemlerinden yararlanma imkânları artırılmalıdır. KOBİ'lere yapılacak ödemelerin hızlandırılması için tedbirler alınmalıdır.

• Avrupa Ortak Pazarı 500 milyon tüketiciden oluşmaktadır. KOBİ'lerin bu Ortak Pazar'ın sağladığı fırsatlardan daha fazla yararlanmaları sağlanmalıdır. KOBİ'lerin Avrupa Ortak Pazarı'nda daha fazla iş imkânları yaratmalarının önü açılmalıdır. Bu kapsamda işletmelerin Ortak Pazar'daki talep konusunda zamanında ve doğru bilgi almaları sağlanmalıdır. KOBİ'lerin bilgiye daha rahat erişimini sağlamak amacıyla 'Avrupa Girişimcilik Ağı' (Enterprise Europe Network) sistemi hayata geçirilmiştir. Bu sistem üye ülkelerde faaliyet gösteren KOBİ'lere Avrupa Birliği içindeki pazar imkânları, mevzuat, diğer üye ülkelerde uygun ortak bulunması ve ihaleler konusunda pratik bilgi sağlamaktadır.

• KOBİ'lerin araştırma ve geliştirme kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik tedbirler alınmalıdır. KOBİ'ler değişik araştırma ve geliştirme projelerine katılmaları konusunda cesaretlendirilmelidir. Ayrıca, KOBİ'lerin ihtiyaç duyduğu alanlarda nitelikli işgücünün yetiştirilmesine önem verilmeli ve Meslek Okullarının müfredatları bu yönde geliştirilmelidir.

• Üye ülkeler KOBİ'lerin, çevreye yönelik duyarlılıkları fırsata çevirmesi yönünde tedbirler almalıdır. Bu yönde KOBİ'lere 'Yeşil Pazarlar'dan yararlanabilmeleri için finansal teşvikler, bilgi ve uzmanlık sağlanmalıdır. 'Yeşil Pazar' kavramı enerji verimliliğini ve çevre yönetim sistemlerini kapsamaktadır. Çevreye duyarlı ürün ve hizmetlere olan talebin artması da KOBİ'ler için yeni fırsatlar yaratmaktadır. KOBİ'lerin bu fırsatlardan yararlanmaları sağlanmalıdır.

• Üye ülkeler KOBİ'lerin Avrupa dışındaki pazarlara ihracatlarının arttırılması yönünde tedbirler almalı ve bu konuda KOBİ'lere çeşitli destekler sağlamalıdır. Avrupa Birliği'ndeki KOBİ'lerin sadece %8'i ihracat geliri elde etmektedir (Bu gelir, Ortak Pazar dışına yapılan satışlardan elde edilen geliri ifade etmektedir). Mikro İşletmelerin ise sadece %7'si ihracat geliri elde etmektedir. Bu oranın arttırılması ve KOBİ'lerin yabancı pazarlara nüfuz edebilmeleri için gerekli tedbirler alınmalıdır. Başka bir ifade ile KOBİ'lerin uluslararasılaşması sağlanmalıdır. Bu bağlamda serbest ticaret anlaşmalarının yapılması özel bir önem arz etmektedir. Küçük İşletmeler Yasası incelendiğinde yukarıda açıklanan 10 önceliğin 4 ana başlıkta toplandığı görülmektedir. Bu başlıklar,

- Küçük İşletmelerin daha fazla finansmana erişiminin sağlanması,
- Uluslararasılaşma,
- Girişimciliğin geliştirilmesi,
- Bürokrasinin azaltılmasıdır.

Avrupa Komisyonu, temel olarak Avrupa Birliği tarafından geliştirilen her politikanın doğrudan veya dolaylı olarak ya KOBİ'lere yarar sağladığını ya da zarar verdiğini belirtmektedir. Avrupa Komisyonu bünyesinde KOBİ'ler ile ilgili bir Genel Müdürlük bulunmakta olup bu Genel Müdürlüğün temel olarak iki bakış açısı vardır. Bunlardan bir tanesi iç politika ile ilgili Avrupa Birliği tarafından ortaya konulan tüm mevzuatın KOBİ'lerin yararına olmasını sağlamaktır (Örneğin, çok fazla bürokratik yükün ortaya çıkarılmasının önlenmesi). İkinci nokta ise üye ülkelerle iletişim halinde olarak bütün kanunların ve mevzuatın KOBİ'lerin yararına olmasını temin etmektir. Üye ülkeler arasında en iyi uygulama örneklerini belirleyip bunları paylaşmak da Genel Müdürlüğün görevleri arasındadır. Üye ülkeler ile yapılan temaslar sonucunda en iyi uygulama örnekleri alınmakta ve bunlardan diğer üye ülkelerin de yararlanmaları veya bunları esas alarak politika geliştirebilmeleri sağlanmaktadır. Aynı zamanda olumsuz örnekler de neyin olmaması gerektiğini göstermek için kullanılmaktadır.

Avrupa Birliği ayrıca '2020 Girişimcilik Eylem Planı' hazırlamıştır. Bu plan, aşağıda sıralanan temel hususlar üzerine inşa edilmiştir:

- Girişimcilik eğitimi ve öğretiminin yaygınlaştırılması,
- Girişimcilerin büyüüp gelişebilecekleri bir ortam oluşturulması, bu girişimcilerin finansmana daha rahat ulaşmalarının sağlanması,
- Yeni girişimlerin kuruluş ve gelişme aşamalarında desteklenmeleri,
- Dijital çağda yeni girişimlerin bilişim ve iletişim teknolojilerinden yeterince yararlanmalarının sağlanması (özellikle web siteleri ve dijital portallar yoluyla),
- Girişimcilerin özellikle web tabanlı işler kurmaları konusunda cesaretlendirilmeleri,
- İşletmelerin devrinin (bir nesilden diğer nesile veya kurucudan diğer yatırımcılara) kolaylaştırılması,
- İflas işlemlerinin kolaylaştırılması ve iflas eden girişimcilere ikinci bir şans verilmesi,
- Bürokrasinin azaltılması,
- Rol modeller geliştirilmesi ve girişimcilik potansiyelleri henüz harekete geçirilmemiş veya ulaşılamamış özel gruplarla temas kurulması,
- Başarılı girişimcilerin başarı öykülerinin paylaşılması,
- Kadınlar, yaşlılar, göçmenler, işsizler ve gençlere ulaşılarak bu kişilerin girişimciliğe ve kendi işlerini kurmaya özendirilmesi.

Bu eylem planının üye ülkeler seviyesinde uygulamasını takip etmek amacıyla, her üye ülke hükümeti tarafından bir KOBİ temsilcisi görevlendirilmiştir. Bu temsilcilerin öncelikle üye ülkelerle ve KOBİ'leri temsil eden Meslek Kuruluşları ile temas halinde olmaları gerekmektedir. Bu temsilcilerin meydana getirdiği bir KOBİ temsilcileri ağı bulunmaktadır.

Bu ağa mensup temsilciler her iki ayda bir düzenli olarak toplanarak KOBİ'leri ilgilendiren sorunları tartışmakta ve aynı zamanda düzenli olarak Meslek Kuruluşları ile birlikte toplantılar yapmaktadır. Bu toplantılarda yasal düzenlemelerin KOBİ'lere etkilerinin neler olabileceği tartışılmaktadır. Tüm bunların sonucunda "SME Review" (KOBİ Analizi) adında bir broşür yayınlanmakta ve bu broşürde 'Küçük İşletmeler Yasası'nda açıklanan 10 öncelik ile Eylem Planında belirtilen hususlar hakkında nelerin yapıldığı ve bu konularda ne kadar yol alındığı üye ülkeler bazında açıklanmaktadır.

Avrupa Birliği seviyesinde esnaf ve sanatkârlara yönelik belirli bir tanım ve politika bulunmasa da Avrupa Birliğinde esnaf ve sanatkârlara özel bir önem verilmektedir. Avrupa Komisyonu marangoz, kasap, fırıncı, çatı aktarıcısı, bilişim teknisyeni gibi esnaf ve sanatkârların konumlandıkları bölgelerde önemli mal ve hizmetler sağlandığını belirtmektedir. Bu işletmelerin Avrupa ekonomisinin önemli aktörleri olduğu ve bunlara yardımcı olmanın ekonomik gelişme için öneminin bulunduğu ifade edilmektedir.

Avrupa Komisyonu tarafından esnaf ve sanatkârların en önemli sorununun **finansmana erişim** olduğu tespiti yapılmıştır. Bunun yanında esnaf ve sanatkâr işletmelerinin karşılaştıkları diğer sorunlar aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- Bürokrasi ile ilgili yaşanan sorunlar,
- Küçük işletmelerde yeterli kabiliyete sahip iş gücü istihdamının zorluğu,
- Esnaf ve sanatkârların bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri ve yeniliklere uyum sağlamaları konusundaki sorunları.

Avrupa Komisyonu, esnaf ve sanatkârların yukarıda sıralanan sorunlarla baş edebilmesi için aşağıdaki özel tedbirleri almalarını önermektedir:

- Esnaf ve sanatkârların bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi ve yeniliklere uyumlarının sağlanabilmesi için çalıştaylar, konferanslar ve seminerler düzenlenmesi,
- Bu işletmelerin gelişmesini önleyen engellerin tespit edilmesi ve bunların ortadan kaldırılması için tedbirler alınması,
- Avrupa Ortak Pazarı'ndan esnaf ve sanatkârların daha fazla yararlanmaları için tedbirler alınması.

Bu kapsamda Avrupa Komisyonu aşağıdaki faaliyetlerin yapılabileceğini belirtmektedir:

- Esnaf ve sanatkârlara zorluk çıkarmayan standartların geliştirilmesi ve bu standartlar konusunda esnaf ve sanatkârların daha iyi bilgilendirilmesi,
- Esnaf ve sanatkârların kamu alımlarından daha fazla yararlanmalarının sağlanması,
- Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin yenilikçiliğe özendirilmesi,
- Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin işbirliğine teşvik edilmesi.

Avrupa Komisyonu 2009 yılında, esnaf ve sanatkâr işletmelerinin gelecekte ihtiyaç duyacağı işgücü yeterlilikleri konusunda bir araştırma yapmıştır. Komisyon bu çalışmada tespit edilen yetenekleri kazandıracak eğitim programlarının geliştirilip hayata geçirilmesini tavsiye etmektedir. Avrupa Komisyonu, çıraklık değişim programı üzerinde çalışmaktadır. Bu programın temel amacı çırakların değişik üye ülkelerde iş tecrübesi kazanmasının sağlanmasıdır.

Diğer taraftan, Avrupa Komisyonu'na göre esnaf ve sanatkâr işletmeleri için kaliteli destek hizmetleri sunulmalı ve bu işletmeler için uygun yasal ortam ve finansman ortamı sağlanmalıdır. Bu kapsamda esnaf ve sanatkârların bankalardan kredi almalarını kolaylaştırmak için garanti ve teminat sistemleri düzenlenmeli, mikro kredi imkânları geliştirilmeli ve esnaf ve sanatkârlara yönelik borç ile özkaynak finansmanın karışımı olan hibrid (borç ve özsermaye arası) finansman yöntemleri tasarlanmalıdır.

2.1.3 AVRUPA SANATKÂRLAR, KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELER BİRLİĞİ (UEAPME)

Avrupa Sanatkârlar, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği (UEAPME), Avrupa Birliği düzeyinde faaliyet gösteren bir meslek örgütü olup, üye ülkelerdeki esnaf, sanatkâr ve KOBİ'lerin çıkarlarını temsil etmektedir. UEAPME'nin üyeleri 34 ülkede, esnaf, sanatkâr ve KOBİ'leri temsil eden 80 meslek örgütünden (konfederasyon, federasyon, birlik vb.) oluşmaktadır. Bu yapısı ile UEAPME yaklaşık 55 milyon kişiyi istihdam eden 12 milyon işletmeyi temsil etmektedir. UEAPME kendisini, esnaf, sanatkâr ve KOBİ'lerin sesi olarak tanımlamaktadır.

UEAPME'nin temel amaçları aşağıda açıklanmaktadır:

- Avrupa Birliği seviyesinde, esnaf, sanatkâr ve KOBİ'leri etkileyebilecek her türlü politika ve yasal düzenlemeyi takip etmek ve bu politika ve yasal düzenlemelerle ilgili üyelerini bilgilendirmek,
- Üyelerinin çıkar ve ihtiyaçlarını gözeterek, görüşlerini Avrupa Birliği kurumları ve diğer uluslararası örgütlerde dile getirmek,
- Avrupa Birliği politikaları konusunda üyelerine akademik, teknik ve yasal desteklerde bulunmak,
- Avrupa bütünleşmesi fikrini desteklemek ve Avrupa'da işbirliğine katkıda bulunmak.

UEAPME Avrupa Birliği tarafından bir sosyal ortak olarak tanınmaktadır. Buna göre, Avrupa Birliği seviyesinde hazırlanacak yasal düzenlemelerde UEAPME'nin görüşü alınmaktadır. Başka bir ifade ile UEAPME'nin görüşü alınmadan, Avrupa Birliği seviyesinde esnaf, sanatkâr ve KOBİ'leri etkileyebilecek yasal düzenlemeler yapılamamaktadır. Bu görevini yerine getirebilmek için UEAPME sürekli olarak Avrupa Birliği yönetimi ile temas halindedir.

2.2 AVRUPA BİRLİĞİ SEVİYESİNDE KOBİ'LERE YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER

2.2.1 TEŞVİK VE DESTEKLERİN GENEL YAPISI

Esnaf ve sanatkâr işletmelerine yönelik Avrupa Birliğinin yukarıda açıklanan politikaları bulunmakla beraber, esnaf ve sanatkâr işletmeleri ile mikro işletmelere yönelik özel teşvik ve destek programları bulunmamaktadır. Bu hususun öncelikle belirtilmesi gerekmektedir. Bu tür işletmeler KOBİ olarak mütalaa edilmektedir. Avrupa Birliği'nde KOBİ'lere yönelik teşvik ve destekler değişik seviyelerde bulunmaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmaktadır:

• **Ulusal/Bölgesel Seviye:** Bu seviyedeki teşvik ve destekler tamamen ulusal hükümetler ve bölgesel yönetimler tarafından tasarlanıp yine bunlar tarafından sağlanmaktadır. Ulusal ve bölgesel seviyede tasarlanıp sağlanan teşvik ve destekler için Avrupa Birliği'nin rolü, bu teşvik ve desteklerin rekabeti bozup bozmadığını araştırmaktır. Bu amaçla, ulusal hükümetler veya bölgesel yönetimler tasarladıkları teşvik ve destekleri Avrupa Birliği düzeyindeki rekabetten sorumlu Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadırlar. Söz konusu Genel Müdürlük teşvik ve destekleri rekabet yönünden incelemektedir. Teşvik ve destekler Avrupa Birliği tarafından belirlenen istisnalar kapsamında ise bu bildirim yapılmamasına gerek bulunmamaktadır.

• **Avrupa Yapısal Fonları:** Avrupa Yapısal Fonları ile sağlanan finansmanda Avrupa Birliği'nin fonları kullanılmaktadır. Bununla beraber, bu fonların nasıl kullanılacağı ulusal politikalara göre belirlenmektedir. Avrupa Birliği fonları, üye ülkelere tahsis etmekte ve bu fonlar üye ülkelerin belirleyeceği politikalara göre KOBİ'lere kullandırılmaktadır. Örneğin, bir ülkede politika hedefi işsizliğin azaltılması iken bir diğerinde enerji verimliliğinin artırılması olabilir, dolayısıyla fonlar bu politikalara uygun olarak tahsis edilmektedir. Bu nedenle, üye ülkelerin ulusal politikalarını Avrupa Birliği politikaları ile uyumlaştırmaları gerekmektedir. Bu fonların temel amacı gelir, servet ve fırsatlar açısından bölgesel farklılıkların azaltılması olduğundan, Avrupa Birliği'nin nispeten ekonomik olarak güçsüz olan üyeleri bu fonlardan daha fazla yararlanmaktadır.

• **Avrupa Yatırım Bankası Fonları:** Avrupa Yatırım Bankası uygun faiz oranı üzerinden üye ülkelerdeki anlaşmalı bankalar aracılığıyla KOBİ'lere finansman sağlamaktadır. Avrupa Yatırım Bankası tarafından üye ülkelerdeki bankalara limit tahsis edilmekte ve bankalar bu limit dâhilinde fonları KOBİ'lere kullandırmaktadır. Fonların bu şekilde sağlanmasının nedeni, bankaların yerel düzeydeki şartları daha iyi bilmeleri ve işletmeleri daha iyi değerlendirebilmeleri ile ilgilidir. Bankalar, kredi sağlanması konusunda araştırmayı kendileri yapmakta ve bu araştırmaya göre krediyi kullandırıp kullandırmamaya karar vermektedir. Bazı durumlarda, örneğin üst seviye projeler olduğunda istisnalar olmakta, işletmeler doğrudan Avrupa Yatırım Bankasına başvurabilmektedirler. Böyle bir durumda Avrupa Yatırım Bankası proje fizibilitesi konusunda teknik destek sağlamaktadır. Avrupa Yatırım Bankası ayrıca mikro finansman (25.000 avro altında kredi) imkânı da sağlamaktadır. 2011 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla Avrupa Yatırım Bankasının sağladığı mikro finansman miktarı 548 milyon avroya ulaşmıştır.

• **tAvrupa Birliği Mali Çerçevesi:** 2014-2020 yıllarını kapsayan 7 yıllık bütçeyi ifade etmektedir. 2014-2020 dönemini kapsayan Avrupa Birliği Mali Çerçevesi kapsamında KOBİ'leri ilgilendiren iki program bulunmaktadır. İlk program, KOBİ'lerin rekabetçiliğinin artırılması için uygulamaya konulan 'İşletmelerin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği Programı'dır (Programme for the Competitiveness of Enterprises and SMEs – COSME). Bu program ile girişimciliğin desteklenmesi, finans kaynaklarına daha iyi erişim imkânının sağlanması, bölgesel düzeyde işletmelere destek sağlanması, KOBİ'lerin uluslararasılaşması ve yeni pazarlara ulaşma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu program için 2014-2020 döneminde 2.387 milyar avro bütçe öngörülmektedir. İkinci program, Horizon 2020 programıdır. Ekonomik krize çare bulmak, bireylerin ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve Avrupa Birliği'nin küresel pozisyonunu güçlendirmek gibi 3 temel amacı bulunan Horizon 2020 Programı ile 2014-2020 döneminde araştırma ve yenilikçilik alanında 80 milyar avro değerinde finansman öngörülmekte, Ar-Ge kapasitesi bulunan KOBİ'leri de bu programa yoğun bir şekilde katılmaları desteklenmektedir.

• COSME (İŞLETMELERİN VE KOBİ'LERİN REKABET EDEBİLİRLİĞİ) PROGRAMI

2014-2020 yıllarını kapsayan bir Avrupa Birliği destek programıdır. Temel amacı işletmelerin rekabet edebilirliğinin artırılması olan bu programın 2,4 milyar avroluk bir bütçesi bulunmaktadır. Hedef kitlesi KOBİ'ler, işletmeleri destekleyen örgütler (odalar vb.), girişimciler, bölgesel ve ulusal idarelerdir. Yukarıda ifade edilen temel amacına uygun olarak COSME'nin 4 hedefi vardır. Bu hedefler:

- KOBİ'lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması,
- Turizm sektöründeki işletmeler de dâhil olmak üzere rekabet edilebilirlik ve sürdürülebilirlik için çerçeve koşulların iyileştirilmesi,
- Girişimciliğin teşviki,
- Birlik içi ve uluslararası piyasalara erişimin kolaylaştırılmasıdır.

Bu hedefleri gerçekleştirmek için COSME programında aşağıdaki eylemler planlanmıştır:

• KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırma yönündeki eylemler:

Kredi Garanti İmkânı: COSME programında bankalara ve finansal kiralama şirketlerine, KOBİ'lerin kullandıkları krediler için garanti verilmektedir. Başka bir ifade ile KOBİ'lerin finansman kurumlarından kredi almalarını kolaylaştırmak için, bu kurumlara KOBİ'ler için garanti verilmektedir (KOBİ'lere kefil olunmaktadır). Bu eylem ayrıca KOBİ kredilerinin menkul kıymetleştirilmesini de (KOBİ kredileri dayanak varlık olarak kullanılarak varlığa dayalı menkul kıymet ihracı) sağlamaktadır. Bu program kapsamında ulusal garanti kuruluşları (örneğin Türkiye'de Kredi Garanti Fonu) için kontrgaranti de verilmektedir (Avrupa Birliği ulusal garanti kuruluşlarının garanti-sine kefil olmaktadır). Buradaki temel amaç, yukarıda da belirtildiği gibi, finansal kurumların risk algısını değiştirerek, KOBİ'lere daha fazla kredi verilmesini sağlamaktır.

(kredilere Avrupa Birliği kefil olduğundan risk büyük ölçüde azalmaktadır). Bu imkân sayesinde, bankalardan başka şekilde fon temin edemeyecek birçok KOBİ'ye banka finansmanına erişim imkânı sağlanması planlanmıştır. Garanti imkânından yararlanmak isteyen KOBİ'lerin, kendi ülkelerinde Avrupa Yatırım Fonu ile anlaşma imzalamış bir finansal kuruma başvurmaları gerekmektedir.

Büyüme için Özsermaye İmkânı: COSME programı kapsamında, gelişme ve büyüme aşamasındaki KOBİ'lere risk sermayesi ve hibrid finansman (özsermaye ve borç arası finansman) sağlayan fonlara Avrupa Birliği tarafından katkı yapılarak destek sağlanması planlanmıştır. Burada program bütçesinden söz konusu fonlara (örneğin risk sermayesi yatırım fonlarına) mali kaynak aktarılması yoluyla katkı sağlanacaktır. Bu desteğin amacı, fonların mali kaynaklarını güçlendirerek KOBİ'lerin daha fazla yatırım yapmalarının sağlanmasıdır.

Avrupa Komisyonu bu programlara tahsis edilen fonu Avrupa Yatırım Bankası aracılığıyla kullanılmaktadır. Avrupa Yatırım Bankası, bu fonu Avrupa Yatırım Fonuna aktarmaktadır. Bir işletmenin bu fonlardan yararlanabilmesi için ilgili ülkedeki bankalar, risk sermayesi fonları veya kredi garanti fonları gibi mali aracı kurumlara başvurması gerekmektedir. Ülkelerdeki mali aracı kuruluşların öğrenilebilmesi için Avrupa Komisyonu tarafından bir portal geliştirilmiştir. Bu portalda finansman türüne (kredi garanti imkânı veya özsermaye imkânı), işletme türüne, yatırım türüne göre tasarlanmış farklı alanlarda arama seçenekleri bulunmaktadır.

•Turizm sektöründeki işletmeler de dâhil olmak üzere rekabet edilebilirlik ve sürdürülebilirlik için çerçeve koşulların iyileştirilmesi yönündeki eylemler:

Bürokrasinin azaltılması ve yasal düzenlemelerin KOBİ'lere yük getirmemesinin sağlanması: COSME Programı, gerekli olmayan raporlama ve bilgi verme yükümlülüklerini ortadan kaldırarak KOBİ'ler üzerindeki bürokratik yükleri hafifletmeyi hedeflemektedir. Araştırmalar, KOBİ'lerin büyük işletmelere oranla yasal düzenlemelerden çok daha fazla etkilendiğini ortaya koymuştur. Bu nedenle, bu etkinin giderilerek KOBİ'ler için daha elverişli bir ortamın yaratılması amaçlanmaktadır.

KOBİ politikalarını iyileştirmek yönünde ulusal yönetimler tarafından yürütülen en iyi uygulamaların belirlenerek bunların diğer üye ülkelerle paylaşılmasının sağlanması: Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde KOBİ'ler ve girişimcilikle ilgili örnek uygulamaları teşvik etmek amacıyla Avrupa Girişimcilik Ödülü tasarlanmıştır. Bu ödül, bu konudaki başarılı kamu kurumları ile kamu-özel sektör işbirliklerine verilmektedir.

KOBİ'lere yönelik daha iyi politikalar ortaya koyabilmek için analitik araçların geliştirilmesi: Avrupa Birliği ve ulusal düzeyde, KOBİ'leri ilgilendiren yeni yasal düzenlemelerin hazırlanmasına yardımcı olmak ve üye ülkelerdeki değişik politikaların başarısını karşılaştırmak amacıyla konferansların düzenlenmesi ve 'Rekabetçilik Raporu' gibi analitik araçların hazırlanması desteklenmektedir.

Sektörel eylemlerin (örneğin turizm sektörüne yönelik eylemlerin) desteklenmesi

• Girişimciliğin teşvikine yönelik eylemler:

Bu kapsamda daha önce söz edilen 2020 Girişimcilik Eylem Planındaki faaliyetler desteklenmektedir. Bu konuda desteklenen faaliyetlerden iki örnek aşağıda açıklanmaktadır.

Kadın Girişimciler için Avrupa Mentörler (Danışmanlar) Ağı: Teşkil edilmiş olup bu ağa mensup mentörler başlangıç ve büyüme seviyelerindeki kadın girişimcilere tavsiye ve desteklerde bulunmaktadırlar.

Genç girişimciler (yeni girişimciler) için Erasmus Programı: Bu programda yeni girişimciler diğer bir ülkedeki tecrübeli girişimcilerle iş fikri ve bilgi alışverişi yapmakta ve 1-6 ay arası birlikte çalışarak işbirliği yapma imkânından yararlanmaktadırlar. Genç girişimcinin diğer ülkedeki masraflarının bir kısmı Avrupa Birliği fonlarından karşılanmaktadır. Bu program için ülkelerde temas noktaları bulunmaktadır. Türkiye’de de biri Aydın’da diğeri İstanbul’da olmak üzere iki temas noktası mevcuttur.

• Birlik içi ve uluslararası piyasalara erişimin kolaylaştırılması yönündeki eylemler:

Bu konudaki en önemli araç daha önce de söz edilen ‘Avrupa Girişimcilik Ağı’ (Enterprise Europe Network) hizmetlerinden yararlanılmasıdır. Bu ağın sunduğu imkânlar sayesinde KOBİ’ler bölgelerindeki ağ ortağı kuruluşu ulaşabilme imkânına sahiptir. Bu ağ ile işbirliği yapan, 54 ülkede 600’ün üzerinde kuruluş bulunmaktadır. İşletmeye en yakın kuruluş ağın web sitesinden bulunabilmektedir. Ağ ile işbirliği yapan kuruluşlar KOBİ’lere aşağıdaki konularda bilgi ve yardım sağlamaktadırlar:

- Avrupa Birliği düzenlemeleri ve Avrupa Birliği programlarından nasıl yararlanılabileceği konusunda bilgi,
- Yurt dışında bir iş ortağı bulunmasına yardımcı olunması,
- Avrupa Birliği finansal desteklerinden nasıl yararlanılabileceği konusunda bilgi,
- Yenilikçilik ve teknoloji transferi konusunda destek,
- Avrupa Birliği düzenlemeleri konusunda KOBİ’lerin görüşlerinin öğrenilmesi.

2.2.2 HORIZON 2020 PROGRAMI

Horizon 2020, Avrupa Birliğinin 80 milyar avro tutarındaki bütçesi ile gelmiş geçmiş en büyük araştırma ve yenilikçilik programıdır. Program, 7. Çerçeve Programını, Rekabet Edilebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı'nın (CIP) yenilikçilik bölümünü ve Avrupa Birliği Yenilik ve Teknoloji Enstitüsü desteklerini birleştirmektedir. Horizon 2020 sadece KOBİ'lere özgü bir program olmayıp, her büyüklükteki işletmenin araştırma, geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerini yürütmesi için bu programdan yararlanabilmesi mümkündür. Aslında bu programın KOBİ'leri ilgilendiren kısmı çok azdır, program kapsamında sadece Ar-Ge faaliyeti yürüten KOBİ'lere yönelik destekler bulunmaktadır.

Program çağrı esasına göre çalışmakta olup, çağrılara teklif verilmesi gerekmektedir. Birçok çağrı en az üç işletmenin işbirliği yapmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla işletmeler çağrılara teklif verebilmek için değişik ülkelerde ortak bulmak durumundadır. Teklifler ilgili alandaki uzmanlardan oluşan bir heyet tarafından incelenip değerlendirilmektedir. Değerlendirme aşamasında başarılı olan projeler desteklenmektedir. Projenin desteklenebilmesi için Avrupa Komisyonu ile proje sahipleri arasında bir sözleşme imzalanmaktadır.

2.3 AVRUPA BİRLİĞİ TEŞVİK VE DESTEKLERİ İÇİN SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Avrupa Birliğine üye ülkelerde faaliyet gösteren işletmelerin büyük bölümünü KOBİ'ler oluşturmaktadır. Bu nedenle, Avrupa Birliği KOBİ'leri ekonomisinin bel kemiği olarak tanımlamakta ve KOBİ'leri destekleyecek mevzuat ve eylemler hazırlamaktadır. Avrupa Birliğinde esnaf ve sanatkârlar ayrıca tanımlanmamıştır. Esnaf ve sanatkâr işletmeleri KOBİ'lerin içinde mikro işletme olarak mütalaa edilmektedir. Ancak bazı Avrupa Birliği üye ülkelerinde sanatkâr işletmeleri bulunmaktadır. Söz konusu ülkelerde bu işletmeler ile ilgili yasal mevzuat da hazırlanmış olup hâlihazırda yürürlükte.

Birçok Avrupa Birliği üye ülkesinde işletmelerin ve bağımsız çalışanların (esnaf, sanatkâr ve serbest meslek erbabı) meslek örgütlerine (oda, birlik vb.) kayıt zorunluluğu bulunmamaktadır. Meslek örgütlerine kayıt zorunluluğunun bulunmaması, bu tür işletmelerin tescil edilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Her türlü işletmenin faaliyete geçmesi için tescil edilmesi zorunludur. Ancak tescil işlemi meslek örgütleri tarafından değil, kamunun belirli kurumları tarafından yapılmaktadır. Bazı ülkeler dışında meslek örgütlerine üyelik tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır.

Avrupa Birliği, KOBİ'lere gösterdiği ilgiyi daha da anlamlı kılmak için 'Küçük İşletmeler Yasası'nı ve bu yasanın hayat bulması için eylem planını hazırlamıştır. 'Küçük İşletmeler Yasası' dört öncelik üzerine inşa edilmiştir. Bunlar; finansmana erişim imkânlarının artırılması, girişimciliğin teşvik edilmesi, uluslararasılaşma ve bürokrasinin azaltılması'dır. Bu öncelikler ortaya konularak ve bu önceliklere uygun bir eylem planı hazırlanarak hem bireylerin kendi işlerini kurmalarının önü açılmak istenmekte, hem de KOBİ'lerin rekabetçiliği artırılarak gelişmeleri hedeflenmektedir.

Bunun yanı sıra, Avrupa Birliği seviyesinde temel iki destek programı yürürlüğe konulmuştur. Bunlardan ilki KOBİ'lerin finansman imkânlarından daha fazla yararlanmalarına yönelik COSME programı, diğeri ise KOBİ'lerin yenilikçilik ve Ar-Ge kapasitelerinin artırılmasına yönelik Horizon 2020 programıdır. Bu programlardan değişik ülkelerdeki KOBİ'ler ülkelerindeki finansal kurumlar aracılığı ile yararlanabilmektedirler. Avrupa Komisyonu her ülkedeki (üyelik aşamasındaki ülkeler dâhil) ilgili finansal kuruluşları belirten bir web sitesi hazırlamıştır. Söz konusu bu destekler ile, 2014-2020 yılları arasındaki 7 yıllık dönemde KOBİ'lerin rekabetçiliklerini artırmalarına olanak sağlanmaktadır.

ALMANYA

3-ALMANYA

3.1 ALMANYA'DA KOBİ'LER, ZANAATKÂRLAR VE KOBİ POLİTİKALARI

3.1.1 ALMANYA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLAR

3.1.1.1 Almanya KOBİ'ler – Mittelstand

Almanya'da, geleneksel olarak KOBİ'ler, "Mittelstand" olarak tanımlanmaktadır; diğer ülkelerde çok iyi bilinmeyen bu tanım sadece Almanya'da yaygın olarak kullanılmaktadır. Merkezi Bonn'da yer alan 'Alman Mittelstand Araştırma Merkezi' (IfM), diğer ülkelerde yapılan KOBİ tanımlarının sadece istatistiksel olarak bir ekonomik alanı tanımladığını, "Mittelstand" tanımının ise işletmelerin nicel özelliklerinin yanı sıra nitel özelliklerini de (sahipliğin bütünlüğü, yönetim, sahiplerin risk ve yükümlülük sorumlulukları vb) kapsadığını belirtmektedir. Bu nedenle, Mittelstand, KOBİ, aile işletmesi kavramlarının eşanlamı olarak kullanımı doğru değildir; Mittelstand jenerik, bütünleştirici bir kavramdır. Diğer ülkelere nispeten, Almanya'da genellikle büyük (250-500 çalışana sahip); aile işletmelerinin tipik özellikleri, avantajları ve kaynak sınırlılıklarına sahip olan Mittelstand işletmelerinin mevcut olması ve bu işletmelerin hissedarların sahipliğinde olan büyük şirketlerden belirgin farklılıklar taşıması nedeniyle, IfM'nin KOBİ tanımı Avrupa Birliği tanımından daha kapsamlıdır.(Tablo3-1). Almanya'da KOBİ'ler için bu tanım kullanılmaktadır.

Tablo 3-1 IfM KOBİ Tanımı

İşletme Türü	Çalışan Sayısı	Yıllık Ciro
Küçük	< 9	< 1 milyon avro
Orta-ölçekli	< 499	< 50 milyon avro
Büyük	< 500	> 50 milyon avro

Kaynak: IfM

Almanya'nın ekonomik gücü, Federal Cumhuriyetin ekonomik yapısının büyük ölçüde Mittelstand İşletmeleri tarafından oluşturulmasına bağlıdır. Alman Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'nın (BMWİ), KOBİ'leri Alman ekonomisinin motoru olarak tanımladığı Mittelstand Raporuna göre; Alman İşletmelerinin %99'undan fazlası 'Alman Mittelstand' sınıfına dâhildir (Tablo 3-2). Bu sınıfta yer alan işletmeler Almanya'nın toplam ekonomik üretiminin %52'sine katkı sağlamaktadır ve Alman işletmelerinin toplam cirolarının yaklaşık %37'sini karşılamakta olup bu miktar 2011 yılı için 2 trilyon avro civarındadır. Bu sınıfta yer alan işletmeler yaklaşık 15,5 milyon kişiye istihdam yaratmaktadır ve bu işletmelerin sağladığı işletme içi eğitim Almanya'da gençlerin işsizlik oranlarının düşük olmasına (%7,9) önemli katkı sağlamaktadır. Ayrıca bu sınıfta yer alan işletmelerin uluslararası faaliyetlerinden elde ettikleri ciro miktarları yıllara sâri artış göstermektedir, bu miktar 2010 yılı için 186,1 milyar avro seviyesindedir.

Tablo 3-2 Alman KOBİ'lerinin Çalışan Sayısı ve Yıllık Cirolarına göre Dağılımı

		Çalışan Sayısı					
		0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 499	+ 500	
Yıllık Ciro	< 1 milyon €	3.119.903	95.202	12.369	1.316	776	3.229.566
	1 - 2 milyon €	81.716	56.896	1.844	189	162	140.807
	2 - 10 milyon €	43.666	75.243	16.059	629	438	136.035
	10 - 25 milyon €	3.903	7.860	12.293	643	344	25.043
	25 - 50 milyon €	1.027	1.576	5.546	1.122	315	9.586
	> 50 milyon €	713	859	3.272	2.438	2.921	10.203
Toplam		3.250.928	237.636	51.383	6.337	4.956	3.551.240
		99,8%					

Kaynak: IfM, 2013

3.1.1.2 Alman Zanaat Sektörü

Almanya'da ölçek bakımından Alman KOBİ (Mittelstand) tanımı içerisinde yer alan zanaatkâr işletmeleri, ayrıca ele alınmış ve bu kesime özgü tanımlar ve düzenlemeler yapılmıştır. 2012 yılı Aralık ayı itibariyle Almanya'da bulunan 3,7 milyon işletmenin % 27,1'i (yaklaşık 1 milyon) zanaatkâr işletmesidir. Almanya'da zanaatkâr tanımı yasal olarak yapılmış olup, hangi mesleklerin zanaatkâr mesleği olduğu, hangi mesleklerde ustalık belgesine ihtiyaç duyulduğu yasada belirtilmiştir. Buna göre yasada yer alan ve Tablo 3-4'de belirtilen meslek alanlarında faaliyet gösterenler zanaatkâr; bu kapsam dışında kalanlar ise tacir veya sanayici kapsamındadır. Bir işletmenin zanaatkâr işletmesi sayılmasında önemli olan işletmenin faaliyet alanının söz konusu meslek alanlarından birinde yer almasıdır.

Sınıflandırma için çalışan sayısı ve ciro dikkate alınmamaktadır. Şekil 3-1’de yer aldığı üzere 41 meslek alanı için (A grubu meslekler) ustalık belgesi gerekmektedir; bu mesleklerde faaliyet gösteren işletmeler zanaat sektörünün %59,5’ini oluşturmaktadır. B1 ve B2 grubu mesleklerde faaliyette bulunmak için ise ustalık belgesi şartı aranmamaktadır.

Tablo 3-3 Almanya’da Zanaatkâr Meslekleri

Ustalık Belgesi Gerektiren Meslekler (Grup A)
1. Duvar ustalığı ve beton işçiliği
2. Fırın ve hava ısıtmacılığı
3. Çatı marangozluğu
4. Çatı kaplamacılığı
5. Yol inşaatı ustalığı
6. Sıcak, soğuk ve ses yalıtımı ustalığı
7. Artezyen ustalığı
8. Taş duvar ustalığı ve heykeltıraş
9. Alçı ustalığı
10. Boya-Badana Ustalığı
11. İskele kuruculuğu
12. Baca temizleyiciliği
13. Tornacılık
14. Cerrahi mekanikerliği
15. Gövde ve araç üreticiliği
16. Hassas cihaz mekanikerliği
17. Bisiklet/motosiklet tamirciliği
18. Soğutma sistemleri ustalığı
19. Bilgi teknisyenliği
20. Motorlu taşıt teknisyenliği
21. Tarım makineleri tamirciliği
22. Silâh üreticiliği
23. Tesisatçılık
24. Tesisat ve ısıtma teknikerliği
25. Elektrik teknikerliği
26. Elektrik makine teknisyenliği
27. Marangozluk
28. Tekne ve gemi inşaatçılığı
29. İplik üreticiliği
30. Fırıncılık
31. Pastacılık
32. Kasap
33. Optikerlik
34. İşitme cihazı teknikerliği
35. Ortopedi teknikerliği
36. Ortopedik ayakkabıcılık
37. Diş teknisyenliği
38. Kuaförlük
39. Camcılık
40. Cam imalatçılığı
41. Lastik ve vulkanizasyon ustalığı

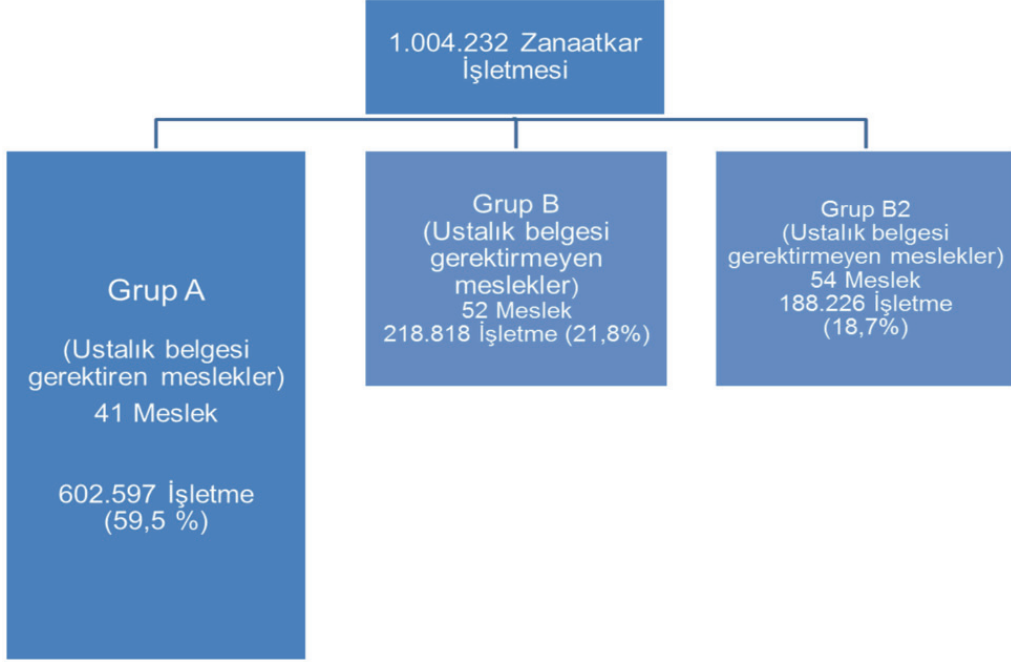
Ustalık Belgesi Gerektirmeyen Meslekler (Grup B1)

1. Fayans, parke ve mozaik ustalığı
2. Beton taş ve imento mozaığı ustalığı
3. Zemin ustalığı
4. Gemi ve ekipman üreticiliği
5. Saatçilik
6. Oymacılık
7. Metal işleme ustalığı
8. Galvanizleme ustalığı
9. Metal ve an dkmclğ
10. Bıçak ve kesici alet ustalığı
11. Altın ve Gümüş eşya imal ve tamirciliği
12. Parke döşemeciliği
13. Panjur ve güneş koruma ustalığı
14. Modelistlik
15. Fildişi oyma ve oyuncak üreticiliği
16. Tahta heykel oymacılığı
17. Fıçı, varil üreticiliği
18. Hasır ve örme ustalığı
19. Terzilik
20. Tekstil tasarımcılığı
21. şapka üreticiliği
22. Yelken reticiliği
23. Krklk
24. Kunduracılık
25. Saralık ve deri işlemeciliği
26. Perdecilik
27. Değirmencilik
28. Bira üreticiliği
29. şarap üreticiliği
30. Kuru temizlemecilik
31. Mum reticiliği
32. Bina Temizlikiliği
33. Camdan rn imalatçılığı
34. Hassas Optikilik
35. Cam ve porselen boyamacılığı
36. Kıymetli taş ve gravür ustalığı
37. Fotoğrafçılık
38. Ciltilik
39. Matbaacılık
40. Baskı işçiliği
41. Damgacılık
42. Seramikilik
43. Org imalatçılığı
44. Piyano ve klavsen imalatçılığı
45. Akordeon imalatçılığı
46. Keman imalatçılığı
47. Yaylı algı üreticiliği
48. Pirinç enstrüman üreticiliği
49. Nefesli enstrüman üreticiliği
50. Telli algı üreticiliği
51. Yaldızcılık
52. Tabela ve neon tabela imalatçılığı

Ustalık Belgesi Gerektirmeyen Zanaat Benzeri Meslekler (Grup B2)

1. Demir bağlama ustalığı
2. Dış cephe dekorasyonu ustalığı
3. Yer döşeme ustalığı
4. Asfalt ustalığı
5. Dış cephe kaplamacılığı
6. Isı Yalıtımı ustalığı
7. Ahşap doğramacılığı
8. Fore kazık ustalığı
9. Beton matkap kullanıcılığı
10. Tiyatro ve Ekipmanları Ressamları
11. Dekorasyon için tel rafları imalatçılığı
12. Metal taşlama ve metal parlaticılığı
13. Demir testeresi bileyciliği
14. Petrol, yağ, su tankı imalatçılığı
15. Boru ve kanal temizleyiciliği
16. Kablo döşemeciliği
17. Ahşap ayakkabı imalatçılığı
18. Ahşap blok yapımıcılığı
19. Ahşap fıçı yapımıcılığı
20. Ahşap merdiven üreticiliği
21. Ahşap tekne üreticiliği
22. Ahşap lastik üreticiliği
23. Ahşap çatı yapımıcılığı
24. Standart prefabrik yapı bileşenleri montajcılığı (örneğin pencere, kapı, çerçeve, raflar)
25. Fırça ve fırça üreticiliği
26. Erkek dış giyim için ütücülük
27. Vitrin dekorasyonculuğu
28. Kumaş işlemeciliği
29. Tiyatro kostümü üreticiliği
30. Stor perde üreticiliği
31. Kumaş Boyamacılığı
32. Tekstil el yazıcılığı
33. Örücülük
34. Tadilat işçiliği (terzilik)
35. Eldiven üreticiliği
36. Basit ayakkabı onarıcılığı
37. Tabakçılık
38. Sakatatçılık
39. Dondurma üreticiliği
40. Kemik vs kasabı
41. Kolalama, kumaş parlatmacılığı
42. Hızlı Temizleyicilik
43. Halı Yıkamacılığı
44. İçecek hat temizleyiciliği
45. Estetisyenlik
46. Makyaj sanatçısı
47. Cenaze levazımatçısı
48. Abajur Üreticiliği (özel sipariş)
49. Piyano tamirciliği
50. Tiyatro heykeltıraş
51. Pervane üreticiliği
52. Şemsiye üreticiliği
53. Taş baskıcılığı
54. Vurmalı çalgı üreticiliği

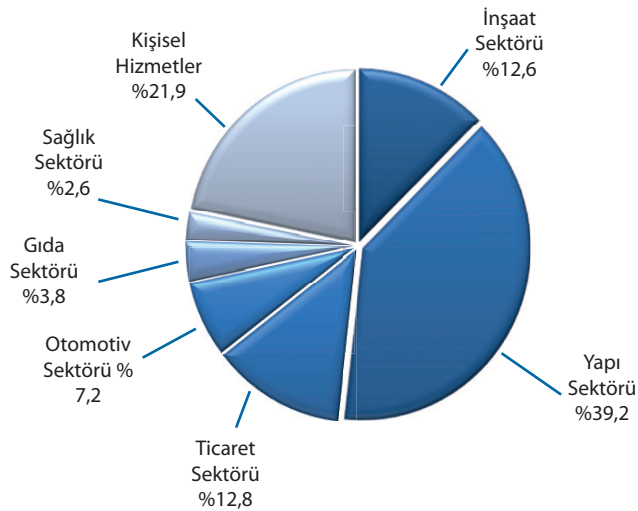
Şekil 3-1 Ustalık Belgesi İstenen ve İstemenmeyen Zanaatkâr Meslekleri

Kaynak: ZDH, 2013

Zanaatkâr işletmeleri arasında yapı sektöründe faaliyet gösterenler %39,2 oranı ile ilk sırada yer alırken, kişisel hizmetler (%21,9) ve ticaret sektörleri (%12,8) bu meslek alanını takip etmektedir. (Şekil3-2)

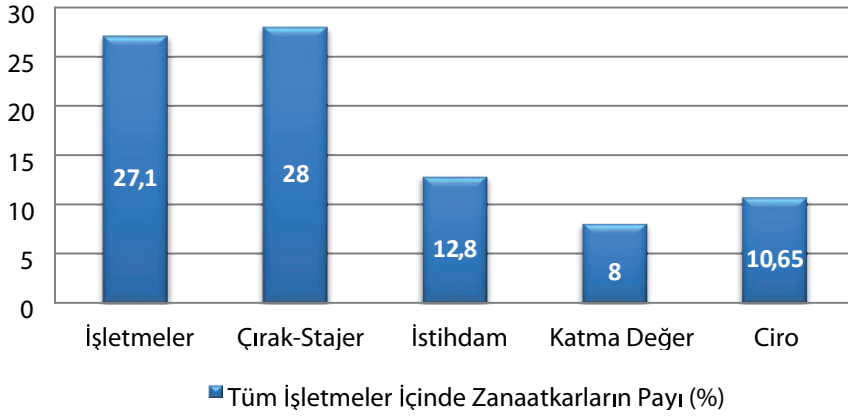
Şekil 3-2 Zanaatkâr Mesleklerinin Yüzdesele Dağılımı

Kaynak: ZDH, 2013

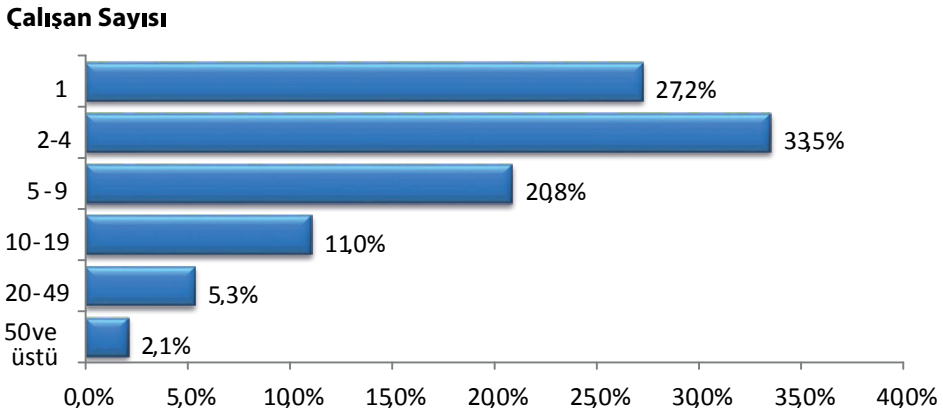
Zanaatkâr işletmeleri istihdamdaki % 12,8'lik payları ile yaklaşık 5,35 milyon kişiye iş imkânı sağlamaktadır (Şekil 3-3). Zanaat işletmelerinin ortalama çalışan sayısı 5'dir (Şekil 3-4). Alman zanaatkâr kesimi 2012 yılı itibariyle 507,5 milyar avro toplam ciroları ve katma değerdeki 188,2 milyar avroluk katkılarıyla Alman ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Almanya'da mesleki eğitim alan her 100 çıraktan 28'i zanaatkâr işletmelerinde eğitim görmektedir.

Şekil 3-3 Alman Zanaatkâr İşletmelerine Dair Bazı Ekonomik Göstergeler (2012)

Kaynak: ZDH,2013

Şekil 3-4 Zanaatkâr İşletmelerinin Çalışan Sayılarına Göre Dağılımı (2010)

Kaynak: ZDH,2013

Almanya'da mesleki eğitime ve ustalık kültürüne verilen önemin güçlü mesleki örgütlenme yapısıyla bir araya gelmesi, zanaatkâr sektörünün gerek ekonomik gerekse de sosyal yönden önemli bir aktör olarak varlığını korumasını sağlamaktadır. Öte yandan, Alman zanaatkâr işletmeleri, dünyadaki diğer mikro işletmeler gibi, bazı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sorunlardan ilki, zanaatkâr işletmelerinin kendi içlerinde, KOBİ'lerle ve büyük ölçekli işletmelerle yüksek rekabet içinde olmalarıdır. Bu rekabet, kâr oranlarını (yıllık ortalama % 13) düşürürken, işletmelerin finansal yapısını bozmaktadır. Tablo 3-4'de de yer aldığı üzere, zanaatkâr işletmeleri sermaye yetersizliği sorunu yaşamaktadır.

Tablo 3-4 Alman Zanaatkâr İşletmelerinin Finansman Yapısı

	"Sermaye çok düşük" Toplam varlıklar içinde Özkaynak oranı %10 ve daha az		"Sermaye yetersiz" Toplam varlıklar içinde Özkaynak oranı %11-30 arasında		"Yeterli sermaye" Toplam varlıklar içinde Özkaynak oranı %30'dan Fazla	
	Batı	Doğu	Batı	Doğu	Batı	Doğu
2012	37,8 %	41,4 %	45,9 %	42,7 %	16,3 %	15,9 %
2011	35,5 %	37,2 %	49,5 %	50,8 %	15,0 %	12,0 %
2010	32,1 %	38,6 %	50,6 %	57,5 %	17,3 %	13,9 %

Kaynak: ZDH, 2013

Zanaatkâr işletmelerinin, ölçüleri ve finansal yapıları gereği kredi notlarının düşük olması ve teminat sorunu yaşamaları gibi finansal sorunları da bulunmaktadır. Öte yandan, zanaatkârlar AB mevzuatının getirdiği çevreyi ve iklimi korumaya yönelik yükümlülükleri de (yenilenebilir enerji, su kirliliğini önleme tedbirleri vb.) yerine getirmekte zorlanmaktadır. Bu sorunlar devlet destekleri ile çözülmeye çalışılmaktadır.

Nüfusun yaşlanması ve gençlerin mesleki eğitime olan ilgilerinin azalması nedeniyle yeni eleman (çırak) bulamama sorunu bir diğer önemli sorundur. Alman hükümeti bu sorununun çözümüne yönelik olarak genellikle yeni AB ülkeleri olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinden yetişmiş elemanları ülkesine çekecek programlar yürütmektedir. Ayrıca meslek kuruluşları tarafından kreş seviyesine kadar inilerek gençleri mesleki eğitime özendirme çalışmaları yapılmaktadır.

3.1.2 ALMANYA'DA KOBİ POLİTİKALARI

Alman Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı Raporuna göre, Alman Mittelstand işletmelerinin başarılarının nedenleri altı başlıkta özetlenmektedir. Bu nedenler aşağıda yer almaktadır:

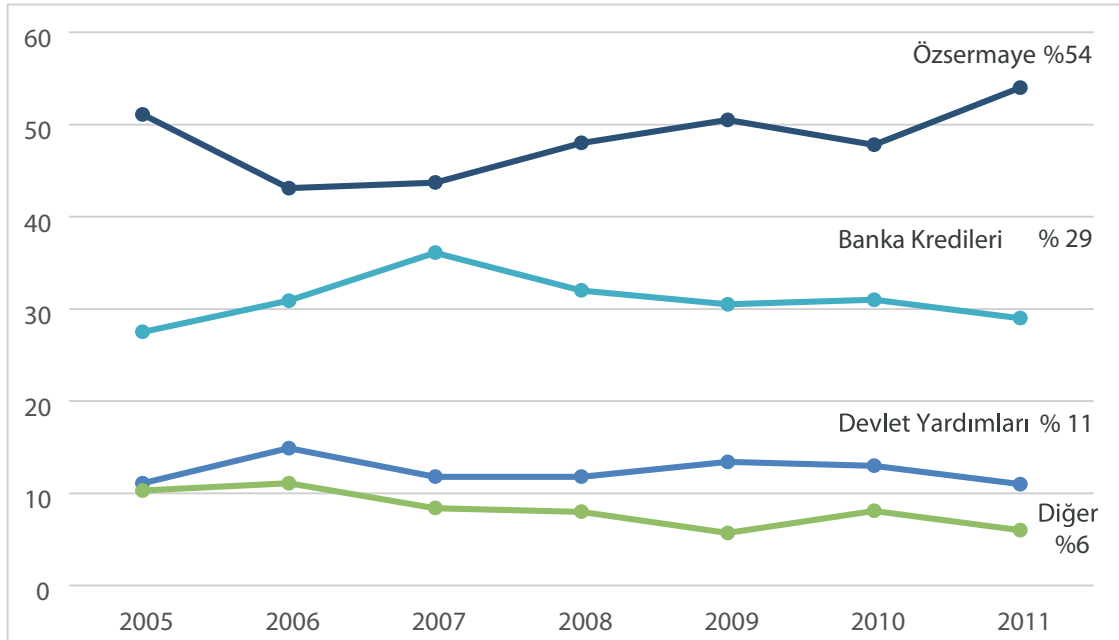
•Alman KOBİ'lerinin neredeyse tamamı aile işletmeleridir ve çoğunluğu sahipleri tarafından yönetilmektedir. Bu işletmelerin iş politikaları özellikle uzun-vade eğilimlidir.

•Alman Mittelstand' işletmelerinin istikrarlı müşteri ilişkileri ve sağlam büyüme stratejileri mevcuttur. İşletmeler, faaliyet gösterdikleri bölgeye bağlıdırlar ve bölgelerine karşı sorumlu davranmaktadırlar.

•Alman Mittelstand' işletmeleri Avrupadaki en yenilikçi işletmeler arasındadır: 2008–2010 döneminde, bu işletmelerin %54'ü yeni ürünleri piyasaya sürmüşlerdir.

•Alman Mittelstand' işletmeleri, özellikle özsermaye ve banka kredileri olmak üzere sağlam finansman modellerine dayanmaktadır. Bu işletmelerin %54'ü yatırım fonlarını özsermayeleri ile, %29'u ise banka kredileri ile karşılamaktadır; yatırımları devlet destekleri ile karşılayanların oranı %11, diğer kaynaklardan karşılayanların oranı ise %6'dır (Şekil 3-5) (KfW, 2011). Yüksek özsermaye oranı ve temkinli büyüme yaklaşımı, işletmelerin kriz zamanlarında bile orta-vadeli ve uzun-vadeli yatırımları üstlenmelerini mümkün kılmaktadır.

Şekil 3-5 Alman KOBİ'lerinin Finansman Yapısı

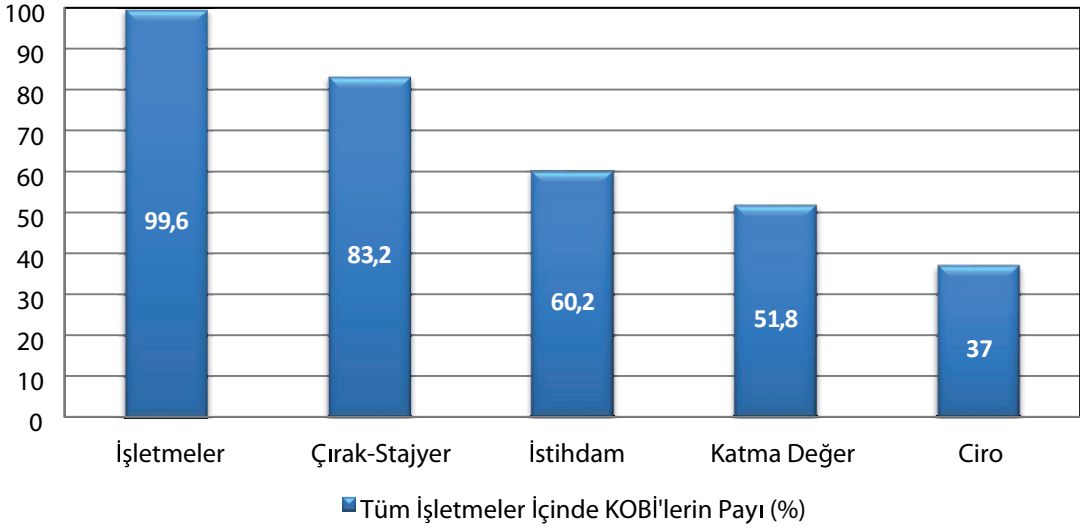
Kaynak: KfW,2013

• ‘Alman Mittelstand’ işletmelerine, Ar-Ge, kalifiye eleman açığı, dış ticaret ve yatırım, finansman ihtiyaçları, girişimcilik ve şirket devirleri gibi önemli hususlarda hükümet desteği sağlanmaktadır. Bu destekler çoğunlukla işletmelerin üye oldukları Odalar aracılığıyla yürütülmektedir.

• ‘Alman Mittelstand’ işletmeleri, çıkarlarını temsil eden ve bazen kamu ile ilgili önemli görevleri üstlenen, işletmelerin ihtiyaçlarına yakın olan özellikle Odalar ve Dernekler gibi güvenilir Kurumlarla işbirliği içindedir.

• Almanya’da ikili eğitim sisteminin sonucu olarak, ‘Alman Mittelstand’ işletmeleri, geleceğin en çok aranan kalifiye çalışanlarını oluşturan, eğitim gören öğrencilere %83,2 oranında istihdam sağlamaktadır. Bu çerçevede, Almanya’da KOBİ sektörü ile ilgili ekonomik göstergeler Şekil-3-6’da özetlenmektedir.

Şekil 3-6 Alman KOBİ’lerine Dair Bazı Ekonomik Göstergeler

Kaynak: BMWi,2013

3.1.3 ALMANYA’DA MESLEKİ ÖRGÜTLEME

Almanya’da Meslek Kuruluşları, Zanaatkâr Odaları ile Sanayi ve Ticaret Odaları olmak üzere iki ana grupta örgütlenmiştir. Zanaatkâr mesleklerinde faaliyet gösteren girişimler Zanaatkâr Odaları’na kayıt olmak zorundadır. Bu zorunluluk zanaatkâr olan herkesin meslek eğitimi alması gerekliliğinden kaynaklanmaktadır. Üyelik aidatları ise yıllık 190 avro civarındadır. İşletmenin Zanaatkâr Odasına veya Sanayi ve Ticaret Odasına üye olması kanunda belirtilen meslek kolunda faaliyet gösterip göstermediğine bağlıdır. İşletmeler aynı anda hem Zanaatkâr hem de Ticaret Odası’na üye olabilmektedir. Bunun için işletmenin yaptığı faaliyet dikkate alınmaktadır. Zanaatkâr İşletmesi, zanaatkârlık işinin yanında ayrıca ürettiği mamullerin satışını da yaparak kazanç sağlıyorsa Ticaret Odası’na da kayıt olmak zorundadır.

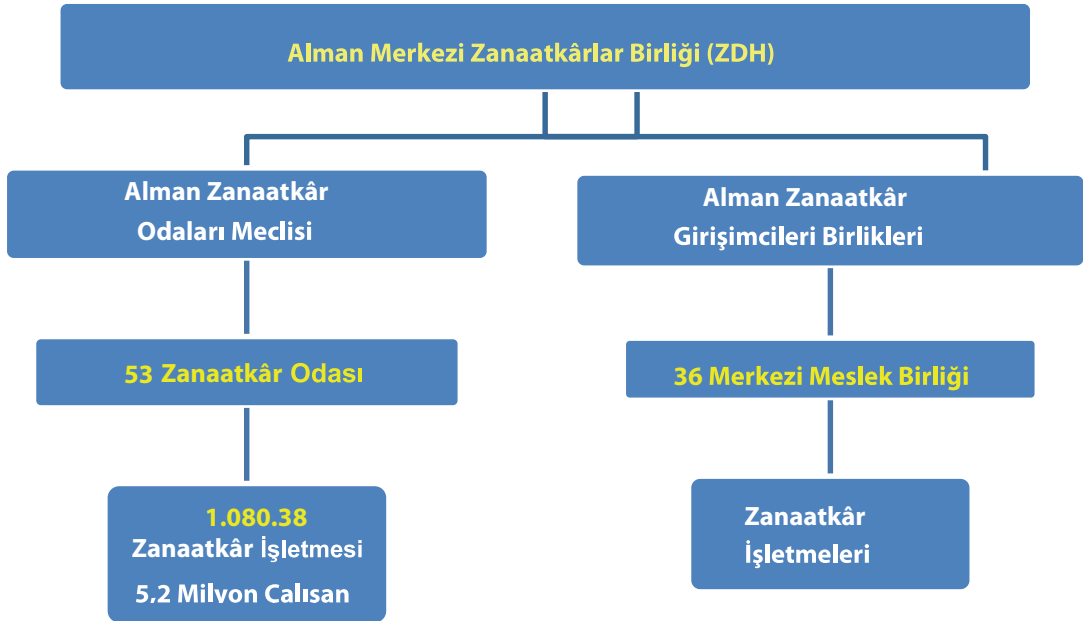
Almanya'da, bölgesel düzeyde örgütlenmiş olan 53 Zanaatkâr Odası bulunmaktadır. Odalar, üyeler tarafından seçilen bir başkan ve yönetim kurulu tarafından yönetilmekte ve temsil edilmektedir. Oda iş ve işlemleri profesyonel yöneticiler tarafından koordine edilmektedir.

Zanaatkâr Odalarının yanında, meslek gruplarının çıkarlarını korumak için kurulmuş 'Mesleki Dernekler' olarak nitelendirilebilecek kuruluşlar da mevcuttur. Sayıları 6.000 civarında olan bu sivil toplum kuruluşlarına üyelik zorunlu değildir.

Yaklaşık 1 milyon zanaatkârın bulunduğu Almanya'da 53 Zanaatkâr Odasından en az üyeye sahip olanların yaklaşık 10 bin üyesi olduğu bilinmektedir. Ülke geneline bakıldığında ise üye sayısı 30 bine çıkabilmektedir. Odaların bu üye yapısına sahip olması aidat gelirlerinin yüksek olmasına ve dolayısıyla eğitim, danışmanlık, hukuk müşavirliği gibi hizmetleri üyelerine bedelsiz ve kaliteli olarak sunmalarına imkân tanımaktadır. Her bir Oda'da ortalama 200-300 çalışan bulunmaktadır.

Zanaatkâr Odaları, Türkiye'de olduğu gibi bir çatı kuruluş altında toplanmıştır. 'Almanya Ulusal Zanaatkârlar Konfederasyonu' (ZDH), 53 Oda ve 36 merkezi Meslek Birliği'ni bünyesinde bulundurmaktadır (Şekil 3-7).

Şekil 3-7 Almanya'daki Mesleki Örgütlenme

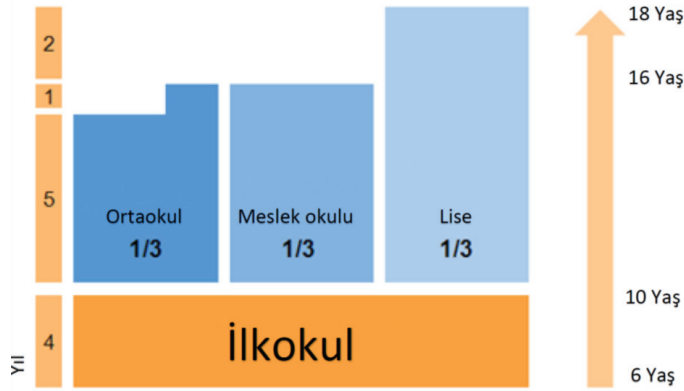
Kaynak: ZDH, 2013

Meslek kuruluşları gerek federal gerekse de eyaletler düzeyinde, zanaatkârların menfaatinin korunmasına yönelik faaliyetler yürütmektedir. Bu kuruluşlar, teknik, idari ve hukuki danışmanlık ile mesleki eğitim gibi çeşitli konularda hizmet vermektedir.

3.1.4 ALMANYA'DA MESLEKİ EĞİTİM

Almanya'da her eyalet kendi eğitim sistemini düzenlediğinden, 16 farklı eğitim sistemi mevcuttur ancak ülke genelinde ikili sistem uygulanmaktadır. Bu kitapta, Bavyera eyaletindeki eğitim sisteminden bahsedilmektedir. Her öğrenci için zorunlu eğitim 6 yaşında başlamaktadır. 10 yaşına kadar tüm öğrenciler aynı okula gitmektedirler (Grundschule – ilkököl). Zorunlu eğitim, 4 yıl ilkököl ve 5 yıl ortaokul olmak üzere, toplam 9 yıldır. İlkokuldan sonra, öğrenciler eğitimleri ile ilgili 3 farklı yol izleyebilirler. Ayrıca, bu 3 farklı eğitim sistemi arasında geçişler de mümkündür, kendi eğitimlerini tamamlayanlar Şekil 3-8'de gösterildiği gibi diğer eğitimlere de geçiş yapabilirler.

Şekil 3-8 Bavyera Eyaleti Temel Eğitim Sistemi

Kaynak: Bavyera Eğitim ve Kültür, Bilim ve Sanat Bakanlığı, 2013

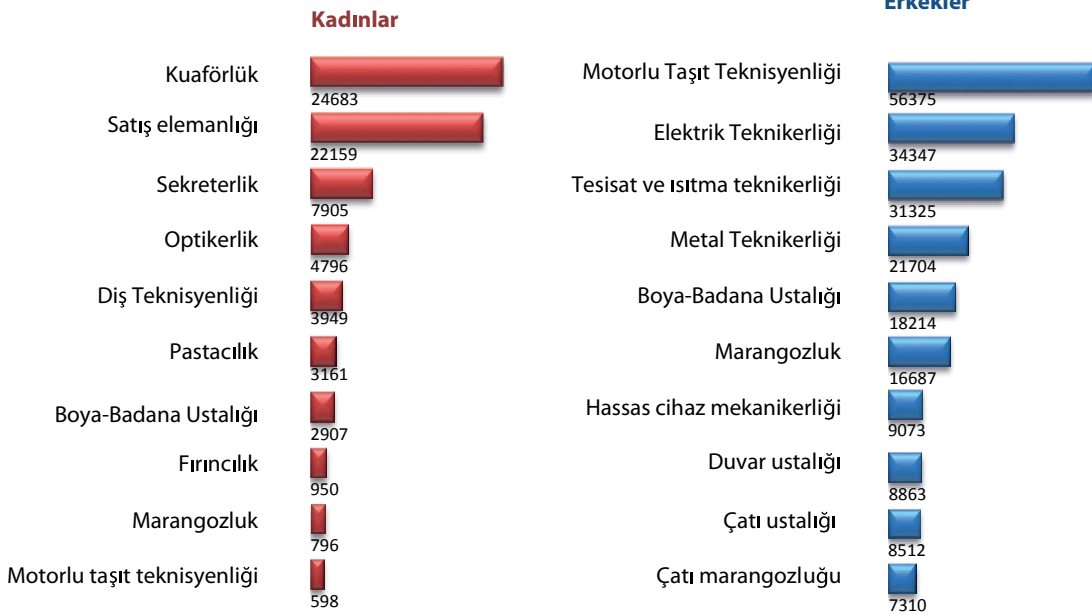
Eğitimler ortaokuldan (mittelschule), meslek okullarına (realschule) ve liseye (gymnasium) doğru kaydıka giderek zorlaşmaktadır. Genel olarak, ortaokuldan ikili sisteme geçiş gerçekleşmektedir. Mesleki Okullarda, zanaatkâr meslekleri (berberlik, kasaplık, fırıncılık vs.), teknik eğitim gerektiren meslekler (oto tamirciliği, optikerlik vs.) ve hizmet sektörüne yönelik (satış elemanlığı, büro işleri, bankacılık gibi) mesleklerin icrası ile ilgili eğitim verilmektedir. Lise ise, daha sonra yükseköğrenime geçiş için gerekli olan eğitim sistemidir, bu nedenle liselerde, mesleki eğitim çok gündemde değildir. Bu eğitim sisteminin devamında öğrencinin üniversiteye geçiş yapacağı düşüncesi hâkimdir.

Yılda yaklaşık 150 bin öğrenci meslek okuluna başlamakta ve bu eğitim en az 2, en fazla da 3,5 yıl sürebilmektedir. Mesleki eğitim veren okullarda öğrenci teorik eğitim almak için haftanın belli günleri meslek okuluna gitmekte, ayrıca pratik eğitim almak için de alanıyla ilgili bir işletmede çalışmaktadır. Teorik eğitim kamu okullarında verilebildiği gibi meslek kuruluşlarının kurduğu eğitim birimlerinde de verilebilmektedir. Pratik eğitim ile ilgili süreç usta ve çırak arasında imzalanan bir sözleşme ile taahhüt altına alınmaktadır. Pratik eğitim yapılan işletmelerin yeterli olmaması halinde Odalar, işletmeler yerine kendileri de eğitim verebilmektedir. Ustalık eğitiminin tamamlanmasının ardından içerisinde

ustaların da yer aldığı bir heyet tarafından sınav yapılmakta ve adayın yeterli bulunması durumunda kişi ustalık belgesi ile belgelendirilmektedir. Mesleki eğitim almadığı halde bir meslekte en az 6 yıl deneyim kazanmış kişiler de bu sınavı vererek ustalık belgesi alabilmektedir. Sınav komisyonu üyeleri bu görevlerini ücret almadan yerine getirmektedir. Eğitim müfredatı eğitimden sorumlu Federal Bakanlık, yerel yönetimler, işletmeler ve meslek kuruluşlarının katılımıyla oluşturulan gruplar tarafından sektörün gereksinimlerine göre belirlenmektedir.

2012 yılı verilerine göre Almanya'da mesleki eğitim gören 401.819 öğrenci bulunmaktadır. Kadın öğrenciler en çok kuaförlük, satış elemanlığı ve sekreterlik mesleklerine ilgi gösterirken, erkeklerin yöneldiği meslekler içinde motorlu taşıt teknisyenliği, elektrik teknikerliği ile tesisat ve ısıtma teknikerliği ön plana çıkmaktadır (Şekil 3-9).

Şekil 3-9 Almanya'da Mesleki Eğitim Öğrencilerinin En Çok Rağbet Ettiği Meslekler (2012)

Kaynak: ZDH,2012

Mesleki eğitimin finansmanında federal yönetim, eyalet yönetimleri ve Meslek Kuruluşlarından her biri üçte bir oranında katkı sağlamaktadır. Meslek Kuruluşları tarafından verilen bazı eğitimler ise ücretli olmakta ve bu ücret katılımcı tarafından ödenmektedir.

Almanya'da da Ülkemizdekine benzer şekilde son dönemde mesleki eğitime olan ilgi azalmıştır ve bazı sektörlerde yeni çırak yetiştirmekte zorlanılmaktadır. Çözüm olarak ustalık belgesinin önemine ilişkin tanıtım faaliyetleri yürütülmekte, kreş seviyesinden başlayarak çocuk ve gençlere yönelik bilgilendirme yapılmakta ve kişiler mesleki eğitime özendirilmektedir.

3.2 ALMANYA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER

3.2.1 ALMANYA'DA DESTEK VEREN KURUM VE KURULUŞLAR

Almanya'da gerek Federal gerekse de Eyaletler düzeyinde KOBİ'ler ve zanaat-kârlara sağlanan birçok destek bulunmaktadır. Destekler genellikle tüm KOBİ'leri kapsar nitelikte olup zanaatkâr kesimine özgü destek programları da mevcuttur. Desteklerin sağlanmasında Federal Devlet ve Eyalet yönetimleri ile Meslek Kuruluşları işbirliği halinde çeşitli görevler üstlenmektedir.

3.2.1.1 Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı (BMWİ)

Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'nın temel ilgi alanı; Almanya'da çağdaş ekonomik ilişkiler çerçevesinde tüm vatandaşların geniş katılımıyla ekonomik refahın artırılması için gerekli şartların tesis edilmesidir. Bakanlığın hedefleri arasında;

- Almanya'da kalıcı büyüme ve rekabet imkânlarının oluşması,
- Yüksek istihdam seviyesine ulaşılması,
- KOBİ'lerin güçlendirilmesi,
- Ekonomide rekabetçiliği sağlamak için yeni teknoloji ve inovasyonun desteklenmesi,
- Ekonomik hedeflerle çevresel hedeflerin uyumlaştırılması,
- Küresel iş bölümünün ve ticaretin derinleştirilmesi,
- Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişin aktif bir şekilde yönetilmesi,
- Enerjinin uygun fiyatlarla güvence altına alınması, bulunmaktadır.

BMWİ, bireysel özgürlükler, teşebbüs hürriyeti, rekabet ve istikrar ilkeleri doğrultusunda ekonomik faaliyetler için gerekli şartları oluşturmak ve bunları sürekli geliştirmekle görevlidir. Bu görevi yerine getirebilmesi için Bakanlığa, rekabet ve Avrupa politikası, KOBİ'ler, enerji veya dış ticaret politikaları gibi alanlarda yasal düzenleme yapma, yönetme ve koordine etme yetkileri verilmiştir.

2013 yılı verilerine göre Bakanlık bütçesi yaklaşık olarak 6 milyar avro'dur. Bu rakam federal bütçenin %1,97'sine tekabül etmektedir. Bu bütçe içerisinde KOBİ politikasına ayrılan pay 874 milyon avrodur. KOBİ'lere yönelik desteklerde 'İşletme Yatırımları ve Ekonomik Alt Yapıya Yönelik Tahsisler' için 583 milyon avro, 'Mesleki Eğitime Yönelik Destekler' için 87 milyon avro, 'Yenilikçi İşletme Destekleri' için 83 milyon avro ve 'Risk Sermayesi Yatırım Destekleri' için de 40 milyon avro ödenek tahsis edilmiştir.

BMWİ, KOBİ politikaları için temel hedefini 'girişimcilik şartlarını iyileştirmek ve KOBİ'lerin rekabetçiliğini genişletmekle büyüme ve istihdam potansiyelini artırmak' olarak belirlemiştir. BMWİ'nin KOBİ'lere yönelik destek programları aşağıda yer almaktadır:

- Başlangıç sermayesi desteği,
- Firma finansmanı,
- İnovasyon destekleri,
- Enerji ve çevre yatırımı destekleri,
- Finansmanla ilgili danışmanlık desteği.

BMWİ, KOBİ politikalarının yanı sıra zanaatkârlara özgü politikalar da yürütmektedir. Zanaat politikasının temel hedefi, zanaat işletmelerinin ölçekten kaynaklanan dezavantajlarını telafi etmek, temel ve ileri seviye meslek eğitimini destekleyerek yeni teknik elemanların yetişmesine katkı sağlamak ve danışmanlık hizmetleriyle işletmelere yeni ürün ve hizmetlerin geliştirilmesinde ve yeni pazarlara girişte destek olmaktır. Bakanlığın zanaatkâr destekleri aşağıdaki alanlara yöneliktir:

- Zanaat işletmelerinin girişimcilik ve know-how faaliyetlerinin danışmanlıkla desteklenmesi,
- Mesleki eğitimin desteklenmesi,
- Alman Zanaat Enstitüsü'nün desteklenmesi,
- Münih Uluslararası Zanaat Fuarı.

Bu destekler doğrudan zanaatkârlara yönelik olmayıp zanaatkârlara yönelik eğitim, danışmanlık gibi hizmetler sunan kuruluşlara aktarılmaktadır.

3.2.1.2 Alman Yatırım Bankası (KfW)

1948 yılında kurulmuş olan KfW, 2012 yılı itibariyle, 5.190 çalışanı, 512 milyar avro bilanço toplamı, 73 milyar avro teşvik hacmi ve dünya çapında 70'den fazla büro ve temsilciliğiyle hizmet veren bir kalkınma bankasıdır. Bankacılık sektörünün çeşitli alanlarında hizmet veren KfW'nin hedef grupları arasında KOBİ'ler, Almanya'daki yerel yönetimler ve ihracatçılar ile gelişmekte olan ülkelerdeki kalkınma projeleri uygulayıcıları bulunmaktadır. Bankanın güncel faaliyetleri arasında, KOBİ'lere uygun koşullarda kredi verilmesi, altyapı ve konut finansmanı, iklim koruma ile ilgili finansman, ihracat finansmanı ve gelişmekte olan ülkelerle yapılan finansal işbirliği programı bulunmaktadır. KfW başlangıçta tamamen kamu fonlarını kullanarak hizmet verirken, günümüzde destek portföyünün %94'ünü sermaye piyasası fonlarından karşılamaktadır.

KOBİ finansmanı konusu 1970'li yıllardan itibaren önem kazanmaya başlamıştır. KfW KOBİ Bankası, KfW'nin yeni kurulan işletmeler ve KOBİ'lerle ilgili tüm araçlarını bir araya getirmekte ve bir işletmenin tüm yaşam evrelerinde ihtiyaç duyacağı finansman gereksinimlerini karşılamayı hedeflemektedir. Finansman desteğinin yanı sıra danışmanlık ve bilgi hizmeti de sunan KfW KOBİ Bankası aynı zamanda diğer kredi ve finansman kurumlarıyla ortaklık yaparak bu kurumların KOBİ'lere yönelik finansman hizmetlerini desteklemektedir. KfW KOBİ Bankası, piyasanın değişen ihtiyaçlarına göre finansman araçları geliştirmekte ve Alman KOBİ politikasının belirlenmesinde rol almaktadır.

Şekil 3-10'da görüleceği üzere KfW'nin politika belirleme sürecinde ikili bir yapı mevcuttur. Danışma organlarında paydaş kurum ve kuruluşların katılımıyla KfW'nin genel politika çerçevesine yönelik tavsiye niteliğinde kararlar alınmaktadır. KOBİ desteklerinde önemli bir role sahip olan KOBİ konseyi, Federal Ekonomi Bakanı Başkanlığı'nda toplanmakta ve KfW KOBİ Bankası'nın kamusal görevlerini somutlaştırıp Banka'nın iş planını dikkate alarak KOBİ desteklerine yönelik önerileri müzakere etmekte ve karara bağlamaktadır. İcra organlarından İdare Meclisi ise alt komisyonları aracılığıyla KfW'nin iş ve varlık yönetimini, büyük miktarda kredi verilmesini ve yılsonu bütçesini incelemekte ve denetçileri seçmektedir. Bu organ, Federal Maliye veya Ekonomi ve Teknoloji Bakanı başkanlığında toplanmakta ve 37 üyeden oluşmaktadır. Üyeleri arasında KfW ile işbirliği içinde çalışan banka temsilcileri, parlamento ve federal komiteden temsilciler ile sanayi, yerel politikalar, tarım, ticaret, zanaat, konut sektörü temsilcileri ile sendika temsilcileri bulunmaktadır. İdare meclisinin görevleri dışında kalan icra görevleri ise 6 üyeden oluşan yönetim kurulu tarafından yerine getirilmektedir.

Şekil 3-10 KfW Danışma ve İcra Organları

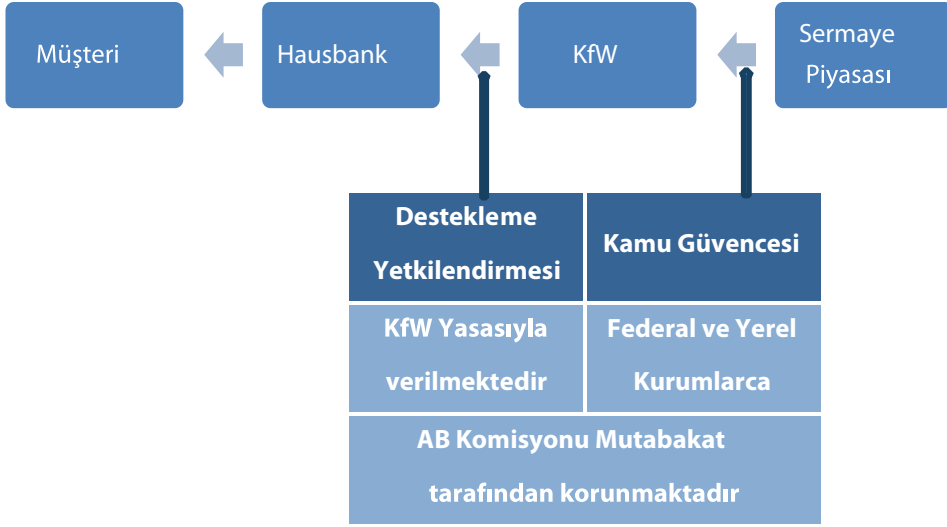

Kaynak: KfW, 2013

KfW, kredilendirme sürecinde müşteriyle doğrudan ilişkiye girmemektedir. KfW, sermaye piyasasından ya da kamusal kaynaklardan sağladığı fonları Hausbank'lar (bölgesel bankalar) aracılığıyla müşterilerine aktarmaktadır. Hausbank, Almanya'da işletmelerin devamlı suretle beraber çalıştığı ticari bankalara verilen addır. Hausbank sisteminde, işletmeyi yakından tanıyan banka, oluşan karşılıklı güven sayesinde müşterilerine uygun finansman imkânı ve finansal danışmanlık gibi hizmetler sunmaktadır. Karşılıklı çıkar ve güven prensibine dayanan bu sistemde müşteri daha uygun koşullarda kredi alırken, Banka da geri ödememe riskini minimize etmektedir.

Bu sistemde, öncelikle kredi (destek) kullanmak isteyen müşteri Hausbank'a başvurur. Hausbank, kredi talebini belirlenen kriterlere göre değerlendirir ve uygun bulması durumunda KfW'ye iletir. KfW, ilgili kredi miktarını uygun faizle Hausbank'a aktarır. Hausbank da başvuru sahibiyle sözleşme imzalar ve krediyi sağlar. Bu süreç, Şekil 3-11'de özetlenmektedir.

Şekil 3-11 KfW Kredilendirme Süreci

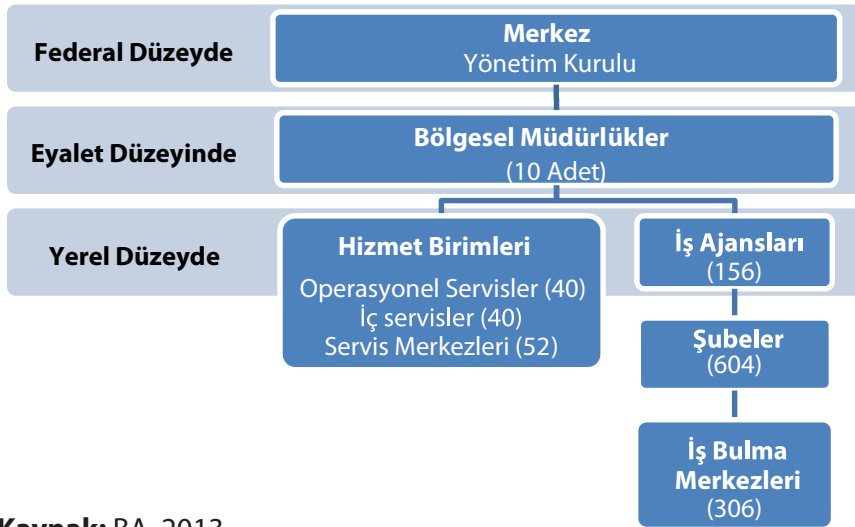

Kaynak: KfW 2013

3.2.1.3 Federal İş Ajansı (Bundesaentur Für Arbeit – BA)

Alman emek piyasasının en önemli aktörü olan Federal İş Ajansı (BA), kendi yönetimi ve bütçesi olan bağımsız bir kamu kurumudur. Merkezi Nürnberg’de olup, Ajansa bağlı olarak çalışan 10 Bölgesel Müdürlük, 156 İş Ajansı, 604 Şube ve yerel yönetimlerle ortak çalışan 306 adet İş Bulma Merkezi bulunmaktadır (Şekil 3-12).

Şekil 3-12 Federal İş Ajansı Organizasyon Şeması

Kaynak: BA, 2013

Organizasyon şemasının en tepesinde yönetim kurulu vardır. Kurul, başkan ve üyelerden oluşmaktadır. Yönetim kurulu BA'nın temsil ve yürütme organıdır. BA; vatandaşlara, işletmelere ve kurumlara temel görevi olan iş/işçi bulma hizmetinin yanı sıra mesleki eğitim konusunda da kapsamlı hizmetler sunmaktadır. Bu hizmetleri yerine getirmek için tüm ülkeyi kapsayan İş Ajansları ve Şubeleri bulunmaktadır. BA'nın temel görevleri aşağıda yer almaktadır:

- İş ve meslek eğitimi yeri temini
- Meslek danışmanlığı
- İşveren danışmanlığı
- Meslek eğitimi desteği
- Meslek eğitimini ilerletme desteği
- Engelli istihdamı teşviki
- İşyerlerinin kurulması ve korunmasına yönelik hizmetler
- Parasal destekler, örneğin işsizlik ve iflas parası desteği

BA, ayrıca emek piyasası ile ilgili araştırma, gözlem, istatistik tutma ve raporlama görevlerini de yerine getirmektedir.

3.2.1.4 Bavyera İş Geliştirme Bankası – LfA Förderbank Bayern

LfA Förderbank, Bavyera eyaletinin teşvik kurumudur. Kamu hukukuna bağlı olarak hizmet veren banka, 1951 yılında kurulmuştur ve merkezi Münih'de yer almaktadır. II. Dünya Savaşından sonra Bavyera'nın iktisadi olarak yeniden yapılanması için kurulmuştur. Günümüzdeki görevi; kuruluş, büyüme, inovasyon, çevre koruması ve istikrar için işletme finansmanı sağlamaktır. Hedef grubu Bavyera'daki KOBİ'ler ve girişimcilerdir. Aynı zamanda Bavyera'daki yerel yönetimler için hibe ve krediler sağlamaktadır. LfA'nın temel görevleri aşağıda yer almaktadır:

- Genç İşletmelerin pazara girişini kolaylaştırmak,
- KOBİ'lerin başarısını artırmak,
- Pazara yeni ürünler ve hizmetler sunan İşletmelere yardımcı olmak,
- Bölgesel ekonomik farklılıkları ortadan kaldırmak,
- Çalışanların menfaati gözetilerek ekonomik krizdeki İşletmelere yardımcı olmak,
- Bavyera ekonomisinin güçlenmesi için ülke dışındaki yatırımları desteklemek,
- Ekonomik büyüme için ön şart oluşturan ekonomiyle ilgili altyapıyı geliştirmek,
- Diğer kredi kurumları ile işbirliği içinde büyük projelerin finansmanını güvence altına almak.

Bütün kredi finansmanları Hausbank üzerinden krediyi alan kişinin başvurusu üzerine gerçekleştirilmektedir. Teşvik kredisi vermeye hazır olan her banka, Hausbank olabilir. Böylelikle LfA diğer bankalarla rekabet etmemekte onlarla iş birliği içinde çalışmaktadır.

Banka, 2012 yılında 2,5 milyar avro kredi dağıtarak 5.400 işletmenin finansman ihtiyacını karşılamış ve 6.100'den fazla kişiye yeni iş imkânı sağlamıştır. Bu kredilerin büyük bir kısmı LfA tarafından finanse edilmiştir. LfA, kaynağı, para ve sermaye piyasasında piyasa koşullarında tahvil ihraç ederek elde etmektedir.

3.2.1.5 NRW Bank

NRW Bank, Almanya'nın en büyük eyaleti olan Kuzey Ren Vestfalya (NRW) eyaletinde faaliyet gösteren bir Kalkınma Bankasıdır. Amacı NRW eyaletinde yapısal ve ekonomik kalkınmayı sağlamak olan Banka 2002 yılında faaliyete geçmiştir. Merkezi Duesseldorf'ta bulunan NRW Bank, 149 milyar avro bilanço toplamı, 17 milyar avro özsermayesi ve 1.258 çalışanı ile Almanya'nın en büyük eyalet teşvik bankasıdır.

Müşterilerine geleneksel kredilerden, özel danışmanlık hizmetlerine kadar geniş bir yelpazede hizmetler sunan NRW Bank, yeni işletmelerin kurulması ve KOBİ'lerin geliştirilmesi konularında ihtisaslaşmıştır. Avrupa Birliği (AB) ve Federal Hükümet kaynaklı fonlar da dâhil olmak üzere çeşitli fonlardan yararlanan Bankanın temel görevleri aşağıda yer almaktadır:

- Orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesi, özellikle şirket kurulumları ve güçlendirmelerini finanse etmek,
- Sosyal konutları teşvik etmek,
- Risk sermayesi vermek,
- Şehirlerin ve mahallelerin bayındırlık hizmetlerini desteklemek,
- Altyapı projelerini desteklemek,
- Tarım ve orman ekonomisi ile kırsal kesimi desteklemek,
- Çevrenin korunmasını desteklemek,
- Teknoloji ve yenilikçiliği desteklemek,
- Sosyal, kültürel ve bilimsel projeleri desteklemek.

3.2.1.6 NRW Zanaat Teşvik Ajansı (LGH)

Kuzey Ren Vestfalya Zanaat Teşvik Ajansı (LGH), NRW eyaletinde yer alan Zanaat Odaları, Meslek Birlikleri ve Zanaat Dernekleri'nin ortak organizasyonudur. Bu kuruluşun amacı, zanaat örgütlerinin sektörel teşviklerinin planlamasını ve gerçekleştirilmesini desteklemek ve bu alanlardaki faaliyetleri eyalet düzeyinde koordine etmektir. Ayrıca, AB ile federal ve yerel kaynaklardan sağladığı fonlarla zanaatkârlara yönelik çeşitli destek programları yürütmektedir. Bu programlar arasında, Usta İş Kurulum Primi, NRW Ekonomi Danışmanlık Programı, Starterscheck (güvencenin yerine getirilmemesi durumunda devreye giren kefalet) ve Mesleki Eğitimi İlerletme Desteği yer almaktadır.

3.2.2 ALMANYA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK DESTEK PROGRAMLARI

3.2.2.1 Zanaat İşletmelerinin Girişimcilik ve Know-How Faaliyetlerinin Danışmanlık ile Desteklenmesi

i. Zanaatkârlara Yönelik Danışmanlık Hizmetlerinin Odalar Aracılığıyla Desteklenmesi:

Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından zanaatkârlara yönelik sağlanan danışmanlık desteğidir. BMWi, ülke çapında örgütlenmiş 53 Zanaatkâr Odası ve 36 Meslek Birliği sayesinde güçlü ve geniş bir danışmanlık ağına sahiptir. Bakanlık, Odalar ve Birlikler tarafından verilen danışmanlık hizmetlerinin finansmanına katkı sağlamaktadır.

Zanaatkâr meslek kuruluşlarının danışmanlık merkezlerinin giderleri Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı, eyalet yönetimleri ve meslek kuruluşları tarafından ortaklaşa karşılanmaktadır. Bu destek sayesinde zanaatkârlar meslek kuruluşları bünyesindeki danışmanlık ofislerinden ücretsiz yararlanmaktadır. Bir işletme veya kişi 3 yıl içinde azami 15 gün danışmanlık hizmeti alabilir. Bu kural sayesinde Odalar serbest çalışan danışmanlarla haksız rekabete girmemektedir. Tablo 3-6 ve Tablo 3-7'de, 2013 yılı itibariyle Zanaatkâr Odaları tarafından sağlanan danışmanlık faaliyetleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır. 2013 yılı itibariyle toplam danışman sayısı 850 olup, bu danışmanların 473'ü (%56) ticari alanlarda, 377'si (%44) ise teknik alanlarda uzmanlaşmıştır. Tüm danışmanlar arasında işletme yönetimi alanında uzmanlaşmış danışmanların oranı (%45) en yüksek seviyededir (Tablo 3-5). 2009 yılında 54.100 olan danışmanlık hizmeti sayısı, diğer yıllarda daha düşük seviyede gerçekleşmiş olup, 2012 yılında alınan danışmanlık hizmeti sayısı 48.132 dir ve bu hizmetin maliyeti 10,86 milyon avro değerindedir (Tablo 3-6).

Tablo 3-5 Zanaatkâr Odaları Danışmanlarının Faaliyet Alanları

Danışman Sayısı	Danışmanların Faaliyet Alanı
382	İşletme Yönetimi (genel olarak)
42	Dış Ticaret İlişkileri
9	Pazarlama
40	Diğer Alanlar
473	Ticari Alanlarda uzmanlaşmış Danışmanlar
209	Teknik
61	Çevre ile ilgi Konular
99	Teknoloji Transferi / İnovasyon
8	Diğer Teknik Alanlar
377	Teknik Alanlarda uzmanlaşmış Danışmanlar
850	Toplam Danışman Sayısı

Kaynak: ZDH, 2013

Tablo 3-6 Yıllar İtibariyle Zanaatkârlara Yönelik Danışmanlık Desteği

	Danışmanlık Hizmeti Sayısı	Maliyet (Milyon avro)
2009	54.100	10,3
2010	46.109	9,7
2011	49.418	10,2
2012	48.132	10,86
2013 (Öngörülen)	1	0,86

Kaynak: BMWİ,2013

ii) Zanaatta İnovasyon ve Teknoloji Danışmanı Desteği (BIT):

Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından zanaatkârlara yönelik sağlanan bir diğer danışmanlık desteği inovasyon ve teknoloji danışmanlığı ile ilgilidir. 2005 yılından itibaren zanaatkârların özel danışmanlık ofisleri aracılığıyla teknoloji ve inovasyon alanında aldıkları danışmanlık hizmetleri desteklenmektedir. Bu desteğin amacı zanaatkâr işletmelerinin teknoloji transferi ve inovasyon konularında ilerlemelerini sağlamaktır. Tablo 3-7'de bu destek hakkında bilgiler yer almaktadır.

Tablo 3-7 Zanaatta İnovasyon ve Teknoloji Danışmanı Desteği (BIT)

	Danışmanlık Hizmeti Sayısı (Telefon harici kısa danışmanlıklar)	Ekinliklere Katılan Sayısı	Maliyet (Milyon Avro)
2009	8.121	6.575	1,285
2010	8.463	5.825	1,409
2011	7.290	10.563	1,412
2012	8.018	7.974	1,407
2013 (Öngörülen)			1,6

Kaynak: BMWİ,2013

iii) İşletme Yönetimine Yönelik Bilgilendirme Ofislerinin Desteklenmesi:

Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından zanaatkârlara yönelik sağlanan üçüncü danışmanlık desteği işletme yönetimine yönelik bilgilendirme ofislerinin desteklenmesi ile ilgilidir. Bu destek kapsamında zanaatkâr merkezi birliklerinde bulunan 65 bilgilendirme ofisi desteklenmektedir (yıllık 1,5 milyon avro). Bu ofisler, sektör analizleri gibi işletme yönetimi ve danışmanlığının temelini oluşturan faaliyetler yürütmektedir.

3.2.2.2 Mesleki Eğitimin Desteklenmesi

KOBİ'lerin başarılarını ve rekabetçiliklerini koruyabilmeleri çalışanların ve yöneticilerin mesleki açıdan güncel, teknik ve ekonomik gelişmelere uyum sağlamalarına bağlıdır. Bu nedenle gençlerin mesleki eğitime devamları ve ilerletmeleri desteklenmektedir. Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sağlanan mesleki eğitim destekleri aşağıda iki başlıkta yer almaktadır:

i) İşletmeler Harici Mesleki Eğitim Desteği (Sadece Zanaat Sektörü İçin):

Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığının zanaatkârlara özgü mesleki eğitim desteğidir. İşletmeler harici çırak eğitiminin desteklenmesi zanaat işletmelerinin çalışanları için gerekli olan mesleki eğitim faaliyetlerine katılma isteklerini artırmaktadır. Bu sistemin finansmanına BMWi, eyaletler ve meslek odaları üçte bir oranında katkı sağlamaktadır. Bu eğitimler özellikle;

- Meslek eğitiminin teknik ve ekonomik gelişmelere uyum sağlamasına,
- Bölgesel meslek eğitimi farklılıklarının giderilmesi ve işletmeye yönelik meslek eğitiminin üst seviyede tek tip olmasına,
- İşletmelerin zor ve zaman alan mesleki eğitim yüklerinin hafifletilmesine, katkı sağlamaktadır.

Tablo 3-8 İşletmeler Harici Mesleki Eğitim Verileri ve BMWi'nin Katkısı

	Eğitimler	Katılımcı	Milyon avro
2009	50.327	458.649	45,903
2010	50.017	446.064	47,431
2011	49.110	431.370	46,419
2012	49.112	429.421	43,440
2013 (öngörülen)			45

Kaynak: BMWi,2013

ii) İşletmeler Harici Eğitim Kurumlarına Yapılan Kurulum Modernleşme ve Donanım Desteği – Ağırlıklı Zanaat:

Almanya’da temel ve ileri seviyede mesleki eğitim veren ve ülke çapında Mesleki eğitim kuruluşlarının kuruluşu veya modernleşmesi yeni teknoloji ile donatılmasını mümkün kılmak için federal ve eyalet düzeyinde destek araçları sunulmaktadır. Bu kurumların finansman ihtiyacı federal ve yerel yönetimler ile meslek kuruluşları tarafından sağlanmaktadır. Federal hükümetin finansman oranı %45 (yapısal olarak zayıf bölgelerde %60) kadardır.

Tablo 3-9 BMWi’nin İşletmeler Harici Eğitim Kurumlarına Yapılan Kuruluş Modernleşme ve Donanım Desteği

İşletmeler Harici eğitim kurumları yatırım desteği	Projeler	milyon avro
2009	55 2	5,585
2010	40 2	4,009
2011	71 2	4,291
2012	62	28,064
2013 (açıklanmadı)		29

Kaynak: BMWi,2013

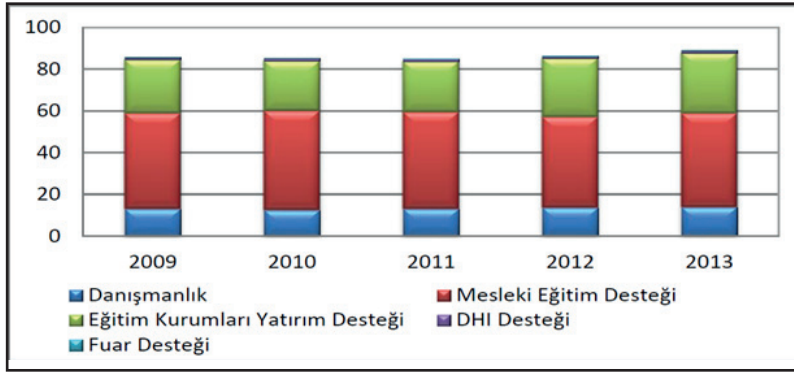
3.2.2.3 Alman Zanaat Enstitüsünün Desteklenmesi

Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı, Merkezi Zanaatkârlar Birliğine (ZDH) bağlı olarak çalışan Alman Zanaat Enstitüsüne (DHI) yıllık 1,103 milyon avro destek sağlamaktadır. Enstitünün, zanaat araştırma konuları üzerinde çalışma yapmak, zanaat sektörüne bilgi transferi sağlamak ve zanaat teşvikini desteklemek (inşaat, işletmeler harici eğitim kurumlarının donanımı ve modernleşmesi, işletmeler harici çıraklık eğitiminin öğrenim planı ve mali planları hakkında incelemede bulunmak ve rapor hazırlamak) gibi görevleri vardır.

3.2.2.4 Münih Uluslararası Zanaat Fuarı

BMWİ, Münih’de her yıl birçok ülkeden çok sayıda zanaatkârın katılımıyla düzenlenmekte olan Uluslararası Zanaat Fuarı’na finansman desteği (2010 yılına kadar 350 bin avro, 2011’den sonra 260 bin avro) sağlamaktadır. Bakanlık fuarda, mesleki eğitim ve inovasyon konularında bilgilendirici çalışmalar yapmakta, yürütülen çeşitli atölye çalışmalarını desteklemekte ve “Zanaatta İnovatif Üstün Başarı Ödülünü” vermektedir. Zanaat sektörünün tüm yönleriyle ele alındığı Münih Uluslararası Zanaat Fuarında çeşitli toplantılar, atölye çalışmaları ve tanıtım faaliyetleri yapılmaktadır. 2013 yılında fuara 34 ayrı ülkeden zanaatkârlar katılım sağlamış ve yaklaşık 140.000 kişi fuarı ziyaret etmiştir. Fuar 2014 yılında 12-18 Mart tarihlerinde düzenlenmiştir. BMWİ’nin sağladığı desteklerin yıllara göre dağılımı Şekil 3-13’te yer almaktadır.

Şekil 3-13 BMWİ Zanaat Destekleri (milyon avro)

Kaynak: BMWİ,2013

3.2.2.5 Hibe Programları

Almanya’da KOBİ’lere ve zanaatkârlara yönelik hibe desteklerinin temelde yenilikçilik, Ar-Ge, teknoloji ve istihdam yaratılması gibi ekonomik açıdan önemli alanlara yoğunlaştığı görülmektedir. Hibe veren kurumlar arasında federal düzeyde Federal İş Ajansı eyaletler düzeyinde NRW Bank ve LFA Förderbank gibi kuruluşlar ön plana çıkmaktadır. Zanaatkâr işletmeleri, yapıları gereği Ar-Ge ve yenilikçiliğe yönelik hibelerden fazla yararlanamamakta, istihdam ve mesleki eğitime verilen hibelere yönelmektedir.

Tablo 3-10 Almanya'da KOBİ'lere ve Zanaatkârlara Yönelik Desteklere Genel Bir Bakış

	Uygulama Düzeyi		Hedef Kitle				Tür		Biçim			
	Federal	Bölgesel	Girişimciler	Mevcut İşletmeler	KOBİLER	Zanaatkarlar	Yatırım Desteği	İşletme Ser. Dest.	Kredi	Hibe	Katılım	Kefalet
Hibe Programları												
1	Federal İş Ajansı Başlangıç Sermayesi	x	X				x			x		
2	Topluma Kazandırma Hibesi	x			x			x		x		
3	İşe Giriş Niteliği Kazandırma Hibesi	x			x			x		x		
4	NRW Eğitim Kuponu Desteği		x		x			x		x		
5	NRW Bölgesel Ekonomik Gelişme Programı		x				x	x		x		
6	Usta İş Kurma Primi		x			x	x			x		
7	Niteliksiz Gençler İçin Mesleki Eğitim Destek Programı		x		x			x		x		
8	Bavyera Bölgesel Teşvik Programı		x	X	x	x		x		x		
Danışmanlık Destekleri												
9	Şirket Danışmanlığı Hibesi (Kurulduktan Sonra)	x			x	x				x		
10	Almanya Girişim Koçluğu Programı (Kurulduktan Sonra)	x		X	x	x				x		
11	Kuruluş Öncesi Uzman Danışmanlığı		x	X						x		
12	İş Modeli Danışmanlığı				x					x		
Kredi ve Sermaye Destekleri												
13	ERP - Başlangıç Kredisi	x		X		x		x	x	x		
14	ERP-İş Kurma Sermayesi	x		X		x		x		x		
15	ERP - Genel Kuruluş Kredisi	x		X	x	x		x		x		
16	ERP-Bölgesel Kalkınma Programı		x	X	x	x		x		x		
17	ERP-Katılım Programı	x			x	x			x	x		x
18	NRW KOBİ Sermaye Desteği		x	X	x				x	x		x
19	NRW Bank İş Kurma Kredisi		x	X				x		x		
20	NRW Bank Genel Kredi Programı		x	X	x			x	x	x		
21	NRW Bank KOBİ Kredisi		x	X	x			x	x	x		
22	LFA Förderbank Başlangıç Kredisi		x	X	x	x		x	x	x		
23	Başlangıç Sermayesi 100		x	X	x	x		x	x	x		
24	Münih Fonu		x	X				x		x		
25	Mikro Krediler	x		X	x			x	x	x		
26	Girişimciler İçin Katılım Sermayesi Programı		x	X		x		x	x	x		
27	Mesleki Eğitimde Yükselme Yasası: Usta Desteği		x				x			x	x	
28	BayBg-Bayern Katılım Limited Şirketi Katılım Desteği		x	X	x			x		x		x
29	Bavyera Sermaye Limited Şirketi Destekleri		x	X	x			x		x		x
Garanti Destekleri												
30	Yereldeki Kefalet Kurumları aracılığıyla Sağlanan Kredi Garantileri	x			x			x	x			x
31	LFA Förderbank Kefalet Desteği		x		x	x		x	x			x
32	Sipariş Garantisi Desteği		x		x	x			x			x
33	KOBİ Niteliğindeki Katılım Şirketlerine Sağlanan Garantiler		x	X	x	x					x	x

Kaynak: BMWi

3.2.2.5.1 Federal İş Ajansı Başlangıç Sermayesi (Gründungszuschuss)

İşsiz bireylerin kendi işletmelerini kurarak ekonomiye katma değer sağlamaları amacıyla Federal İş Ajansı, girişimcilere altı ay süreyle maksimum 300 avro olmak üzere güvenlik prim desteği vermektedir. Federal düzeyde uygulanan bu desteği alabilmek için işsizlik yardımından faydalananı olmak gerekmektedir. Başvurular İş Ajansları'na yapılmaktadır. İşletmenin durumu izlenerek destek süresi 6 ay daha uzatılabilmektedir.

3.2.2.5.2 Topluma Kazandırma Hibesi (Eingliederungszuschuss)

Federal İş Ajansı, işletme tarafından kişisel zorluklar (eğitimsizlik gibi) veya engellilik nedeniyle çalışması zor olan bireyleri istihdam eden küçük işletmelere söz konusu çalışanın ücretinin %50'sine kadar destek vermektedir. Destek miktarı ve süresi istihdam edilen kişinin sebep olduğu verimlilik kaybına göre belirlenmektedir. Destek süresi en fazla 12 aydır (50 yaşından büyükler için 36 aya kadar). Başvurular İş Ajansları'na yapılmaktadır.

3.2.2.5.3 İşe Giriş Niteliği Kazandırma Hibesi (Einstiegsqualifizierung)

Federal İş Ajansı, niteliksiz kişilerin işletmeler tarafından mesleki nitelikler kazandırılmak üzere istihdam edilmesini desteklemektedir. Federal düzeyde verilen bu destek kapsamında, istihdam edilen her bir çalışan için aylık 216 avro ve çalışanın ortalama sigorta gideri işletmeye hibe edilmektedir. İşletmeler, kişiye verdikleri işe giriş niteliği kazandıran eğitim (staj) karşılığında destek almaktadır. Hibe süresi 6 ile 12 ay arasında değişen bu desteği alabilmek için işletme tarafından çalışana verilen eğitimin içeriğinin devlet tarafından tanınmış içeriklere uyması gerekmektedir.

3.2.2.5.4 NRW Eğitim Kuponu Desteği (Bildungsschecks)

Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde NRW Bank tarafından sağlanan NRW Eğitim Kuponu Desteği kapsamında; bilgi transferi, esnaf kesiminde ve ticaret alanında pratik iş becerileri, lisan, bilgisayar, ekip çalışması, çalışma yönetimi ve benzeri konularda mesleki eğitim alacak çalışanlara kupon karşılığında destek verilmektedir. Kuponun kullanımı konusunda Odalarda görevli ya da özel çalışan bir danışmandan tavsiye alınması gerekmektedir.

NRW Eğitim Kuponu Desteği programının hedef kitlesi:

- NRW'de ikamet eden çalışanlar,
- NRW'de kurulu ve 250'den az çalışanı olan KOBİ'ler, ve
- Azami 5 yıl önce işletmesini kurmuş olan serbest (muhasebeci, avukat vb) çalışanlardır.

Desteğin kısıtları ve şartları aşağıdaki gibidir:

- Çalışanlar bir takvim yılında maksimum 2 kupon alabilmektedir.
- Bir işletme, çalışanları için bir yılda en fazla 20 kupon alabilmektedir.
- Bir kuponla en fazla 500 avro değerinde eğitim alınabilir. Katılım ve değerlendirme ücretinin azami %50'si karşılanmaktadır.

3.2.2.5.5 NRW Bölgesel Ekonomik Gelişme Programı (Regionales Wirtschaftsförderungs- programm)

NRW Bank tarafından sağlanan NRW Bölgesel Ekonomik Geliştirme Programı, istihdam oluşturmak ve mevcut istihdamın sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla KOBİ'lere ve büyük ölçekli işletmelere hibe desteği sağlamaktadır. Eyalet düzeyinde geçerli olan program kapsamında aşağıda yer alan hususlar mevcuttur.

- Sabit yatırımların en fazla %28'ine kadar hibe desteği verilmektedir.
- Destek oranı; yörenin gelişmişlik düzeyi, işletmenin büyüklüğü ve yaratılan istihdam oranı ile orantılı olarak belirlenmektedir.
- İstihdam oluşturma kapsamında en az %15 istihdam ve/veya çıraklık pozisyonu yaratabilecek büyüme yatırımı olmalıdır.
- İstihdamın korunması kapsamında ise büyüme yatırımları ve ürün çeşitlendirilmesine yönelik yatırımlarda %15 istihdam yaratma kriteri aranmamaktadır.
- Önemli yeniden yapılanma (reorganizasyon) veya dönüşüm çalışmalarını da kapsamaktadır. Yatırımın başında istihdam %25'den fazla azalmamalıdır. İşletmenin iki reorganizasyon çalışması arasında en az 3 yıl geçmiş olmalıdır.

3.2.2.5.6 Usta İş Kurma Primi

NRW KOBİ ve Enerji Bakanlığı tarafından yönetilen Usta İş Kurma Primi desteği, NRW Zanaat Teşvik Ajansı (LGH) aracılığıyla yürütülmektedir. Bölgesel düzeydeki bu destekten NRW bölgesindeki kendi işini kurmak isteyen ustalar yararlanabilmektedir. Usta İş Kurma Primi desteğini alabilmek için ustaların ya yeni bir iş kuruyor ya da var olan bir işletmeyi devralıyor olması gerekmektedir. Zanaatkârlara özgü olan desteğin hibe miktarı 7.500 avrodur.

İş kuracak ya da devralacak olan ustanın destek için NRW Zanaatkâr Odası'na başvurması gerekmektedir. Destekten faydalanmak için, kurulan ya da devralınan işletmede kurucu hariç en az bir kişi 24 ay süreyle sigortalı olarak çalıştırılmalı ya da 12 ay süreyle çırak istihdam edilmelidir. Erkek ustalar için en az 25.000 avro, kadın ustalar için ise 20.000 avro yatırım yapma şartı aranmaktadır.

3.2.2.5.7 Niteliksiz Gençler İçin Mesleki Eğitim Destek Programı

Bavyera eyaletinde, Bavyera Aile ve Sosyal İşler Merkezi tarafından yürütülen ve başvuruları kabul edilip değerlendirilen Niteliksiz Gençler İçin Mesleki Eğitim Destek Programı kapsamında, Bavyera Meslek Liselerinde uygulama sınıflarında bulunan gençler veya genel bir eğitim veren okuldan mezun olmamış gençleri mesleki eğitim için istihdam eden işverene teşvik verilmektedir. Program, belirtilen hedef grupta yer alan kişilerin istihdam edilmesini amaçlamaktadır.

Her iş eğitimi için 5.000 avroya kadar teşvik verilmektedir. Programdan faydalanmak için aşağıdaki şartların sağlanması gerekmektedir:

- Eğitim, Mesleki Eğitim Yasası ve Zanaatkar Mevzuatında tanınmış bir mesleki kolunda olmalıdır.
- Mesleki eğitimi verecek kişinin yetkinliği İş Ajansının iş danışmanları tarafından tespit edilmiş olmalıdır.
- Çırak, mesleki eğitime en geç okulu bıraktığı yılın ertesi yılı sonuna kadar başlamalıdır.
- Başvuru formları, eğitim sözleşmesi imzalandıktan sonra 3 ay içinde Bavyera Aile ve Sosyal İşler Merkezi'ne iletilmelidir.

3.2.2.5.8 Bavyera Bölgesel Teşvik Programı (Bayerischeregionale Förderprogramme)

Bavyera Bölgesel Teşvik Programı, Bölge ekonomisi açısından önemli ve istihdam oluşturan veya istihdamı güvence altına alan yatırımlar ile turizme yönelik kaliteli hizmet sunumuna yönelik yatırımları desteklemektedir. LFA Förderbank Bayern tarafından yürütülen teşvike tabi yatırımlar aşağıda belirtilmektedir:

- İşletmenin kurulumu ve genişletilmesi,
- İşyerinin satın alımı ve yer değiştirilmesi,
- Hizmet ve mal çeşitlendirmesi yatırımları,
- Yeni teknolojilerin ilk kez pazara sunulması,
- KOBİ'ler için 2. el sermaye malları alımları (otomobil, araç alımı desteklenmemektedir).

Sanayi, sanat, ticaret, turizm ve diğer hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren işletmeler, Bavyera Bölgesinin en az 50 km dışına, satışının %50'sinden fazlasını yapması ve yatırım için uygun miktarda kendi özsermayeleri olması durumunda desteklenmektedir.

Bu desteğin, yatırım hibesi ve faiz desteği olmak üzere iki türü vardır. Yatırım hibesi ve faiz desteği birlikte kullanılabilir. Başvuran işletme, yeterli teminata sahip değilse, Banka tarafından kredinin % 50'sine kadar garanti verilebilmektedir. Destek miktarı işletmenin büyüklüğüne ve çalışma bölgesine göre değişmektedir. Desteğin başvurusu, Bavyera'daki yerel yönetime yapılmaktadır.

3.2.2.6 Danışmanlık Destekleri

Almanya'da Odalar ve özel sektör tarafından sağlanan yaygın ve gelişmiş bir danışmanlık ağı bulunmaktadır. Danışmanlar, işletmelere kuruluş öncesinde ve sonrasında birçok konuda hizmet vermektedir. Bu danışmanlık hizmetlerinin KOBİ'lerin başarısı için gerekli olması devletin bu hizmetleri hibelerle desteklemesine neden olmuştur.

3.2.2.6.1 İş Kurma Danışmanlığı (Koçluk) Programı (Gründercoaching Deutschland)

İş Kurma Danışmanlığı (Koçluk) Programı; işsizken merkezi veya şubesi Almanya'da bulunan bir iş kuran girişimcilerin iş kurma aşamasındaki danışmanlık masraflarını (iş planı hazırlanması, pazar analizi, satış planları) hibe yoluyla destekleyen bir programdır. Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı, KfW, tarafından yürütülen destek programından yararlanmak için işletme kurulmasından ya da devrinden itibaren en fazla beş yıl geçmiş olmalıdır.

Desteklenebilecek miktar, aşağıdaki ölçütlere göre kısıtlanmıştır. Bu meblağı aşan kısım işletme tarafından karşılanır:

- Danışmanlık masraflarının %50'si (yeni eyaletler için %75)
- İşsizken iş kuranlar için masrafların %90'ına kadar (en fazla 4.000 avro)
- Toplam danışmanlık ücreti, en fazla 6.000 avro
- Danışmanın günlük ücreti, en fazla 800 avro

3.2.2.6.2 Şirket Danışmanlığı Hibesi –Kurulduktan Sonra (Zuschüsse zur Unternehmensberatung- nach Gründung-)

Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı, tüm Almanya'da en az bir yıldır faaliyet gösteren KOBİ'lerin ekonomik, teknik, finansal, personel ve kurumsal konularda aldıkları danışmanlık hizmeti giderlerini bu destek kapsamında karşılamaktadır. İşletmenin profesyonel danışmanlık şirketlerinden aldığı hizmet giderlerinin bir kısmı hibe olarak Bakanlık tarafından karşılanmaktadır. Danışmanlık ücretinin %50'sine kadar (yeni eyaletlerde %75'ine kadar) destek verilmektedir. Hibe miktarı maksimum 6.000 avrodur. Başvurular, Federal Ekonomi ve İhracat Kontrolü Ofisi'ne (BAFA) yapılmaktadır.

3.2.2.6.3 Kuruluş Öncesi Uzman Danışmanlığı (Erstberatung vor der Gründung)

Bavyera Ekonomi Bakanlığı tarafından Bavyera Eyaletinde faaliyet göstermek üzere işletme kuran girişimcilere kuruluş öncesi alınan uzman danışmanlığı hizmeti giderlerinin %70'i bu destek kapsamında hibe edilmektedir. Girişimciye en fazla 10 günlük (8 saat üzerinden) danışmanlık desteği hizmeti sağlanmaktadır. Desteğin miktarı günlük 560 avroyu geçmemelidir. Bu destek için Ticaret Odaları, Zanaatkâr Odaları ve Serbest Meslek Örgütlerine başvuru yapılmaktadır.

3.2.2.6.4 İş Modeli Danışmanlığı (Arbeitszeitberatung)

Bavyera eyaletinde, KOBİ'lere esnek iş modelleri konusunda verilen danışmanlık hizmetleri desteklenmektedir. Özellikle KOBİ'lere sunulan İş Modeli Danışmanlığı desteği, NRW Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Günde 500 avroyu aşmamak kaydıyla, danışmanlık ücretinin %50'si karşılanır. İşletmeler, hizmet alacakları danışmanı seçmekte serbesttir. Bunun yanında, başvuru sahibi işletmelerin çalışanları sigortalı olmalıdır. Bu destek için Ticaret Odaları, Zanaatkâr Odaları ve Serbest Meslek Örgütlerine başvuru yapılmaktadır.

3.2.2.7 Kredi ve Sermaye Destekleri

Almanya'da KOBİ'lere sağlanan kredi ve sermaye desteklerinin temel amaçları istihdam yaratma, girişimciliği ve şirket devirlerini kolaylaştırma ile yenilikçilik ve çevrenin korunmasını teşvik etmektir. Desteklerin finansmanında federal ve yerel kaynakların yanı sıra AB fonlarından da yararlanıldığı görülmektedir. Destekler, gelişmiş bankacılık sektörü aracılığıyla dağıtılmaktadır. Bu alanda federal düzeyde KfW Bank ön plana çıkmaktadır.

Kredi ve sermaye desteklerinde, destek türüne göre vade ve faiz oranları değişmekle beraber KOBİ'ler için oldukça uygun şartlar sunulmaktadır. Destek şartları yeni eyaletlerdeki (birleşme öncesi Doğu Almanya'da yer alan daha az gelişmiş eyaletler) işletmeler için ayrıca daha elverişlidir.

3.2.2.7.1 ERP- Başlangıç Kredisi (ERP-Gründerkredit -Startgeld)

KfW KOBİ Bank; Almanya'da iş kurmak isteyen gerçek kişilere, serbest meslek sahiplerine ve pazarda 3 yılını doldurmamış işletmelere (çalışan sayısı 50'den az olanlar ve cirosu veya bilanço toplamı 10 milyon avrodan az olanlar) ERP – Başlangıç Kredisi kapsamında kredi sağlamaktadır. ERP'den faydalanmak için söz konusu işletmelerin yeni iş kuruyor, bir işletmeyi devralıyor ya da işletmelerini geliştiriyor olmaları gerekmektedir. ERP ile yabancı kaynak ihtiyacının tamamı karşılanabilmektedir.

Federal düzeyde kullanılan bu kredi için sabit faiz uygulanmaktadır. Kredinin vadesi azami 10 yıl olup, 2 yıla kadar geri ödemesiz verilmektedir. Krediyi alabilmek için teminat gerekmektedir. Kredinin %80'ine kadar Hausbank teminatı istenmektedir. ERP Başlangıç Kredisi, yatırımları ve işletme sermayesi 100.000 avroyu aşmayan işletme ve girişimler için geçerlidir. Başka bir KfW veya ERP programıyla beraber yararlanılması mümkün olmayan Başlangıç Kredisi için başvurular Hausbank'a yapılmaktadır.

3.2.2.7.2 ERP - İş Kurma Sermayesi (ERP Kapital für Gründung)

ERP - İş Kurma Sermayesi desteği, ERP - Başlangıç Kredisi desteğinde olduğu gibi iş kurmak isteyen gerçek kişilere, serbest meslek sahiplerine ve pazarda 3 yılını doldurmamış KOBİ'lere verilmektedir. Bu destekten faydalanabilmek için işletmelerin veya girişimcilerin müstakil iş kuruyor, bir şirketin bünyesine katılıyor veya bir şirketi devralıyor olması gerekmektedir.

Destekten faydalanabilmek için, desteğe konu olan işin girişimcilik için gerekli olan mesleki ve ticari niteliğe sahip olan kişinin asli işi olmalıdır. Girişimci, sermayenin %10-%15'ini kendisi karşılamalıdır. ERP – İş Kurma Sermayesi desteği teminat gerektirmemesine rağmen girişimcinin kendisinin ve eşinin sorumluluğu vardır. Kredi borcu, iflas durumunda öncelikli olarak ödenen borçlar arasında yer almaz; tali borç niteliğindedir.

Azami 15 yıl vadeli ve 7 yıl geri ödemesiz verilebilen kredinin limiti, desteğe tabi yatırım ve diğer masrafların %30'u (yeni eyaletler için %40) kadardır. Kredi miktarı, işletme sermayesinin %45'ini (yeni eyaletler için %50) geçmemelidir. KfW KOBİ Bank, tarafından yürütülen ERP – İş Kurma Sermayesi Desteği için Hausbank'a başvurulmaktadır.

Desteğe tabi yatırımlar aşağıda yer almaktadır:

- Arsa, bina ve inşaat tadilatı,
- İşletme ve şirket donanımı,
- Şirketin devralma fiyatı,
- Ürün deposu,
- Pazara giriş masrafları,
- İşletme sermayesi artırımı.

3.2.2.7.3 ERP- Genel Kuruluş Kredisi (ERP-Gründerkredit –Universell)

ERP – Genel Kuruluş Kredisi desteğinden girişimciler, serbest meslek erbabı ve pazarda 3 yılını doldurmamış KOBİ'lerin yanında ülke içinde veya ülke dışında yatırım yapmak isteyen Alman işletmeleri de faydalanabilmektedir. Yeni kurulum, devralma veya katılım fark etmeksizin iş kurmanın tüm biçimleri program kapsamında desteklenmektedir.

KfW KOBİ Bank tarafından yatırım finansmanı için verilen kredi, kredi miktarına göre 5, 10 ya da 20 yıl vadeli olabilmektedir. Kredi 5 yıla kadar geri ödemesiz dönemli verilebilmektedir. İşletme sermayesi finansmanı için verilen kredide, 1 yılı geri ödemesiz olmak üzere 5 yıl vade imkânı sağlanmaktadır. Desteğe tabi yatırım masraflarının % 100'üne kadar verilebilen ERP – Genel Kuruluş Kredisi'nin üst limiti 10 milyon avrodur. Kredi başvuruları Hausbank'a yapılmaktadır.

3.2.2.7.4 ERP-Bölgesel Kalkınma Programı (ERP-Regionalprogramm)

ERP – Bölgesel Kalkınma Programı ile yeni eyaletlerde ve eski eyaletlerin gelişmemiş yörelerinde faaliyet gösteren KOBİ'ler (küçük işletmeler için ayrı şartlar mevcut), girişimciler ve serbest meslek sahipleri desteklenmektedir. KfW KOBİ Bank tarafından federal düzeyde sağlanan bu destek kapsamında; yatırımlar, iştirakler, danışmanlık hizmetleri ve ilk kez fuara katılım masrafları desteklenmektedir. Gayrimenkul kiralama, leasing giderleri de desteklenen kalemler arasındadır (kiralamada kiralayanın, leasing işlemlerinde de leasing şirketinin başvuru şartlarını sağlaması gerekmektedir).

Hausbank'a başvurmak suretiyle edinilebilen Bölgesel Kalkınma Programı kredisi, 1- 5 yıl geri ödemesiz olmak üzere 5, 10 veya 20 yıl vadeli olarak verilmektedir. Eski eyaletlerin gelişmemiş yörelerinde faaliyet gösteren teşvike tabi yatırım masrafının %50'sine kadar, yeni eyaletlerde ise %85'ine kadar kredi verilebilmektedir. Kredi üst limiti 3 milyon avrodur.

3.2.2.7.5 ERP Katılım Programı (ERP-Beteiligungsprogramm)

ERP kapsamındaki bir diğer program ise Katılım Programı'dır. KfW KOBİ Bank tarafından yürütülen program ERP'nin diğer programları gibi federal düzeydedir. ERP - Katılım Programı, Almanya'da faaliyet gösteren tüm KOBİ'lere (grup cirosu 50 milyon avroya kadar - istisnai durumlarda 75 milyon avroya kadar) hitap etmektedir. Program kapsamında, KOBİ'lere sermaye finansmanı sağlayan özel sermaye şirketleri KfW'den yeniden finansman desteği almaktadır. Yeni iş kuran girişimcilerin ve KOBİ'lerin işbirliği, yenilik, yapısal değişim, büyüme, yeniden yapılanma, rasyonalizasyon (strateji ve yapısal değişimleri de içeren kapsamlı yeniden yapılanma) gibi faaliyetleri destek kapsamındadır. Özel sermaye şirketleri, hedef grupta yer alan işletmelere katılım sermayesi sağlayarak ortak olmakta, KfW de sermaye şirketine uygun şartlarda kredi vermektedir.

Katılım süresi azami 10 yıldır (yeni eyaletlerde ve Berlin’de 12,5 yıl). Yeniden finansman (katılım kredisinin finansmanı) katılımın %100’üne kadar çıkabilmektedir. Vadesi azami 10 yıl (yeni eyaletlerde 13 yıl) olan bu kredi için bir kefalet bankasının garantisi aranmaktadır. Katılımcılardan şahsi güvence istenmezken, destek için katılımcılar Hausbank güvencesi almaktadır. İşletme başına 1,25 milyon avroya kadar katılım desteği sağlanmakta (katılım var olan öz sermayeyi geçmemelidir); istisnai durumlarda 2,5 milyon avroya kadar katılım yapılabilir. Programa başvuru Hausbank aracılığıyla KfW üzerinden yapılmaktadır.

3.2.2.7.6 NRW KOBİ Sermaye Desteği (Beteiligungskapital für Klein und Mitlere Unternehmen)

Azami 50 milyon avro satış hacmine sahip işletmeler, yeni kurulan işletmeler ve işletme devralanlar NRW Sermaye Kuruluşları tarafından yürütülen NRW KOBİ Sermaye Desteği’nden faydalanabilmektedir. Kuzey Ren Vestfalya eyaleti düzeyinde uygulanan program kapsamında, işletmeye komanditer ortak niteliğinde ortak olunarak sermaye desteği sağlanmaktadır.

Destek NRW’de faaliyet gösteren kamusal nitelikteki aracı sermaye kuruluşları tarafından sağlanmaktadır. Sermaye şirketi komanditer ortak olarak işletmeye katılmaktadır. Maksimum destek miktarı 1 milyon avrodur. Yeni kurulan işletmeler hariç olmak üzere, katılım miktarı desteği alan işletmenin özsermayesini geçmemektedir. Ayrıca, sermaye şirketinin alacağı ücret, garanti komisyonu dâhil destek süresince yıllık %12’yi geçmemektedir. Başvurular Hausbank’a yapılmakta olup, gerekli formlar Hausbank, Odalar ve LFA Fürderbank Bayern’de mevcuttur. Formlar doldurulup Hausbank’a teslim edildikten sonra süreç başlamaktadır.

3.2.2.7.7 NRW Bank İş Kurma Kredisi (NRW Bank Gründungskredit)

NRW Bank İş Kurma Kredisi, Kuzey Ren Vestfalya NRW Bank tarafından yürütülen bir destek hizmetidir. İşletme kurulumu, devralınması veya var olan bir işletmeye ortak olunması sırasında aşağıdaki kalemler için yapılan giderler desteklenmektedir:

- Arsa ve bina alımları,
- İnşaat yapımı,
- Üretim ve ofis ekipmanı alımı,
- Gayri maddi hak alımları,
- Stok ve yedek parça alımları.

İşletmenin destekten faydalanabilmesi için NRW’de kurulu bulunması ve sürdürülebilir bir ekonomik yapısı olması gerekmektedir. Kredi miktarı desteklenebilir harcamaların tamamına kadar ulaşabilmektedir. 25.000 avrodan, 5 milyon avroya kadar düşük faizli, uzun vadeli (5-10-20 yıl) kredi verilmektedir. Kredi teminat karşılığı verilmektedir, teminat için NRW Garanti Bankasının garanti imkânından yararlanılabilmektedir.

3.2.2.7.8 NRW Bank Genel Kredi Programı (NRW Bank Universalkredit)

Yeni kurulan işletmeleri, KOBİ'leri ve serbest çalışanları desteklemek üzere NRW Bank tarafından Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde yürütülen NRW Bank Genel Kredi Programı ile, söz konusu işletmelerin yatırım ve işletme giderleri ve işletme devralma giderleri için uygun koşullarda kredi verilmektedir. İşletmeler, destekten faydalanabilmek için NRW eyaletinde yatırım yapmalı ve sürdürülebilir bir ekonomik yapıya sahip olmalıdır. Destek yatırım ve işletme giderlerinin %100'üne kadar çıkabilmektedir. Destek miktarı 125.000-5.000.000 avro arasındadır. Başvuruları NRW Bank'a yapılan bu destekten, mali güçlük içindeki işletmeler faydalanamamaktadır.

3.2.2.7.9 NRW Bank KOBİ Kredisi (NRW Bank Mittelstandskredit)

NRW Bank KOBİ Kredisi; yeni kurulan işletmeleri, toplam satış hacmi 500 milyon avrodan az olan işletmeleri, serbest meslek çalışanlarını aşağıdaki kalemler için desteklemektedir:

- Sabit yatırımlar,
- İşletme devralmaları,
- Üçüncü taraflara kiralamak üzere yapılan gayrimenkul yatırımları,
- Depolama yeri inşaatları,
- Alman firmalarının ülke dışındaki yatırımları,
- Çalışma sermayesi.

Kuzey Ren Vestfalya eyaleti düzeyinde verilen bu destek, düşük faizli kredi şeklinde olup yatırım maliyetinin ya da işletme sermayesinin %100'üne kadar (5 milyon avroyu geçmeyecek şekilde) kredi olarak verilmektedir. Minimum kredi miktarı 25.000 avrodur. Kredi vadesi, verilen kredi miktarına göre 5, 10 veya 20 yıl olabilmektedir (1-2-3 yıl geri ödemesiz). NRW Bank KOBİ Kredisi desteği ile birlikte KOBİ'lere sermaye varlığı yatırımı, danışmanlık hizmeti alımı, ilk kez fuara katılım konularında ayrıca uygun koşullar sağlanmaktadır. KOBİ'ler aynı zamanda NRW Bank garantilerinden yararlanabilmektedir.

3.2.2.7.10 LFA Förderbank Başlangıç Kredisi (Startkredit)

LFA Förderbank Bank Bayern, Bavyera eyaletinde faaliyet gösteren KOBİ'lere ve serbest meslek sahiplerine aşağıda belirtilen faaliyet alanlarındaki yatırım giderleri için destek sağlamaktadır:

- İşletme tesislerinin geliştirilmesi veya yeni tesis kurulması,
- İşletme devralınması,
- Katılım giderleri,
- Yatırımlarla bağlantılı ilk mal alımı suretiyle deponun doldurulması.

Destek kapsamında yapılan yatırım 30.000 avronun altında olmamalıdır. Ücret, maaş ya da reklam masrafları destek kapsamında değildir. Yapılacak yatırımın

%40'ı kadar kredi desteği sağlanmaktadır. Bu krediye ek olarak verilen "Başlangıç Sermayesi 100" desteği ile kredi oranı %100'e kadar çıkabilmektedir. LFA Förderbank Bank Bayern Başlangıç Kredisi desteğinden faydalanmak için banka garantisi gereklidir. Kredi desteğine başvuru için gerekli formlar Hausbank, Odalar ve LFA Förderbank Bayern'de mevcuttur. Formlar doldurulup Hausbank'a teslim edildikten sonra süreç başlamaktadır.

3.2.2.7.11 Başlangıç Sermayesi 100 (Startkredit 100)

Başlangıç Sermayesi 100 programı, LFA Förderbank Bank Bayern tarafından sağlanan bir diğer başlangıç kredisidir. Uygulama alanları ve hedef kitlesi, bankanın diğer başlangıç kredisi ile benzer olmakla beraber, bu kredi diğer krediyi tamamlayıcı niteliktedir. Bu bağlamda, başlangıç kredisine başvuran KOBİ'ler ve serbest çalışanlar desteklenir.

Başlangıç kredisine başvuranlar ek olarak bu krediye de başvurabilirler. Böylece %100 desteğe ulaşabilirler. Kredi miktarı en az 2.500 avrodur. Eğer kredi 1,5 milyon avroya çıkarsa, %70 oranında sorumluluktan muaf tutulmak için LFA Banka ya da bir kefalet bankasına başvurulabilir. Başvuru süreci bankanın diğer başlangıç kredisinin süreci ile benzerdir.

3.2.2.7.12 Münih Fonu (München-Fonds)

Bavyera Eyalet Tasarruf Bankası (Stadtsparkasse München) tarafından yönetilen Münih Fonu, Bavyera eyaletinde iş kurmayı planlayan, başarı vadeden ve uygulanabilir iş fikirleri olan girişimcileri desteklemektedir. Destek kapsamında, tek başvuruda 50.000-100.000 avro arasında destek sağlanabilmektedir. Kredi için %70 güvence sağlanmaktadır. Desteği temin etmek için, Bavyera Eyalet Tasarruf Bankası iş kurma birimine başvurulmaktadır. Bu krediye, yatırıma geçmeden önce başvurulması gerekmektedir.

3.2.2.7.13 Mikrokredi Programları (Mikrokreditfonds)

Hausbank üzerinden kredi alamayan (diğer programlardan yararlanamayan) yeni iş kuranlar, girişimciler, kadınlar, göçmen kökenliler ve mikro işletmeler Mikrokredi Programlarından yararlanabilmektedirler. Programın sorumlusu eyaletlerdeki mikro finans kurumları olup, girişimcilik faaliyetlerinin tüm biçimleri destek kapsamındadır.

Her eyaletin kendi mikro kredi kurumları bulunmaktadır. Destek bu kurumlar aracılığıyla sağlanmaktadır. Şartlar eyaletlere göre farklılık göstermektedir. Kredi, genel olarak birkaç aylık kısa vadeler için verilmektedir. İstisnai durumlarda vade en fazla 3 yıla kadar uzayabilmektedir. Kredi için sabit faiz uygulanmaktadır (2013'de %8,9). Kredi üst limiti 20.000 avro olan bu destek ile mikro işletmelerin borçlanma ihtiyacının tamamına kadar kredi sağlanabilmektedir.

3.2.2.7.14 Girişimciler İçin Katılım Sermayesi Programı (Beteiligungskapital für Existenzgründer)

LFA Förderbank Bayern tarafından yürütülen Girişimciler İçin Katılım Sermayesi Programı Bavyera eyaletinde faaliyet gösteren KOBİ'lere destek verilmektedir. Şirket yönetiminde söz sahibi olmadan, komanditer ortak olarak, katılım sermayesi sağlanmaktadır. Yararlanma şartları aşağıda yer almaktadır:

- Firmanın en az katılım miktarı kadar kendi öz kaynağı olmalıdır,
- Şirket sahibi kişisel güvence vermelidir,
- İşletme makul ve sürdürülebilir bir iş planı ve ekonomik yapıya sahip olmalıdır.

Kuruluş aşamasında 20.000-250.000 avro arasında katılım sermayesi niteliğinde bir destek sağlanmaktadır. Kredi 10 yıl vadeli ve geri ödeme nominal değer üzerinden katılım sonunda verilmektedir. Başvurular, LFA Förderbank Bayern'e yapılmaktadır.

3.2.2.7.15 Mesleki Eğitimde Yükselme Yasası: Usta Desteği (Aufstiegsförderungsgesetz: Meister Bafög)

Meslekte ilerleme desteğine, daha önce zanaat veya diğer mesleklere yönelik (sanayi ustası, teknisyen, teknik satış personeli, hasta bakıcılığı, işletme bilgi işlemcisi, programcı işletmeciler veya benzeri niteliklere yönelik hazırlananlar) meslek eğitimi almış olanlar başvurabilmektedir. Mesleki eğitimde yükselme desteği ile kamu tarafından düzenlenmiş zanaat kurallarına uygun kurslara veya mesleki eğitimin devamına yönelik denk eğitimlere tam zamanlı ya da yarı zamanlı katılım desteklenmektedir. Bu desteğe başvuran kişinin daha önce meslek eğitimini tamamlamış veya benzeri konuda bir eğitimi bitirmiş olması gerekmektedir. Söz konusu meslek eğitimi çırak veya kalfa eğitiminden daha üst bir seviyede olmalıdır. Başvuruda bulunan kişi en az 400 ders saati mesleki eğitime devam etmelidir; destek için ikamet ettiği şehirde mesleki eğitim için yetkili belediye dairelerine başvurmalıdır. Tam zamanlı kurs katılımcılarına gelir, servet ve aile durumlarına bağlı olarak aylık geçimleri için bir ödeme yapılmaktadır. Bu kişilerin ayrıca, kurs ve sınav ücretleri de karşılanmaktadır. Desteğin ayrıntıları aşağıda yer almaktadır:

- Desteğin bir kısmı (%30) hibe bir kısmı da düşük faizli kredi niteliğindedir.
- Bu kredi eğitim süresince ve ondan sonraki 2- 6 yıl boyunca geri ödemesizdir.
- Sınavı geçenlerin kredi borçlarının %25'i silinir.
- Eğitimin tamamlanmasından sonraki 3 yıl içinde müstakil iş kuranlar geri kalan kredi borcundan muaf tutulmaktadır.

3.2.2.7.16 BayBg-Bayern Katılım Limited Şirketi Katılım Desteği

BayBg-Bayern Katılım Limited Şirketi, Bavyera eyaletinde faaliyet gösteren KOBİ'lere kendi sorumluluğundaki öz sermayesi ile uygun koşullarda katılım sermayesi sağlamaktadır. Büyüme, inovasyon, şirket devralmaları, konularında destek sağlanmaktadır. BayBg-Bayern Katılım Limited kuruluş aşamasında işletmelere 20.000-250.000 avro arasında sermaye sağlamaktadır.

3.2.2.7.17 Bavyera Sermaye Limited Şirketi (Bayern Kapital Gmbtt) Destekleri

Bavyera Sermaye Limited Şirketi, Bavyera eyaletinde faaliyet gösteren öncelikli olarak genç inovatif işletmeler olmak üzere KOBİ'lere destek olmaktadır. Destek kapsamında, başarı vadeden inovatif fikirlere, ürünlere ve üretim işlemlerine katılım sermayesi sağlanmaktadır. Katılım sermayesi, girişimi ekonomik ve teknik açıdan geliştirme amacı taşımaktadır.

Bavyera Sermaye Limited Şirketi, başka bir katılımcı ile işbirliği halinde katılıma dahil olur. Şirket, girişimin usule uygun işlemlerini denetler. Katılımcı, azınlık hissedarı olarak kalmakta ve yönetime katılmamaktadır. Yenilikçi girişimlere yatırım ve işletme sermayesi konularında evreler halinde destek sağlanmaktadır. Katılım sermayesi vadesi 7-10 yıl arasında değişmektedir. Program için başvurular, Bavyera Sermaye Limited Şirketi'ne yapılmaktadır.

Programın evreleri aşağıda belirtilmektedir:

- Konsept evreleri (konsept hazırlığı, Ar-Ge girişiminin hazırlığı),
- Ar-Ge Evresi (prototipe kadar giden süreç),
- Uygulama evresi.

3.2.2.8 Garanti Destekleri

3.2.2.8.1 Yereldeki Kefalet Kurumları Aracılığıyla Sağlanan Kredi Garantileri

Almanya'da eyaletler düzeyinde yerel kefalet kurumları vasıtasıyla kredi kullanmak için yeterli güvenceye sahip olmayan mevcut ve yeni kurulmuş ticari/sınai işletmelere ve serbest meslek sahiplerine; kamusal teşvik kredileri, banka kredileri, cari hesap, leasing finansmanları ve senede yazılan kefalet kredileri için kefalet desteği sağlanmaktadır.

Her eyaletin kendine özgü düzenlemeleri olmakla birlikte, en fazla 1.25 milyon avroluk krediler için kefalet verilmektedir. Garanti miktarı, kredinin en fazla %80'i olabilmektedir. Destekten yararlanan işletme, bir kereye mahsus kefalet bedelinin %1'i oranında (en fazla 200 avro) kefalet masrafı ödemektedir. Ayrıca, her yıl 1 Ocak'da kefil olunan kredi miktarının % 1'i kadar yıllık kefalet komisyonu alınmaktadır. Desteğe başvuru, Hausbank üzerinden eyaletin kefalet bankalarına (yapı kooperatifleri, leasing şirketleri veya sigorta şirketleri olabilir) yapılmaktadır.

3.2.2.8.2 LFA Förderbank Kefalet Desteği

LFA Förderbank tarafından yürütülen LFA Förderbank kefalet desteği Bav-ya eyalet düzeyinde sağlanmaktadır. Hausbank üzerinden LFA Förderbank'a başvurulabilmektedir. Başvuru sahibinin mesleki ve kişisel kredibilitesinin bulunması, alınacak kredinin mümkün olduğunca güvence altında olması ve muhasebesinin düzenli olması durumunda aşağıdaki şahıs ve işletmeler LFA Förderbank Kefalet desteğinden yararlanabilmektedir:

- Tam zamanlı bir iş kurmak isteyen gerçek kişiler,
- Yerel kefalet Bankasına başvuramayan ya da ihtiyacı üst limiti aşan işletmeler,
- Serbest meslek sahipleri,
- Üretim ve satış kooperatifleri.

Destek kapsamında, aşağıdaki kalemler için kullanılan krediler için kefalet desteği verilmektedir:

- Var olan bir işletmenin modernizasyonu, genişletilmesi ve yeniden düzenlenme-sine yönelik yatırımlar,
- Şirket kurulması, devralınması ve ortak alınmasına yönelik yatırımlar,
- Öncelikli olarak işletmenin sermaye ihtiyacının karşılanmasına yönelik yatırımlar,
- İflastan kurtarma ya da yeniden yapılandırma çerçevesinde gerekli olan ek finansman ihtiyacı.

3.2.2.8.3 Sipariş Garantisi Desteği (Auftragsgarantien)

LFA Förderbank tarafından Sipariş Garantisi Desteği'ne Bav-ya'da faaliyet gösteren KOBİ'ler ve serbest meslek sahipleri başvurabilmektedir. Başvuru sahibi işletmenin ülke içi / ülke dışı siparişi ya da hizmeti yerine getirememe riskine karşı garanti verilmektedir. Vadesi en fazla iki yıl olan sipariş / hizmet garantilerinin aza-mi riski 5 milyon avrodur. Desteğe başvuru, Hausbank üzerinden LFA Förderbank'a yapılmaktadır.

3.2.2.8.4 KOBİ Niteliğindeki Katılım Şirketlerine Sağlanan Garantiler (Mittelständische Beteiligungsgesellschaften)

Bu destek programı kapsamında, finansal yapısını güçlendirmek isteyen KOBİ'lere sermaye katılımı yapan orta ölçekli katılım şirketlerine garanti sağlanmaktadır. Programı, eyaletler düzeyinde yereldeki kefalet kurumları yönetmektedir. Orta ölçekli katılım şirketlerinin kefalet bankası aracılığıyla işletme sermayesine komanditer ortak olarak katılması amaçlanmaktadır. Programa göre bir defaya mahsus %1- 1,5 oranında desteklenen katılıma göre işlem ücreti alınmaktadır. Kefalet verilen katılım işlemi aşağıda yer alan şartları sağlamalıdır:

- Katılım komanditer ortaklık şeklinde olmalıdır,
- Katılım süresi 10 yıla kadar sürebilir,
- Teminat şartları katılım işletmenin özsermayesine göre belirlenmektedir.

3.3 ALMANYA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER İÇİN SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Almanya 3,87 trilyon dolarlık GSYH'si ile Avrupa'nın en büyük, dünyanın ise IV. büyük ekonomisidir. Ülkede kişi başına düşen yıllık GSYH yaklaşık 47.883 dolar iken, işsizlik oranı yalnızca %5,1'dir (2012 yılı verilerine göre). Ülkedeki işletmelerin %99'unu oluşturan KOBİ sektörü, istihdam içindeki %60'lık ve yaratılan katma değer içindeki %51'lik payı ile Alman ekonomisinin bel kemiği ve ülke kalkınmasının temel aktörü niteliğindedirler.

Alman KOBİ'lerinin başarılarının temelinde, sağlam sermaye yapısı, müşteri odaklı ve uzun vadeli planlamaya dayanan yönetim anlayışı, Ar-Ge çalışmalarına verilen önem ile güçlü mesleki örgütlenme vardır. KOBİ sektörü içinde yer alan ve genellikle mikro işletme düzeyinde faaliyet gösteren ve sayıları 1 milyonu bulan zanaatkâr işletmeleri ise sahip oldukları nitelikli iş gücü ve ustalık kültürü ile ön plana çıkmaktadır. Zanaatkâr işletmelerin bu yapısında gelişmiş mesleki eğitim sistemi ve güçlü meslek kuruluşlarının katkısı büyüktür.

Almanya'da yasayla belirlenmiş meslek alanlarında faaliyet gösteren kişiler zanaatkâr sayılmakta, kişiler bu meslek alanlarında faaliyet göstermek için ilgili Zanaat Odasına zorunlu olarak kayıt yaptırmaktadır. Yasada sayılan 147 meslek alanından 41'i için ustalık belgesi şartı aranmaktadır. Zanaatkâr örgütleri, bir çatı kuruluş altında bölgesel düzeyde örgütlenmiş 53 Oda ve mesleki düzeyde örgütlenmiş olan 36 Meslek Birliği şeklinde faaliyet göstermektedir. Ayrıca ülkede, sayıları 6.000'i aşan ve yine meslek bazında örgütlenmiş Zanaatkâr Meslek Dernekleri bulunmaktadır. Bu kuruluşlardan Zanaatkâr Odalarına üye olmak zorunlu iken (190 avro yıllık üyelik aidatı), Meslek Birlikleri ve Dernekler gönüllülük esasına göre üye kabul etmektedir. Zanaatkâr örgütlerinin temel görevi üyelerinin mesleki menfaatlerini korumaya yönelik çalışmalar yapmak iken bu kuruluşların özellikle mesleki eğitim sürecinde aldıkları aktif rol ve üyelerine sağladıkları danışmanlık hizmetleriyle ön plana çıktıkları görülmektedir. Zanaatkâr Odaları, yüksek üye sayıları (10.000-30.000 üye) ve buna bağlı olarak ortaya çıkan ekonomik güçleri sayesinde görev sahalarında aktif ve başarılı bir şekilde hizmet verebilmektedir. Odalarda bu hizmetleri yerine getirebilmek için ortalama 200-300 personel istihdam edilmektedir.

Almanya'da eğitim sistemi ikili sistem olarak adlandırılan bir yapıda işlemektedir. Eyaletler arasında bazı farklılıklar olmakla beraber, öğrenciler, belli bir süre temel eğitim aldıktan sonra, ya üniversite eğitimine geçişe yönelik bir eğitim veren liselere ya da kişiye meslek kazandırma amacını taşıyan meslek okullarına geçiş yapmaktadır. Meslek okullarında verilen teorik eğitim, kişinin aynı zamanda

Mesleki eğitimin finansmanına federal devletle birlikte eyalet yönetimleri ve meslek kuruluşları da katkı sağlamaktadır. Ayrıca doğrudan meslek kuruluşlarınca kurulan ve işletilen mesleki eğitim merkezleri de mevcuttur. Çeşitli sebeplerle mesleki eğitime devam edemeyen kişilerin işletmelerde istihdam edilerek eğitilmelerine fırsat tanıyan uygulamalar da bulunmaktadır.

Almanya'da gerek federal gerekse de eyaletler düzeyinde KOBİ'ler ve zanaatkârlara sağlanan birçok destek vardır. Destekler genellikle tüm KOBİ'leri kapsar nitelikte olup zanaatkâr kesimine özgü destek programlarının sayısı azdır. Desteklerin verilmesinde federal devlet ve eyalet yönetimleri ile meslek kuruluşları işbirliği halinde çeşitli görevler üstlenmektedir. Destekler; hibe, danışmanlık desteği, kredi-sermaye desteği, kefalet desteği ve vergi desteği olmak üzere beş şekilde sağlanmaktadır. Temel hedef grubu KOBİ'ler olan bu destekler genellikle girişimcilik, yatırım, istihdam, mesleki eğitim, yenilikçilik, dış ticaret ve yenilenebilir enerji transferi alanlarında sağlanmaktadır. KOBİ'lere sunulan destekler genel anlamda incelendiğinde aşağıda yer alan özellikler ön plana çıkmaktadır:

- Desteklerde AB Komisyonu tarafından belirlenen 'De Minimis' kuralı gözetilmektedir. Bu kurala göre üye ülkelerin uyguladığı devlet yardımları, Avrupa Komisyonu'nun onayına tabidir. Ancak, 200.000 avronun altındaki destekler (üç yıl süre için) onay zorunluluğu dışında tutulmuştur. Desteklerde AB şeffaflık kriteri gözetilmektedir. Buna göre:

- Kredi desteklerinde cari piyasa faizi uygulanmalıdır,
- Sermaye artırımını için kullanılan kamu fonları ve risk sermayesi destekleri miktarları 'de minimis' kurallarını geçmemelidir,
- Kredi garantisi desteklerinde, garanti edilen kredi miktarının 1.500.000 avroyu geçmemesi gerekir.

- Devlet destekleri, gerek türleri (girişimcilik, istihdam, yenilikçilik vb.) gerekse de verilme biçimleri (hibe, kredi, danışmanlık vb.) bakımından çeşitlilik göstermektedir. Federal ve bölgesel destek programlarının sayısı ve çeşitliliği kullanıcılar açısından belli bir esneklik sağlarken karışıklığa da sebep olabilecek niteliktedir.

- Destek programları ve araçları sayıca fazla olmakla beraber devletin KOBİ sektörüne aktardığı fon miktarı çok yüksek değildir. KOBİ'lerin finansman kaynakları içinde özsermaye %54'lük paya sahipken devlet desteklerinin oranı %11'le kısıtlıdır. Bu durumun arkasında, işletmelere sağlanan desteklerin, özellikle de hibelerin, AB mevzuatının ve piyasa ekonomisinin gereği olan piyasa rekabetçiliğinin önünde bir engel teşkil ettiği fikri yatmaktadır.

- KOBİ'ler çalıştırdıkları eleman sayısına, faaliyet alanına, buldukları yöreye ve kuruluş yıllarına göre gruplara ayrılmakta ve bu grupların özelliklerine göre destek programları ya da destekleme şartları belirlenmektedir.

• Destekleme politikasının belirlenmesinde ve uygulamasında çoğulcu bir anlayış benimsenmekte; federal devlet, eyalet yönetimleri, sivil toplum örgütleri (Odalar) ve özel sektör (Bankalar) bu süreçte çeşitli roller üstlenmektedir.

• Kamu kurumları (federal devlet veya eyalet yönetimleri), kamusal kaynakları, bankalar, meslek kuruluşları, özel sermaye kuruluşları ya da danışmanlık şirketleri gibi araçlar vasıtasıyla KOBİ'lere aktarmaktadır. Kişiler bu araçlara başvurarak süreci başlatmakta süreç içerisinde doğrudan devletle muhatap olmamaktadır. Bu yolla bürokrasinin neden olacağı zaman ve kaynak israfının önüne geçilmektedir.

• Müşterilerle bankanın uzun süre beraber çalışması sonucu oluşan karşılıklı güven ve çıkar prensibine dayanan Hausbank sistemi, KOBİ'lerin desteklere (özellikle de kredilere) daha uygun koşullarda ulaşmasını sağlarken fon verenler açısından geri ödenmeme riskini de azaltmaktadır.

• Almanya'da kamusal desteklerin etkilerini (yarattığı katma değer ve istihdam gibi) incelemeye yönelik bazı çalışmalar yürütülmekle birlikte etki analizine yönelik spesifik bir sistemin bulunmayışı bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

Hibe desteklerine ilişkin olarak dikkat çeken hususlar ise aşağıda yer almaktadır:

• Almanya'da KOBİ'lere ve zanaatkârlara yönelik hibe desteklerinin temelde yenilikçilik, Ar-Ge, teknoloji ve istihdam yaratılması gibi alanlara yoğunlaştığı görülmektedir. Zanaatkâr işletmeleri, yapıları gereği Ar-Ge ve yenilikçiliğe yönelik hibelerden fazla yararlanamamakta istihdam ve mesleki eğitime verilen hibelere yönelmektedir.

• Hibelerin sosyal karakteri göze çarpmaktadır. Hibeler genellikle gençlerin, engellilerin ve işsizlerin iş hayatına katılmasını sağlamaya yöneliktir. Rekabeti bozucu niteliği nedeniyle, hibe destekleri sayı ve meblağ bakımından sınırlı tutulmuştur.

• Mesleki eğitim bir başka hibe desteği sağlanan alandır. Temel ve ileri seviye eğitimleri teşvik etmeye yönelik araçlar bulunmaktadır. Kişilere doğrudan maddi destek sağlama yerine mesleki niteliklerini geliştirerek iş hayatında tutunma ve başarılı olma imkânı sağlanmaktadır. Mesleki eğitim desteğinin nakdi olarak değil de eğitim kuponu yoluyla verilmesi desteğin amacı dışında kullanılmasını önleyici başarılı bir uygulama olarak dikkat çekmektedir.

Genellikle hibe niteliğinde sunulan danışmanlık destekleri bir diğer önemli destek türüdür. Danışmanlık destekleri aşağıdaki bakımlardan dikkat çekicidir:

- Almanya'da gerek Meslek Odaları gerekse de özel sektör tarafından kurulmuş yaygın ve gelişmiş bir danışmanlık ağı bulunmaktadır. Meslek Odaları ve özel danışmanlık şirketlerini geliştirmeye yönelik ayrı programlar bulunmaktadır. Üyelerine danışmanlık desteği sağlamak meslek kuruluşlarının temel fonksiyonlarından biridir. Devlet tarafından sağlanan finansman desteği ile odaların bu fonksiyonu ücretsiz olarak yerine getirmesi temin edilmektedir. Kamusal nitelikli danışmanlık desteklerinin özel sektörle haksız rekabet oluşturmamasına özen gösterilmektedir.

- İşletme kuruluşundan önce verilen danışmanlık hizmetleri ile kişinin doğru alanda doğru yatırım yapması; kuruluştan sonraki danışmanlık ile de işletmenin pazarda tutunması ve başarılı olması amaçlanmaktadır.

- Danışmanlık hizmetleri, daha çok işletme yönetimi ve Ar-Ge alanlarına yöneliktir. Böylece doğaları gereği bu alanlarda zayıf olan KOBİ'lerin ve zanaatkâr işletmelerinin dezavantajları ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.

- Sağlanan destekler alınan hizmetin bir kısmını karşılayacak niteliktedir. Danışmanlık hizmetinden yararlananlar aldıkları hizmetin bir kısmını kendi kaynaklarıyla karşılamak durumundadır.

Sayı ve çeşit bakımından en yaygın tür olan kredi ve sermaye destekleri en temel destekleme aracı niteliğindedir. Kredi sermaye desteklerinin göze çarpan özellikleri aşağıda belirtilmektedir:

- Bu desteklerin kullanıcılar açısından temel avantajı düşük faiz ve özellikle 20 yıla kadar varabilen uzun vade imkânıdır. Kullanıcılara ayrıca 7 yıla kadar varabilen geri ödememe süresi avantajı da sağlanmaktadır.

- Krediler KfW Bank ve NRW Banka gibi kamusal nitelikli olan ve sermaye piyasasından da fon sağlayan bankalar aracılığıyla verilmektedir. Bu bankalar, Hausbank olarak nitelendirilen ticari bankaların KOBİ'lere sağladığı uygun koşullu kredileri refinance ederek sisteme dâhil olmaktadır. Kredilerin başvuru şartları ve içerikleri KfW veya NRW Bank tarafından belirlenmekte ticari bankalar ise kullanıcılara bu koşullarda kredi vermektedir.

- KOBİ'lerin kredilerden yararlanabilmesi mali sıkıntı içinde olmamaları şartına bağlanmıştır. Krediler genellikle teminat karşılığı verilmekte fakat teminat düşük tutulmakta ve ayrıca teminata yönelik destekler sağlanmaktadır. Teminatların ikinci dereceden olması ayrıca göze çarpmaktadır.

- Risk sermayesi modeli yaygın bir uygulamadır. Sermaye sağlayan kuruluşlara ve katılımlara özgü avantajlı krediler verilmektedir.

Teminat desteklerinin öne çıkan özellikleri ise aşağıda yer almaktadır:

- Her eyalette yer alan kefalet kurumları aracılığıyla verilmektedir. Kefalet ücretleri düşük tutulmuştur.

- Kefalet verilecek kredinin belli koşulları taşıması şartı aranmaktadır. Şirket kuruluşu ve yatırımlara yönelik kredilere teminat sağlanmaktadır. Ayrıca KOBİ'lere sipariş garantörlüğü sağlayan bir destek programı da mevcuttur.

Her ülkenin kendine özgü koşulları mevcuttur. Alman KOBİ ve zanaat sektörleri, belli yönleriyle Türkiye'deki muadillerinden farklılaşmakla beraber uygulanan destek programlarının Ülkemiz açısından örnek teşkil edebilecek yönleri bulunmaktadır. Özellikle, istihdam ve mesleki eğitim gibi katma değer yaratacak alanların desteklenmesi, temel destekleme aracı olarak uzun vadeli, belli süre geri ödemesiz ve düşük teminatlı kredilerin seçilmesi, danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi, desteklerin Hausbank sistemi aracılığıyla verilmesi dikkate değer hususlardır. Ayrıca, Almanya'da var olan destek programlarının işleyişine dair bu kitapta sunulan detayların (süreçler, başvuru şartları vb.) ESDES projesinin modelleme aşamasında incelenmesi faydalı olacaktır. Öte yandan kitapta incelenen Alman sisteminde güçlü mesleki örgütlenme ve mesleki eğitimin ne derece önemli olduğu da göz ardı edilmemelidir.

İNGİLTERE

4-İNGİLTERE

4.1 İNGİLTERE'DE KOBİ'LER ve KOBİ POLİTİKALARI

4.1.1 İNGİLTERE'DE KOBİ TANIMI

İngiltere'de tek bir KOBİ tanımı olmamakla beraber farklı kurumlar kendilerine özgü KOBİ tanımlamaları yapmışlardır. Bolton Komitesi 1971 yılında yaptığı tanımlama ile küçük işletmelerin en önemli özelliklerini üç temel başlık altında tanımlamıştır. Bu tanımlamaya göre küçük işletmelerin üç temel özelliği;

- Piyasadaki paylarının oldukça düşük olması,
- Kendi sahipleri tarafından geleneksel yöntemlerle idare edilmesi,
- Bağımsız olması, yani büyük bir işletmeyle herhangi bir bağının olmaması şeklinde sıralanmaktadır.

Ayrıca küçük işletmelerin sayısal tanımlamalarının işletmenin faaliyet gösterdiği ilgili sektörlere göre değişebileceği de Bolton Komitesi tarafından ifade edilmiştir. Bu bağlamda, işletmeler ölçeklendirilirken iki yöntem kullanılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir. Birinci yöntem işletmede istihdam edilen çalışan sayısı, ikinci yöntem ise işletmenin cirosu olarak kabul edilmiştir. İngiltere'de hali hazırda kullanılan KOBİ tanımı Şirketler Yasası'nın 248. Maddesinde tanımlanmıştır. Söz konusu kanuna göre bir işletmenin 'orta ölçekli işletme' olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki kriterlerden en az ikisini sağlıyor olması gerekmektedir;

- Cirosu en fazla 11,2 milyon sterlin olmalı,
- Çalışan sayısı en fazla 250 olmalı,
- Bilanço toplamı en fazla 5,6 milyon sterlin olmalıdır.

Bu maddeye göre bir işletmenin 'küçük işletme' olarak tanımlanabilmesi için işletmenin aşağıdaki kriterlerden en az ikisini sağlıyor olması gerekmektedir;

- Cirosu en fazla 2,8 milyon sterlin olmalı,
- Çalışan sayısı en fazla 50 olmalı,
- Bilanço toplamı en fazla 1,4 milyon sterlin olmalıdır.

İşletmelerin 'mikro işletme' olarak tanımlanabilmesi için ise aşağıdaki kriterlerden ikisini sağlıyor olması gerekmektedir;

- Cirosu en fazla 1 milyon sterlin olmalı,
- Çalışan sayısı en fazla 9 olmalı,
- Bilanço toplamı en fazla 1 milyon sterlin olmalıdır.

İngiltere İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı ise istatistikî veri elde etmek amacıyla Tablo 4-1'deki tanımlamaları kullanmaktadır.

Tablo 4-1 İngiltere İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı KOBİ Tanımlaması

İşletme Ölçeği	Çalışan Sayısı
Mikro İşletme	0-9
Küçük İşletme	0-49
Orta Ölçekli İşletme	50-249
Büyük Ölçekli İşletme	250+

Kaynak: İngiltere İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı

Uygulamalarda mikro işletmeler ayrı bir sınıflandırma içinde değerlendirilmek yerine küçük işletmelerin içinde kabul edilmektedir. AB KOBİ tanımı 2005 yılında yürürlüğe girdikten sonra ekonomik faaliyetlerde ortak dili kullanmak ve AB topluluk programlarından faydalanacak işletmelerin tüm AB üyesi ülkelerde aynı standartlarda olması için İngiltere’de AB KOBİ tanımı uygulanmaya başlanmıştır.

4.1.2 KOBİ’LERİN İNGİLTERE EKONOMİSİNDEKİ YERİ

İngiltere’de özel sektör işletmeleri şahıs şirketleri, sermaye şirketleri ve ortaklıklar olmak üzere üç grup altında toplanmaktadır. İşletmeler arasındaki en büyük payı yaklaşık 3 milyonu aşkın işletme sayısı ile şahıs şirketleri oluşturmaktadır. 2013 yılı verilerine göre sermaye şirketlerinin sayısı 1,3 milyon, ortaklıkların sayısı ise 448.000’dir. İngiltere’de 2012 yılı itibariyle yaklaşık 4,8 milyon adet işletme mevcuttur. Bu işletmeler yaklaşık 24 milyon kişiye istihdam sağlamaktadırlar. Bu işletmelerin içinde en büyük paya sahip olan KOBİ’ler, yaklaşık 14 milyon kişiye istihdam sağlamaktadır, İngiltere’de tüm işletmelerin sağladığı istihdamın %59’u KOBİ’ler tarafından sağlanmaktadır.

İngiltere’de faaliyet gösteren işletmelerin %99,9’u çalışan sayısı 250’nin altında olan KOBİ’lerdir. Tüm işletmelerin 2012 yılındaki cirosu yaklaşık 3,1 milyar sterlin olarak gerçekleşirken toplam ciroya KOBİ’lerin katkısı %48 oranında gerçekleşmiştir. Çalışan sayısı 1-9 arasında olan mikro işletmelerin sayısı ise 1 milyon civarındadır. İngiltere İşletme, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı istatistikî veri üretirken mikro işletmeden farklı olarak ‘çalışanı olmayan’ işletmeler olarak ayrı bir tanımlama yapmıştır. Bu gruptaki işletmeler hiçbir çalışanı olmayan sadece şirket sahibinin bulunduğu serbest meslek sahibi işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

Tablo 4 -2 Ölçeklerine göre İngiltere'deki İşletmelerin Sayıları, İstihdamları ve Ciroları

	İşletme Sayısı	İstihdam Miktarı (.000)	Ciro (£ milyon)
Tüm İşletmeler	4.794.105	23.893 3	.131.549
KOBİ'ler (0-249 çalışan)	4.787.650	14.130 1	.528.679
Çalışanı olmayan işletmeler	3.557.255	3.902	207.805
1-9	1.022.695	3.848	416.162
10-49	177.950 3	.471	454.327
50-249	29.750 2	.909	450.384
250 ve daha fazlası	6.455	9.763	1.602.870

Kaynak: İngiltere İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı, 2013

4.1.3 İNGİLTERE'DE UYGULANAN KOBİ POLİTİKALARI

4.1.3.1 İngiltere İş Bankası'nın KOBİ Politikası

İngiltere'de mikro işletme ve KOBİ finansmanı alanında teklik sağlamak, alandaki tüm uygulamaları tek bir elden yürütmek ve güçlü bir kurum hafızası oluşturmak amacıyla İngiltere İş Bankası (British Business Bank) kurulmuştur. Devlet, zamanla bu piyasadaki ve kamudaki tüm bilgi ve tecrübeleri aşamalı olarak söz konusu bankaya aktarmayı planlamaktadır. İngiltere'de KOBİ finansmanı piyasasını daha etkin hale getirmek, piyasada araştırmalar yapmak ve rekabeti geliştirmek amacıyla faaliyet gösteren İngiliz İş Bankası, İngiltere'de toplam 80-90 milyar sterlin arasında bir büyüklüğü olan kredi piyasası içerisinde kendine özgü bir pozisyon almıştır. İngiliz İş Bankası'nın müdahale etmek istediği alanlar; belirlenmiş sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler, borçlarını ödemekte sıkıntı çeken işletmeler, büyümek isteyen işletmeler, yeterli teminatı olmayan işletmeler ve başlangıç aşamasındaki yeni nesil finans kuruluşları olarak belirlenmiştir. Bankanın kredi sağlamanın yanında; sermaye piyasası finansmanı edindirmek, piyasa analizi yapmak, danışmanlık (mentörlük) hizmeti vermek gibi fonksiyonları da vardır. Banka, piyasadaki sorunlu ve eksik alanlarda çalışma yapmak yerine iyi faaliyet gösteren alanlara müdahale ederek onların işlerliğini bozulmasının önüne geçmek için; odak çalışmaları, pazar araştırmaları, vaka çalışmaları gibi faaliyetlere programlarında fazlasıyla yer vermektedir. Bu kapsamda İngiliz İş Bankası tarafından hazırlanan mevcut durum analizi neticesinde oluşturulan sorunlar ve çözümler tablosu aşağıda yer almaktadır.

Şekil 4-1 İngiltere’de KOBİ’lerin Sorunları ve Çözüm Önerileri

SORUNLAR	ÇÖZÜMLER
1) Küçük işletmelerin borç, sermaye, çalışma ve büyüme sermayeleri edinmekte zorluk yaşaması	<p>Programlar</p> <ul style="list-style-type: none"> -İşletme Sermaye Fonu -İşletme Finans Kefaleti -Başlangıç Kredileri -İş Meslekleri Yatırım Fonu
2) Uzun dönem büyüme sermayesi eksikliği	Ara finansman (mezzanine) ve sermaye benzeri borç
3) Borç sağlayıcıların sermaye kısıtlığı yaşamaları ya da daha cazip buldukları yatırımları tercih etmeleri	KOBİ portfolyolarında toptan kefalet ve varlık finansmanı fonlama araçları
4) KOBİ kredilerinde bir noktada yoğunlaşmanın seçenek yoksunluğuna yol açması	<ul style="list-style-type: none"> -Güçlü olmayan bankaların sermaye yapılarına yatırım yapmak -Banka dışı finans kaynakları fonlamak: KOBİ kredisi kuruluşları ve yeni nesil kuruluşlar
5) Küçük işletmelerin finansmana erişim konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması	Bilgilendirme ve değerlendirme konularında destek faaliyetleri

Kaynak: İngiliz İş Bankası,2013

2013 yılında;

- İngiliz İş Bankası tarafından küçük işletme finansmanı için tasarlanan çözümlerin kullanımı bir önceki yıla göre %70 artmıştır;
- Bu çözümlerden faydalanan küçük işletme sayısı 25.000’dir;
- Yılın sonunda toplam kredilendirme ve yatırım miktarı 1,5 milyar sterline ulaşmıştır;
- Bankanın faaliyetleri sonucunda yıl içerisinde küçük işletmelere ulaştırılan fon 660 milyon sterlini aşmıştır.

Aşağıda yer alan Tablo 4-3’de, İngiliz İş Bankası’nın programları kapsamında küçük işletmelere kullanılan kredilerin miktarlarına göre kullanırılma oranları belirtilmektedir.

Tablo 4-3 İngiliz İş Bankası Kredi Miktarları ve Kullanırılma Oranları

KREDİ MİKTARI (İNGİLİZ STERLİNİ)	KULLANDIRILMA ORANI (%)
0-25.000	31,1
25.000-50.000	22,2
50.000-100.000	22,3
100.000-250.000	16,5
250.000-500.000	5,1
500.000’den fazla	2,8

Kaynak: İngiliz İş Bankası,2013

4.1.3.2 İngiltere’nin Kamu Web Sitesi “gov.uk” Hakkında

Birleşik Krallık’ın tüm resmi kamusal web sayfalarının içinde bulunduğu temel resmi web sitesi “gov.uk” adresidir. İngiltere’de faaliyet gösteren tüm kamu kuruluşlarının web sayfası gov.uk’nin bir uzantısı halindedir. Bunu yapmaktaki amacın kurumlar arası iş, görev ve sorumluluk ortaklığının göz önüne alınması, müşterek alanlarda ortak hareket etme kabiliyetinin artırılması ve vatandaşların aradıkları tüm bilgilere tek bir platformda ulaşılmasının sağlanması olduğu değerlendirilmektedir.

Günümüzde internet kullanımının bir gereksinim olmaktan ziyade bir zorunluluk olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Bu gerçeği göz önünde bulunduran Birleşik Krallık, tüm devlet desteklerinin bir arada bulunup kıyaslanabildiği bir web platformu oluşturmuştur. Bu platformda, şahıs ve işletmeler ihtiyaçları olan finansman kaynaklarını bulabilmektedirler. Bunun yanında, aynı platformda; bu finansal programlara yatırım yapmak isteyen firmalar ve bankalar ya da finansman dışında desteklere ihtiyaç duyan işletmeler de bilgi ve kaynak taraması yapabilmektedir.

İngiltere’de devletin doğrudan veya dolaylı olarak sağladığı desteklerle ilgili bilgiye erişmek ve bu desteklerin büyük bölümüyle ilgili işlemleri yapabilmek için ‘Business Link’ adlı web sitesi bağlantısı kullanılmaktadır. ‘Business Link’ işletmeleri ve girişimcileri mevcut destekler hakkında bilgilendirip desteklerden ne şekilde yararlanacakları konusunda yönlendiren bir platformdur. İnternet sitesinin yanı sıra telefon ve bölgesel/yerel ajanslar aracılığı ile de destekler konusunda birebir hizmet sunulmaktadır. Platform, aşağıdaki destek türleri konusunda bilgilendirme ve yönlendirme yapmaktadır:

- Bilgi sağlama: Yeni bir işe başlama aşamasında ya da işle ilgili verilecek kararlara yönelik bilgi sağlama desteği,
- Danışmanlık,
- İş ağları: Yeni iş olanakları ve işbirlikleri için iş ağlarının oluşturulması ve iş ağlarına girilmesi konusunda destekler,
- Mali destekler,
- Hibe ve Yardımlar (10.000 sterlin ve üzeri),
- Krediler,
- Kredi alabilmek için destekler (bankalara verilen garantiler gibi),
- Altyapı destekleri: Yeni bir işyeri bulma ya da laboratuvar gibi özel tesislere erişim konusunda destekler,
- Eğitim,
- İhracat ve yabancı yatırım çekme konusunda destekler,
- Çevre ve kaynak kullanımı konusunda uzman desteği: Çevre ile ilgili düzenlemeler konusunda bilgi ve danışmanlık desteği, kaynak kullanımının azaltılması konusunda uzman desteği,
- İnternet sitesi üzerinden sağlanan hizmetler: İş sahası ve bulunulan bölge bilgileri ile destek arama, yürütülen çalışmaların performansını ölçen on-line uygulama, şirket açma işlemlerini düzenleyen uygulama.

Şekil 4-2 İngiltere'nin Kamu Web Sitesi "Gov.Uk" Finansman ve Destek Arama Sayfası

The screenshot shows the Gov.Uk website's search results for 'Finance and support for your business'. The page includes a search bar at the top, a 'Quick answer' section, and a list of available schemes. The 'Available schemes' section shows 749 results. The list includes:

- Apprenticeships**: Support to employ an apprentice so your company has the skills it needs to grow.
- ApprenticeshipsNI**: Training programme for young people aged 16 and over.
- Bridge to Employment - Northern Ireland**: Tailored recruitment and training programmes designed for employers.
- Collaborative Research and Development**: Brings together businesses and academic partners to undertake research and development projects to create successful new products, processes and services.
- Design Leadership Programme**: The Design Leadership Programme offers the public sector, businesses, and universities a bespoke package of support and coaching to help them use design to innovate and grow.
- Employer Recruitment Incentive - Scotland**: Cash for Scottish businesses to offset wages in the early stages of recruitment.
- Steps to Work Employer Subsidy**

Şekil 4-2'de, söz konusu 'İşiniz için finansman ve destek' başlıklı web sitesinin ana sayfasının görünümü bulunmaktadır. Bu sayfanın adresi olan "https://www.gov.uk/business-finance-support-finder/search" linkine bağlanan herhangi bir şahıs ya da işletme, bu web sayfasının sol kısmında karşılaşılabilecek filtreleme seçenekleri aracılığıyla kendi işletmesine ait lokasyon, işletme büyüklüğü, iş türü ve iş evresi kıstaslarını belirttikten sonra ilgili finansman edinme seçeneği, devlet destekleri ve benzeri programlara erişebilmektedir.

Web sitesinin sol üst tarafında, 'available support' (uygun destekler) yazan kısmın altında; finansman, sermaye, hibe, kredi ve kefalet, uzmanlık ve danışmanlık ve de takdir ödülü seçenekleri bulunmaktadır. Şahıs ya da işletme, bu finansman ve destek seçeneklerinden ihtiyaç duyduğunu seçerek arama yapabilir. Web sitesinin sol alt tarafında, işletmenin ikametinin seçilebileceği 'business location' (iş ikameti), işletmenin büyüklüğünü belirlemede kullanılan kriterlerden biri olan çalışan sayısının belirtildiği 'number of employees' (çalışan sayısı), işletmenin faaliyet alanının ya da iş türünün seçildiği 'activity or business type' (faaliyet ya da iş kolu), işletmenin 'erken başlangıç dönemi, başlangıç dönemi ve gelişim veya sürdürme' aşamaları için seçeneklerin bulunduğu 'business stage' (iş aşaması) sekmeleri bulunmaktadır.

Bu kriterler filtrelendikten sonra işletmeler, 749 programdan kendi işletmeleri için uygun olanları içeren link listesini web-sitesinin sağ tarafında bulabilirler. Bu linklerin yönlendirdiği web sayfaları; programlara dair ayrıntılı bilgiler vermekte, programdan yararlanma şartlarını göstermekte, hangi kamu kurumunun ya da özel iştirakin programdan sorumlu ya da programla ilgili olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, yine bu kurum, kuruluş ve iştiraklerin web sayfalarına yönlendiren bağlantılara da ulaşılabilir. Kimi programların web sayfaları ise doğrudan başvuru hizmeti sağlamaktadır. Her bir sayfanın kendi içerisinde istatistiksel veriler; kimi noktalarda mevzuata dair bilgiler, raporlar, analizler bulunmaktadır.

4.1.4 MESLEKİ EĞİTİM

İngiltere'de artan yaşam süresi ve düşen doğum oranları yaşlanan bir nüfus yapısının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. 65 yaş üzerindeki nüfus 1971 yılında %13 iken 2003 yılında %16 rakamlarına ulaşmıştır. 2013 yılı sonu itibari ile ise yaşlı nüfus genç nüfus oranını geçmiştir. İngiltere'de bölgeler arasında nüfus artışı farklılık göstermektedir. Kuzeydoğu'da nüfus 1991-2003 yılları arasında %1,8 oranında azalırken, Londra'da aynı dönemde %8,2 oranında artış göstermiştir. Nüfusta yaşanan bu demografik, ekonomik ve sosyal eğilimler çalışan esnekliği, mesleki gelişim, yeterliliklerin tanınması ve beceri kazanılması aşamalarında mesleki eğitim yapısı üzerinde doğrudan etkiye sahiptir. 2007-2008 yıllarında eğitime harcanan miktar Gayrisafi Milli Hasılanın %5,6'sı yaklaşık olarak 110 milyar avro olarak gerçekleşmiştir.

Son yıllarda eğitime katılım oranı bütün seviyelerde artış göstermiştir. Birleşik Krallık bütün olarak düşünüldüğünde, üzerine düşülen en önemli kesimin %10'luk bir bölüme tekabül eden, 16 yaşında olup herhangi bir eğitime devam etmeyen ve çalışmayan kesim olduğu görülmektedir. İngiltere'de eğitim 5-16 yaş arası zorunlu olup eğitim dört farklı aşamaya ayrılmıştır. Birinci aşama 5-7, ikinci aşama 7-11, üçüncü aşama 11-14 ve dördüncü aşama ise 14-16 yaş aralığını kapsamaktadır. Birinci ve ikinci aşama Türkiye'de ilkokula tekabül ederken, üçüncü aşama ortaokula, dördüncü aşama ise Türkiye'de lise eğitiminin ilk iki yılına karşılık gelmektedir.

İngiltere'de Mesleki Eğitim genel eğitim ile birlikte yürütülmektedir. Mesleğe yönelik eğitim dördüncü aşamada 'iş yeri ve kariyer eğitimi' ve seçmeli uygulamalı meslek dersleri şeklinde başlamaktadır. Dördüncü aşamayı tamamlayan öğrenciler bu seviyede aldıkları her bir dersten 'Genel Ortaöğretim Sertifikası' (General Certificate of Secondary Education) almak amacıyla sınava girmektedirler. Sınava girilen derslerin meslek dersleri olması halinde sınav sonunda alınan belge 'Mesleki Genel Ortaöğretim Sertifikası' olarak adlandırılmaktadır.

Zorunlu eğitim sonrası öğrenim gören gençler, kendi istekleri ve okulların veya ileri eğitim kurumlarının aradıkları niteliklere göre çalışacakları alanları ve dersleri seçmektedirler. 16-19 yaş aralığında ileri mesleki eğitim almak isteyen öğrenciler 'İleri Eğitim Kolejleri'ne (Further Education) devam etmekte ya da çıraklık eğitimine yönelebilmektedirler.

İleri Eğitim Kolej'i'ne giden öğrenciler eğitim sonunda A-Level (Seviye-A) sınavına girerler. A-Level, öğrencilerin ileride uzmanlaşmak istediği alana yönelik zorunlu ve seçmeli derslerdir. Meslek derslerini başarı ile tamamlayan öğrenciler Mesleki A-Level derecesi edinirler. İngiltere'de A-Level sınavları, belgelendirme kurumları tarafından düzenlenmektedir. İleri Eğitim Kolejleri aynı zamanda Mesleki Yükseköğretim (Foundation Degree) imkânı da sunmaktadır. Mesleki A-Level bilgisine sahip olan öğrenciler bu kurumlarda iki yıllık eğitim alabilirler. İki yıl süren eğitim tam ve yarı zamanlı olmakta, iş sahasında veya internet aracılığı ile verilebilmektedir. Programda eğitim alan öğrenciler, akademik olarak ilerlemek isterlerse 3 sene süren Üniversite eğitiminin 2. senesinden başlayarak lisans derecesi de alabilmektedirler.

Zorunlu eğitim sonrasında ileri eğitim kurumlarında verilen genel ve mesleki eğitim derslerinin içeriği, yeterlilikleri belirleyen ve güncelleyen, yeterlilik sınavlarını yapan ve yeterlilikleri akredite eden kurumlar tarafından belirlenmektedir. Çıraklık eğitimi 16 yaş üstü, zorunlu eğitimini tamamlamış, İngiltere'de yaşayan tam zamanlı bir eğitime devam etmeyen, hâlihazırda çalışan ve becerilerini geliştirmek ve yeni bir alana yönelmek isteyen herkese açıktır. Çıraklık eğitimi, işverenlerin kendileri, özel eğitim kurumları, İleri Eğitim Kolejleri veya gönüllü kuruluşlar tarafından verilmektedir.

İngiltere’de iş yeri eğitimi yerine, ‘bağlantılı iş yeri eğitimi’ (work-related learning) kavramı kullanılmaktadır. Bu eğitim, dördüncü aşama ve sonrasında, iş ile ilgili işletme veya okulda gerçekleştirilen kapsamlı eğitim faaliyetlerinin bütününe kapsamaktadır. İş yeri bağlantılı eğitimler ile ilgili tüm düzenlemeler okul yönetiminin sorumluluğundadır. 14-19 yaş aralığındaki öğrenciler iş bağlantılı eğitim ile işletme projeleri, durum çalışması, simülasyon, uygulamalı çalışmalar, danışmanlık, mülakat provaları, iş yeri ziyaretleri gibi öğrenme faaliyetleri gerçekleştirmektedir.

İngiltere’de herhangi bir meslek kolunda iş yeri açmak ve faaliyette bulunmak için Türkiye’de olduğu gibi ustalık belgesi alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Kişi isterse belge sahibi olmadan işletme açabilmektedir.

4.1.5 İNGİLTERE’DE MESLEK KURULUŞLARI

İngiltere’de meslek kuruluşları temel olarak Ticaret ve/veya Sanayi Odaları, Birlikler/Dernekler ve İmtiyazlı Kurumlar (chartered institutes) şeklinde örgütlenmektedirler. Esnaf ve sanatkârlara özgü bir mesleki yapılanma bulunmamakta; esnaf ve sanatkârlar bahsi geçen meslek kuruluşlarına üye olabilmektedir.

İngiltere’de meslek kuruluşları, ülkemizdeki uygulamadan farklı olarak kamu kurumu niteliğine haiz değildir. Kuruluşlar özel hukuk hükümlerine tabi olup, üyelik tamamen gönüllük esasına dayanmaktadır. İngiltere Şirketler Kanunu hükümleri gereğince şirket ünvanında Ticaret ve/veya Sanayi Odası kelimelerinin kullanılması ilgili Bakanlığın onayına tabidir. Ancak, onay sürecinde ilke olarak İngiliz Ticaret Odaları’nın değerlendirilmesine başvurularak karar alınmaktadır. İngiliz Ticaret Odaları ise yaptığı değerlendirmede başvuru yapan Ticaret Odasının üyelerinin iş çevrelerinden olmasına, kâr amacı gütmemesine, başka bir şirket ortaklığının olmamasına, belli bir bölge/şehirde faaliyet göstermesine ve garanti ile sınırlanan Limited Şirket (sermayesi olmayan ve üyelerin sorumluluğu, eğer tasfiye edilmişse, şirketin aktiflerine katmayı kabul ettikleri miktarla sınırlı olan şirket) olmasına dikkat etmektedir.

Diğer taraftan, İngiltere’de Şirketler Kanunu gereğince bütün limited şirketler gibi meslek kuruluşları da İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı’na bağlı bir kamu kurumu olan ‘Companies House’a kayıt olmak, Şirket Kuruluş Senedi (Memorandum of Association) ve Şirket Ana Sözleşmesi’ne (Articles of Association) sahip olmak ve her yıl mali denetim yaptırmak zorundadır.

Ticaret Odalarının ana faaliyetleri, üye şirketlerin menfaatlerinin temsili, iş dünyası / ticaret / sanayi konularında bilgi ve danışmanlık hizmetleri, uluslararası ticaret hizmetleri, eğitim ve beceri geliştirme hizmetleri ve işadamları arasında ilişki kurma ve geliştirme hizmetleridir. Yukarıda da ifade edildiği üzere Odalara üyelik zorunlu olmayıp, Odaların gelir kaynağı maktu üyelik aidatları, konferans, seminer veya üyeleri yararına yapılan diğer organizasyonlardan alınan katılım ücretleri ile yukarıda belirtilen bazı hizmetlerden alınan ücretlerden oluşmaktadır. Kâr amacı gütmeyen bir kuruluş (şirket) olarak, elde edilen gelir nakdi veya gayri nakdi şekilde kesinlikle üyelere dağıtılamamakta ve kurumlar vergisinden muaf tutulmaktadır.

Öte yandan, imtiyazlı kurumlar, dernekler/birlikler için de 'chartered' (sözleşmeli), 'institute' (kuruluş) ve 'association' (birlik) kelimelerinin şirket isminde kullanılabilmesi için yine ilgili Bakanlık'dan onay alınması gerekmekte, bu tür kuruluşlar garanti ile sınırlanan limited şirket olabildikleri gibi, bir kısmı da hayır kurumu statüsünde faaliyet göstermektedir. Üyelik gönüllü olup, teşkilat yapıları, gelir ve giderleri ile denetimleri, organlarının seçimleri de Ticaret Odalarına benzer şekilde yapılmaktadır.

İngiltere'de ayrıca Ticaret Odalarıyla benzer statüye sahip, üyelerinin menfaatlerini korumaya yönelik olarak kurulmuş çeşitli kuruluşlar da mevcuttur. Bu alanda, küçük işletmeleri temsilen kurulmuş 'Küçük İşletmeler Federasyonu' ve el sanatkârlarına destek sunan 'Sanatkârlar Konseyi' önemli birer kurum olarak göze çarpmaktadır.

4.1.5.1 Küçük İşletmeler Federasyonu (Federation of Small Businesses – FSB)

Küçük İşletmeler Federasyonu, İngiltere'de serbest meslek sahipleri ile küçük işletme sahiplerinin menfaatlerini korumak amacıyla lobi faaliyeti yürüten en büyük kuruluştur. 1974'de kurulan Federasyon'un, halen 33 bölgede ve 194 meslek kolunda faaliyet gösteren yaklaşık 200.000 üyesi bulunmaktadır.

Federasyon; Westminster Basın ve Parlamento Ofisi aracılığıyla milletvekilleri, hükümet ve bürokrasi nezdinde lobi faaliyetleri yürütmekte ve medya ilişkilerini yönetmektedir. FSB ayrıca Glasgow, Cardiff ve Belfast'taki Basın ve Parlamento ofisleriyle yerel meclisler düzeyinde de lobi faaliyetleri yapmaktadır. Yerelde üyelerle yakın çalışan iş geliştirme uzmanları FSB'nin yerel düzeyde de etkin olmasını sağlamaktadır.

Federasyon, üyelerine sunduğu hizmetler karşılığında aldığı ücretlerle finanse edilmektedir. Federasyonun üyelerine sunduğu hizmetler aşağıda yer almaktadır:

- Konusunda uzman avukatlar tarafından verilen 7/24 danışmanlık hizmeti,
- Vergi uzmanları tarafından verilen vergi danışmanlığı hizmeti,
- İnternet üzerinden iş, vergi, sağlık, iş güvenliği ve ticaret kanunları ile ilgili bilgi ve dokümanlara ulaşabilme imkânı,
- Hukuki Koruma Sigortası sayesinde kişinin işiyle ilgili (iş güvenliği, vergi vb.) konularda yargı organları nezdinde temsili.

4.1.5.2 Sanatkârlar Konseyi (Craft Council)

Sanatkârlar Konseyi, Kültür, Medya ve Spor Bakanlığı'nın bağlı kuruluşu olan İngiliz Sanat Konseyi'ne (Art Council) bağlı olarak çalışan ve el sanatkârlarını destekleyen bir kalkınma ajansı niteliğindedir. 1.400 farklı el sanatı; seramik, camcılık, el yapımı tekstil, el yapımı mobilya, sanatsal metal işleri, mücevhercilik, kaligrafi, gravür ve ciltçilik ana başlıkları altında sınıflanmış ve tanımlanmıştır. Konsey, içinde müze, galeri, fuar vb. sunuş ve pazarlama alanlarının bulunduğu ülke genelindeki 51 noktada el sanatları ürünlerinin sergilenmesini ve satılmasını sağlamaktadır. Amacı, sanatkârlık faaliyetlerinin gelişimini desteklemek ve kamunun sanatkârların ürünlerine olan ilgisini ve bu ürünlerin erişilebilirliğini artırmaktır.

Konsey bu amaç doğrultusunda aşağıdaki stratejik hedefleri benimsemiştir:

- Modern el sanatları için sağlam bir ekonomi ve altyapı oluşturmak,
- Modern sanatı takip eden kitleyi artırmak ve çeşitlendirmek,
- Yüksek kalitede el sanatları örneklerini ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtmak.

Konseyin görevleri 4 başlık altında toplanmıştır:

1) Yap – Tüm el sanatı dallarında yaratıcılık, yenilikçilik ve uzmanlığın ortaya çıkarılması ve teşvik edilmesi: Konsey bu kapsamda, sanatçılar, sanat kurumları ve uzmanlar dâhil olmak üzere her yıl yüzlerce kişiyi bir araya getiren organizasyonlar düzenlemektedir. Bu organizasyonlarda başarılı çalışmalar ödüllendirilmektedir.

5 adet gelişim programının birleşmesinden meydana gelerek Konseye gönüllü olarak destek veren bir profesyonel kuruluş olan Collective ve ilgili kamu görevlilerinin müşterek çalışmaları ile yüzlerce sanatkârın iş becerilerini geliştirecek çalıştaylar yapılmaktadır. Bu çalışmaya 7.500 sanatkâr katılmaktadır.

2) Gör – El sanatları ürünlerini farklı mekân ve konseptlerde sergileyerek insanların el sanatı algısının geliştirilmesi: Bu kapsamda müzeler ve sanat galerileriyle iş birliği halinde düzenlenen gezici sergi ya da sanal sergiler yoluyla sergiler düzenlenmektedir. Bu bağlamda;

- Victoria & Albert Müzesi'nin de dâhil olduğu müze ve galerilerle yapılan müşterek çalışmalar için anlaşmalar yapılmıştır,
- Düzenlenen 6.000 gösterime 2012'de 2 milyon kişi ücretsiz olarak katılmıştır,
- Konseyin koleksiyonundaki ürünlerin dijital ortamda kayıtları yapılmaktadır.

3) Bir araya getir – Zanaat sektörünün sağlıklı bir şekilde büyümesinin sağlanması: Konsey ülke içi ve ülke dışında düzenlediği sergilerle üreticilere ve satıcılara ürünlerini sergileme ve pazarlama imkânı sağlamaktadır.

- Pazar geliştirme faaliyetleri neticesinde toplam 4 milyon sterlin tutarında satış ve yatırım gerçekleşmiştir.
- Hem ülke içi ve dışında pazarlama imkânlarının bulunabildiği hem de sanatkârların kendi çalışmalarını tanıtılabildikleri, yılda altı defa yayımlanan ‘Sanatkârlar Dergisi’ (Craft Magazine) Konsey tarafından çıkarılmaktadır.

4) Öğren – Sektörün ekonomik ve kültürel gelişimi için zanaat eğitimi ve beceri geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi: Yürütülen çeşitli programlarla zanaat eğitimi veren kurumlar desteklenmektedir. Bu kurumlar okullarda sanat kursları ve tanıtıcı faaliyetler düzenleyerek gençlerin el sanatlarına olan ilgisini artırmaya çalışmaktadır.

- Esmee Fairbairn ve Paul Hamlyn Vakıfları, Sanatkârlar Kulübü, Sanatkâr Faaliyet Ağı ve Öğretici Yetiştirme Programı’nın ortak katkılarıyla gerçekleştirilen üç yıllık temel sanatkârlık eğitimi için destek ve kaynak sağlanmaktadır.
- 600 yapıcı/öğretici ve 1.000 Sanatkârlar Kulübü üyesi yetiştirilmiştir.

Sanatkârlar Konseyi Kredi Desteği:

Sanatkârlar Konseyi tarafından sunulan kredi destekleri de mevcuttur. Bu destekler, en iyi uygulamayı yapabilecek kamuya açık müze, galeri, üniversite, mağaza ve benzeri diğer enstitü ve kuruluşlara sağlanmaktadır. Konsey, bu destekleri sergi ve turlar sırasında ürünlerin paketlenme, yükleme, nakliye, sigorta ve bakım masraflarına yönelik vermektedir. Sanatkârlar Konseyi, kredi alanın bu harcama kalemlerinde masraflarını azaltmak için mevcut imkânlarını da bir destek aracı olarak kullanılmaktadır. Destekten faydalanmak için yukarıda bahsi geçen kuruluş ve enstitüler, Sanatkârlar Konseyi’nden edinilen başvuru formunu doldurarak Konsey’e iletmektedirler. Sunulan finansman desteği ile sunulan desteğin ürün satışlarına yapacağı tahmini artış, kredi alacak kuruluşun el sanatlarına ilgisi ve mekânların uygunluğu başta olmak üzere desteklerin verilmesinin karar aşamasında aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulmaktadır:

- Ürünlerin uygunluğu,
- Ürünlerin fiziksel durumu ve nakliye edilebilirlikleri,
- Ürünlerin satışlarına etki edecek mekânsal şartlar,
- Güvenlik seviyesinin yeterliliği,
- İnsan kaynaklarının yeterliliği,
- Kredi alanın hüküm ve şartları uygulayabilme kapasitesi,
- Kredi talebinin Sanatkârlar Konseyi’nin amaç ve öncelikleri ile uygunluğu.

Destekler; uzun vadeli krediler, kısa vadeli krediler ve paket harici (Out-of-the-box) kredi olmak üzere üçe ayrılmaktadır:

Uzun Vadeli Krediler: Konsey; el sanatlarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, bilinirliğinin ve satışlarının artırılması amacıyla galerilere, müzelere ve üniversite koleksiyon merkezlerine uzun vadeli kredi sağlamaktadır. Kredi, 1970'ten sonra imal edilmiş 1.400 el sanatları ürününü içeren hizmetler için uzun vadeli borç vermektedir. Mevzubahis 1.400 el sanatları ürünü; seramik, camcılık, el yapımı tekstil, el yapımı mobilya, sanatsal metal işleri, mücevhercilik, kaligrafi, gravür ve ciltçilik ana başlıklarının altında belirtilen tüm el sanatlarıdır. Bu kredinin vadesi üç yıldır.

Kısa Vadeli Krediler: Bu krediler, uzun vadeli kredi kullanılan enstitü ve kuruluşların geçici etkinlikleri için sağlanmaktadır. Bu kuruluşların dışında kalan fakat el sanatlarının gelişimini ve bilinirliğini arttırmak için faaliyet gösteren diğer kurumsal yapılanmalara da ilgili faaliyetleri için kredi sağlanabilmektedir. Kısa vadeli krediler destek kapsamına giren el sanatı ürünleri, uzun vadeli krediler başlığında bahsedilen 1.400 el sanatları ürünü ile aynıdır. Bu kredinin vadesi ise azami üç yıldır.

Paket Harici Kredi: Paket Harici Kredi programının amacı; geleneksel ve tarihi değeri olan meslek kollarına ait el sanatları ürünlerini edinmeleri için müze, galeri ve üniversiteleri uzun vadeli kredi kullanmaya teşvik etmektedir. Söz konusu el sanatlarının tarihi en geç 1994'e dayanmalıdır. Bu program kapsamında; seramik, camcılık, el yapımı tekstil, el yapımı mobilya, sanatsal metal işleri, mücevhercilik, kaligrafi, gravür ve ciltçilik başlıkları altında yer alan 1.000 ürün belirlenmiştir. Paket Harici Kredi programıdır. Kredi kullanan enstitü ve kuruluşlar, yeni proje veya organizasyonları oldukları sürece her yeni yıl için tekrar kredi başvurusu yapabilmektedirler. Her bir kredinin vadesi 5 yıldır.

4.2 İNGİLTERE'DE KOBİLERE SAĞLANAN DESTEK VE TEŞVİKLER

4.2.1 İngiltere'de KOBİ'lere Teşvik ve Destek Veren Kuruluşlar

4.2.1.1 İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı (Department For Business, Innovation and Skills – BIS)

BIS, 2009 yılında İnovasyon, Üniversiteler ve Yetenekler Bakanlığı (DIUS) ile İşletme, Girişim ve Düzenleyici Reform Bakanlığı'nın (BERR) birleştirilmesiyle kurulmuştur. İşletme ve girişimcilik politikası, BIS'in yetki alanı içinde bulunan konuların başında gelmektedir. BIS'e bağlı Girişim Müdürlüğü (Enterprise Directorate), hükümetin diğer birimleri, bölgesel kalkınma ajansları ve diğer paydaşlarla birlikte KOBİ'lerin ve girişimcilerin sorunlarına ve ihtiyaçlarına ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde çözüm üretmek için çalışmaktadır. Bu bağlamda, Girişim Müdürlüğü'nün ana görevi, KOBİ'lerin gelişmesi ve girişimciliğin artması için gerekli yapısal düzenlemeleri gerçekleştirmek ve uygun ortamı yaratmaktır.

BIS, İngiltere’de rekabetçi ve esnek piyasa şartlarının oluşturulması yoluyla iş dünyasının başarı sağlamasını hedefleyen küçük ve orta ölçekli işletmeler, girişimcilik ve düzenleyici reformlarla ilgilenen bir kurumdur. Bu kurum, İngiliz ekonomisindeki verimlilik artışının sağlanması amacıyla mevzuat düzenlemelerinin yapılması konusunda çalışmalarını sürdürmektedir. BIS aynı zamanda bölgelerin ekonomik performanslarının iyileştirilmesi amacıyla ticaret politikasının uygulanması ve geliştirilmesi ile ülke içindeki yatırımların artırılmasını hedeflemekte olup, İngiltere’yi bilim, Ar-Ge ve yenilikçilik alanında dünyanın en iyi merkezlerinden biri haline getirmeyi hedeflemektedir.

İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı, devlet destekleri noktasındaki temel görevlerini; sorumlu ya da ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, finansman kuruluşlarını ve küçük işletmeleri teşvik etmek olarak tanımlamıştır. Amacı, işletmelerin ve ülke ekonomisinin sürdürülebilir büyümesini sağlamaktır. Bu amaca ulaşmak için KOBİ’lere sunulan desteklerin çeşitlendirilmesi ve aracı kuruluşların bu yönde teşvik edilmesi politika olarak belirlenmiştir. Bakanlık, küçük işletmelere daha etkin bir destek sağlamak maksadıyla altı faaliyet alanı belirlemiştir, bu alanlar aşağıda belirtilmektedir:

- Finansmana erişim,
- İstihdam,
- Yeni fikirler geliştirmek,
- Yeni sektörlere açılmak,
- Doğru zamanda doğru desteği sağlamak,
- Sürdürülebilirlik.

İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı, işletmeler ve girişimciler için yapılan çalışmalarda daha doğru ortamı oluşturmak, politikalar üretirken muhatapların bakış açılarına da sahip olabilmek amacıyla iki girişimciyi bünyesine katmıştır. Bu girişimcilerden ilki Lawrence Tomlinson; spor, bilişim, kimyasal vb. alanlarında başarılı işletme kurmuş bir girişimcidir. Tomlinson, daralma döneminde üç yıl boyunca bankaları incelemiştir ve sonuçları hükümete raporlamıştır. Diğer girişimci Rekha Mehr ise başlangıç aşamasında bir işletmecidir. Bu iki girişimci, hükümet ile küçük işletme toplulukları arasında köprü rolü oynamakta, iş kurma ve yürütme tecrübelerinden faydalanılarak hükümete küçük işletme politikalarında danışmanlık yapmaktadırlar.

Bakanlık; adil, verimli ve esnek bir piyasa oluşturmak için bir takım önlemler almıştır. Bunlardan ilki, mevzuatı küçük işletmelerin daha iyi anlayacağı bir hale getirmek olmuştur. İkincisi, işverenlere çıraklarının hangi eğitimi alacağı konusunda karar verme hakkının verilmesidir. Üçüncüsü, çırak istihdamını özendirmek için 16-25 yaş arası çırak istihdam eden işletmelere her bir çırak için bir kereye mahsus olmak üzere 1.500 sterlin hibe yapılmasıdır. İşletmeler, istihdamı için hibe aldıkları çırakları iki yıl çalıştırmak zorundadır. Son olarak, meslek örgütlerinin katılımlarıyla Bakanlık nezdinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

İngiltere Hükümeti, mesleki eğitim ve ustalık belgesinin sertifikasyonunu meslek okullarına zorunlu tutmakla birlikte, bu okullara dönemin ihtiyacına göre yönlendirmeler yapılmaktadır. Normal şartlarda birçoğu ücretli olan bu okullara giden öğrencilerden hükümet tarafından önceliklendirilen meslek eğitimlerine yönelenlere maddi destek sağlanmaktadır.

İngiltere’de iş kurmak konusunda Hükümet, bürokrasiyi asgari düzeye indirme yoluna gitmiştir. İşletmelerin kaydolmakla yükümlü olduğu tek sicil, vergi sicili’dir. Bunun dışında; iş kurulumunda meslek örgütüne üye olmak, vergi yükümlülüğü doğmadan – ki bu süre başlangıçta 9 aydır – gelir ve gider beyan etmek, ustalık belgesi edinmek ve katkı payları ödemek gibi zorunluluklar yoktur. İngiltere’de yalnızca internet üzerinden, düşük bir masrafla işletme kurulabilmektedir.

BIS aracılığıyla, işletmelerin verimliliğinin artırılması, rekabet ve yenilikçilik kapasitelerinin geliştirilmesi ve istihdamın artırılması alanlarında önemli bir role sahip olan KOBİ’ler desteklenmektedir. KOBİ’ler İngiliz ekonomisinin bel kemiği olarak görülmektedir. KOBİ’lerin teminat problemlerine çözüm oluşturması amacıyla birçok ülkede olduğu gibi İngiltere’de de çeşitli devlet destekleri kullanılmaktadır.

4.2.1.2 Capital for Enterprise Ltd (CfEL)

Bir fon yönetimi şirketi olan Capital for Enterprise Ltd (CfEL), KOBİ’ler yararına İngiltere hükümeti tarafından hayata geçirilen tüm finansal tedbirlerin bilgi, uzmanlık, iletişim, değerlendirme ve yönetim merkezidir. 1 milyar sterlin civarındaki risk ve kredi fonu taahhüdü ile İngiltere’de tek başına KOBİ’lere yönelik en büyük sermaye ve kredi fonu yatırımcısıdır. Bugüne kadar toplam 2 milyar sterlin tutarında kredi CfEL programları tarafından küçük işletmelere kullanılmıştır. İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı’na bağlı olarak çalışan şirketin kurumsal hafızası ve politika yapma gücü, özel sektörün piyasa tecrübeleriyle bir araya getirilerek ‘İngiliz İş Bankası’ kurulmuştur.

CfEL, kamu, sanayi ve finans çevrelerinden müteşekkil bağımsız bir yönetim kurulu tarafından yönetilmektedir. Bununla birlikte, gerektiğinde harici uzmanlık ve danışmanlık hizmeti alınmakla beraber, tam zamanlı olarak 32 uzman personel bu şirkette görev yapmaktadır.

Şirket amaçlarını aşağıdaki şekilde belirlemiştir:

- KOBİ finansmanı piyasasına yapılan müdahalelerde uzmanlık merkezi olmak: CfEL, hem piyasa hem kamu işleyişi bilgisinin sayesinde, özellikle KOBİ finansmanı piyasasındaki ‘boşluklar’ için yapılacak devlet müdahalelerinde en doğru hizmeti sunmaya çalışmaktadır.
- KOBİ finansmanı piyasasına müdahalelerini karar verici organların amaçlarına uygun biçimde tasarlamak, geliştirmek ve ulaştırmak: Programların doğru zaman ve ölçülerde, doğru yerlere ulaştırılması için analizler yapılmaktadır.
- KOBİ finansmanı piyasasını en etkin, en verimli ve en ekonomik biçimde yönetmek: CfEL, profesyonel uzmanlığını kullanarak programları ekonomik faydaları hükümetin kalkınma planına uyacak biçimde yönetmektedir.

4.2.1.3 İngiliz İş Bankası (British Business Bank)

Piyasalara devlet müdahalesinin ender olduğu İngiltere’de, son zamanlarda özellikle küçük işletmelerin finansmana ulaşmakta zorluk çektikleri değerlendirildiği için ‘İngiliz İş Bankası’ kurulmuştur. Bankanın ana misyonu; çözüm çeşitliliklerini araştırmak ve geliştirmek, bireylerin farklı finans kaynaklarına erişim yolları hususundaki farkındalıklarını artırmaktır. Banka yoluyla, AB Komisyonu’nun izin verdiği çerçevede piyasaya devlet müdahalesi yapılmaktadır. Banka’ya 2013 yılı itibariyle 1 milyar sterlin yatırılmıştır, çeşitli finans kuruluşlarından 2,9 milyar sterlin daha fonlanacağına dair taahhüt alınmıştır. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde ise bu fon büyüklüğünün 10 milyar sterline ulaşması hedeflenmektedir. Kefalet ve finansman hizmeti veren özel sektör kuruluşları, söz konusu hükümet fonlamaları ile desteklenerek küçük işletmelerin finansmanı alanına yatırım yapmaya teşvik edilmektedir.

İngiliz İş Bankası, İngiltere’deki küçük işletmelerin yararına daha verimli ve etkili bir finans piyasası oluşturmak için kurulmuş bir ekonomik kalkınma bankasıdır. Hükümetin piyasa stratejisinin anahtarı olan banka, İngiltere’yi işletme kuruluşu ve finansmanı konularında Avrupa’nın en iyi ülkesi haline getirmeyi amaçlamaktadır. Bankanın, genel yaklaşımındaki motivasyon piyasadaki eksikliklerin üzerine gitmektedir. Bu eksikliklerin üç ana başlığı; çeşitlilik yetersizliği, fonların yetersizliği ve mevcut fırsatların muhataplarca yeterince bilinmemesidir.

4.2.1.4 Toplumsal Kalkınma Finansmanı Birliği (Community Development Finance Association – CDFA)

Toplumsal Kalkınma Finansmanı Birliği (Community Development Finance Association), Toplumsal Kalkınma Finans Kuruluşlarından (Community Development Finance Institute’s – CDFI’s) meydana gelmektedir. Bu birbirinden bağımsız finans kuruluşlarının bir araya gelerek oluşturdukları birlik, dezavantajlı kişilere veya dezavantajlı bölgelerdeki işletmelere hizmet sunan bir sivil toplum kuruluşudur. Birlik, geleneksel finansman kaynaklarına ulaşmakta sıkıntı çeken başlangıç aşamasındaki mikro ve küçük işletmeler için kredi imkânları sağlamaktadır. Ayrıca, bu konuda küçük işletmeler adına lobi faaliyetleri yürütmektedir. Birliğin temeli, toplumun bir kısmının finans kaynaklarına hiçbir yolla ulaşamadığı gerekçesiyle 1987 yılında Tony Blair tarafından atılmıştır. Birliğin ilk görevi, sosyal yatırım ajansı kurmak olmuştur. Bu ajansa, sorun tespiti ve maliyet analizi görevi verilmiştir.

Birliğin işleyiş yöntemleri, sistem olarak ABD’den ithal edilmiştir. ABD hükümeti, 1970’li yıllarda hiçbir şekilde finansman kaynaklarına erişim imkânı bulunmayan sosyal ve ekonomik olarak dezavantajlı kimselerin finansmana erişimini sağlamak için ‘Fırsat Finans Ağı’ adlı bir sistem kurmuştur. Bu ağ aracılığıyla, hibe niteliğinde olmayan 4,5 milyon dolar söz konusu şahıslara sunulan düşük faizli krediler için kaynak teşkil etmiştir. ABD hükümeti, hizmetin uygulanmasını garanti altına almak için bankaları bu tür kredileri vermeye zorlayacak bir mevzuat hazırlamıştır.

Birlik, 2013 yılında 50.700 mikro işletmenin toplam 123 milyon sterlin kredi kullanmasında aracı rol oynamıştır. Bu yıl içerisinde kullanılan krediler ile kurulan 8.400 işletme, 17.000 kişi civarında bir istihdam hacmi meydana getirmişlerdir. Bu sayı bir önceki yıla göre %52 artış göstermiştir.

4.2.1.5 Gelir ve Gümrük İdaresi (Her Majesty's Revenue and Customs - HMRC)

İngiltere'de işletme vergileri gelirlerinin %50'sinin kaynağı KOBİ'lerdir. Bu oran ise, 16,7 milyar sterline tekabül etmektedir. Yeni açılan küçük işletmeler, ilk 9 ay boyunca ve 65.000 sterlin ciroya ulaşana kadar herhangi bir vergi ödememektedirler. İşletmeler, Gelir ve Gümrük İdaresi'nin çevrimiçi sisteminde muhasebe kayıtlarını beyan etmektedir. İdare'de işletmelerin bahsi geçen şartları sağlayıp sağlamadığını bu sistem üzerinden takip etmektedir. Şartlar sağlandıktan sonra işletmeler KDV sistemine dâhil olmaktadır.

Gelir ve Gümrük İdaresi, görev ve sorumluluklarını kısaca 'vergi sistemi etkin ve adil olmalıdır; sistem; çalışmayı ödüllendirmeli, iştiyakı desteklemelidir; devlet, kamu hizmetlerini finanse etmek, finansal olarak desteklenmesi hedeflenen birey ve ailelere yardım etmek için vergi toplar' olarak ifade etmiştir. Bu kapsamda, İdare 5 politika belirlemiştir:

1. Daha basit ve daha adil bir vergi sisteminin oluşturulması: Devlet vergi sistemi, kamu finansmanının konumunu güçlendirmeye, ekonomik gelişimi teşvik etmeye ve çalışarak ailesine destek olanları ödüllendirmeye yardımcı olur.

2. Kurumsal vergilendirmenin daha rekabetçi hale getirilmesi: Devlet, iş yatırımını ve ekonomik büyümeyi teşvik etmek amacıyla G20'deki en rekabetçi vergi rejimi yaklaşımını sergiler.

3. Vergiden kaçınmanın ve vergi kaçırmanın azaltılması: HMRC kaçınma ve kaçırma engelleyici önlemler olarak, vatandaşlara mal beyanı imkânları sunarak ve yasaya aykırı davranan daha fazla bireyi takibata alarak kaçınma ve kaçırma azaltmaya çalışır.

4. HMRC mükelleflerinin vergi hususunda işlerinin kolaylaştırılması: HMRC; çalışmalarını ve işlemlerini daha kolay ve daha dolaysız hale getirerek, mükellef hizmetlerini geliştirerek mükelleflerin vergi uğraşlarını ve işlemlerini daha kolay hale getirmeye çalışır.

5. Vergi sistemi yönetiminin daha etkin hale getirilmesi: HMRC, maliyetlerini düşürmek ve harici gelir getirecek tedbirlere yatırım yapmak için çalışır.

4.2.1.6 Hazine (Her Majesty's Treasury)

İngiltere Kraliyet Hazinesi, görev ve sorumluluklarını; Birleşik Krallık ekonomisi, hükümet harcamaları, iş ve girişim, millet ve toplum, finansal hizmetler konu başlıkları altında yerine getirmektedir. Hazine'nin; görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilmektedir:

- **Birleşik Krallık Ekonomisi:** Ekonominin tüm yönlerinin geliştirilmesinin yanında devletin iş alanı oluşturmak ve gelişen işletmeleri desteklemek doğrultusunda atacağı birçok adım vardır. Ayrıca devlet iyileşmenin ekonominin tüm alanlarında olmasını garanti eder, öyle ki, daha eğitilmiş bir iş gücü yaratmak ve hayatta kalma maliyetine dair tedbirler almak da buna dâhildir.

- **İş ve Girişim:** Devlet, insanların başarılı bir şekilde iş kurmaları ve firmalarını geliştirmeleri için gerekli şartları sağlamak için çalışır.

- **Finansal Hizmetler:** Finansal hizmetler, ülke ekonomisini destekler ve ülke sakinlerine, müşterilere ve işletmelere ihtiyaç duydukları finansmana erişimlerini sağlar. Rekabet hususlarını ve bankacılık sektörünün risklerini ele alarak, sorumluluk sahibi ve sürdürülebilir bir finansal hizmet piyasası sunan bir yapı meydana getirir.

Hazine, tüm bu başlıklar ışığında 20 politika belirlemiş olup, bu politikalardan KOBİ'ler ile ilgili olanlar aşağıda yer almaktadır:

- İşletme kuruluş ve geliştirmeyi daha kolay hale getirmek,
- Avrupa fonlarının Birleşik Krallık ekonomisi için daha iyi işlenmesini sağlamak,
- Bireylerin iş bulmalarına ve işte kalıcı olmalarına yardımcı olmak,
- Ortak Pazar'ı daha etkin hale getirmek,
- Güçlü ve sürdürülebilir ekonomik gelişim sağlamak,
- Muhatapları ve ekonomiyi korumak için finans sektörü düzenlemelerini geliştirmek,
- Bireylerin finansal hizmetlere ulaşımını ve bu hizmetleri kullanımlarını kolaylaştırmak,
- Daha basit ve adil bir vergi sistemi oluşturmak.

4.2.2 İNGİLTERE'DE KOBİ'LERE SAĞLANAN TEŞVİK VE DESTEK PROGRAMLARI

4.2.2.1 İşletme Finans Kefaleti (Enterprise Finance Guarantee – EFG)

Bu destek, İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, Capital for Enterprise Ltd, BIS adına bu programı yönetmektedir. 2009'da ilan edilen ve 2015'e kadar yürürlükte kalacak olan EFG, geleceği olan fakat normal ticari krediler için yeterli kefaleti sunamayan Birleşik Krallık kökenli işletmelere ayrıca banka kredisi olanağı sağlamak için hükümet tarafından sağlanan bir kredi kefalet planıdır.

Program kapsamında 42 adet akredite edilmiş finans kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşlar arasında büyük bankalar, küçük bankalar, Toplumsal Kalkınma Finans Kuruluşları, banka harici finans kuruluşları bulunmaktadır. İşletmeler kredi başvurularını devlete değil finans kuruluşlarına yapmaktadır ve başvurunun değerlendirilmesi finans kuruluşları tarafından yapılmaktadır. Bu kuruluşlar, başvuru projesinin ya da iş planının uygunluğuna kanaat getirdiğinde ve başvuranın yeterli kefalet imkânı olmadığını tespit ettiğinde durumu EFG'ye iletmektedir. EFG kefaletinden ve bürokratik işlemlerden sonra finansal kuruluş, başvuru sahibine krediyi vermektedir.

Program kapsamında önceki yıllarda yıllık gelirleri en fazla 25 milyon sterline kadar olan işletmeler bu destekten faydalanabilirken 2012 yılında bu üst limit 41 milyon sterline yükseltilmiştir. KOBİ'lerin kullandığı kredinin %75'ne hükümet kefil olmaktadır. Bu sayede kredi riski; devlet, finans kuruluşu ve krediyi kullanan küçük işletme arasında paylaştırılmaktadır. Küçük işletmeler bu destekten yararlanabilmek için kullanılan kredinin toplam miktarının %1 – %2'si kadar masraf ödemektedir.

Yıllık cirosu 40 milyon sterlin'in altında olan işletmelere 1.000 ile 1 milyon sterlin arası kredi sağlanmaktadır. Bu kredilerin vadeleri 3 ay ile 10 yıl arasında değişebilmektedir. 2009 yılından 2013 yılına kadar toplam tutarı 2,1 milyar sterlin olan 20.903 adet krediye, kredi garantisi sağlanmıştır.

EFG kredi türleri aşağıdaki gibidir:

- Çalışma sermayesi ve yatırım amaçlı yeni dönem kredisi,
- Mevcut kredilerin yapılandırılması,
- Var olan bir borcun tamamının ya da bir kısmının vadeli kredi haline getirilmesi,
- Fatura edilmiş borçlara güvence sağlanması,
- Borçlara güvence sağlanması.

4.2.2.2 LearnDirect

1998 yılında başlatılan ve BIS tarafından finanse edilen ve yürütülen program, sürekli eğitim ve yetkinlik geliştirme için gerekli e-öğrenme imkânları sunmakta ve özellikle KOBİ'lerdeki insan kaynağı profiline ve kapasitelerin yükseltilmesini amaçlamaktadır.

Program, 10 yıl içinde kendi alanında dünyada en yaygın e-öğrenme platformu haline gelmiş, İngiltere'yi on-line eğitim alanında dünyada ilk sıraya taşımıştır. Learndirect ile 2000 yılından bu yana 2,5 milyondan fazla kişi yeni yetkinlikler kazanmış ve işe girme fırsatı yakalamıştır. Learndirect kapsamındaki kurslar on-line olarak veya İngiltere genelindeki temsilcilikleri kanalıyla verilmektedir. Program kapsamında; matematik, İngilizce, bilgisayar, işletmecilik ve yönetim alanlarında eğitim sağlanmaktadır. Eğitim süresi ve ücreti, eğitimin içeriğine göre değişmektedir. Devlet, bu eğitimlerin bir kısmının ücretini karşılamaktadır.

4.2.2.3 Enterprise UK

İngiltere Ticaret Odası, İngiltere Sanayi Konfederasyonu, Küçük İşletmeler Federasyonu ve Yöneticiler Enstitüsü'nün ortak girişimi ve BIS'in finansal desteğiyle 2004 yılında kurulan 'Enterprise Insight' kurumu daha sonra 'Enterprise UK' adını almıştır. Kurumun amacı İngiltere'de girişimciliği artırmak, girişimcilik kültürünü geliştirmek, gençleri iş kurmaya teşvik etmek ve işletmelerin gerekli yetkinliklere sahip olmalarını sağlamaktır. Yürüttüğü programlara ismini de veren Enterprise UK çatısı altında 4 program yürütülmektedir:

- **Şimdi (Now):** Program kapsamında, büyük başarı potansiyeli olan iş fikirlerine sahip gençlere kendi işletmelerini kurma konusunda destek verilmektedir. Bu amaçla, girişimcilere yönelik farklı şehirlerde çalıştaylar düzenlenmekte; girişimcilerin ticari bağlantı kurmaları ve doğru yatırımcılarla buluşmaları sağlanmaktadır. Ayrıca web sitesinden de iş planı hazırlama, satış, pazar araştırması, marka oluşturma, halkla ilişkiler gibi bir işletmenin gerçekleştirmesi gereken faaliyetler konusunda bilgi verilmekte ve yönlendirme yapılmaktadır.

- **Gelecek (Future):** Gelecekteki girişimcilerin bugünün gençleri olduğu bilinciyle ilköğretim, lise ve üniversite öğrencilerine yönelik yarışmalar ve etkinlikler düzenlenmekte, gençlerde girişimcilik kültürü ve isteği oluşturmak için çalışılmaktadır. Öğrencilere 10 sterlin verip bundan topluma fayda sağlayacak şekilde kâr elde etmelerini; insanların hayatlarını pozitif yönde değiştirecek fikirler geliştirmelerini veya bölgelerinin turizm potansiyelini açığa çıkaracak stratejiler geliştirmelerini isteyerek farklı şekillerde girişimciliği ve yaratıcı düşünceyi destekleyen yarışmalar organize edilmektedir.

• **Yerel (Local):** Bölgelerdeki girişimcilerin birbirlerinden haberdar olmaları, görüş alışverişinde bulunmaları, işbirliği yapmaları için platform oluşturulmakta; farklı bölgelerin de bu sayede birbirleriyle iletişime geçmeleri amaçlanmaktadır. 2005 yılından bu yana uygulanmakta olan 'Enterprising Britain' isimli yarışma ile İngiltere'de her sene girişimciliği en fazla destekleyen ve bunun için uygun ortamı yaratan şehir ve bölge belirlenerek ödüllendirilmektedir. Yarışmanın amacı, ülke genelinde girişimciliği geliştirmek için bölgesel düzeyde yapılan çalışmaları derlemek, diğer bölgelere de örnek teşkil etmek için duyurmak, bölgeleri bu konuda rekabete teşvik etmek, Avrupa Girişimcilik Ödülleri'nde İngiltere'yi temsil edecek başarılı uygulamayı seçmektir. Yarışma, bölgesel ve ulusal olarak 2 kategoride düzenlenmekte; bölgesel yarışmalar bölgesel kalkınma ajansları, ulusal yarışma ise BIS tarafından yönetilmektedir.

• **Küresel (Global):** Enterprise UK, günümüz itibariyle 80 ülkede kabul edilmiş Küresel Girişimcilik Haftası'nı 2005 yılında başlatmıştır. Hafta içinde yarışmalar düzenlenmekte ve çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmektedir. 2009 yılında 77 ülkede 3 milyondan fazla kişinin katıldığı 24.966 etkinlik düzenlenmiştir. Küresel Girişimcilik Haftası, gençleri, daha inovatif, yaratıcı ve hayal gücü yüksek bireyler olarak yetiştirip daha geniş bakış açısıyla fikirlerini hayata geçirmeleri konusunda teşvik etmektedir.

4.2.2.4 Kadın Girişimcilerin Desteklenmesi Programı (ASPIRE)

2008'de başlatılan ve finansmanı BIS tarafından sağlanan program kapsamında kadın girişimcilere işletmelerini kurmaları için gereken finansman desteği sağlanmaktadır. Programın bütçesi toplam 12,5 milyon sterlin olup kadın girişimcilere 100.000 ile 1 milyon sterlin arasında sermaye desteği verilmektedir.

ASPIRE, var olan ve finansal sıkıntı yaşayan KOBİ'leri değil, büyüme potansiyeli yüksek yeni girişimcileri hedeflemektedir. Program sayesinde İngiltere'deki kadın girişimci sayısının artırılması hedeflenmektedir. ASPIRE ile işletmelere doğrudan yatırım yapılmamakta, lider yatırımcı vasıtası ile destek sağlanmaktadır. Lider yatırımcılar çoğunlukla girişim sermayesi şirketleri ya da iş melekleri olmaktadır. Girişime yapılan sermaye yatırımına lider yatırımcının en az %50 oranında katkı yapması beklenmektedir.

4.2.2.5 Bölgesel Gelişim Fonu (Regional Growth Fund – RGF)

Bu destek, İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı (BIS) tarafından yürütülmektedir. 46 adet destek türü mevcuttur ve Bakanlık sitesinden coğrafi bölgeler olarak sınıflandırılmış olarak tüm bu destekler il bazında bulunabilmektedir. Başvurular yarışma usulünde yapılmaktadır ve her bir yerel fon için o yerel yönetime başvurulması gerekmektedir. Yerel kurumlar, bölgedeki üniversiteler, kolejler, yerel basın yayın araçları vasıtasıyla başvurular ilan edilmektedir. Finansal olarak başka kurumdan destek alamıyor olmak, İngiltere menşeli şirket olmak, işletmenin gelişimini sağlayacak projeler üretmek gibi ön koşulları vardır. 2011'den 2014'e yılına kadar, bütçesi 1,4 milyar sterlin olan bir hükümet fonu olan RGF, özel sektörün ve istihdamın gelişimi amaçlayan, kamu sektörü etkisi altında olan bölge ve toplumlardaki proje ve programları desteklemektedir.

4.2.2.6 İşletme Sermaye Fonları (Enterprise Capital Funds – ECF)

Bu destek, İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı (BİS) ve Hazine (Her Majesty's Treasury) tarafından yürütülmektedir. Her bir fonun birer fon yöneticisi ve belirli sektörü vardır (bazı sektörler geneldir). Her bir fonun yönetimi, sermaye yatırımının yapılıp yapılmayacağına kendisi karar verir, bu sebeple fon talep edenlerin fon yönetimlerine başvurması gerekmektedir.

Öz sermaye fonlaması bir işletmenin gelişmesi için gerekli en kullanışlı fonlama yollarından biridir fakat özellikle yatırımcıların daha geniş ve daha olgun iş alanlarını tercih etmelerindeki ihtimamdan dolayı gereken yüksek maliyet nedeniyle zordur. Risk sermayedarlarından ve yatırımcılardan fon edinmekte zorlanan KOBİ'ler için tasarlanan ECF planına dâhil on iki fonu yöneten, bir hükümet girişimi olan Capital for Enterprise Ltd kurumu bu noktada devreye girmektedir. Uygulama aşamaları aşağıda yer almaktadır:

Hükümet, fonun üçte ikisine kadarını karşılayacağını vaat eder, kalan üçte birlik kısım ise özel sektörden sağlanmaktadır. Genel olarak fonlar, hükümet ve özel sektör tarafından her bir ECF'ye toplam fonlamadaki hisseleri oranınca paylaştırılmaktadır. ECF masraflarını karşıladıktan ve sorumluluklarını yerine getirdikten sonra, müteakip yatırımlar yatırımcılara dağıtılmaktadır.

- 1) Geri ödemelerde hükümete yapılacak ödemeler öncelikli olmak kaydıyla, hükümet fonlarının faiz karşılıkları ECF'lere dağıtılmaktadır. Bu oran, ECF yetkisi müstakbel yöneticiye verildiği andan itibaren, fonlama süreci boyunca sabittir.
- 2) Birinci maddede bahsedilen ödemeler yapıldıktan sonra, özel yatırımcıya ve hükümete anapara ödemesine başlanmaktadır.
- 3) İkinci maddedeki ödemeler de tamamlandıktan sonra, kârların özel yatırımcıya, hükümete ve gerektiğinde fon yöneticisine dağıtımı yapılmaktadır.

4.2.2.7 İşletme Finans Ortaklığı: Küçük İşletme Bölümü (Business Finance Partnership – BFP: Small Business Tranche)

İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı, 100 milyon sterlinlik bütçeyi küçük işletmelere kredi sağlayacak banka dışı kredilendirme kanallarına aktarmayı planlamaktadır. Bu kanallar içerisinde ara finansman fonları, tedarik zinciri finans programları, emsaller arası kredilendirme gibi oluşumlar bulunmaktadır. Yapılan ihale neticesinde yedi kuruluş seçilmiştir. Bu kapsamda, söz konusu kuruluşlar KOBİ'lere hükümet fonlamasının yanı sıra özel sektörden yatırımcıları da çekerek 240 milyon sterlin dolayında kredi sağlayacaklardır. Kuruluşların listesi ve çalışma şekilleri aşağıda yer almaktadır:

• **Market Invoice:** 5 milyon sterlin destek alan kuruluş, KOBİ'lerin bireysel faturalarını ortak bir yatırımcı havuzuna satabildiği bir internet platformudur.

• **URICA:** 10 milyon sterlin fon ayrılmıştır. KOBİ'lere faturalarını erken ödeme imkânı tanıyarak, KOBİ tedarikçileri ile KOBİ'ler arasında nakit akışını sağlayan bir tedarik zinciri platformudur.

• **BeechBrook Capital:** Ara finansman sağlayan kuruluş için 17 milyon sterlin alacaktır. Gelişmekte olan KOBİ'lere destek sağlamaya yönelik kurulmuştur.

• **Funding Circle:** KOBİ'lere doğrudan emsaller arası kredi vermelerini sağlayan, KOBİ'lerin hızlı ve kolay yoldan finansmana ulaşımını amaçlayan kuruluşta 20 milyon sterlin ayrılmıştır.

• **Zopa:** İnternet üzerinden yatırımcıların KOBİ'lere emsaller arası kredi vermesine imkân sağlayan kuruluşta 10 milyon sterlin ayrılmıştır.

• **BOOST&Co:** Gelişmekte olan ve yenilikçi küçük işletmelere kredi sağlama amacıyla kurulan bu fon yönetimi şirketi, KOBİ'lere 1 milyon ile 8 milyon arası kredi sağlamak amacıyla 20 milyon sterlin fon alacaktır.

• **Credit Asset Management Limited:** City of London Group Plc'ye bağlı olan, KOBİ sektörüne özellikli krediler vermeye amaçlayan bu iştirak için ise 5 milyon sterlin ayrılmıştır.

4.2.2.8 Hızlı Büyüme Programı (Growth Accelerator Programme)

BIS tarafından yönetilen, özel sektör tarafından yürütülen Hızlı Büyüme Programı, İngiltere'nin geleceği parlak işletmelerinin potansiyellerinin ortaya çıkarılması ve ekonomiye katkı sağlamları amacıyla 200 milyon sterlinlik devlet desteğine sahip bir destek programıdır. Program kapsamında 2010-2013 yılları arasında 26.000 KOBİ'ye büyümesi ve potansiyellerine ulaşması için destek verilmiştir.

Söz konusu programa ülkenin önde gelen işletme büyüme uzmanları danışmanlık yapmaktadır. Hızlı Büyüme Programı kapsamında her işletmeye özel yani her işletmenin kendi ihtiyaçları doğrultusunda danışmanlık hizmeti verilmektedir.

Alanında kendini kanıtlamış işletme uzmanları destek verilen işletmelerin sahipleri ile beraber çalışarak büyümelerinin önündeki engelleri kaldırmak için detaylı iş planları hazırlamaktadırlar. Bu iş planı kapsamında;

- İşletmeye özel büyüme stratejisi geliştirilmesi,
- İşletmenin yatırıma hazır hale getirilmesi,
- Gerçekleştirilen inovasyonların efektif bir şekilde ticarileştirilmesi,
- Yönetim kapasitesinin geliştirilmesi,gibi çalışmalar yer almaktadır.

İşletmenin hedeflerine ulaşması için destek kapsamında detaylı bir danışmanlık hizmeti verilmektedir. Bu destek programının iş melekleriyle olan bağlantısından dolayı da işletmelere finansman olanakları daha kolay sağlanabilmektedir. Ayrıca desteği alan işletmelerin ihtiyaç duydukları teknik kapasite konusunda da (İşletmenin

ihtiyaç duyduğu bir alanda usta temini gibi) danışmanlık hizmeti verilmektedir. Bu destek programına başvurabilmenin ön koşulu işletmenin İngiltere kaynaklı olması ve KOBİ tanımı kapsamında olmasıdır. Başvuru ücretleri işletme ölçeklerine göre aşağıda belirtildiği gibidir:

- Mikro ve başlangıç aşamasındaki İşletmeler (en fazla 10 çalışan) – 600 sterlin
- Küçük İşletmeler (10 - 49 çalışan) –1.500 sterlin
- Orta ölçekli İşletmeler (50 - 250 çalışan) – 3.000 sterlin

4.2.2.9 İmalat Danışmanlık Hizmeti (Manufacturing Advisory Service – MAS)

İşletme, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı tarafından yürütülen ve 2002 yılında uygulanmaya başlanan İmalat Danışmanlık Hizmeti destek programı kapsamında imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'ler başta olmak üzere tüm işletmelere;

- İş süreçlerinin iyileştirilmesi,
- Personel eğitimi,
- Fikri mülkiyet hakları,
- ISO standartları,
- Satış ve pazarlama stratejileri,
- Ürün tasarımı geliştirme,
- Hammadde seçimi

gibi konularda danışmanlık hizmeti verilerek bu işletmelerin büyümeleri ve rekabet etme güçlerinin artırılması hedeflenmektedir.

Program; İşletme, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı başta olmak üzere bölgesel kalkınma ajansları ile beraber finanse edilmektedir. İşletmelere ücretsiz olarak programın ilk tanıtımı yapılmakta olup, danışmanlık hizmeti almak isteyenlere %50 danışmanlık desteği verilmektedir. Destek programı kapsamında işletme analizi, danışmanlık desteği, rehberlik, iyi uygulama örneklerinin tanıtılması gibi hizmetler verilmektedir. Program uygulandığı ilk yılda işletmelerde %30 verimlilik artışı, atıklarda % 37 azalma gibi sonuçlara ulaşmıştır.

MAS kapsamında işletmelere 5 ana alanda hizmet sağlanmaktadır:

• **Ücretsiz Yardım Hattı:** İşletmeler, teknik konularda her türlü sorunlarını veya edinmek istedikleri bilgiyi ücretsiz telefon hattı veya e-posta yoluyla MAS uzmanlarına sormakta ve onlardan bilgi almaktadır.

• **İşletme Analizi:** MAS'ın imalat sanayindeki deneyimli uzmanları, firmalarda inceleme yapmakta, işletmelerin yararlanabileceği fırsatlar ve rekabet güçlerini artırması için gerçekleştirmesi gereken faaliyetler konusunda danışmanlık hizmeti vermektedir. KOBİ bu hizmetten ilk defa yararlanıyorsa, bunun için bir ücret alınmamaktadır.

• **Etkinlikler:** İmalat sanayindeki en iyi uygulama örneklerinin paylaşılması, sektördeki firmaların birbirleriyle işbirliği içinde çalışması ve ticari bağlantı kurmaları için eğitim ve seminer, şura, sempozyum vb. etkinlikler düzenlenmektedir.

• **KOBİ'ler için Danışmanlık Desteği:** MAS, KOBİ'lerin inovasyon, yeni pazarlara açılma, müşteri kitlesini genişletme, maliyetleri düşürme, verimliliği artırma, yeni ürün ve süreç geliştirme konularında alacakları danışmanlık hizmetlerinin %50'sini 3.250 sterline kadar karşılamaktadır.

• İşletmeler, imalat dışındaki finansman, insan kaynakları, pazarlama, yasal ve çevresel konularda diğer destek kurumlarına yönlendirilmektedir.

4.2.2.10 Başlangıç Kredileri (Start-up Loans)

İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı tarafından yürütülen Başlangıç Kredileri programı, yeni iş kurmakta olan genç girişimcilere destek sağlamaktadır. Program kapsamında, mal varlığı yetersizliği ya da sicil gibi nedenlerle geleneksel kredi yollarıyla finansman edinme imkânı olmayan 18 ile 30 yaş arasındaki genç girişimcilere kredi ve danışmanlık sağlanmaktadır. Krediyi başvurunun tek yolu internet başvurusudur.

Ortalama kredi miktarı 4.500 sterlin olmakla beraber bu miktar iş planına göre değişkenlik gösterebilmektedir (kesin bir üst sınır yoktur). Kredi kararları, programın kamu yetkilileri ve proje uzmanlarından müteşekkil olan temsil ortakları tarafından verilmektedir. 2013 yılı itibarıyla faizi %6 olan bu sabit faizli kredinin geri ödeme süresi beş yıldır. Anapara ödemelerinde esneklik söz konusu iken, faizlerin ödemesi düzenli yapılmak durumundadır.

4.2.2.11 Toptan Kefalet Çözümleri (Wholesale Guarantee Programme)

İngiliz İş Bankası tarafından yürütülen Toptan Kefalet Çözümleri programı kapsamında Banka, küçük işletmelere daha fazla kredi sağlamaları için bankalara ve diğer finansal kuruluşlara destek olmaktadır. İngiliz İş Bankası'nın destekleri, söz konusu banka ve kuruluşların sermayelerini ve likiditelerini daha verimli bir şekilde küçük işletmelere aktarmalarını; küçük işletmelerin yararına olacak şekilde kapasite artırımına gitmelerini sağlamaya çalışmaktadır.

İngiliz İş Bankası, küçük işletmeleri kredilendirme portföylerine ilişkin kredi risklerini göz önünde bulundurarak portföy garantisi (portfolio guarantee) ve menkul kıymetleştirme (securitisation) araçlarını kullanmaktadır. Bu programlar, ilgili piyasa aksaklıklarını çözmeye ve piyasa değişimlerine ayak uydurmaya yöneliktir. Yakinen denetim yapmak ve riski asgari düzeye indirmek adına, İngiliz İş Bankası muhataplarına en etkin biçimde fonlarını dağıtmak maksadıyla kaldıraç oranlarını bir gözetim aracı olarak kullanmaktadır.

4.2.2.12 İşletme Sermaye Fonları – Girişim Sermayesi Katalizörü (Enterprise Capital Funds - Venture Capital Catalyst - VCC)

İngiliz İş Bankası'nın yönettiği bir fon olan Girişim Sermayesi Katalizörü, İşletme Sermaye Fonlarının bir türevi olup bütçesi 25 milyon sterlidir. Fonun amacı, desteklenmediği takdirde fonksiyonunu gerçekleştiremeyecek fakat potansiyel olarak kapasitesi yüksek girişim sermayesi fonlarına yatırım yaparak, İngiltere'nin girişim sermayesi altyapılarını desteklemektir. İngiliz İş Bankası, özel sektör hangi kriterlerle girişim sermayelerine yatırım yapıyorsa o kriterlerle yatırımlarını belirlemektedir. Söz konusu bütçe, temel taşı yatırımlardan ziyade nispeten göz ardı edilmiş ve ilk tercih olmamış yatırımlarda kullanılmaktadır. İngiliz İş Bankası, hükümetin hedeflerine uygun, cazip ve uygulanabilir teklifler sunan nitelikli fonlar arasından normal ticari yatırım tercihi yapar gibi seçim yapmaktadır. Fon yönetimi harçları ve ücretlerinin piyasa oran ve miktarlarının üzerinde olmaması gerekmektedir. Bankanın bütçesi ile tüm tekliflere yatırım yapmak mümkün olmadığından, yarışma usulü ile yatırım yapılacak fon belirlenmektedir.

Fonlar, aşağıdaki kriterleri sağlamak zorundadır:

- İlgili sektörde saha tecrübesi olan, doğrulanabilir performans takibi sistemi olan, güçlü ve kalıcı bir yönetim takımına sahip olmak,
- Fon için belirli özel sektör taahhüdüne sahip olmak,
- Ağırıklı olarak İngiltere'de yatırım yapmak
- İngiltere'de ya da bir Avrupa Birliği ülkesinde faaliyet gösteren bir fon olmak,
- Ağırıklı olarak Girişim Sermayesi yatırımları yapıyor olmak

Ayrıca, Girişim Sermayesi Fonu yatırımı:

- Toplam fon hacminin %20'sini geçemez,
- 5 ile 10 milyon sterlin arasında olmalıdır,
- 50 milyon sterlin sınırının altındaki fonlar için uygulanmaz.

4.2.2.13 Yatırım Programı (Investment Programme)

İşletme Finans Ortaklığı üzerine yapılandırılan İngiliz İş Bankası Yatırım Programı, 10 Nisan 2013'de İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı tarafından lanse edilmiştir. Program kapsamında, daha fazla KOBİ kredileri arzını teşvik ederek özel sektör finans kuruluşlarını KOBİ finansmanı piyasasına yönlendirmek için 300 milyon sterlin bütçe oluşturulması planlanmaktadır. Toplam 45 milyon sterlin miktarındaki bütçe hali hazırda taahhüt edilmiştir. Yatırım Programı, İngiliz İş Bankası ile İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığının müşterek stratejileri çerçevesinde, aşağıda belirtilen dört ana hedefi gözetilen yeni yapılanmış kredi kuruluşlarına yatırım yapmayı planlamaktadır:

- KOBİ'lere uygun kredi finansmanı seçeneklerinin sayısının artırılması,
- Özel sektör kaynaklarından yeni fonları KOBİ finansmanını desteklemeye aktarılması,
 - Fonları KOBİ finansmanı piyasasına aktarırken verimlilik, uygunluk ve sorumluluk ölçütlerinin göz önünde bulundurulması,
 - KOBİ'lere hitap eden kredi fonlarının hem miktarının hem de çeşitliliğinin artırılmasına önem verilmesi.

Hem kredi kanallarının hem de kredi çeşitlerinin artırılmasını hedefleyen Yatırım Programı, aşağıdaki türden yatırımları içermektedir:

- Finansal kuruluşlara yapılacak varlık, varlık benzeri ve borç enstrümanları yatırımları,
 - Kredi fonları ya da varlığa dayalı borçlandırma,
 - Tedarik zinciri finansmanı, emsaller arası kredilendirme (peer-to-peer lending) ve diğer platformlar gibi bankacılık dışı kanallara yapılacak yatırımlar

Yatırım teklifleri iki kategoriye ayrılmaktadır:

- Yönetim Yatırımları: Doğrudan KOBİ'lere borç sağlayacak kuruluşlara fon aktaran yöneticilik fonksiyonundaki özel sektör kuruluşlarına yapılan yatırımlardır.
- Doğrudan Sermaye Yatırımları: KOBİ'lere doğrudan finansman sağlayan kuruluşlara kredilendirme faaliyetlerini artırmaları için hem varlık hem de borç yönlü yapılan yatırımlardır.

Aşağıdaki şartları sağlayan finansman kuruluşları İngiliz İş Bankası Yatırım Programı'na başvuru yapabilirler:

- İngiltere'de faaliyet gösteren en fazla 100 milyon sterlin cirolu işletmelere kredi sağlamaya odaklanmış olmak,
 - Geri dönüşlerin çoğunluğu kredi geri ödemesi niteliğinde olmak üzere, borç finansmanı ya da borç finansmanı benzeri araçlar üzerine strateji kurmak,
 - Hükümetten alacağı yatırımın 10 milyon ile 100 milyon sterlin aralığında olduğunu bilerek planlama yapmak,
 - KOBİ kredilendirme için üç yıl boyunca fon sağlayacağını hükümete taahhüt etmek,
 - Özel sektör yatırımcılarını çekecek ölçüde kâr ve risk düzeyine sahip olmak,
 - Hükümetin de özel sektör yatırım kıstaslarıyla yatırım yapacağını farkında olmak,
 - Toplam yatırım ihtiyaçlarının en fazla yarısı için hükümetten destek bekliyor olmak,
 - Teklifte belirtilen yatırım stratejisini uygulayabilecek düzeyde personel yapısına ve iş tecrübesine sahip olduğunu gösterebilmek,
 - Uygun ve şeffaf yatırım, mevzuat ve vergi ödeme yapısına sahip olmak.

4.2.2.14 Toplumsal Kalkınma Finansman Programı (Community Development Finance – CDF)

Toplumsal Kalkınma Finansmanı Birliği'nin bir desteği olan CDF, 2013'de 40.600 kişiye toplam 19 milyon sterlin kredi sağlamıştır. 29.000 bireyin, CDFA kredileri sayesinde yüksek maliyetle borç veren finans kuruluşlarına başvurmasına mani olunmuştur. Toplumsal Kalkınma Finans Birliği, İngiltere'de yaygın iki ticari banka ile çalışmaktadır. Birliğin çalışma prensibi, mikro işletmelere kredi sağlayacak ticari bankaların risklerinin devlet tarafından paylaşılmasına dayanmaktadır. Bu maksatla, birliğin kredi havuzuna söz konusu ticari bankalar ve hükümet 30'ar milyon sterlin aktarmaktadır. Böylece, CDF aracılığı ile kullanılan kredilerin geri ödemelerinde meydana gelebilecek risklerin bir kısmı hükümet tarafından üstlenildiği için söz konusu ticari bankalar Toplumsal Kalkınma Finans Birliği ile müşterek çalışmaya teşvik edilmektedir.

Birliğin, aracı finansman şirketi olarak faaliyet gösteren 72 üyesi bulunmaktadır. Mikro işletmelere krediler bu şirketler aracılığıyla verilmektedir. Üyeler, Toplumsal Kalkınma Finans Birliğinin faaliyet ve personel giderleri için kuruluşa harç ödemektedir. CDFA, bu harçlardan kâr elde etmemektedir. Bu şirketlerin, Toplumsal Kalkınma Finans Birliğine üye olabilmek için belirli performans ölçütlerine sahip olmaları gerekmektedir. Üye olunduktan sonra, şirketler mikro işletmelere kredi sağlama yöntem ve politikalarında bağımsızdırlar. Kredi başvurularının değerlendirilmesi tamamıyla bu şirketlerin sorumluluğundadır. Toplumsal Kalkınma Finans Birliğinin, bu finansman şirketlerinin kredi kullandırma karar ve usulleri üzerinde bir yaptırımı yoktur. Söz konusu kredilerin; asgari tutarı 250 sterlin, azami tutarı 10,000 sterlin, faiz oranı %14-18 ile piyasanın üzerindedir ve geri ödeme süresi 3-5 yıldır. Çok düşük kefalet gerektirmeleri ve kolaylıkla ulaşılabilir olmaları, bu maliyetli kredileri mikro işletmeler için cazip kılmaktadır.

Üyeler, kredi için başvurularına doğrudan borç vermemekte, fon edinmek için önce Toplumsal Kalkınma Finans Birliğine başvurmaktadırlar. Bu fon, yukarıda bahsi geçen iki banka aracılığıyla temin edilmektedir. CDFA, hükümet tarafından fona aktarılan 30 milyon sterlini yönetmekte, söz konusu bankalar kendi koydukları fonun yönetimi için birliğin üyeleri ile sözleşme imzalamaktadır. Üyeler, bu işlemler karşılığında masraf kesintisi ve faiz yollu kazanç elde etmektedirler. Özetle, kredilerin faiz ve masraflarından elde edilen gelir; krediyi sağlayan ticari banka, üye finansman şirketi ve Toplumsal Kalkınma Finans Kuruluşu tarafından paylaşılmaktadır.

Toplumsal Kalkınma Finans Birliği, söz konusu finans kuruluşlarını;

- Resmi düzeyde kuruluşların ve hizmet ettikleri işletmelerin yararına lobi faaliyetleriyle,
- Hem organizasyonlarla hem şahıslar için eğitim ve gelişim programlarıyla,
- Değişim performans programıyla,
- Faaliyet programları ve bağlantı ağlarıyla,

Kredi kullanılırken herhangi bir masraf ödenmemektedir. Kredi talep eden işletmenin isteğine göre ilk yıl sadece kredinin faiz ödemesi yapılabilir. Kredi kullanan her işletme ücretsiz danışmanlık hizmetine de sahip olmaktadır.

Kredi kullanan işletmelere sağlanan diğer faydalar ise aşağıda belirtilmektedir;

- Çağrı yönetimi, e-posta yönetimi ve idari destek de dâhil olmak üzere altı aylık ücretsiz Regus Sanal ofisi,
- İşletmenin muhasebesinin tutulacağı programlara 2 yıl boyunca ücretsiz erişim imkânı, 6 aylık süre için geçerli PayPal (çevrimiçi ödeme sistemi) işlemlerinde indirimler,
- 3 aylık süre için ücretsiz eBay (internet mağazası) dükkânı.

Birliğin üyesi kuruluşlar devletten vergi yönlü yardım almaktadır. Programın bu kısmı, Gelir ve Gümrük İdaresi (Her Majesty's Revenue and Customs) tarafından idare edilir.

4.2.2.15. İşletme Başlangıç Yatırım Programı (Seed Enterprise Investment Scheme – SEIS)

İşletme Başlangıç Yatırım Programı, erken dönem ve küçük işletmelerin öz sermayelerini artırmaları için 2012 yılı Nisan ayından itibaren uygulanan bir destek programıdır. Gelir ve Gümrük İdaresi'nin yürüttüğü program, KOBİ'lere risk sermayesi desteği sağlamaktadır. Program kapsamında bireysel yatırımcıların belirlenmiş işletmelerden pay, hisse alımlarını gerçekleştirmeleri için bir takım vergi kolaylıkları sağlanmaktadır. Satın alınan pay veya hisselerin en az 3 yıl elde tutulması gerekmektedir. Satın alınan pay veya hisse tutarının % 50'si kadar bir miktar, yatırım yapan kişilerin gelir vergilerinden düşülmektedir. Gelir vergisinden düşülecek en fazla tutar yıllık 100.000 sterlin ile sınırlandırılmıştır.

Program kapsamında yatırım yapılabilecek küçük işletmelerin çalışan sayısının üst sınırı 25 olmakla beraber işletmenin varlıklarının değeri de 200.000 sterlini geçmemelidir. İşletmeler bu program kapsamında en fazla 150.000 sterlin tutarında yatırım alabilmektedirler. Program kapsamına alınabilecek işletmelerin devlete vergi borçlarının olmaması, ayrıca daha önceki yıllarda işletmenin varlıklarına haciz uygulanmamış olması gerekmektedir.

4.2.2.16 İş Melekleri Yatırım Fonu (Business Angel Co-Investment Fund)

Yaklaşık 100 milyon sterlin tutarında bir yatırım kapasitesi olan İş Melekleri Yatırım Fonu, Gelir ve Gümrük İdaresi tarafından yönetilmektedir. Fonun amacı, yüksek büyüme potansiyeli olan erken dönem KOBİ'lerinin desteklenmesidir. İş Melekleri Yatırım Fonu KOBİ'lere 100.000 ile 1 milyon sterlin arasında başlangıç yatırımı yapabilmektedir (Başlangıç yatırımının tutarı en fazla işletmedeki %49 ortaklığa denk gelebilmektedir.) Yatırım Fonu, iş melekleri sendikaları tarafından yapılacak yatırım önerilerine açık olmakla beraber yatırım yapma kararı nihai olarak İş Melekleri Yatırım Fonu Yatırım Komitesi tarafından verilmektedir.

İş Melekleri Yatırım Fonu iş melekleri konusunda uzmanlaşmış özel sektör ile kamu kurumlarından temsilcilerin oluşturduğu bir şirketler birliği tarafından tasarlanmıştır. Fon özel sektör kuruluşu olarak çalışmakla beraber amacı; yüksek katma değer sağlayacak yüksek büyüme potansiyeli olan işletmelerin finansmanının uzun dönemli sağlanmasıdır. Bölgesel Gelişim Fonu'nun bir dalı olan 50 milyon sterlin bütçeli İş Melekleri Ortak Yatırım Fonu KOBİ'lere kurulum ve gelişim aşamalarında iş melekleri yatırımı sağlamayı amaçlamaktadır.

4.2.2.17 Risk Sermayesi Ortaklığı Programı (Venture Capital Trust Scheme – VCT's)

Gelir ve Gümrük İdaresi'nin vergi indirimleri konusunda sorumlusu ve idarecisi olduğu Risk Sermayesi Ortaklığı Programı, borsada kota olmamış yüksek riskli küçük işletmelere bir Risk Sermayesi Ortaklığı içinde dolaylı olarak yatırım yapmaları konusunda, bireyleri teşvik eden bir programdır. Risk Sermayesi Ortakları, fonlarını uygun küçük firmalara yatırmaktadırlar. Küçük işletmeler ise, Risk Sermayesi Ortaklarından hem borç hem de sermaye edinebilmektedir. Risk Sermayesi Ortaklığı Programı potansiyel yatırımcıları vergi indirimi yoluyla teşvik etmektedir.

- Bir kişinin Risk Sermayesi Ortaklığı kapsamında küçük işletmelere yapabileceği yatırımın azami miktarı 200.000 sterlindir. Yatırılan miktarın %30'u oranında vergi indirimi sağlanmaktadır. Hisseler, VCT'lerden ihracından itibaren 5 yıl süre ile tutulmalıdır.

- VCT hisselerinin elden çıkarılmasında, sermaye kazancı vergisi için muafiyet söz konusudur ve VCT hisseleri payları gelir vergisinden muaftır.

- Yatırımın yapılacağı tarihte, yatırım yapılacak şirketin 250'den daha az çalışanı ve 15 milyon sterlinden daha az geliri olması gerekmektedir. Şirketler, hükümetin üç risk sermayesi programından (SEIS, EIS ve VCT's) 12 aylık süreçte azami 5 milyon sterlinlik fayda sağlayabilmektedir.

4.2.2.18 Milli Kredi Kefalet Programı (National Loan Guarantee Scheme – NLGS)

NLGS, işletmelerin banka kredilerinden yüzde birlik bir indirim yoluyla daha ucuz finansmana ulaşabilmeleri maksadıyla 2012 yılında Hazine tarafından kurulmuştur. Bu programdan faydalanmak isteyen, cirosu 250 milyon sterlinin altında olan işletmelerin programın müdahili bankalara başvurmaları gerekmektedir. Söz konusu bankalar; Barclays, Santander, Lloyds, Aldermore ve RBS'dir. Bankalar, piyasa şartlarına göre programı terk edebilirler. Bazı bankalar mevduatla finanse edilirler ve normal yollarla toptan fon piyasalarına erişimleri yoktur. Bu nedenle, devlet kefaletlerinden ve hisse ihraçlarından faydalanamazlar. Kimi bankalar ise hâlihazırda toptan piyasalardan nispeten düşük maliyetle kaynak elde edebilmektedir. Kefaletlerin bankalara tahsisinde takdir yetkisi Hazine'dedir ve aşağıda belirtilen kıstaslara göre karar verilmektedir:

- Pazar payı,
- Toplam ve net borç verme tutarı,
- Küçük işletmelere kredi kullandırma hususunda geçmiş performans
- Program kapsamında kredi kullandırma kapasitesi

NLGS programıyla kredi kullanan işletmeler, krediyi kullandığı bankanın program dışında sağladığı kredi üzerinden yüzde bir puan faiz indirimiyle söz konusu bankadan borçlanabilirler. Örneğin, 100 bin sterlin kredi kullanan bir işletme, işletmenin gelecek faaliyetlerinde kullanmak üzere yılda bin sterline kadar indirim kullanabilir.

Kefaletin provizyonu Birleşik Krallık Borç Yönetimi Ofisi (UK Debt Management Office - DMO) tarafından yürütülmektedir. Programa katılan bankalar, işlemlerinde bir hükümet kontrolünü de kabul etmiş olmaktadır. Tüm bankalar, program kapsamında kullandığı kredilere dair verileri her çeyrek dönemde devlete sunmakla ve kefalet programının sağladığı avantajlardan tüm işletmelerin faydalandığını göstermekle yükümlüdürler. Program, bağımsız olarak da denetlenmektedir.

NLGS indirimlerinden; yeni dönem kredilerinde, taksitli satın almalarda ve leasing anlaşmalarında faydalanılabilir. Vade ya da miktar değişikliği sebepli kredi yeniden yapılandırılmalarında da NLGS indirimi kullanılmasına müsaade edilmektedir. NLGS kredileri en az bir yıl vadeli olmalıdır. Program kurallarında bir alt limit belirtilmemiştir, bu belirleme programa katılan bankalara bırakılmıştır.

4.2.2.19 Kredilendirme Fonu Programı (Funding for Lending Scheme – FLS)

Bankaların ve diğer bazı finansal kuruluşların dört yıla kadar İngiltere Bankası'ndan iskontolu borçlanabilmesini sağlayan bir programdır. Hazine tarafından yürütülen ve fonlanan programın amacı, kredi masraflarını düşürerek, güven ortamı oluşturmak ve finans edinmeyi daha cazip hale getirmektir. FLS, güçlü teşviklerle herkesin kazançlı çıkacağı bir finansal ortam yaratırken, finansal kuruluşlar arasında da rekabeti denetleyici bir rol oynamaktadır. Kimi bankalar faiz oranlarını düşürürken ya da mevcut kredilerinin şartlarını değiştirirken, kimi bankalar özel işletme kredileri sunabilirler.

Özellikle işletmeler için daha cazip bir finansal ortam oluşturmayı hedefleyen FLS'nin idareci kuruluşu Hazine (HM Treasury) olmakla birlikte, İngiltere Bankası ve özel finans kuruluşları ile iş birliği içerisinde çalışmaktadır.

4.2.2.20 Avrupa Bölgesel Gelişim Fonu (European Regional Development Fund – ERDF)

Dernekler ve Yerel Yönetimler Bakanlığı'nın yürüttüğü programın temel amacı bölgeler arası kalkınma farklılıklarını ortadan kaldırmaktır. Bölgesel ekonomileri canlandırmak adına, 2007 ile 2013 yılları arasındaki dönem için 3,2 milyar sterlin ödeneği bulunan ERDF ile, kapsamlı kamu işlerinden küçük iş projelerine geniş bir yelpaze için yararlanılabilir durumdadır. Dikkate değer iki ERDF projesinden birisi Cornwall'daki Eden Projesi, bir diğeri de Liverpool King's Dock geliştirme çalışmasıdır.

Her ne kadar ERDF öncelikli olarak ileri eğitim, yerel yönetimler, hükümet organları, gönüllü organizasyonlar gibi kamu sektörüne desteği amaçlasa da kamu sektörü ile iş birliği içerisinde olduğu ya da alt-programların hedeflerine uygunluk sağlandığı takdirde KOBİ'ler de bu destekten yararlanabilirler. Fon için başvuru bölgesel ERDF temsilciliklerinden yapılabilir.

ERDF Programı aşağıdaki alt-programları içermektedir:

- Belirlenmiş sektörlerde küçük işletme kurulum desteği,
- Kadın girişimciler tarafından kurulan küçük işletmeler desteği,
- KOBİ'ler için danışmanlık desteği,
- KOBİ'ler için fuar katılım desteği,
- Eğitim desteği,
- Dezavantajlı çalışanların istihdamı desteği,
- Engelli çalışan istihdamı için ücret sübvansiyonu,
- Engelli çalışan istihdamından kaynaklanan fazladan maliyetler için destek

4.2.2.21 Avrupa Birliği Fonlu Finansman Kaynakları (EU Funded Source of Finance)

Avrupa Birliği KOBİ'lere hibe, kredi ya da kimi durumlarda kefalet şeklinde destekler sağlamaktadır. Destek kimi durumlarda direkt olarak verilirken kimi durumlarda Avrupa Birliği Yapısal Fonları gibi bölgesel ve yerel yönetimler aracılığıyla verilmektedir. KOBİ'ler ayrıca program şeklinde ya da işletme destek hizmetleri şeklinde finansal olmayan danışmanlık hizmeti olarak da bu imkânlardan yararlanabilirler.

4.2.2.22 Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler için Ortak Avrupa Kaynakları (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises – JEREMIE)

JEREMIE, Avrupa Komisyonu tarafından Avrupa Yatırım Fonu ile ortak olarak geliştirilen bir programdır. Yapısal Fonlar aracılığıyla, KOBİ'lerin finansman kaynaklarına erişimlerini geliştirmekte finansal mühendislik enstrümanlarını kullanmalarını teşvik etmektedir.

İngiltere'de dört JEREMIE mevcuttur:

- Kuzey Batı Fonu (North West Fund): Bu fon İngiltere'nin kuzeybatısında bulunan ya da oraya taşınmış KOBİ'lerin kuruluşları, gelişimleri ve büyümeleri için 50 bin ile 2 milyon sterlin arasında borç finansmanı ya da sermaye finansmanı yoluyla destek sağlamaktadır.
- Yorkshire Finansman (Finance Yorkshire): Bu fon Yorkshire ve Humber bölgelerinde bulunan ya da oraya taşınmış işletmelere başlangıç finansmanı, iş kredisi ya da sermaye bağlantılı finansman yollarıyla 15 bin ile 2 milyon sterlin arasında destek sağlamaktadır.
- Kuzey Doğu Finans (North East Finance): 125 milyon sterlin bütçeli işletmeler için Finansman, İngiltere'nin kuzeydoğusunda bulunan ya da oraya taşınmış KOBİ'lerin başlangıç aşamaları, gelişimleri ve büyümeleri için bin ile 1,25 milyon sterlin arasında borç finansmanı ya da sermaye finansmanı yoluyla destek sağlamaktadır.
- Galler Finansman (Finance Wales): 150 milyon sterlinlik fon, Galler'de faaliyet gösteren KOBİ'lere borç ve sermaye finansmanı sağlamaktadır.

4.3 İNGİLTERE'DE KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER İÇİN SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

İngiltere; 2,8 trilyon dolarlık GSYH'si ile Avrupa'nın üçüncü, dünyanın ise altıncı büyük ekonomisidir. Kişi başına düşen yıllık GSYH'nin yaklaşık 43.830 dolar (2012) olduğu İngiltere'de, ekonomik faaliyetlerde ortak dili kullanmak ve AB topluluk programlarından faydalanacak işletmelerin tüm AB üyesi ülkelerde aynı standartlarda olması için AB KOBİ tanımı uygulanmaktadır. İngiltere'de faaliyet gösteren 4,8 milyon adet işletmenin %99,9'u KOBİ'dir. Bu işletmeler yaklaşık 14 milyon kişiye istihdam sağlamaktadır. KOBİ'lerin toplam ciroya katkısı %48 oranındadır. Bu veriler, İngiltere ekonomisinde KOBİ'lerin önemini gösterir niteliktedir.

İngiltere İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı'nın istatistikî veri elde etmek amacıyla hazırladığı tanımlamalara göre çalışan sayısı 1-9 arasında olan mikro işletmelerin sayısı ise 1 milyon civarındadır. Genel olarak, devlet politika ve müdahalelerinde mikro ve küçük işletmeler ayrı muameleye tabi tutulmayarak KOBİ kapsamında değerlendirilmişlerdir. Fakat istisnai durumlarda küçük işletmelere özel uygulamalar ile karşılaşmak mümkündür.

İngiltere'de KOBİ piyasasına ve piyasanın aktörlerine devlet müdahalesi asgari düzeydedir. Bu bağlamda, İngiltere'de iş kurmak konusunda İngiliz Hükümeti, bürokrasiyi azaltma yoluna gitmiştir. İşletmelerin kaydolmakla yükümlü olduğu tek sicil, vergi sicilidir. Bunun dışında; iş kurulumunda meslek örgütüne üye olmak, vergi yükümlülüğü doğmadan -ki bu süre başlangıçta 9 aydır- gelir-gider beyan etmek, ustalık belgesi edinmek ve katkı payları ödemek gibi zorunluluklar yoktur. Ancak işletmeler tarafından vergi kaydının yapılması zorunludur. Bu vesileyle oluşturulan bilgi sisteminden; kamu açısından Hükümet'in sunduğu hizmetlerin takip edilmesinde, işletmeler açısından ise kamu kurumları ile ilgili işlerinin kolaylaştırılması yönünde faydalanılmaktadır. İş kurulumu, internet üzerinden cüzi bir maliyetle yapılabilmektedir.

Bürokrasi, iş kuruluşu gibi konularda gözlemlenen asgari müdahale prensibi, küçük işletmelere sağlanan devlet destekleri için de geçerlidir. Buna rağmen özellikle son yıllarda küresel düzeyde etkili olan durgunluk ve KOBİ finansmanı piyasalarında gözlemlenen eksiklikler İngiltere Hükümeti'ni bu piyasalara müdahalede bulunmaya itmiştir. Bu çerçevede sunulan devlet destekleri, piyasa başarısızlıklarının giderilmesine yönelik olup, piyasada rekabeti bozacak müdahalelerden kaçınılmaktadır. Devlet destekleri, aracı kurumlar vasıtasıyla ilgililere ulaştırılmaktadır. Devletin bu noktada; politika yapma, denetim ve koordinasyon görevi vardır.

Piyasalara devlet müdahalesinin ender olduğu İngiltere'de, son zamanlarda özellikle küçük işletmelerin finansmana ulaşmakta zorluk çektikleri değerlendirildiği için, hükümet tarafından yalnızca bu alanda faaliyet gösteren bir devlet iştiraki olan İşletmeler için Sermaye Ltd. (Capital for Enterprise Ltd) şirketi kurulmuştur. Bir fon yönetimi şirketi olan İşletmeler için Sermaye Limited, İngiltere hükümeti tarafından KOBİ'ler yararına hayata geçirilen tüm finansal tedbirlerin bilgi, uzmanlık, iletişim, değerlendirme ve yönetim merkezidir. Bu şirket, İngiltere'de KOBİ'lere sağlanan devlet desteklerinin büyük çoğunluğunun yönetildiği ve denetlendiği merkezdir.

İş, Yenilik ve Yetenekler Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan İşletmeler için Sermaye Ltd. şirketinin kurumsal hafızası ve politika yapma gücü, özel sektörün ve bankacılık sektörünün piyasa tecrübeleriyle bir araya getirilerek İngiliz İş Bankası kurulmuştur. 2013 itibariyle her ikisi de faal olan İşletmeler için Sermaye Ltd. ile İngiliz İş Bankası'nın bütünleşmesine çalışılmaktadır. İngiliz Hükümeti'nin amacı; bu bütünleşme sonunda, tüm KOBİ finansmanı piyasasına hâkim tek bir kurum meydana getirmektir. Özetle, İngiliz İş Bankası İngiltere'deki küçük işletmelerin yararına daha verimli ve etkili bir finans piyasası oluşturmak için kurulmuş bir ekonomik kalkınma bankasıdır.

Banka yoluyla, AB Komisyonu'nun izin verdiği çerçevede piyasaya devlet müdahalesi yapılmaktadır. Bankaya 2013 itibariyle 1 milyar sterlin yatırılmıştır, çeşitli finans kuruluşlarından 2,9 milyar sterlin daha fonlanacağına dair taahhüt alınmıştır. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde ise bu fon büyüklüğünün 10 milyar sterline ulaşması hedeflenmektedir. Kefalet ve finansman hizmeti veren özel sektör kuruluşları, söz konusu hükümet fonlamaları ile desteklenerek küçük işletmelerin finansmanı alanına yatırım yapmaya teşvik edilmektedir.

Hükümetin piyasa stratejisinin anahtarı olan banka, İngiltere'yi işletme kurmakta ve finanse etmekte Avrupa'nın en iyi ülkesi haline getirmeyi amaçlamaktadır. Bankanın, genel yaklaşımındaki motivasyon, piyasadaki eksikliklerin üzerine gidilmesine yoğunlaşmaktadır. Bu eksikliklerin üç ana başlığı; çeşitlilik yetersizliği, fonların yetersizliği ve mevcut fırsatların muhataplarca yeterince bilinmemesidir.

Devletin piyasalara çok fazla doğrudan müdahalede bulunmadığı İngiltere'de, mevcut hibe destekleri; eğitim, danışmanlık, ar-ge ve yenilikçilik alanlarına yöneliktir. Hibelerden ziyade Hükümet, kredi piyasasını canlandırarak küçük işletmelere finansal açıdan destek olmayı yeğlemiştir. Kitapta bahsi geçen destekler gözlemlendiğinde, genel olarak piyasadaki finansal kuruluşları küçük işletmelere kredi ve sermaye sağlamaya teşvik eden devlet desteklerinin çokluğu göze çarpmaktadır. Mevzubahis finansman kuruluşları, akredite edilerek yetkilendirilmekte ve genelde baştan sona tüm süreçleri kendi adlarına takip etmektedirler.

İngiltere'de küçük işletmelere sağlanan finansal desteklerin bir diğer yönü de desteklerin bir kısmının desteği alan işletmelere danışmanlık hizmetini de içermesidir. Bunun yanında, harici olarak danışmanlık ya da eğitim ihtiyacı olan küçük işletmeler devlet tarafından akredite edilmiş danışmanlık ve eğitim şirketlerine başvurarak bu hizmetleri alabilmektedir. Söz konusu şirketlerin verdiği hizmetlerin masraflarının büyük çoğunluğu devlet tarafından karşılanmaktadır.

İngiltere'de, KOBİ finansmanı piyasasını canlandıracak adımlar atmak kadar bu adımların küçük işletmeler tarafından bilinirliğinin artırılmasının da önemli olduğu görüşü bulunmaktadır. Bu bağlamda, devletin resmi sitesi olan gov.uk bir tanıtım sitesi olarak da kullanılmaktadır. İngiltere'de devletin doğrudan veya dolaylı olarak sağladığı desteklerle ilgili bilgiye erişmek ve bu desteklerin büyük bölümüyle ilgili

işlemleri yapabilmek için bu sitede “Business Link” adlı bağlantı kullanılmaktadır. “Business Link” işletmeleri ve girişimcileri mevcut destekler hakkında bilgilendirip desteklerden ne şekilde yararlanacakları konusunda yönlendiren bir platformdur. Bunun yanında, LearnDirect adlı sürekli eğitim ve yetkinlik geliştirme için tasarlanmış bir e-öğrenme programı da internet üzerinden sunulmaktadır. Ücretli olan bu programın masrafları için devlet destek sağlamaktadır.

İngiltere’de, Toplumsal Kalkınma Finans Birliği (Community Development Finance Association) adlı bir sivil toplum kuruluşu bulunmaktadır. Birbirinden bağımsız finans kuruluşlarının bir araya gelerek oluşturdukları bu birlik, dezavantajlı kişilere veya dezavantajlı bölgelerdeki işletmelere hizmet sunan bir sivil toplum kuruluşudur. Birlik, geleneksel finansman kaynaklarına ulaşmakta sıkıntı çeken başlangıç aşamasındaki mikro ve küçük işletmelere kredi imkânları sağlamaktadır. Küçük işletmeler adına finansman konusunda lobi faaliyeti de yürüten bu birlik, finans piyasalarındaki fonların küçük işletmelere aktarılması için faaliyetler yürütmektedir. Misyon bakımından ülkemizde faaliyet gösteren Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği (TESKOMB) ile özdeşleştirilebilecek bu birlik, faaliyet çeşitliliği açısından TESKOMB’dan farklılaşmaktadır. Finansman sağladıkları küçük işletmelere danışmanlık kapsamında hizmetler de sunan Toplumsal Kalkınma Finans Birliği, finansal hizmetlerini kredi sağlamakla sınırlı tutmamış, sermaye fonlaması dâhil alternatif finansman hizmetleri de sunma yoluna da gitmiştir.

Söz konusu alternatif finansman yollarından ikisi İngiltere’de yaygın olduğu gözlemlenen risk sermayesi ve girişim sermayesidir. Girişim sermayesi, risk sermayesini de kapsayacak bir tanımla SPK tarafından “dinamik, yaratıcı ancak finansal gücü yeterli olmayan girişimcilerin yatırım fikirlerini gerçekleştirmeye olanak tanıyan bir yatırım finansmanı biçimi” olarak tanımlanmaktadır. Finansman ihtiyacı herhangi bir ürünün araştırma geliştirme aşamasından pazarlama aşamasına kadar olan tüm süreç boyunca ortaya çıkabileceği göz önüne alındığında, risk sermayesinin yalnızca başlangıç aşamasında olan işletmeler için değil herhangi bir evredeki bir işletme için de kullanabileceği değerlendirilebilir. Başka bir ifadeyle risk sermayesi; yenilikçi, üretken, yüksek büyüme potansiyeline sahip ama yatırım ve büyümenin gerçekleştirilmesi için gerekli finansal kaynakların temininde sıkıntı çeken vizyon sahibi girişimcilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak kurumsal yatırımcılar tarafından yapılan yatırımlardır. Bu çerçevede, girişim sermayesi, fon fazlasına sahip yatırımcıların gelişme potansiyeli yüksek olan küçük ve orta ölçekli işletmelerin oluşumu ve faaliyete geçmesi için yaptıkları uzun vadeli bir yatırımdır. Bu türden yatırımlar yapan yatırımcılar iş melekleri olarak adlandırılmaktadır.

İngiltere’de yenilikçiliğin girişimciliğe dönüşmesinde önemli rol oynayan ve oldukça yaygın olan iş melekleri (business angels), gelecek vaat ettiklerine inandıkları projelere sadece sermaye sağlayarak değil, sahip oldukları şahsi bilgi, tecrübe ve iş bağlantılarını da koyarak projeyi hayata geçirmekte önemli rol oynamaktadırlar. İş kurmak için gerekli sermayeyi ortaya koyup, bunun karşılığında birkaç yıl sonra belki de değeri milyonlarca dolara ulaşacak bir şirketin ortağı olurlar. Burada amaç kesinlikle sosyal sorumluluk ya da girişimcilere destek olmak değildir. İş melekleri de azami kâr hedefleyen girişimcilerdir. İngiltere’de bu konuda sağlanan destekler genel olarak iş meleklerini finansman ihtiyacı olan küçük işletmelere sermaye sağlamaya teşvik edecek niteliktedir. Risk ve girişim sermayesi yatırımlarının İngiltere’ye kıyasla çok kısa bir geçmişe sahip olduğu Türkiye’de bu konuda ilk yasal düzenleme 1993’te yapılmış, ilk girişim sermayesi yatırım ortaklığı 1996 yılında kurulmuştur. Bu gecikmenin başlıca üç nedeninden söz edilebilir. Bunlardan birincisi, ülkemiz ekonomisinin uzun yıllar boyunca içinde bulunduğu istikrarsız ortamın yatırımcıları kısa vadede getirisi olmayan, uzun vadede ise yüksek risk taşıyan yatırımlara yönelmelerini zorlaştırmasıdır. Bunun yanında İngiltere’den farklı olarak, bu alanda devlet tarafından teşvik ve destek sağlanmaması da bu modelin yaygınlaşmasını geciktirmiştir. Son olarak, ülkemizde bu finansman modelinin yeterince tanınmıyor olması da risk sermayesinin yaygınlaşmasını sınırlayan etkenlerdendir.

İngiltere’de meslek kuruluşları, ülkemizdeki ve pek çok diğer ülkedeki uygulamalardan farklı olarak kamu kurumu niteliğine haiz değildir. Kuruluşlar özel hukuk hükümlerine tabi olup, üyelik tamamen gönüllük esasına dayanmaktadır. Mesleki eğitim, İngiltere’de 14-16 yaş aralığındaki gençler için seçmeli olarak orta öğretim düzeyinde başlamaktadır. Bu aşamadaki eğitimlerini tamamlayan öğrenciler Mesleki Genel Ortaöğretim Sertifikası almaya hak kazanmaktadırlar. Daha sonraki seviyede mesleki eğitim, 16-19 yaş aralığındaki insanlar için ileri eğitim kolejlerinde sağlanmaktadır. Bu yaş aralığında; işverenlerin kendileri, özel eğitim kurumları, ileri eğitim kolejleri veya gönüllü kuruluşlar tarafından verilebilen çıraklık eğitimine yönelmek de mümkündür. Bu aşamanın sonunda A-Level derecesi almaya hak kazanan öğrenciler, iş hayatına atılmak ile mesleki yükseköğrenime devam etmek arasında tercih yapabilmektedirler. İngiltere’de mesleki eğitim neticesinde hak edilen ustalık belgeleri, bir işletme açabilmek için yasal zorunluluk değildir. Ülkemizde ustalık belgesi gerektiren mesleklerin icra edildiği işletmeler, İngiltere’de belgesiz de açılabilir. Kişilerin istediği meslek kolunda, bir ustalık belgesi beyan etmeden işletme kurabileceği İngiltere’de, müşteri taleplerinin işletmecinin mesleki yeterliliğini belirlemedeki tek unsur olduğu görüşü mevcuttur.

BELÇİKA

5-BELÇİKA

5.1 BELÇİKA'DA KOBİ'LER VE KOBİ POLİTİKALARI

5.1.1 BELÇİKA'DA KOBİ TANIMI

Belçika'da AB KOBİ tanımı kabul edilmiş olup, mikro işletme; çalışan sayısı en fazla 9, yıllık geliri veya bilanço toplamı ise 2 milyon avroyu aşmayan işletmeler olarak kabul edilmektedir. Belçika'da faaliyet gösteren işletmelerin genel yapısı Avrupa Birliği ile büyük ölçüde birbirine benzemektedir. Belçika ülke genelinde 2010 yılı itibariyle toplam 433.242 işletme bulunmaktadır. KOBİ'lerin bütün işletmeler içindeki payı ise %99,8'dir. KOBİ'ler içerisinde en büyük pay ise 401.028 işletme ile mikro ölçekli işletmelere aittir.

Tablo 5-1 Ölçeklerine göre Belçika KOBİ'lerinin Dağılımları

İşletme Ölçeği	İşletme Sayısı	Tüm İşletmeler İçerisindeki Pay
Mikro	480.906	% 93,8
Küçük	26.572 %	5,2
Orta	4.248	% 0,8
Toplam	511.426	% 99,8

Kaynak: SBA Fact Sheet 2013 Belgium

İstihdam rakamlarına bakıldığında ise Belçika'da ülke genelinde 2010 yılı itibariyle özel sektörde 2.561.993 kişi istihdam edilmektedir. KOBİ'ler toplam istihdamın %65,7'lik kesimini gerçekleştirmektedir. Mikro işletmeler ise toplam istihdamın %29,6'sını gerçekleştirmektedir.

Tablo 5-2 Ölçeklerine göre Belçika KOBİ'lerinin İstihdamları

İşletme Ölçeği	İstihdam Miktarı	Tüm İstihdam İçerisindeki Pay
Mikro	841.234	% 32,6
Küçük	523.931	% 20,3
Orta	415.341	% 16,1
Toplam	1.780.505	% 68,9

Kaynak:SBA Fact Sheet 2013 Belgium

KOBİ'lerin ülke ekonomisine yaptıkları katma değer ise yaklaşık 96 milyar avro'dur. Mikro işletmelerin sağladığı katma değer ise 33 milyar avro civarındadır.

Tablo 5-3 Ölçeklerine göre Belçika KOBİ'lerinin Sağladıkları Katma Değer

İşletme Ölçeği	Sağlanan Katma Değer (Milyar avro)	Tüm Katma Değer İçerisindeki Pay
Mikro	33 %	29,6
Küçük	33 %	21
Orta	31 %	15,2
Toplam	97 %	65,7

Kaynak:SBA Fact Sheet 2010/11 Belgium

5.1.2 BELÇİKA'DA KOBİ POLİTİKALARI

5.1.2.1 Belçika Federal Hükümeti Seviyesinde KOBİ Politikaları

Federal Ekonomi Bakanlığı KOBİ Genel Müdürlüğü, KOBİ tanımı yaparken en fazla 50 işçi çalıştıran işletmeleri kapsama dâhil etmiştir. Bilindiği gibi Avrupa Birliği tanımında KOBİ en fazla 249 işçi çalıştıran işletmeleri kapsamaktadır. Buradan da anlaşılacağı gibi Genel Müdürlük ilgi alanına esas olarak küçük işletmeleri almıştır. Bununla beraber, Genel Müdürlüğün hedefi 1-10 işçi çalıştıran mikro işletmeleri desteklemektir. Bakanlığın en önemli faaliyetleri, işletmelerin tescil işlemlerini yürütmek, işletmeler ile ilgili bilgilerden oluşan bir veri tabanı oluşturmak ve mevzuatla ilgili düzenlemeler yapmaktır.

Kurulan tüm işletmeler tescil edilmekte ve Bakanlığa bağlı "Crossroads for Enterprises" isimli kuruluş tarafından işletilen veri tabanına kaydolmaktadır. Tüm ticari işletmeler, esnaf ve sanatkârlar ile serbest meslek erbabı bu veri tabanına kayıt olmak zorundadır. Bu veri tabanı tarafından her işletmeye bir sicil numarası verilmektedir. Şirketin ismini, hangi tarihte işe başladığını, yasal türünü, tarım işletmesi mi sanayi işletmesi mi olduğunu, yöneticilerini, karar alabilecek kişileri, NACE kodunu, şirketin KDV'ye tabi olup olmadığını, şirket bilançosunu bu veri tabanında bulmak mümkündür. Bu bilgilerin tamamı internet ortamında veri tabanına kaydedilmektedir. Aynı şekilde işletmelerle ilgili bu bilgilere, veri tabanına internet ortamında bağlanarak ulaşmak mümkündür. Bu veri tabanının bazı kısımları herkese açıktır. İsteyen herkes internet sitesinden veri tabanına ulaşip "public search" kısmına girerek işletmelerle ilgili, erişimine müsaade edilen bilgileri görebilmektedir. Veri tabanının bazı kısımları ise sadece yetkili kurum ve kuruluşlara açıktır.

Bu kısımlardaki bilgileri sadece bu kurum ve kuruluşlar görebilmektedir. Söz konusu veri tabanındaki bazı basit bilgileri işletmeler kendileri değiştirebilirler (adres değişikliği vb.). Diğer bilgi değişiklikleri ise ancak noterden tasdik edilmek suretiyle yapılabilir. Yanlış bilgi girilmesinin hapis cezasına kadar yaptırımını bulunmaktadır.

Bakanlık tarafından yürütülen diğer bir proje ise KOBİ'lere tescil ve kayıt işlemlerinde yardımcı olacak "tek noktadan hizmet (one-stop-shop)" kuruluşlarının oluşturulmasıdır. Bu kuruluşlar özel sektör kuruluşları olup Bakanlık tarafından yetkilendirilmekte ve Bakanlığın gözetimi altında çalışmaktadırlar. Bu kuruluşların temel görevi KOBİ'lerin kuruluş, tescil ve veri tabanına kayıt işlemlerini bir bedel karşılığında yürütmektir. Belçika genelinde, Bakanlık tarafından bu şekildeki 8 kuruluşa izin verilmiştir. Bu kuruluşların toplam 187 şubesi bulunmaktadır.

Tablo 5-4'de gösterilen alanlar da faaliyette bulunacak kişilerin belirli mesleki yeterliliklere sahip olması gerekmektedir. Bu faaliyetler ancak söz konusu yeterliliklere sahip kişilerce kurulacak işletmeler tarafından yürütülebilir. Bu faaliyetlerde bulunacak işletmeleri kuranların söz konusu yeterliliklere sahip olup olmadıkları yukarıda sözü edilen tek noktadan hizmet kuruluşlarınca belirlenmektedir. Başka bir ifade ile bu tür işletmelerin tescili ve faaliyete geçebilmesi için tek noktadan hizmet kuruluşu tarafından, kurucularının gerekli niteliklere sahip olduğunun tespit edilmiş olması gerekmektedir. Tek noktadan hizmet kuruluşu, kurucuların gerekli niteliklere sahip olmadığını tespit ederse işletmenin tescil ve kayıt işlemini yapmamaktadır. Tek noktadan hizmet kuruluşu bu tespiti ya bir belgeye dayanarak (diploma gibi) veya kişinin söz konusu faaliyetteki tecrübesine dayanarak (faaliyet alanında en az 3 yıl tam zamanlı çalışma veya 5 yıl kısmi zamanlı çalışma şartı) yapmaktadır. Belgesi ve tecrübesi olmayanlar ise Bakanlık tarafından verilen elektronik bir sınavdan geçirilerek belge sahibi yapılmaktadır. Sınav üç kişilik, sektör profesyoneli ve eğitimcilerden kurulu bir jüri tarafından hazırlanmaktadır.

Tablo 5-4 Belçika'da Özel Düzenlemelere Tabi Faaliyetler

Kasaplık	Duvaralık	Müteahhitlik
Klima imalat, montaj, bakım ve tamiri	Sıvacılık	Berberlik ve kuaförlük
Kuru temizleme	Mermer ve seramik döşemeciliği	Güzellik uzmanlığı
Lokanta ve restoran işletmeciliği	Çatı işleri	Masörlük
Fırıncılık	Marangozluk	Manikür ve pedikürcülük
İkinci el otomobil satışı	Badanaçılık	Optik (gözlükçülük)
Bisiklet tamiri	Kalorifer ve su tesisatçılığı	Diş teknisyenliği
Motorlu araç tamir ve bakımı	Elektrikçilik	Cenaze işleri

5.1.2.2 Valonya Bölgesinde KOBİ Politikaları

Valonya Bölgesi Belçika'nın güneyinde yer alan beş ili kapsayan ülkedeki üç federal bölgeden biridir. Valonya Bölgesel Yönetimi'nin KOBİ'lere yönelik en önemli politikası, Avrupa Küçük İşletmeler Yasasının Valonya politikalarına ithal edilmesidir. Valonya Bölgesel Yönetimi 2009-2014 yıllarını kapsayan Bölgesel Siyaset Belgesi'nde bu konuyu aşağıdaki şekilde beyan etmiştir:

'Valonya Bölgesel Yönetimi, sürdürülebilir kalkınma prensibi ile uyumlu olarak, girişimcilik ve yenilikçilik ruhunu Valon dinamizminin itici gücü yapmak amacıyla, Avrupa Küçük İşletmeler Yasasını esas alarak Valonya bölgesindeki küçük işletmelere yönelik planlar geliştirmeyi arzu etmektedir'. Bu beyandan da anlaşılacağı gibi, Valonya Bölgesel Yönetimi, küçük işletmelere yönelik olarak geliştireceği politika ve eylemlerde Avrupa Küçük İşletmeler Yasasında ortaya konulan öncelik ve ilkeleri esas alacağını belirtmiştir.

Valonya Bölgesi Ekonomi ve KOBİ Bakanlığı, 2011 yılında, Avrupa Küçük İşletmeler Yasasının uygulanmasını desteklemek için harekete geçmiş ve Avrupa Küçük İşletmeler Yasasında belirtilen on öncelikten dördüne odaklanmaya karar vermiştir. Odaklanılacak dört öncelik aşağıda belirtilmiştir:

- Girişimcilik,
- Uluslararasılaşma,
- Finansmana erişim,
- Yenilikçilik.

Avrupa Küçük İşletmeler Yasasının Valonya'da uygulanması için aşağıdaki tedbirler alınmıştır:

• Valonya Bölgesel Yönetimi tarafından bu konuda bir Valon temsilcisi atanmıştır. Temsilcinin görevleri şunlardır:

- Valonya Bölgesinde, Avrupa Küçük İşletmeler Yasasının uygulanmasını sağlamak amacıyla Belçika Hükümeti temsilcisi (federal seviyedeki temsilci) ile işbirliği yapmak,
- Avrupa Komisyonunun, Avrupa Küçük İşletmeler Yasasına yönelik tavsiyelerinin Valonya Bölgesinde uygulanmasını takip etmek,
- Valonya Bölgesel Yönetiminin KOBİ'lere yönelik politikalar oluşturmasına katkıda bulunmak.

• Valonya Bölgesinde Avrupa Küçük İşletmeler Yasasının Uygulanmasının takibi aşağıdaki şekilde yapılmaktadır:

-Valonya'da, Avrupa Küçük İşletmeler Yasasında sıralanan önceliklerle ilgili bulunan kamu kurum ve kuruluşu temsilcilerinden oluşan bir izleme komitesi oluşturulmuştur.

-Valon temsilcisi tarafından yönlendirilen komite; şimdiye kadar bu yönde uygulanan eylemleri değerlendirmek, bu konuda yeni hedefler koymak ve bu hedeflere yönelik yeni faaliyetleri hayata geçirmekle görevlendirilmiştir.

- İzleme Komitesi yılda 4-5 defa toplanmaktadır.

• Tüm bu faaliyetlerin sonucunda, Valon temsilcisi, Avrupa Küçük işletmeler Yasasının Valonya'da uygulanmasına yönelik bir rapor hazırlamaktadır.

• Avrupa Küçük işletmeler Yasasının Valonya'da uygulanmasına yönelik karar süreçlerinde mutlaka tüm paydaşlara danışılmakta ve tüm paydaşlarının görüşü alınmaktadır. Bu paydaşlar; işveren temsilcileri, sendikalar, Valonya Bölgesi Ekonomik ve Sosyal Konseyi, Valonya Bölgesel Yönetimi, KOBİ temsilcileri ve ilgili kurum ve kuruluşlardır. Bu amaçla değişik sektörlerde faaliyette bulunan KOBİ'leri temsil eden yaklaşık 300 temsilciden oluşan bir KOBİ Meclisi oluşturulmuştur. Bu meclisin amacı, Avrupa Küçük işletmeler Yasasının Valonya'da uygulanması ile ilgili tavsiyelerde bulunmak ve bu konuda temsil ettikleri KOBİ'leri bilgilendirmektedir. Burada oylanarak belirlenen öncelikler İzleme komitesine sunulmaktadır.

Avrupa Küçük İşletmeler Yasasının Valonya'da uygulanması Marshall 2 planının da kapsamı içindedir.

5.1.2.3 Marshall 2 Bölgesel Kalkınma Planı

Valonya Bölgesel Yönetimi tarafından 2009-2014 yıllarını kapsayan ve Marshall 2 olarak adlandırılan bölgesel kalkınma planı hazırlanmış ve uygulanmaya konulmuştur. Bu planın temel amacı sürdürülebilir kalkınma ve kaynakların en uygun olarak kullanılmasını sağlamak şeklinde ifade edilmiştir. Planda, temel hedefin ise Valonya Bölgesinde daha fazla istihdam ve refah sağlamak olduğu ifade edilmiştir. Bu kalkınma planı 6 öncelik alanına yönelik 162 eylemden oluşmaktadır. Programın temelini oluşturan öncelik alanlarına yönelik hedefler ve planlanan yatırım tutarları aşağıda açıklanmıştır:

• **Beşeri sermayenin (iş gücü yeteneklerinin) geliştirilmesine yönelik hedefler:**

-Yeni işlerin yaratılması ve eğitim ve öğretim kurumları ile işbirliği ve sinerji sağlanarak işletmelerin talep ettiği nitelikte işgücü yetiştirilmesi,

-Hayat boyu öğrenme ilkesinin bölge vatandaşlarına aşılması,

- Bu önceliğe yönelik 337 milyon avro tutarında yatırım planlanmıştır.

• **Rekabetçi kümeleşmeler ve işletme ağları oluşturulması önceliğine yönelik hedefler:**

- İşletme işbirliklerine ve özellikle de rekabetçi kümelenmelere dayalı bir sanayi politikasının uygulanmasına devam edilmesi,
- Bu önceliğe yönelik 388 milyon avro tutarında yatırım planlanmıştır.

• **Bilimsel araştırmanın geliştirilmesine yönelik hedefler:**

- Valonya Yerel Yönetimi Başkent Brüksel Bölgesi ile yakın işbirliği de yaparak araştırma faaliyetlerine yatırım yapmaya devam edecektir,
- Bu önceliğe yönelik 142 milyon avro tutarında yatırım planlanmıştır.

• **İşletmelerin kurulması ve kaliteli işlerin ortaya çıkması için uygun bir çerçeve oluşturulmasına yönelik hedefler:**

- Girişimcilik ruhunun geliştirilmesi ve insanların kendi işlerini kurmaları konusunda cesaretlendirilmesi,
- Girişimciliğin, küçük işletmelerin gelişmesinin ve işletme devirlerinin (bir nesilden diğer nesle veya kurucudan diğer girişimcilere) desteklenmesi,
- Girişimciler ve KOBİ'ler için uygun bir finansman ortamının yaratılması,
- Bu önceliğe yönelik 167 milyon avro tutarında yatırım planlanmıştır. Ayrıca alternatif finansman kaynaklarından ilave 425 milyon avro kaynak sağlanması da planlanmıştır.

• **İstihdama yönelik hedefler:**

- İstihdam önceliğine yönelik 279 milyon avro tutarında yatırım planlanmıştır. Ayrıca alternatif finansman kaynaklarından ilave 600 milyon avro kaynak sağlanması da planlanmıştır.
- İstihdamla birlikte sosyal refahın sağlanması önceliğine yönelik 297 milyon avro tutarında yatırım planlanmıştır.
- Ayrıca alternatif finansman kaynaklarından ilave 125 milyon avro kaynak sağlanması da planlanmıştır.

Bu çerçevede, istihdam ve eğitim önceliklerine yönelik Nisan 2013 ayı itibariyle gerçekleştirmeler aşağıda belirtilmektedir:

- 46.388 yeni iş yaratılmıştır,
- 31.165 işletmeye yardımcı olunmuştur,
- 66.844'ü lisan eğitimi olmak üzere 417.985 kişi eğitim almıştır.

5.1.3 FLAMAN BÖLGESİ BAĞIMSIZ GİRİŞİMCİLER BİRLİĞİ (UNIZO)

UNIZO, Belçika'daki en büyük işletme organizasyonudur. UNIZO özel bir kuruluş olup bu kuruluşun üyeleri bağımsız çalışanlardır (esnaf, sanatkâr ve serbest meslek erbabı). UNIZO'ya üyelik zorunlu değildir. UNIZO'nun temel görevi bağımsız çalışanlar için ortak bir platform oluşturmak, bağımsız çalışanlara bilgi ve tavsiyelerde bulunmak, üyelerinin sosyo-ekonomik ve sosyal çıkarlarını korumaktır. UNIZO, bağımsız çalışanları bir araya getirerek güç birliği oluşturmak ve bu yolla üyelerinin sorunlarına çözüm aramayı hedeflemektedir. UNIZO üyelerinin çıkarlarını yerel, bölgesel, ulusal ve Avrupa Birliği düzeyinde korumakta ve temsil etmektedir. Özellikle yasal düzenlemelere bir sosyal ortak olarak katılmaktadır. Bağımsız çalışanları etkileyebilecek bir yasal düzenleme yapılacaksa (örneğin bağımsız çalışanların emekliliği, iş kanunları vb.), mutlaka UNIZO'nun fikri alınmaktadır.

UNIZO'nun hâlihazırda, Flaman bölgesinde faaliyette bulunan 276 yerel meslek örgütünden (oda ve birlik) 85.000 üyesi bulunmaktadır. UNIZO'nun üye aidatları (yıllık 231 avro), bankalar ve diğer firmalardan sağlanan sponsorluklar ve sunulan bazı hizmetler karşılığı elde edilen gelirler olmak üzere üç tür geliri vardır.

UNIZO ayrıca, hem federal hükümetten hem de bölgesel hükümetten bazı görevlerle ilgili olarak ödenek almaktadır. Örneğin girişimciliğin teşvik edilmesi devletin önemli bir görevidir, dolayısıyla UNIZO bu konuyla ilgili tecrübe sahibi olduğu için, Hükümet girişimcilik için UNIZO'ya fon tahsis etmekte ve UNIZO'dan sadece girişimciliğin geliştirilmesi için bu fonu kullanması istenmektedir.

UNIZO'nun üyeleri için sunduğu hizmetlerin başında ücretsiz danışma hattı hizmeti gelmektedir. İsteyen üye ilgili telefon numarasını arayarak merak ettiği konular hakkında bilgi alabilmektedir. Bunun dışında UNIZO üyelerine örnek sözleşmeler ve iş mektupları sunmakta, uzmanlardan üyelerinin sorunları ile ilgili görüş almakta, üyelerinin iş yapacağı işletmelerle ilgili bilgi toplamakta, üyelerine finansal raporlama konusunda yardımcı olmaktadır. UNIZO'nun sağladığı diğer bir hizmet ise tahsilât hizmetidir.

Üyelerine, ödenmeyen alacakları ile ilgili tahsilât hizmeti sunmaktadır. Para tahsil edilene kadar herhangi bir ücret ödenmemekte, tahsil edildiği zaman UNIZO belli bir yüzde almaktadır.

5.2 BELÇİKA'DA KOBİ'LERE YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER

5.2.1 BELÇİKA'DA FEDERAL SEVİYEDE KOBİ'LERE YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER

5.2.1.1 Belçika'da Federal Seviyede KOBİ'lere Teşvik ve Destek Veren Kuruluşlar

Belçika federal bir devlettir ve bir federal hükümet ile federal sistemi oluşturan bölge yönetimlerinden meydana gelmiştir. KOBİ'lere sağlanan teşvik ve desteklerin büyük kısmı da bölge yönetimleri tarafından sağlanmaktadır. Bu nedenle federal düzeyde sağlanan teşvik destekler ile bu teşvik destekleri sağlayan kurum sayısı oldukça azdır. Bu alandaki, federal seviyedeki en önemli kuruluş Katılım Fonu (Fonds de Participation)'dur. Katılım fonu federal hükümetin bir kuruluşu olup amacı kendi işini yapanları (esnaf ve sanatkârlar ile serbest meslek erbabı) ve yeni bir iş kurmak isteyenleri desteklemektir. Bu amaca ilave olarak Katılım Fonu, tecrübesinden yararlanmak isteyen diğer kurum ve kuruluşlara da mali, teknik ve idari yönden hizmetler sunmaktadır.

Sunulan tüm desteklerde, başvuru Fon tarafından incelenmekte olup desteğin verilir verilmeyeceğine Fon karar vermektedir. Federal düzeyde faaliyet gösteren Katılım Fonunun yakın zamanda bölge yönetimlerine devredilmesi planlanmaktadır.

5.2.1.2 Belçika'da Federal Seviyede KOBİ'lere Sağlanan Teşvik ve Destekler

5.2.1.2.1 Casheo

Casheo, bir tür faktoring işlemidir. Bu işlemde sadece esnaf ve sanatkârlar ile küçük işletmeler yararlanabilmektedir. Bu desteğin temel amacı esnaf ve sanatkârlar ile küçük işletmelerin kamu kurumlarından (federal, bölgesel veya yerel seviyede) ve kamu iktisadi teşebbüslerinden olan alacaklarının vadesi beklenmeden nakde dönüştürülmesi ve bu yolla işletmelere likidite sağlanmasıdır. Bu destek, Katılım Fonu tarafından yapılan bir tür faktoring işlemidir. Katılım Fonu alacak tutarının başlangıçta % 80'nini alacaklı işletmeye ödemekte, kalan % 20 ise ilgili kurum borcunu Katılım Fonuna ödeyince alacaklı işletmeye ödenmektedir. Bu imkândan yararlanılabilecek en yüksek tutar 100.000 avro, en düşük tutar ise 15.000 avrodur. Vade en fazla bir yıl olup faiz üç ayda bir tahsil edilmektedir. Bireylerden (esnaf, sanatkâr ve serbest meslek erbabı) herhangi bir teminat istenmemektedir, tüzel kişiliğe sahip küçük işletmelerden ise ortakların şahsi kefaleti istenmektedir. İflas durumunda Katılım Fonunca verilen borç banka kredilerine göre ikinci önceliktedir (önce bankanın parası ödenmekte, bu ödemeden sonra para kalırsa Fona ödeme yapılmaktadır). Bu imkândan yararlanmak isteyenler (bireyler veya şirketler) doğrudan Katılım Fonuna başvurabilmektedir. Ancak başvuru belgesi bir yeminli mali müşavir tarafından onaylanmalıdır.

Casheo dışındaki diğer kredi desteklerinde kredi tutarı birey veya işletmeye ödenmemekte, fakat belge karşılığında tedarikçilere ödeme yapılmaktadır.

5.2.1.2.2 Starteo

Bu destek işe yeni başlayanlara veya kuruluş aşamasındaki (dört yıldan daha az bir süre faaliyette bulunan işletmeler kuruluş aşamasındaki işletmeler olarak kabul edilmektedir) verilen kredi türü bir destektir. Bu krediden bireyler (esnaf, sanatkâr ve serbest meslek erbabı) ile küçük işletmeler yararlanabilmektedir. Alınan kredi ile makine-teçhizat gibi maddi duran varlıklar, isim hakkı gibi maddi olmayan duran varlıklar ve stoklar gibi çalışma sermayesi unsurları finanse edilebilmektedir. Fondan sağlanan kredi bankadan alınmış başka bir krediyi kapatmak amacıyla kullanılamaz. Kredi ile mutlaka yukarıda sözü edilen varlıklara yatırım yapılmalıdır. Bu kredi küçük bir işletmeyi satın almak amacıyla da kullanılabilir (satın alanın birey veya küçük işletme olması kaydıyla). Maksimum kredi miktarı aşağıdakilerden düşük olanıdır.

- Kurucular tarafından konulan sermayenin 4 katı
- 250.000 avro (işletme satın almalarında 350.000 avro)
- Bu amaçla bankadan kredi alınmışsa, alınan kredi miktarı

Her durumda kurucuların yatırdığı özsermaye, toplamın (özsermaye + banka kredisi + Katılım Fonu kredisi) en az % 10'u olmalıdır. Minimum kredi miktarı 7.500 avrodur.

Kredinin vadesi 5, 7, 10 yıl olabilmektedir. İstek üzerine bir veya iki yıllık geri ödemesiz süre verilebilmektedir. Geri ödemeler aylık veya üç aylık taksitlerle yapılmaktadır. Fon, teminat talep edebilmektedir. Fonun verdiği kredi banka kredilerine göre ikinci önceliklidir. Bunun amacı kredi kullanım riskini azaltarak (banka öncelikle kendisine ödeme yapılacağını bilmektedir) banka kredisi alınmasını kolaylaştırmaktır. Starteo'nun önemli ölçüde faiz avantajı vardır. Başvurular Katılım Fonunun anlaşmalı olduğu bankalar aracılığı ile yapılmaktadır.

5.2.1.2.3 Optimeo

Starteo'ya benzeyen bir kredi desteğidir. Ancak bu desteğin amacı faaliyetlerine devam eden işletmelerin gelişmesini finanse etmektir. Bu kredi desteğinden de bireyler (esnaf, sanatkâr ve serbest meslek erbabı) ile küçük işletmeler yararlanabilmektedir. Starteo kredisi ile hemen hemen aynıdır. Ancak Optimeo'dan yeni kurulan ve kuruluş aşamasında olan işletmeler değil, gelişme aşamasındaki işletmeler yararlanabilir. Maksimum kredi miktarı aşağıdakilerden düşük olanıdır.

- Bu amaçla bankadan kredi alınmışsa alınan kredi miktarı
- Kurucular tarafından konulan sermayenin 3 katı
- 250.000 avro (işletme satın almalarında 350.000 avro)

Her durumda kurucuların yatırdığı özsermaye, toplamın (özsermaye + banka kredisi + Katılım Fonu kredisi) en az % 10'u olmalıdır. Minimum kredi miktarı 7.500 avrodur. Vade ve diğer hususlar Starteo'da olduğu gibidir. Optimeo'nun da önemli ölçüde faiz avantajı vardır. Başvurular Katılım Fonunun anlaşmalı olduğu bankalar aracılığı ile yapılmaktadır.

5.2.1.2.4 Initio

Bireylerin ve küçük işletmelerin makine-teçhizat gibi maddi duran varlık yatırımlarını, isim hakkı gibi maddi olmayan duran varlık yatırımlarını, stoklar gibi çalışma sermayesi unsurlarını ve işletme devralmalarını finanse etmek için verilen bir kredi desteğidir. Devir alanın işe yeni başlayan kişi, devralınan işletmenin de küçük işletme olması gerekmektedir. Maksimum kredi miktarı aşağıdakilerden düşük olanıdır.

- Kurucular tarafından konulan sermayenin 5 katı
- Yatırım tutarının % 50'si
- 100.000 avro

Minimum kredi tutarı 7.500 avrodur. Kredinin vadesi 3, 5 veya 7 yıldır. Geri ödemeler aylık veya üç aylık taksitlerle yapılabilmektedir. Bireylere verilen kredilerde teminat istenmemektedir. Küçük işletmelere verilen kredilerde ortaklardan şahsi kefalet talep edilmektedir. Banka kredilerine göre ikinci önceliğe sahiptir. Initio'nun önemli ölçüde faiz avantajı vardır. Kredi için doğrudan Fona başvuru yapılabilmektedir. Ancak başvuru belgesi bir yeminli mali müşavir tarafından onaylanmalıdır.

5.2.1.2.5 Yeni İş Kuranlar İçin Kredi Desteği

Bu kredi desteğinden işsiz olup işsizlik yardımı alanlar, iş aramakta olup en az üç ay boyunca bölgesel iş bulma kurumuna kayıtlı olanlar ve değişik işsizlik yardımı alanlar, kendi işlerini kurmak amacıyla yararlanabilmektedir. Krediyi kullanan birey, kredi kullanılarak kurulan işletmenin çoğunluk hissesine sahip olmalıdır. Bu krediden sadece bireyler yararlanabilmektedir. Alınan kredi ile makine-teçhizat gibi maddi duran varlıklar, isim hakkı gibi maddi olmayan duran varlıklar ve stoklar gibi çalışma sermayesi unsurları finanse edilebilmektedir. Fondan sağlanan kredi bankadan alınmış başka bir krediyi kapatmak amacıyla kullanılamamaktadır. Kredi ile mutlaka yukarıda sözü edilen varlıklara yatırım yapılmalıdır. Maksimum kredi miktarı aşağıdakilerden düşük olanıdır.

- Bu iş için konulan paranın (özsermaye olarak ve/veya banka kredisi yoluyla) 4 katı
- 30.000 avro.

Kredinin minimum miktarı yoktur. Kredinin vadesi 5, 7 veya 10 yıldır. Geri ödeme aylık taksitlerle yapılmaktadır. Fon, kredi alanlara yardımcı olması için bazı kuruluşlarla (danışmanlık –mentoring - kuruluşları) anlaşma imzalamıştır. Bu kuruluşlar krediyi alan bireye, kredi başvurusu sırasında yardımcı olmaktadır. Ayrıca işletmenin kuruluş aşamasında ve ilk 18 ayında da danışmanlık yaparlar. Bu kredi için garanti istenmemektedir. Bu kuruluşlarca sağlanan hizmetler ücretsizdir. Bu kredi de banka kredilerine göre ikinci öncelikte olup Fonun anlaşma yaptığı bankalar aracılığıyla kullanılmaktadır. Kredi vadesinin ilk beş yılında iş girişimcinin kontrolünde olmayan sebeplerden dolayı kapanırsa, Fon kredi bakiyesini talep etmemektedir. Ancak burada fon kapanmanın girişimcinin kontrolü dışında olduğunu belgeleyen sağlam kanıtlar talep etmektedir.

5.2.1.2.6 Genç Yeni İş Kuranlar Desteği

30 yaşın altında olup iş arayanların kendi işlerini kurabilmeleri için sağlanan bir destektir. Burada iş kurmak isteyen genç girişimci Fona bir iş planı sunmak durumundadır. İş planı kabul edilenlere destek sağlanmaktadır. Desteklenen girişimciye Fonun anlaşmalı olduğu danışmanlık kuruluşlarınca kuracağı iş, yasal formaliteler, alması gereken eğitimler vb. konularda ücretsiz yardım sağlanmaktadır. Bu kişiye projesini hazırlama sürecinde (3-6 aylık sürede) aylık 375 avro yardımda bulunmaktadır. Bu sürenin sonunda girişimci, yukarıda açıklanan, yeni iş kuranlar için kredi desteğinden yararlanmak için Fona başvuruda bulunabilmektedir. Genç girişimci ayrıca, işletme kurulduğunda, Fondan 4.500 avroya kadar kredi alıp ilk aylardaki nakit ihtiyacını karşılayabilmektedir. Bu kredinin vadesi 6 veya 7 yıl olup faizsizdir. Yeni iş kuranlar için kredi desteğinden yararlananlar, bu desteğin sağladığı 18 aylık mentörlük hizmetinden de yararlanmaktadır.

5.2.1.2.7 İş Meleği Desteği

Program, melek yatırımcılar tarafından bireylere ve küçük işletmelere sağlanan finansmana ek katkıda bulunmaktadır. İşletme kuruluş veya gelişme aşamasında olmalıdır. Bu işletme bankadan finansman sağlayamamış olmalı (yaptığı işin teknolojik ve yenilikçilik boyutu nedeniyle riskli değerlendirilmesinden dolayı) ancak melek yatırımcılar tarafından finansal katkı almış olmalıdır. Bu durumdaki birey ve işletmelere katılım fonu kredi sağlamaktadır. Kredi ile makine-teçhizat gibi maddi duran varlıklar, isim hakkı gibi maddi olmayan duran varlıklar ve stoklar gibi çalışma sermayesi unsurları finanse edilebilmektedir. Bu kredi ile araştırma ve geliştirme projeleri finanse edilememektedir. Kredinin minimum miktarı 7.500 avro, maksimum miktarı 125.000 avrodur. İş melekleri ve iş sahiplerinin işe yatırdığı tutar Fon tarafından sağlanan krediden fazla olmalıdır. Kredinin vadesi 5, 7 veya 10 yıldır. Bir üç yıl arasında geri ödemesiz süre verilebilmektedir. Geri ödemeler aylık veya üç aylık taksitlerle yapılabilmektedir. Fon kredi için teminat isteyebilmektedir. Bu kredi de banka kredilerine göre ikinci öncelikte olup başvuru anlaşmalı finansal kurumlar, iş melekleri ağı veya mentoring kuruluşları vasıtasıyla yapılmaktadır.

5.2.2 BELÇİKA'DA VALONYA BÖLGESİNDE KOBİ'LERE YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER

5.2.2.1 Belçika'da Valonya Bölgesinde KOBİ'lere Teşvik ve Destek Veren Kuruluşlar

Valonya Bölgesinde KOBİ'lere teşvik ve destek sağlayan kuruluşlar aşağıda sıralanmıştır.

- Ekonomi, İstihdam ve Araştırma Genel Müdürlüğü, İstihdam ve Mesleki Eğitim Dairesine bağlı aşağıdaki birimler:

- İstihdam ve Çalışma İzinleri Birimi
- Mesleki Eğitim Birimi
- İstihdam Sağlamayı Teşvik Birimi

- Ekonomi, İstihdam ve Araştırma Genel Müdürlüğü, Ekonomik Kalkınma Dairesi, Tematik Projeler Birimi.

- **Yerel Kalkınma Ajansları:** Türkiye'deki Bölgesel Kalkınma Ajanslarının benzeri yapıda olup aynı görevleri yerine getirmektedirler. Valonya'da 50 adet yerel kalkınma ajansı bulunmaktadır. Bir kalkınma ajansının sorumlu olduğu bölgenin nüfusu en fazla 40.000 kişi olabilmektedir.

- **SOWALFIN:** SOWALFIN Valonya Bölgesel Yönetimi tarafından 2002 yılında kurulmuş bir limited şirkettir. Şirketin ana ortağı Valonya Bölgesel Yönetimidir. Bunun yanında çeşitli finansman kuruluşlarının (bankalar, finansal kiralama şirketleri vb.) da çok küçük ortaklık payı vardır. SOWALFIN'in kaynaklarının % 50'si bölge yönetiminden, % 50'si ise Avrupa Birliğinden sağlanmaktadır. SOWALFIN bir grup olup bünyesinde aşağıdaki bağlı ortaklıkları da bulundurmaktadır:

- **SOCAMUT:** Bağımsız çalışan bireyler (esnaf, sanatkâr ve serbest meslek erbabı) ve mikro işletmelere finansman sağlayan SOWALFIN'in bağlı ortaklığıdır.

- **SOFINEX:** Valonya Bölgesindeki KOBİ'lerin ihracatına ve uluslararasılaşmasına destek sağlayan SOWALFIN'in bağlı ortaklığıdır.

- **NOVALLIA:** Valonya Bölgesindeki KOBİ'lerin araştırma ve geliştirme projelerine destek sağlayan SOWALFIN'in bağlı ortaklığıdır.

5.2.2.2 Belçika'da Valonya Bölgesinde KOBİ'lere Sağlanan Teşvik ve Destekler

5.2.2.2.1 Yeni İş Kurmak (İşyeri Açmak) İsteyen Bireylere Yönelik Teşvik ve Destekler

Bu teşvik ve destekler Valonya Bölgesel Yönetimi gözetim ve desteğinde bu iş için oluşturulmuş "İş Kurmayı Destekleyen Kuruluşlar-SAACE" olarak adlandırılan kuruluşlar vasıtasıyla sağlanmaktadır. Bunlar özel sektör kuruluşları olmakla beraber (ortakları yerel, özel ve kamu işletmeleri olabilmektedir), faaliyete geçmeleri Bölge Yönetiminin onayına tabidir. Bölge yönetimi, onay vermek için kuruluşun iş kurulmasına destek sağlayacak tecrübe ve maddi olanaklara (mekan, ekipman vb.) sahip olup olmadığını araştırmaktadır. Faaliyete geçmesine onay verilen kuruluşlar ile bölge yönetimi arasında bir sözleşme imzalanmaktadır. Bölge yönetimi tarafından söz konusu kuruluşlara mali destek sağlanmaktadır. Valonya Bölgesel Yönetimi tarafından kuruluşlara faaliyet giderlerini karşılamaları için yıllık en fazla 250.000 avro yardımda bulunmaktadır. Ayrıca kuruluşlara, yürüttükleri projeler için yıllık en fazla 100.000 avro hibe verilmektedir. Valonya'da bu şekilde 12 kuruluş bulunmaktadır. Bu kuruluşlar iş kurmak isteyenlere işin kurulmasından önce 24 ay, işin kurulmasından sonra 18 ay boyunca ücretsiz rehberlik yapmakta (sektör profesyonelleri ile irtibat, teşvik ve desteklere ulaşma konusunda yardım, eğitim, vb.); iş fikrini denemekte ve işin kurulmasını müteakip işin yürüyüp yürümeyeceği belli olana kadar mekân sağlamaktadırlar. 2012 yılında bu kuruluşların yardımıyla 499 işletme kurulmuştur. Bu kuruluşların 2014 bütçesi 2.787.000 avrodur.

5.2.2.2.2 Girişimci Eğitim Desteği

Bu destek Valonya Bölgesel Yönetimin tarafından sağlanmaktadır. Desteğin amacı şahıs işletmesi veya şirket kurmak veya bir işletmeyi devralmak isteyen girişimcilere eğitim vermektir. Eğitim işletme kurulmadan önce veya işletmenin faaliyet döneminin başında verilmektedir. Eğitimden bireysel veya grup halinde (şirket ortakları) yararlanılabilmektedir. Eğitim programları Bölge Yönetimi tarafından belirlenmekte ve Bölge Yönetimi tarafından akredite edilen eğitim kurumları vasıtasıyla yürütülmektedir. Eğitimden yararlananlara Bölge Yönetimi tarafından ödeme emri (voucher) verilmektedir. Eğitimden yararlananlar ödeme emirlerini, eğitimi almayı müteakip eğitim kurumuna vermektedirler.

Eğitim kurumu da ödeme emrini Bölge Yönetimine ibraz ederek parasını tahsil etmektedir. Her ödeme emri 12,5 avro tutarındadır. Her eğitim programı için belirli sayıda ödeme emri gerekmektedir. Eğitimden yararlananlar bir ödeme emri almak için Yönetime 2,5 avro ödemektedirler. Geriye kalan 10 avro Yönetimin sağladığı destek miktarıdır. Eğitim başına ortalama ödeme emri sayısı 150'dir. Bölgesel Yönetim tarafından yılda ortalama 80.000 ödeme emri verilmektedir. Mart 2004 ile Haziran 2013 arasında bu destekten 5.343 kişi yararlanmıştır.

5.2.2.2.3 İşe Alım Desteği (SESAM Programı)

Valonya Bölgesel Yönetimi kontrolünde yürütülen bu programın amacı istihdamı artırmak ve yeni istihdam yaratan mikro ve küçük ölçekli işletmeleri desteklemektir. Bazı sektörler bu programın kapsamı dışında bırakılmıştır. Yeni çalışan alan işletme en fazla üç yıl boyunca desteklenmektedir. Destek miktarı ilk yıl en fazla 10.000 avro, ikinci yıl en fazla 7.500 avro, üçüncü yıl en fazla 5.000 avrodur. Destek miktarı aşağıdaki durumlarda 2.500 avro artırılmaktadır.

- İşletmenin yönetim tekniklerini geliştirmesi,
- İşletmenin ihracatını artırması,
- Yeni ürün ve hizmetlerin sunulması, yeni süreçler geliştirilmesi,
- Sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlanması.

İşe yeni alınan kişinin işletmede çalışan ilk üç kişiden (işe giriş tarihine göre) birisi olması durumunda da destek miktarı artırılmaktadır. İşe alınan kişinin özelliklerine göre (yaş, eğitim vb.) destek miktarı artmaktadır. Başvurular Ekonomi, İstihdam ve Araştırma Genel Müdürlüğü, İstihdam ve Mesleki Eğitim Dairesi İstihdamı Teşvik Birimine yapılmaktadır.

Bütçe ise FOREM tarafından sağlanmaktadır. FOREM Bölgesel İstihdam ve Mesleki Eğitim Ajansıdır. Yapısı diğer kalkınma ajansları gibidir.

5.2.2.2.4 Yatırım Teşviki

Valonya Bölgesel Yönetimi tarafından sağlanan yatırım teşvikinden esnaf ve sanatkârlar, KOBİ'ler, kümeler, ekonomik çıkar grupları ve üniversitelerin teknoparklarında kurulmuş işletmeler yararlanabilmektedir. Aşağıdaki sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler bu teşvikten yararlanabilmektedir:

- İmalat
- Ağaç ürünleri imalatı
- Toptancılık hizmeti
- İşletmelere için hizmet sunumu (catering, temizlik, güvenlik vb.)
- Bilişim
- İnşaat
- Turizm
- Film yapımı

Aşağıdaki işletme türleri bu teşvikten yararlanamamaktadır:

- Bankalar, sigorta şirketleri, emlakçılar
- Enerji üretim ve dağıtım işletmeleri
- Eğitim işletmeleri
- Eğlence işletmeleri
- Serbest meslek erbabı (avukat, muhasebeci, vb.)

Sağlanan teşvik maddi duran varlıklara (bina, makine teçhizat vb.), lisans ve markalara ve stoklara yapılacak yatırımlarla ilgilidir. Mikro işletmelerde (esnaf ve sanatkâr işletmesi) yatırım tutarı en az 25.000 avro olmalıdır. Mikro işletmelere verilen yatırım teşviki, yatırım tutarına göre Tablo 5-5’de gösterildiği şekilde hesaplanmaktadır.

Tablo 5-5 Valonya Bölgesi Yatırımın Yüzdesi Olarak Yatırım Teşviki

	Kalkınmada Öncelikli Bölgelerde	Kalkınmada Öncelikli Olmayan Bölgelerde
Temel destek oranı	% 13 %	10
Kuruluş aşamasında	% 3	% 2
Sektöre bağlı olarak	% 3’e kadar	% 2’ye kadar
Maksimum destek oranı	% 18 %	13
İşletme kapanmalarının fazla olduğu bölgede	% 2	% 0

İşletme yatırımının başlamasını müteakip 5 yıl içinde Bölge yönetimine yatırım teşviki için başvurulmalıdır. Başvuruda yatırımın tamamlandığı ve harcamaların yapıldığı belgelenmelidir. Başka bir ifade ile yatırım desteği harcama belgeleri karşılığında verilmektedir. Ayrıca, bu destekten yararlanabilmek için yatırımın en az % 25’inin öz-kaynaklar kullanılarak yapılması gerekmektedir. Eğer yatırım tutarı 250.000 avronun üzerindeyse veya yatırım dönemi (yatırımın başlaması ile bitmesi arasındaki süre) bir yıldan uzunsa, yatırımın % 40’ı gerçekleştiğinde teşvikin yarısı ödenmekte, kalan yarısı ise yatırım tamamlanınca ödenmektedir. Eğer yatırım tutarı 250.000 avronun altındaysa veya yatırım dönemi bir yıldan kısaysa teşvik yatırım tamamlandığında bir defada ödenmektedir.

5.2.2.2.5 E-İşletme Uygulamaları Desteği

Ekonomi, İstihdam ve Araştırma Genel Müdürlüğü, Ekonomik Kalkınma Dairesi, Tematik Projeler Birimi tarafından uygulanan bu desteğin amacı Valonya Bölgesindeki KOBİ’lerin bilişim teknolojilerinden yararlanmaları için danışmanlık hizmeti verilmesi ve KOBİ’lerin e-ışletme uygulamalarının hayata geçirmesini desteklemektir. Bu programda ya KOBİ’lerin aldıkları danışmanlık hizmetinin belirli bir oranı ödenmekte ya da KOBİ’lerin e-ışletme projelerinin (web sitesi tasarımı) maliyetlerinin belirli bir oranı karşılanmaktadır. Destekten yararlanmak için Bölge Yönetimine başvurulmalıdır. Bölge Yönetimi başvuruları, yönetim tarafından belirlenmiş uzmanlara incelenmektedir. İnceleme sonucunda uygun görülen başvurular, Bölge Yönetiminin onayı ile desteklenmektedir. Bu destekten sadece Valonya Bölgesinde belirlenmiş sektörlerde faaliyette bulunan KOBİ’ler yararlanabilmektedir. Ödemeler harcama belgesi karşılığında yapılmaktadır.

Bilişim sistemleri ile ilgili danışmanlık hizmeti alınmışsa, danışmanlık bedelinin % 80'i Yönetim tarafından ödenmektedir. Desteğin üst limiti aylık 5.000 avrodur. Danışmanlık hizmeti en az 3 ay en fazla bir yıl sürmelidir. Toplam destek miktarı en fazla 60.000 avrodur. Danışmanlar Yönetim tarafından onaylanmış olmalıdırlar.

E-işletme web sitesi tasarımında, maliyetin % 50'si Yönetim tarafından ödenmektedir. Teşvikin minimum tutarı 2.500 avro, maksimum tutarı 15.000 avrodur. İşletmeler bu teşvikten faaliyette buldukları süre içinde sadece bir defa yararlanabilmektedir.

5.2.2.2.6 Danışmanlık Desteği

Ekonomi, İstihdam ve Araştırma Genel Müdürlüğü, Ekonomik Kalkınma Dairesi, Tematik Projeler Birimi tarafından uygulanan bu desteğin amacı KOBİ'lerin aldığı yönetim danışmanlığı hizmetlerinin desteklenmesidir. Bu destekten sadece Valonya Bölgesinde belirlenmiş sektörlerde faaliyette bulunan KOBİ'ler yararlanabilmektedir. Üç çeşit danışmanlık hizmeti desteklenmektedir.

- Acil danışmanlık hizmeti: Bu hizmet işletmenin acil finansal sıkıntılarını çözmek için veya işletmenin devredilmesine yardımcı olmak için verilmektedir.
- Belirli bir hedefe yönelik danışmanlık hizmeti: Bu hizmet işletmenin kalite, iş güvenliği ve çevre yönetimi ile ilgili belirli ihtiyaçlarına yönelik olarak verilmektedir.

Klasik yönetim danışmanlığı hizmeti: Bu destekten yararlanmak için işletme Bölge Yönetimine başvurmalıdır. Danışmanlık hizmeti verecek olanların Yönetim tarafından onaylanmaları gerekmektedir. Destek danışmanlık hizmeti sona erdiğinde harcama belgesi karşılığında verilmektedir.

Destek danışmanlık bedelinin % 50'sidir. Danışmanlık hizmetinin bedeli günlük en fazla 620 avro olmalıdır (dolayısıyla günlük alınabilen en fazla destek 310 avrodur). Bir işletmenin bir başvuruda alabileceği toplam destek en fazla 12.500 avrodur. Danışmanlık iki aşamada yerine getirilmektedir. İlk aşama teşhis aşaması olup maksimum üç gün sürmektedir. İkinci aşama ise iyileştirme aşamasıdır.

5.2.2.2.7 Kredi Garanti İmkânı

SOWALFIN tarafından, KOBİ'lerin kullandıkları krediler için bankalara garanti verilmesi şeklinde uygulanan destektir. Garanti KOBİ'nin bankadan kullandığı kredinin % 75'i için verilmektedir. Kredinin vadesi en fazla 10 yıl olmalıdır. SOWALFIN bu destek karşılığında, kredinin vadesine göre, yıllık kredi bakiyesinin % 1'i ile % 1,5'u tutarında bir bedel almaktadır. Garantinin toplam tutarı bir işletme için en fazla 1,5 milyon avrodur. Kredi kullanmak isteyen KOBİ bankaya başvurmaktadır. Banka dosyayı inceleyerek kredi verip vermeyeceğini değerlendirmektedir. Eğer KOBİ'nin teminatı yetersizse ve KOBİ SOWALFIN garantisinden yararlanmak istiyorsa, dosya SOWALFIN'e gönderilmektedir. SOWALFIN dosyayı inceleyerek KOBİ için garanti verip vermeyeceğine karar vermektedir.

5.2.2.2.8 Eş Finansman İmkânı

SOWALFIN tarafından KOBİ'lere sağlanan bir destektir. KOBİ'nin bankadan kullandığı krediye ek olarak SOWALFIN kaynaklarından verilen kredidir. Eş finansman kredisi toplam borç finansmanının en fazla % 40'ı kadar olmaktadır. Başka bir ifade ile borcun % 60'ı banka kredisinden, % 40'ı SOWALFIN tarafından verilen eş finansman kredisinden oluşmaktadır. Kredinin vadesi en fazla 10 yıl, miktarı minimum 25.000 avro, maksimum 350.000 avrodur. Bir KOBİ'nin bu şekilde kullandığı kredilerin toplam tutarı 500.000 avroyu geçmemektedir. Eş finansman kredilerinin piyasaya göre faiz avantajı bulunmaktadır. Bu krediler banka kredisine göre ikinci önceliktedir (geri ödenmeme durumunda önce banka borcunu almaktadır). Eş finansman kredisi için SOWALFIN KOBİ'den teminat istememektedir ancak eş finansman kredisinin 1/3'ü kadar bankadan garanti istenmektedir (kredinin 1/3'üne bankanın kefil olması istenmektedir).

5.2.2.2.9 Yerel Yatırım ve Finansman Fonlarınca Sağlanan Destekler

Valonya Bölgesinde, faaliyetleri SOWALFIN tarafından koordine ve kontrol edilen 9 adet yatırım ve finansman fonu bulunmaktadır. Bu fonlar özel sektör ve kamu ortaklığı ile kurulmuşlardır. Bu fonlar KOBİ'lere risk sermayesi yoluyla özkaynak şeklinde, kredi garantisi şeklinde veya doğrudan kredi vererek finansman sağlamaktadırlar. Bu fonların kaynakları hem Bölgesel Yönetimden (Bölgesel Yönetim de fonun katılımcılarından) hem de özel yatırımcılardan (fon katılımcılarından) gelmektedir.

5.2.2.2.10 SOCAMUT Destekleri

SOCAMUT; Valonya Bölgesinde, sadece esnaf, sanatkâr ve mikro işletmelere finansman sağlayan, SOWALFIN'in bağlı ortaklığıdır. Fonlarının yarısı Avrupa Yapısal Fonlarından, diğer yarısı bölgesel fonlardan gelmektedir. SOCAMUT esnaf, sanatkâr ve mikro işletmelerin bankalardan kullandıkları kredilerin % 75'ine (maksimum 25.000 avro) garanti vermektedir. Ayrıca, bankadan kullanılan kredinin % 50'si kadar eş finansman imkânı sağlamaktadır. Dolayısıyla, esnaf, sanatkâr veya mikro işletme banka kanalı ile ve SOCAMUT desteğinde kısa sürede 37.500 avroluk bir finansman elde edebilmektedir. Bu, SOCAMUT tarafından sağlanan bir tür mikro kredi imkânıdır. Esnaf, sanatkâr veya mikro işletme öncelikle bankaya başvurmakta, banka uygun görürse web tabanlı bir form vasıtası ile garanti ve/veya eş finansman talebini SOCAMUT'a iletmektedir. SOCAMUT'un değerlendirmesi sonucunda garanti ve/veya eş finansman imkânı sağlanmaktadır. Bu işlemler için banka ile SOCAMUT arasında bir sözleşme olmalıdır. Garantiler için yıllık, kredi bakiyesi üzerinden %1 ücret alınmaktadır. SOCAMUT'un eş finansman kredilerinin faiz avantajı bulunmaktadır.

Valonya Bölgesinde ayrıca, esnaf, sanatkâr, mikro işletmeler ve küçük işletmelerin ortak oldukları kredi kefalet kooperatifleri bulunmaktadır. Bu kooperatifler ortaklarının banka kredilerinin % 75'ine kadar (maksimum 150.000 avro) garanti vermektedirler. SOCAMUT da kooperatiflere kontrgaranti vermektedir (75.000 avronun üzerindeki kredilerde % 50, 75.000 avronun altındaki kredilerde % 75). Kredinin geri ödenmemesi durumunda kooperatif bankaya, SOCAMUT da kooperatife ödeme yapmaktadır.

5.2.2.2.11 SOFINEX (KOBİ İhracat Destek Kuruluşu) Garantisi

SOFINEX, ihracat yapan KOBİ'lerin ihracat faaliyetlerini yürütmek için bankalardan kullandıkları kredilere garanti vermektedir. Ayrıca, yurt dışında şube ve temsilcilik açacak KOBİ'lerin bu faaliyetlerini finanse etmek için kullandıkları krediler için de garanti vermektedir. Bunların yanında, ithalatçıların yaptıkları peşin ödemeler için (başka ülkedeki ithalatçının Valonya Bölgesindeki ihracatçıya yaptığı peşin ödeme) bu ödemelere garanti veren bankalara kontrgaranti vermektedir. Banka peşin ödeme karşılığı teslim edilmesi gereken ihracat ürünleri Valonya'daki ihracatçı tarafından ödenmezse, peşin ödeme tutarının ithalatçıya iade edilmesine yönelik garanti vermektedir. SOFINEX de bankaya ödeme ile ilgili garanti vermektedir.

SOFINEX ayrıca, Valonya Bölgesinde faaliyette bulunan işletmelerin (özellikle KOBİ'lerin) uluslararasılaşmasını (yurt dışında işletme kurulması veya satın alınması faaliyetlerini) risk sermayesi yoluyla özkaynak sağlayarak veya kredi vererek desteklemektedir.

5.2.2.2.12 NOVALLIA Yoluyla Ar-Ge (İnovasyon) Desteği

NOVALLIA, SOWALFIN'nin bağlı ortaklığı olup Valonya Bölgesinde faaliyette bulunan KOBİ'lerin Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerine destek vermektedir. Belirli sektörlerde faaliyette bulunan KOBİ'ler bu desteklerden yararlanmaktadır.

NOVALLIA tarafından KOBİ'lere sağlanan temel destek ikincil öncelikli kredilerdir. Bu kredilerde önemli ölçüde faiz avantajı vardır. Genç girişimci (kuruluş aşamasındaki) statüsündeki KOBİ'lere verilen bu tür kredilerin faizi % 2'yi aşmamaktadır. NOVALLIA tarafından KOBİ'lere verilen Ar-Ge kredileri en fazla 10 yıl vadeli olarak verilmekte ve üçer aylık taksitlerle geri ödemesi yapılmaktadır. Ayrıca, en fazla iki yıl geri ödemesiz süre de verilebilmektedir. Bir Ar-Ge projesine bu yolla sağlanan finansman, proje tutarının % 40'ını geçememektedir. Toplam tutar ise en fazla 500.000 avro olabilmektedir. Kredi, Ar-Ge projesi ile ilgili her türlü harcamayı finanse etmek için kullanılabilir.

NOVALLIA bu destekle ilgili yılda 3 veya 4 defa çağrıya çıkmaktadır. Söz konusu çağrılarla ilgili bilgiler NOVALLIA'nın web sitesinde yayınlanmaktadır. Bu çağrılara katılmak ve destekten yararlanmak isteyen işletmeler bir dosya hazırlayarak dosyalarını elektronik ortamda NOVALLIA'ya göndermektedirler. NOVALLIA dosyaları uzman kişilerden oluşan bir jüriye incelettirmektedir. Değerlendirme sonuçlarını işletmeler, başvuruların kapanış tarihinden itibaren en fazla 6 hafta içinde öğrenmektedirler. Başvurusu kabul edilen KOBİ'ler NOVALLIA'ya bir finansal plan sunmaktadırlar. Bu plan incelenmekte, destek tutarı belirlenmekte ve KOBİ ile NOVALLIA arasında bir sözleşme imzalanmaktadır.

5.2.3 BELÇİKA'DA BRÜKSEL BÖLGESEL YÖNETİMİ TARAFINDAN KOBİ'LERE SAĞLANAN TEŞVİK VE DESTEKLER

5.2.3.1 Başkent Brüksel Bölgesinde KOBİ'lere Teşvik ve Destek Veren Kuruluşlar

Başkent Brüksel Bölgesinde KOBİ'leri destekleyen kuruluşlar aşağıda açıklanmıştır:

• **IMPULSE:** Impulse Başkent Brüksel Bölgesindeki KOBİ'lere ve bağımsız çalışanlara çeşitli hizmetler sunan bir kamu kurumudur. Impulse KOBİ'lere herhangi bir finansal destek sağlamamaktadır. Impulse tarafından KOBİ'lere verilen hizmetler aşağıda sıralanmıştır:

- KOBİ'lere ve girişimcilere işletme kurulması, teşvik ve destekler, değişik finansman yöntemleri, işletmelerin hukuki şekilleri ve bu şekillerin vergi üzerine etkileri, değişik düzenlemeler konularında bilgi verilmektedir.

- İşletmeler bu bilgilere telefon yoluyla da ulaşabilmektedirler.

- Impulse KOBİ'lere birçok konuda uzmanlar vasıtasıyla danışmanlık hizmeti vermektedir. Bu kapsamda girişimcilik eğitimi de verilmektedir.

- Impulse'in diğer bir hizmeti de girişimciliğin özendirilmesi ve bu konuda değişik faaliyetlerde bulunulmasıdır.

- Impulse birden fazla kamu kurumunu ilgilendiren projelerde koordinasyonu da sağlamaktadır.

• **Brüksel Bölgesel Yatırım Şirketi (SRIB):** Ana görevi Başkent Brüksel Bölgesinde bulunan KOBİ'lere finansal destek sağlamaktır. Ayrıca, Başkent Brüksel bölgesinde faaliyette bulunan KOBİ'lerin gelişmesi için ücretsiz danışmanlık hizmeti de sunmaktadır. SRIB'in ortaklık yapısı Tablo 5-6'da gösterilmiştir:

Tablo 5-6 SRIB'in Ortaklık Yapısı

Ortak Oran Kuruluş	Hisse Oranı (%)
Başkent Brüksel Bölgesel Yönetimi	73,15
P&V Sigorta Şirketi	7,31
FORTIS Bank	6,96
ING	4,81
Dexia Bankası	3,05
Ethias	3,91
KBC Özel Sermaye Fonu	0,80

SRIB'in bağlı kuruluşları aşağıda açıklanmıştır:

- **BRUSTART:** SRIB'e bağlı risk sermayesi şirkettir.
- **BRUSOC:** Küçük işletmeler ile serbest meslek erbabına mikro kredi sağlayan SRIB'in bağlı ortaklığıdır.
- **BRUCOFIN:** Ana amacı küçük işletmelerin finansmana erişimini kolaylaştırmak olan SRIB'in bağlı ortaklığıdır.
- **EXPORTBRU:** Ülke dışında temsilcilik kuracak KOBİ'ler ile ihracatçı KOBİ'lere destek sağlayan SRIB'in bağlı ortaklığıdır. EXPORTBRU'nun temel amacı Başkent Brüksel Bölgesinde faaliyette bulunan KOBİ'lerin uluslararasılaşmasını ve yabancı pazarlarda gelişmesini desteklemektedir.

Başkent Brüksel Bölgesi Araştırma ve Yenilikçilik Enstitüsü (INNOVIRIS): Innoviris Başkent Brüksel Bölgesel Yönetimine bağlı, bölgenin araştırma ve yenilikçilik enstitüsüdür. Enstitünün temel görevi, Başkent Brüksel Bölgesinde faaliyette bulunan işletmeler tarafından yürütülen Ar-Ge projelerini teşvik etmek ve bu projelere finansman sağlayarak desteklemektir. Başkent Brüksel Bölgesinde faaliyette bulunan tüm işletmeler, teknolojik yenilikçiliğe yönelik projeleri için Innoviris desteklerinden yararlanabilmektedir. Enstitünün KOBİ'lerin Ar-Ge projelerine yönelik destekleri de vardır.

• **Brüksel Garanti Fonu:** Başkent Brüksel Bölgesinde faaliyette bulunan KOBİ'lerin banka kredilerinden yararlanmaları imkânını artırmak için, teminatı yetersiz olan KOBİ'lerin bankalardan kullanacakları krediler için garanti veren Bölgesel Yönetime bağlı bir kuruluştur.

5.2.3.2 Başkent Brüksel Bölgesinde KOBİ'lere Sağlanan Teşvik ve Destekler

Başkent Brüksel Bölgesinde, yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlar tarafından KOBİ'lere sağlanan teşvik ve destekler aşağıda sıralanmıştır.

5.2.3.2.1 Danışmanlık Hibesi

KOBİ'lerin aldığı danışmanlık hizmetinin % 50'si SRIB tarafından ödenmektedir. Bu hibeden gerçek kişiler (şahıs işletmeleri) ve tüzel kişiliğe sahip şirketler yararlanabilmektedir. Danışmanlık hibesinden yararlanabilmek için desteklenen sektörlerden birisinde faaliyet göstermek gerekmektedir. Danışmanlık hizmeti işletmenin rekabetçiliğini artırmaya veya çok özel bir konudaki sorununu çözmeye yönelik olmalıdır. Hibenin alınabilmesi için, danışmanlık hizmetinin sonucunda, iş planı, piyasa araştırması raporu, iyileştirme planı, vb. somut çıktılar elde edilmelidir. Ayrıca, danışmanın geliştirilmesi gereken konular ve alınması gereken tedbirlerle ilgili önerileri de bulunmalıdır. Bu konuda bir rapor sunulmadan ödeme yapılmamaktadır. Hibe miktarı en az 500, fazla 15.000 avrodur. Hibe miktarı ayrıca, işletmenin son ödediği vergi miktarından fazla olamamaktadır. Başvuru belgeleri arasında danışmanın CV'si, danışmanın faaliyet planı, danışmanın proforma faturası, danışmanın referansları, işletmenin sicil kaydı, işletmenin çalışan sayısını gösteren belge, işletmenin finansal tabloları ve daha önce yararlandığı teşvik ve destekler yer almalıdır. İşletmenin kamuya herhangi bir borcu (vergi, sigorta primi, vb.) bulunmamalıdır. SRIB tarafından ödeme, danışmanlık hizmetinin tamamlanmasını müteakip harcama belgesi karşılığında yapılmaktadır.

5.2.3.2.2 Fizibilite Etüdü Hazırlama Hibesi

Fizibilite etüdü hazırlamak için alınan danışmanlık hizmetinin % 50'si SRIB tarafından ödenmektedir. Tüm uygulama, danışmanlık hibesi ile aynıdır.

5.2.3.2.3 Çırak Yetiştirme Desteği

30 yaşın altındaki çırakların yetiştirilmesine yardımcı olmak için işyeri sahiplerine sağlanan bir destektir. Çırağın orta öğretim seviyesinde bir eğitimi olmalıdır. Başka bir ifade ile çırak iyi eğitilmiş olmamalıdır. Programın temel amacı, iyi bir eğitimi olmayan bu tür gençlerin iş tecrübesi kazanmalarını sağlamaktır. Çırağı eğitecek işletme sahibinin de yaşının 50'nin üzerinde olması gerekmektedir. Her ustanın bir çırak yetiştirmesine izin verilmektedir (iş yerinde birden fazla usta bulunabilir). Hibe miktarı çırak başına ayda 1.000 avro olup, eğitim en az iki en fazla altı ay sürmelidir. Bir iş yeri bir yılda bu destekten en fazla 24.000 avro alabilir. Bu destekten yararlanabilmek için çırak işletmenin çalışanı olmalıdır.

Çırak eğitiminin başlamasından en az 30 gün önce bir dosya hazırlanarak başvuruda bulunulmalıdır. Bölge Yönetimine başvuru formu, çırak ile işletme arasında yapılan sözleşme, daha önce yararlanılan teşvik ve destekler sunulmalıdır. Ödemelerin yapılabilmesi için, çırağın gelişimini açıklayan bir rapor, çırağa ücretini ödendiği ile ilgili belge ve iş sözleşmesinin bir kopyası istenmektedir.

5.2.3.2.4 Eğitim Hibesi

İşletmenin rekabetçiliğinin geliştirilmesi için alınacak eğitimin % 50'si SRIB tarafından ödenmektedir. Eğitimi işletme sahibi veya personeli alabilmektedir. Eğitimin maliyeti en az 1.000 avro olmalıdır. Eğitim özellikli olmalı ve mutlaka işletmeye yetenek kazandırmalıdır. İşletmenin eğitim alacağı eğitim şirketi ile işletmenin bir ilişkisi olmamalıdır. Eğitim alınacak şirketin en az iki yıl eğitim konusunda deneyimi olmalıdır. Hibenin tutarı en az 500, en fazla 5.000 avrodur. Bir işletme bir yılda en fazla üç eğitim için hibe alabilmektedir.

Bu hibeden yararlanabilmek için, işletme bir başvuru belgesi doldurarak Bölgesel Yönetime başvurmalıdır. Başvuru belgesine, eğitim şirketinden alınan proforma fatura, eğitim şirketi ile ilgili bilgiler ve referanslar, işletmenin önceki üç mali yılda yararlandığı teşvik ve destekleri gösterir belge eklenmelidir. Ödeme eğitimin tamamlanmasını müteakip harcama belgesi karşılığında yapılmaktadır. Ödemenin yapılabilmesi için ayrıca bir eğitim sonuç raporu da sunulmalıdır.

5.2.3.2.5 Yatırım Teşviki

KOBİ'lerin yapacakları bina, makine-teçhizat vb. yatırımları ile şirket satın alınmasına yönelik harcamaları desteklenmektedir. Bu teşvikte yatırım harcamasının Tablo 5-7 'de gösterilen ve değişik durumlara göre belirlenen yüzdesi işletmeye hibe olarak ödenmektedir. Bu destekten yararlanmak için elde edilen varlıkların işletmenin aktifine kaydolması gerekmektedir.

Yapılan yatırım yeni bir şirket kurulmasına, var olan bir şirketin satın alınmasına veya var olan bir şirketin büyümesine yönelik olmalıdır. Yatırım ayrıca, yeni bir ürün üretilmesine, yeni bir pazara girilmesine veya üretim sürecinde temel bir değişiklik yapılmasına yönelik de olabilmektedir.

Yatırım en az aşağıdaki tutarlarda olmalıdır:

- Mikro işletmeler için (bağımsız çalışanlar dâhil): 15.000 avro
- Küçük işletmeler için: 30.000 avro
- Orta ölçekli işletmeler için: 100.000 avro

Destek oranı kalkınmada öncelikli yörelerde farklılaşmaktadır. Destek oranı ayrıca, işletmenin büyüklüğüne göre de farklılaşmaktadır. Ödemeler yatırım gerçekleştikten sonra harcama belgeleri karşılığında yapılmaktadır. Yatırımın belirli bir miktarı tamamlanınca, yine harcama belgeleri karşılığında, aşağıdaki aralıklarda dilim dilim ödeme de yapılabilmektedir.

- 25.000 avroya kadar yatırımlarda defaten
- 25.000 avro-100.000 avro arası yatırımlarda iki dilimde
- 100.000 avronun üstündeki yatırımlarda üç dilim halinde (% 50, % 30, % 20)

Teşvikten yararlanmak için işletmeler bir dosya hazırlayarak Bölgesel Yönetime başvurmaktalardır. İşletmeye 90 gün içinde teşvikin çıktığı veya çıkmadığı ile ilgili karar bildirilmektedir. Yatırım teşvik oranları Tablo 5-7'de gösterilmiştir.

Tablo 5-7 Başkent Brüksel Bölgesi Yatırımın Yüzdesi Olarak Yatırım Teşviki

Baz Oran	Mikro	Küçük	Orta
Kalkınmada öncelikli olmayan yörede	% 5	% 5	% 2,5
Kalkınmada öncelikli yörede	% 15	% 10	% 10
<u>İstihdama Yönelik İlave Oranlar</u>			
İşletme yeni kurulmuş ise	% 2,5	-	-
Düşük veya orta kalifiye işçisi olanlar	% 7,5 (işçiler tam zamanlı olmalı)	% 5 (çalışanların en az % 20'si bu nitelikte olmalı)	% 5 (çalışanların en az % 30'u bu nitelikte olmalı)
Devletin sosyal yardımlarından yararlananları istihdam edenler	% 7,5 (işçiler tam zamanlı olmalı)	% 5 (çalışanların en az % 20'si bu nitelikte olmalı)	% 5 (çalışanların en az % 30'u bu nitelikte olmalı)
Büyüme aşamasındaki işletme (son 3 yılda aktifleri en az % 30 artan)	% 7,5	% 5	% 3,5
Activist'in hizmetinden yararlananları istihdam edenler	% 7,5	% 5	% 3,5
<u>Ekonomik ve Politik Amaçlara Yönelik İlave Oranlar</u>			
İşletme yeni kurulmuş ise	% 2,5	-	-
İşletme stratejik bir sektörde faaliyet gösteriyorsa	% 7,5	% 5	% 3,5
İşletme son iki ay içinde Başkent Brüksel bölgesine taşınmış ise	% 3,5	% 3,5	% 3,5
Kalkınmada öncelikli yörelerin			
dışında kuruluş aşamasındaki (en fazla 4 yıllık geçmişli olan) işletmeler	% 7,5	% 5	% 3,5
Kalkınmada öncelikli yörelerde kuruluş aşamasındaki (en fazla 4 yıllık geçmişli olan) işletmeler	% 12,5	% 12,5	% 12,5
<u>Maksimum teşvik</u>			
Kalkınmada öncelikli yörelerin dışında	% 15	% 15	% 7,5
Kalkınmada öncelikli yörelerde	% 35	% 25	% 25
Maks. hibe tutarı (işletme başına yıllık)	350.000 avro	350.000 avro	350.000 avro

Yukarıdaki tablodaki, istihdama yönelik ilave oranlardan ve ekonomik ve politik amaçlara yönelik ilave oranlardan sadece biri kullanılabilir (ya istihdama yönelik ilave oranlar ya da ekonomik ve politik amaçlara yönelik ilave oranlar).

5.2.3.2.6 İnovasyon (Yenilikçilik) Teşviki

Küçük işletmelerin yenilikçi projelerine sağlanan bir teşviktir. İşletmenin projesi mutlaka yeniliğe (yeni ürün, hizmet veya süreç geliştirilmesi) yönelik olmalıdır. Bu teşvikten yararlanabilmek için işletmenin son üç yıldaki Ar-Ge harcamaları toplam harcamalarının en az % 15'i olmalıdır. İşletme yeni kurulmuş ise, son yılın vergi beyanamesindeki harcamalara bakılmakta ve bu oran son yıl için aranmaktadır. Toplam tutarı en fazla 300.000 avro olan bu teşvikten aşağıdaki şekilde yararlanılabilmektedir:

- İşletme yenilikçi bir proje yürütebilecek kapasitede olmalıdır,
- Söz konusu yenilikçi proje sonucu ortaya çıkan ürün veya hizmet pazarlanabilmelidir,
- Yenilikçi projenin bölgenin ekonomisine olumlu katkısı olmalı, ancak proje çevreye zarar vermemelidir,
- Çağrı usulü ile proje alınmaktadır. Çağrılar INNOVIRIS tarafından yapılmaktadır,
- Teşvikten yararlanmak isteyen işletme tarafından bir dosya hazırlanarak INNOVIRIS'e başvurulmaktadır. Dosya INNOVIRIS tarafından oluşturulan bir jüri tarafından değerlendirilmektedir. Projenin desteklenmesine karar verilirse işletme ile Bölgesel Yönetim arasında bir sözleşme imzalanmaktadır,
- İşletmeye ödemeler, proje gerçekleştirildikçe dilimler halinde ve eşit aralıklarda harcama belgeleri karşılığında yapılmaktadır.

5.2.3.2.7 Mikro Ar-Ge Proje Desteği

Mikro ve küçük işletmelerin yürütecekleri, küçük çapta Ar-Ge projelerini desteklemeye yönelik bir teşviktir. Bu kapsamda, mikro işletmeler 3-15 ay arasında, küçük işletmeler 3-9 ay arasında desteklenmektedir. Projelerin aylık bütçesi 20.000 avroyu aşmamalıdır. Bu teşvik kapsamında iki tür Ar-Ge projesi desteklenmektedir:

- Endüstriyel araştırma projeleri: Bu projeler sonucunda yeni bir ürün, hizmet veya süreç ortaya çıkmalı veya var olanlar geliştirilmelidir,
- Deneysel araştırma projeleri: Deneysel araştırma somut sonuçlara (pazarlanabilir bir ürün geliştirme) yönelik olmalıdır.

Endüstriyel araştırmalarda destek miktarı; proje maliyetinin % 70'i, deneysel araştırmalarda ise % 45'idir. Endüstriyel araştırmalarda destek tutarının % 80'i, deneysel araştırmalarda % 60'ı avans olarak ödenebilmektedir. Eğer proje üniversite gibi bir kurumla ortak yürütülürse destek oranları % 15 artırılabilir. Ancak destek oranı hiçbir şekilde % 80'i geçmemektedir.

Bu destekten yararlanmak isteyen işletmeler bir dosya hazırlayarak INNOVIRIS'e başvurmak zorundadır. INNOVIRIS tarafından oluşturulan bir jüri tarafından proje değerlendirilmektedir. Değerlendirme aşamasında gerekirse iş yeri ziyaret edilebilmektedir. Projenin desteklenmesine karar verilirse Bölgesel Yönetim ile işletme arasında bir sözleşme imzalanmaktadır. Ödemeler düzenli aralıklarla, harcama belgeleri karşılığında dilimler halinde yapılmaktadır.

5.2.3.2.8 İşletme Kurma veya İşletme Devralma Desteği

Bir işletme kurmak veya bir işletmeyi devralmak için alınan danışmanlık hizmetinin belirli bir kısmı Bölgesel Yönetim tarafından ödenmektedir. Bu destekten sadece gerçek kişiler yararlanabilmektedir. Danışmanlık hizmetini verecek kişinin en az iki yıllık mesleki deneyimi olmalıdır, danışman ile hizmeti alacak kişi arasında bir ilişki (akrabalık vb.) bulunmamalıdır. Danışmanın yeterliliği ilgili Meslek Kuruluşlarıncay onaylanmalıdır.

Danışmanlık hizmet bedelinin en fazla % 50'si Bölgesel Yönetim tarafından ödenmektedir. Destek tutarı minimum 500 avro, maksimum 15.000 avrodur. Bir takvim yılında bir kişi sadece bir danışmanlık desteği alabilmektedir. Bu destekten yararlanmak isteyenler gerekli belgelerle (danışmanın CV'si, meslek örgütünden danışmanın yeterliliği ile ilgili alınan yazı, danışmanın bir eğitim kurumunda çalışmadığı ile ilgili belge) birlikte Bölge Yönetimine (SRIB'e) başvuruda bulunmaktadır. Yararlanıcıya Bölge Yönetimi tarafından ödeme, danışmanlık hizmeti tamamlandığında harcama belgesi karşılığında yapılmaktadır.

Öte yandan yukarıda bahsedilen desteklerden farklı olarak, yol yapımı nedeniyle işyerinin bulunduğu yol trafiğe kapatılmışsa, bu durum işletmenin iş hacmini önemli ölçüde etkilemişse ve bu nedenle işletme borçlarını ödeme konusunda sıkıntıdaysa, Bölge Yönetimi iki ay süre ile destek vermektedir. Aylık destek tutarı borcun anapara tutarının % 4'ü ile sınırlıdır. Aylık minimum tutar 400 avro, maksimum tutar 4,000 avrodur.

5.2.3.2.9 İhracat Teşviki

Bu teşvik programı EXPORTBRU tarafından yürütülmektedir. Teşvikin temel amacı ihracatı ve yabancı ülkelerde yapılacak yatırımları (yabancı ülkede şube açmak vb) desteklemektir. Bu destekten yararlanmak için işletmenin en az iki yıllık geçmişi olmalı ve en az üç kişi çalıştırmalıdır. Bu destek tamamen KOBİ'lerin ihracata yönelik faaliyetlerini ve ülke dışındaki şube açılışlarını finanse etmek amacıyla tasarlanmıştır. Ülke dışında şube açılması ya yabancı ülkede şirket satın alınması ya da yabancı bir şirketle ortaklık yapılması şeklinde olmaktadır. Bu faaliyetlere yönelik finansman ihtiyacının % 50'si desteklenmektedir. Destek tutarı minimum 50.000 avro, maksimum 500.000 avrodur. Bu destek hibe şeklinde olmayıp, borç verilmesi veya özsermayeye katkı şeklinde olmaktadır.

Bu destekten yararlanmak için başvurular EXPORTBRU'ya yapılmaktadır. Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenmektedir:

- İşletme ile ilgili bilgiler (tarihçe, ortaklık yapısı, faaliyet alanı, mali tabloları)
- Dış ticaret projesinin ayrıntılı açıklaması
- Finansman planı ve toplam finansman ihtiyacı

Başvuru EXPORTBRU tarafından incelenmekte, inceleme sırasında işletme ile görüşmeler de yapılmaktadır.

5.2.3.2.10 İşe Yeni Başlayan veya Kuruluş Aşamasında olan KOBİ'lere BRUSTART Tarafından Sağlanan Finansman Desteği

Bu desteğin temel amacı, KOBİ'lerin kuruluş aşamasında karşılaştıkları finansman sıkıntısını gidermektir. Bu desteğin diğer bir amacı da, Üniversitelerin teknoparklarında kurulacak şirketlere finansman sağlamaktır. Bu destekten yararlanmak için aşağıdaki şartların yerine getirilmesi gerekmektedir:

- Bu destekten yararlanmak için şirketin yeni kuruluyor olması veya kuruluş aşamasında olması gerekmektedir.
- Yeni kurulan ve kuruluş aşamasındaki KOBİ piyasaya yeni bir ürün sürmeli, mevcut bir üründeki talep artışından yararlanma potansiyeli olmalı veya yeni kurulan KOBİ araştırmacıların geliştirdikleri bir ürünü ticarileştirmek için kurulmalıdır.
- İşletme sermaye şirketi (limited veya anonim) olmalıdır.
- Bu destekten yararlanmak için bir proje (iş planı) sunulmalıdır.

Destekten yararlanıp yararlanılmayacağına proje değerlendirilerek karar verilmektedir. Destek; özsermayeye katkı (hisse alımı), borç veya hibrid (borç ve özsermaye arası) şekillerde verilmektedir. Şirkete özsermaye sağlayarak ortak olunmuşsa, BRUSTART her zaman azınlık hisselerine sahip olur. Her durumda, BRUSTART'ın işletme ile olan ilişkisi en fazla 5 yıl sürmektedir (borç verilmişse vade en fazla 5 yıl olmakta, özsermaye sağlanmışsa ortaklık en fazla 5 yıl sürmektedir). Destek miktarı en az 12.500 avro, en fazla 250.000 avrodur.

5.2.3.2.11 BRUCOFIN tarafından sağlanan eş finansman desteği

Bu desteğin amacı, Başkent Brüksel Bölgesinde faaliyette bulunan KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırmaktır. BRUCOFIN'in sağladığı destek, KOBİ'nin bankadan kullandığı kredi tutarının % 50'si kadar ikinci öncelikli (ödenmeme durumunda bankanın alacağı birinci önceliklidir) eş finansman kredisi sağlanmasıdır. Eş finansman kredisinin vadesi en az 3 yıldır. Miktar 100.000-200.000 avro arasındadır. BRUCOFIN'in eş finansman kredisinin faizi banka kredisi faizinin 15 baz puan altındadır. BRUCOFIN bankalarca istenen teminatın aynısını istemektedir. Bu destekle ilgili BRUCOFIN bankalarla anlaşma imzalamıştır. KOBİ öncelikle bankaya müracaat eder, banka kredi verirse BRUCOFIN tarafından eş finansman kredisi sağlanmaktadır.

5.2.3.2.12 Kredi garantisi

Brüksel Garanti Kurumu tarafından, KOBİ'ler ve serbest meslek erbabının bankalardan kullandıkları kredilere garanti verilmektedir. Brüksel Garanti Kurumunun garantisinden yararlanmak için KOBİ veya serbest meslek erbabı öncelikle bankaya başvurmalıdır. Banka işletmeye kredi vermeyi kabul eder ancak işletmenin teminatı yetersiz kalırsa, KOBİ garanti için Kuruma başvurabilmektedir. Kurumun incelemesini müteakip garanti verilecekse, Kurum ile KOBİ arasında bir garanti sözleşmesi imzalanmaktadır.

5.2.3.2.13 Mikro finansman

BRUSOC tarafından sağlanan bir destektir. Bu destek küçük işletmeler (esnaf ve sanatkârlar dâhil) ile serbest meslek erbabına sağlanmaktadır. Bu destekten yararlanmak için, işletmenin Başkent Brüksel Bölgesinin kalkınmada öncelikli yörelerinde kurulmuş olması gerekmektedir. Ayrıca, işletmenin bankadan kredi temin imkânının bulunmaması da gerekmektedir. Gerçek kişilere verilen mikro finansman kredisi 1.250-25.000 avro arasındadır. Kuruluş ve gelişme aşamasındaki işletmelere verilen mikro kredi tutarı 5.000-95.000 avro arasındadır. Kredinin faiz avantajı olup vadesi ortalama üç yıldır.

5.2.3.2.14 EXPORTBRU tarafından verilen destekler

EXPORTBRU tarafından dış ticaret faaliyetleri olan işletmelere aşağıdaki destekler verilmektedir:

• **Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışında temsilcilik açılması desteği:** Ülke dışında temsilcilik açılması için yapılan harcamaların % 50'si hibe olarak verilmektedir. İlk yılda maksimum 40.000 avro, ikinci yılda maksimum 20.000 avro hibe verilmektedir.

• **Ülke dışındaki fuarlara katılım desteği:** Ülke dışındaki fuarlara katılım maliyetlerinin % 50'si ödenmektedir. Destek minimum 500, maksimum 4.000 avrodur. Desteklenen harcamalar stand bedeli ile ulaşım ve konaklama bedelidir. Her işletmeden en fazla iki kişinin harcamaları desteklenmektedir. Bu teşvikten yeni kurulmuş bir firma yararlanıyorsa, destek oranı % 75 olarak uygulanmaktadır. Ödemeler fatura karşılığı yapılmaktadır.

• **Davetli olarak ülke dışındaki iş gezileri desteği:** İşletmelerin Avrupa Birliği dışındaki yeni pazarlarda mallarını tanıtmak için davetli olarak yapacakları iş gezilerinin maliyetinin % 50'si hibe olarak verilmektedir. Hibe miktarı minimum 1.000, maksimum 5.000 avrodur. Bir yılda en fazla üç iş gezisi desteklenmektedir. Ödemeler harcama belgesi karşılığında yapılmaktadır.

• **İhracat pazar araştırması desteği:** Dış pazarlarda yapılan pazar araştırması maliyetlerinin % 50'si ödenmektedir. Desteğin minimum tutarı 1.000, maksimum tutarı 20.000 avrodur. Bu destekten bir takvim yılında en fazla 5 kez yararlanılabilir. Ödemeler harcama belgesi karşılığında yapılmaktadır.

• **Ürün tanıtım desteği:** Dış pazarlara yönelik ürün tanıtım maliyetlerinin % 50'si ödenmektedir. İşletme kendine özgü ürünleri ihraç etmelidir. Bu destek türünde broşür basımı, katalog basımı, web sitesi tasarımı, tanıtım filmi çekimi, tercüme, logo harcamaları destekleme kapsamında değerlendirilmektedir. Eşantiyon harcamaları destek kapsamında değildir. Hibe tutarı 500-5.000 avro arasındadır. Destekte, destek başvurusundan sonra yapılan harcamalar hesaba katılır (başvuru tarihinden sonra yapılan harcamalarla ilgili başvuru tarihinden önce yapılan peşin ödemeler dâhil). Başvuru tarihinden itibaren 12 ay içinde yapılan harcamalar ibraz edilebilir.

5.3 BELÇİKA'DA KOBİ'LER VE ZANAATKÂRLARA YÖNELİK TEŞVİK VE DESTEKLER İÇİN SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Belçika'da da gerek ulusal seviyede gerekse Bölgesel Yönetimler seviyesinde KOBİ'lere özel bir önem verilmekte olup KOBİ'lerin kuruluş ve gelişmelerini destekleyecek değişik mekanizmalar bulunmaktadır. Teşvik ve destek mekanizmalarının önemli bir kısmı Bölgesel Yönetimler seviyesinde tasarlanıp yürütülmektedir. KOBİ'lere teşvik ve destek sağlayan Federal seviyedeki kurumların da yakın zamanda Bölge Yönetimlerine devredilmesi planlanmaktadır.

Bölgesel Yönetimler bazında ise KOBİ'lere teşvik ve destek sağlayan çeşitli kuruluşlar bulunmaktadır. Burada dikkati çeken kuruluşlardan birisi Başkent Brüksel Bölgesel Yönetimine bağlı Impulse'dır. Impulse bir meslek örgütü olmamakla beraber, Başkent Brüksel Bölgesinde faaliyette bulunan KOBİ'lere (bağımsız çalışanlar dahil) önemli hizmetler sunan bir platform oluşturmaktadır. Bu platform yoluyla KOBİ'ler başta kendilerine değişik kurumlarca sağlanan teşvik ve destekler olmak üzere birçok konuda bilgi alabilmektedirler.

Bunun dışında, Bölge Yönetimlerince KOBİ'lere destek ve teşvik sağlayan kurumlar dört grupta toplanabilir. İlk grupta KOBİ'lere uygun koşullarda kredi veren veya işletmelere ortak olarak KOBİ'lere özsermaye yoluyla finansman sağlayan kuruluşlar bulunmaktadır. İkinci grupta KOBİ'lerin bankalardan aldıkları kredilere garanti veren kredi garanti kuruluşları vardır. Üçüncü grupta KOBİ'lerin ihracatını ve uluslararasılaşmasını destekleyen kuruluşlar bulunmaktadır. Dördüncü grupta ise KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetlerine teşvik ve destek sağlayan Ar-Ge destek kuruluşları vardır. Tüm bu kuruluşlar kamu otoritelerinin gözetiminde faaliyette bulunmakta olup kaynaklarının önemli bir kısmı Bölgesel Yönetimler tarafından sağlanmaktadır.

Belçika'da ayrı bir esnaf ve sanatkâr tanımı yoktur ve bu işletmeler mikro işletmeler içinde mütalaa edilmiştir. Ancak, mikro işletmeler özellikli olduğundan bunlara sağlanan teşvik ve desteklerin de diğer KOBİ'lere sağlanan teşvik ve desteklerden farklı olması gerekmektedir. Bu nedenle ilgi alanı mikro işletmelerin desteklenmesi olan kurumlar da kurulmuştur. Başkent Brüksel Bölgesindeki BRUSOC ile Valonya bölgesindeki SOCAMUT bu tür kurumlara örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca, yeni iş kuracak olanlara başlangıç sermayesi sağlama konusunda uzmanlaşmış kurumlar da bulunmaktadır. Başkent Brüksel Bölgesinde faaliyette bulunan BRUSTART bu tür kurumlar arasında yer almaktadır.

KOBİ'lere yönelik (mikro işletmeler dâhil) teşvik ve destekler de çeşitli gruplarda toplanabilir. Bu gruplardan ilki; danışmanlık, eğitim, fizibilite hazırlama, istihdama katkı, yatırım, ülke dışındaki fuarlar ve gezilere katılımın desteklenmesi amacıyla, bu faaliyetlerle ilgili harcamaların bir kısmının hibe olarak ödenmesini kapsayan genel teşvik ve destek programlarıdır. İkinci grupta KOBİ'lere uygun koşullarda (faiz ve vade) verilen kredi destekleri vardır. Bu kredilerin en önemli özelliği banka kredilerine göre ikinci öncelikli olmalarıdır. Buna göre işletmenin ödeme zorluğuna girmesi durumunda

öncelikle banka kredileri ödenmektedir. Bu tür krediler yeni iş kuracak olanlara veya bir işletmeyi devralacaklara da belirli koşullarda sağlanmaktadır. Böylece, yeni iş kuracaklar veya bir işletme devralacaklar başlangıç finansmanına sahip olmaktadır. Diğer bir destek ise işletmelerin özsermayelerine risk sermayesi yoluyla katkıda bulunulmasıdır. Teminat yetersizliği olan KOBİ'lere bankadan kullandıkları krediler için garanti verilmesi de bir diğer destek türüdür. Burada sözü edilecek son destek türü ise KOBİ'lerin Ar-Ge projeleri için katlandıkları harcamaların belirli bir

Başvurularda, genellikle teşvik ve desteğin ne amaçla kullanılacağını açıklayan bir proje istenmektedir. Hibe ödemeleri her zaman harcama belgeleri karşılığında yapılmaktadır. Başka bir ifade ile işletme harcamayı yapmakta, daha sonra harcama belgesi karşılığında geri ödeme talep etmektedir. Federal Hükümete bağlı Katılım Fonu kredileri de işletmeye değil, tedarikçilere ödenmekte ve işletme borçlandırılmaktadır.

Teşvik ve desteklerle ilgili en önemli husus ise, tüm bu teşvik ve desteklerin işletmelerin nakit açığını karşılamaya (borçlarını ödemeye) yönelik olmaması, KOBİ'lerin kuruluşunu, gelişmesini, istihdamını artırmasını, dış pazarlara açılmasını, yeni yetenekler kazanmasını, Ar-Ge faaliyetlerinde bulunmasını sağlamaya yönelik olmasıdır.

6-SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRMELER

Tüm Avrupa Birliği ülkelerinde de olduğu üzere, Almanya, İngiltere ve Belçika'da da faaliyet gösteren işletmelerin büyük bölümünü KOBİ'ler oluşturmaktadır. Avrupa Komisyonu'na göre Avrupa Birliği üye ülkelerindeki tüm işletmelerin %98'inden fazlası KOBİ olarak tanımlanmaktadır. Avrupa Birliği genelinde ve incelenen 3 ülkede, KOBİ'ler ekonominin bel kemiği olarak değerlendirilmekte ve KOBİ'leri destekleyen mevzuat ve eylemler hazırlanmaktadır. Avrupa Birliği genelinde esnaf ve sanatkârlar ayrıca tanımlanmamış olup ülkelere bağlı olarak bu kesim ile ilgili farklı algılar mevcuttur. Esnaf ve sanatkârların tarihsel gelişimine bağlı olarak her ülkede farklı tanımlar söz konusudur ve Avrupa Birliği genelinde ortak bir tanım bulunmamaktadır. İncelenen ülkelerden sadece Almanya'da yasayla belirlenmiş bir zanaatkâr tanımı bulunmaktadır. Esnaf ve sanatkârlar da diğer tüm KOBİ'ler ile benzer sorunlar ve zorluklar ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu nedenle, ayırımın yapılmadığı ülkelerde, esnaf ve sanatkâr işletmeleri KOBİ'lerin içinde mikro işletme olarak mütalaa edilmektedir.

Avrupa Birliği, KOBİ'lere gösterdiği ilgiyi daha da anlamlı kılmak için 'Küçük İşletmeler Yasası'nı ve bu yasanın hayat bulması için bir eylem planını hazırlamıştır. 'Küçük İşletmeler Yasası' dört öncelik üzerine inşa edilmiştir. Bunlar; finansmana erişim imkânlarının artırılması, girişimciliğin teşvik edilmesi, uluslararasılaşma ve bürokrasinin azaltılmasıdır. Bu öncelikler ortaya konularak ve bu önceliklere uygun bir eylem planı hazırlanarak hem bireylerin kendi işlerini kurmalarının önü açılmak istenmekte, hem de KOBİ'lerin rekabetçiliği artırılarak gelişmeleri hedeflenmektedir. Hem Almanya, hem İngiltere, hem de Belçika'da küçük işletmeler yararına hayata geçirilen politikaların 'Küçük İşletmeler Yasası' ile uyumluluk göstermesi zorunludur.

Bununla birlikte, Avrupa Birliği seviyesinde temel iki destek programı yürürlüğe konulmuştur. Bunlardan ilki KOBİ'lerin finansman imkânlarından daha fazla yararlanmalarına yönelik COSME programı, diğeri ise KOBİ'lerin yenilikçilik ve Ar-Ge kapasitelerinin artırılmasına yönelik Horizon 2020 programıdır. Kitapta yer alan üç ülkede de işletmelere sağlanan desteklerde AB Komisyonu tarafından belirlenen 'De Minimis' kuralı gözetilmektedir. Bu kurala göre üye ülkelerin uyguladığı devlet yardımları, belirli istisnalar dışında Avrupa Komisyonu'nun onayına tabidir. Desteklerde AB şeffaflık kriteri gözetilmektedir.

Genel olarak Almanya, İngiltere ve Belçika'da küçük işletmelere sağlanan teşvik desteklerin çeşitliliği göze çarpmaktadır. Her üç ülkede de temel destekleme aracı olarak uzun vadeli, belli süre geri ödemesiz ve düşük teminatlı kredilerin tercih edildiği; risk sermayesi modeli, eş finansman, melek yatırımcılık gibi alternatif finansman yollarının da teşvik ve destek aracı olarak kullanıldığı; danışmanlık desteği mekanizmalarının yaygın olduğu görülmektedir.

Almanya'da düşük faiz, uzun vadeli kredi ve sermaye destekleri göze çarpmaktadır. Krediler, KfW Bank ve NRW Banka gibi kamusal nitelikli olan ve sermaye piyasasından da fon sağlayan bankalar aracılığıyla verilmektedir. Bu bankalar, Hausbank olarak nitelendirilen ticari bankaların KOBİ'lere sağladığı uygun koşullu kredileri refinance ederek sisteme dâhil olmaktadır. Müşterilerle bankanın uzun süre beraber çalışması sonucu oluşan karşılıklı güven ve çıkar prensibine dayanan Hausbank sistemi, KOBİ'lerin desteklere (özellikle de kredilere) daha uygun koşullarda ulaşmasını sağlarken fon verenler açısından geri ödenmeme riskini de azaltmaktadır. Kredilerin başvuru şartları ve içerikleri KfW veya NRW Bank tarafından belirlenmekte ticari bankalar ise kullanıcılara bu koşullarda kredi vermektedir. Ayrıca, istihdam ve mesleki eğitim gibi katma değer yaratacak alanlarda sunulan destekler de Almanya'da öne çıkan bir diğer husustur.

İngiltere'de geleneksel finansman kaynaklarına ulaşmakta sıkıntı çeken başlangıç aşamasındaki mikro ve küçük işletmelere kredi imkânları sağlanmaktadır. İngiltere'de hükümet, kredi piyasasını canlandırarak küçük işletmelere finansal açıdan destek olmayı tercih etmiştir. Kitapta bahsi geçen destekler değerlendirildiğinde, genel olarak piyasadaki finansal kuruluşları küçük işletmelere kredi ve sermaye sağlamaya teşvik eden devlet desteklerinin çokluğu göze çarpmaktadır. Sözkonusu finansman kuruluşları, akredite edilerek yetkilendirilmekte ve genelde baştan sona tüm süreçleri kendi adlarına takip etmektedirler. Piyasalara devlet müdahalesinin ender olduğu İngiltere'de, hükümet tarafından yalnızca alanda faaliyet gösteren bir devlet iştiraki olan Capital for Enterprise Ltd şirketi ve İngiltere İş Bankası (British Business Bank) kurulmuştur. Bunların yanında, İngiltere'de küçük işletmelerin ve girişimcilerin işlerini kolaylaştırmak adına iş kurulumu, vergi, sicil gibi alanlarda bürokrasiyi asgari düzeye indirme yoluna gidilmiştir.

Belçika'da teşvik ve desteklerle ilgili göze çarpan en önemli husus, teşvik ve desteklerin işletmelerin nakit açığını karşılamaya (borçlarını ödemeye) yönelik olmaması, KOBİ'lerin kuruluşunu, gelişmesini, istihdamını artırmasını, dış pazarlara açılmasını, yeni yetenekler kazanmasını ve Ar-Ge faaliyetlerinde bulunmasını sağlamaya yönelik olmasıdır. Mikro işletmelere yönelik gelişmiş bir kredi teminat sistemi mevcuttur. Özel kuruluşlar tarafından etkin bir danışmanlık hizmeti sunulmakta olup, kamu tarafından desteklenmektedir. Teşvik ve destek mekanizmalarının önemli bir kısmı Bölgesel Yönetimler seviyesinde tasarlanıp yürütülmektedir. Ayrıca, başkent Brüksel Bölgesindeki BRUSOC ile Valonya bölgesindeki SOCAMUT yalnızca mikro işletmeleri desteklemek amacıyla faaliyet gösteren kurumlardır.

İngiltere ve Belçika'da işletmelerin ve bağımsız çalışanların (esnaf, sanatkâr ve serbest meslek erbabı) Meslek Örgütlerine (Oda, Birlik vb.) kayıt zorunluluğu bulunmazken, Almanya'da yasayla belirlenmiş meslek alanlarında faaliyet gösteren kişiler zanaatkâr sayılmakta, kişiler bu meslek alanlarında faaliyet göstermek için ilgili Zanaat Odasına zorunlu olarak kayıt yaptırmaktadır. Öte yandan, meslek örgütlerine kayıt zorunluluğunun bulunmaması, bu tür işletmelerin tescil edilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Her türlü işletmenin faaliyete geçmesi için tescil edilmesi zorunludur. Ancak tescil işlemi Meslek Örgütleri tarafından değil, kamunun belirli kurumları tarafından yapılmaktadır.

Almanya'da Zanaatkâr Odalarına üye olmak zorunlu iken Meslek Birlikleri ve Dernekler gönüllülük esasına göre üye kabul etmektedir. Almanya'da destekleme politikasının belirlenmesinde federal devlet, eyalet yönetimleri, Sivil Toplum Örgütleri (Odalar) ve özel sektör (Bankalar) çeşitli roller üstlenmektedir. Hem Almanya'daki zanaatkâr örgütlerinin, hem İngiltere'deki Küçük İşletmeler Federasyonu'nun, hem de Belçika'daki UNIZO'nun temel görevlerinin üyelerinin mesleki menfaatlerini korumaya yönelik çalışmalar yapmak olduğu ve bu mesleki örgütlerin uygulamada da oldukça faal oldukları gözlemlenmiştir. Bu kuruluşların üyelerine sağladıkları danışmanlık hizmetleriyle ön plana çıktıkları görülmektedir. Özellikle, Almanya'daki Zanaatkâr Odaları mesleki eğitim sürecinde aktif rol almaktadır. KOBİ'lere ve zanaatkârlara sağlanan desteklerin uygulanmasında federal devlet ve eyalet yönetimleri ile meslek kuruluşları işbirliği halinde çeşitli görevler üstlenmektedir.

Hem Almanya, hem İngiltere, hem de Belçika'da, hibelerin sosyal karakteri göze çarpmaktadır. Hibeler genellikle kadınların, gençlerin, engellilerin ve işsizlerin iş hayatına katılmasını sağlamaya yöneliktir. Bu ülkelerde KOBİ'lere ve zanaatkârlara yönelik hibe desteklerinin ise temelde bu işletmelerin rekabetçiliklerinin artırılması için, yenilikçilik, Ar-Ge, teknoloji ve istihdam yaratılması gibi alanlara yoğunlaştığı görülmektedir. Rekabeti bozucu niteliği nedeniyle, hibe destekleri sayı ve meblağ bakımından sınırlı tutulmuştur.

KAYNAKÇA

- Alman Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı, 2013, “German Mittelstand: Engine of the German Economy”
- Deutsche Bank (DB Research), March 2013, “Making a Difference: German SMEs and their financing environment”
- European Commission, 2012, “Germany SBA Fact Sheet”
- Federal İş Ajansı, 2013, “Finanzielle Hilfen auf einen Blick 2013”
- Germany Trade & Invest, 2013, “Mittelstand in Germany: Well-financed, Innovative, Export-oriented”
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (Uzmanlık Tezi – Serhat Sümer), 2013, Avrupa Birliği ve Dünya Ülkelerinde Mikro İşletmelere Uygulanan Teşvik Ve Destek Mekanizmalarının Türkiye’deki Uygulamalarla Karşılaştırılması ve Türkiye’de Uygulanabilirliği
- İstanbul Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği, 2008, “Belçika ve Almanya’da Esnaf-Sanatkârlar ve KOBİ’lere Yönelik Destek Programları”
- KfW, 2013, “SME Panel, Economic Research”
- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, 2012, “Mesleki Eğitim Çalıştay Raporu”
- Technopolis Group, 2010, “Gelişmiş Ülkelerdeki Başarılı KOBİ ve Girişimcilik Destek Sistemleri”

Internet Siteleri:

- www.zdh.de
- <http://ec.europa.eu>
- www.km.bayern.de
- www.bmwi.de
- www.arbeitsagentur.de
- <http://en.ifm-bonn.org>
- www.kfw.de
- www.lgh.de
- www.lfa.de
- www.nrwbank.de
- <https://www.gov.uk/understanding-the-enterprise-finance-guarantee>
- <http://www.learndirect.com/>
- <http://www.enterpriseuk.org/>
- <http://www.capitalforenterprise.gov.uk/files/Aspire%20Fund.pdf>
- <https://www.gov.uk/regional-growth-fund-a-guide-for-small-and-medium-enterprises-smes>
- www.capitalforenterprise.gov.uk
- www.bis.gov.uk/policies/enterprise-and-business-support/access-to-finance/enterprise-capital-funds
- <https://www.gov.uk/government/news/70-million-boost-to-small-business-lending>
- www.growthaccelerator.com
- <http://www.mymas.org/>
- <http://www.hmrc.gov.uk/seedeis/index.htm>
- www.angelcofund.co.uk
- <http://www.hmrc.gov.uk/eis/index.htm>
- <http://www.hmrc.gov.uk/guidance/vct.htm>
- www.hm-treasury.gov.uk/nlgs
- <https://www.gov.uk/government/policies/making-it-easier-to-set-up-and-grow-a-business--6/supporting-pages/getting-banks-lending>
- www.communities.gov.uk/regeneration/regenerationfunding/europeanregion-aldevelopment
- http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/_getdocument.cfm?doc_id=7264
- http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
- <http://www.capitalforenterprise.gov.uk/jf>
- <https://www.ofgem.gov.uk/ofgem-publications/57743/ofgem-defining-micro-businesses-180308.pdf>
- <http://british-business-bank.co.uk/>
- http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/5159_en.pdf
- https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/252233/131018_Eng_Business_Supp_State_Aid_Scheme_3.pdf

